

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ»
փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից թողարկվող
պարտատոմսերի վերաբերյալ

Երևան 2020

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ»

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն

Կազմակերպա-իրավական ձևը

0010, Հայաստանի Հանրապետություն, ք.Երևան, Վ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ 10,
հեռ.

(+374 60) 757-000, (+374 11) 757-000

էլ.փոստ՝ info@armswissbank.am,

ինտերնետային կայք՝ www.armswissbank.am

<i>Արժեթղթերի տեսակը՝</i>	անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
<i>Արժեթղթերի ձևը՝</i>	ոչ փաստաթղթային
<i>Արժեթղթերի քանակը՝</i>	500,000 (հինգ հարյուր հազար) հատ
<i>Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝</i>	50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ
<i>Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝</i>	25,000,000,000 (քսանհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ
<i>Արժեկտրոնը՝</i>	8.50 %
<i>Շրջանառության ժամկետը՝</i>	6 տարի
<i>Տեղաբաշխման ձևը՝</i>	Չերաշխավորված

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ»
Տեղաբաշխողի անվանումը

Փակ բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

0010 Հայաստանի հանրապետություն, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10,
հեռ. (37460) 757000, (37411) 757000,
էլ. Փոստ՝ info@armswissbank.am
Ինտերնետային կայք՝ www.armswissbank.am

«ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից Ծրագրային ազդագրի (Այսուհետ՝ Ազդագիր) գրանցումը չի հավաստում ներդրման ապահովությունը, ներկայացված տեղեկատվության ճշտությունը կամ իսկությունը»:

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել փաստաթղթի բովանդակությունը:

Ստորագրող անձինք

Վարտան Սիրմակյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ խորհրդի նախագահ

27.07.2020

Արմեն Թամազյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

27.07.2020

Բաֆի Բայկոյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

27.07.2020

Վհորգ Չամբիշյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

27.07.2020

Աշոտ Սարգսյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ խորհրդի անդամ

27.07.2020

Գևորգ Մարտիրոսյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Տնօրինության նախագահ - Գործադիր տնօրեն

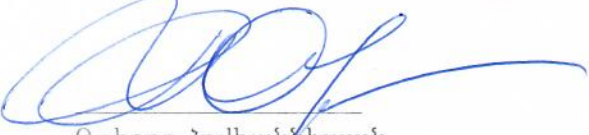
27.07.2020

Կարեն Տուրյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Տնօրինության անդամ,
Գործադիր տնօրենի տեղակալ – Ներդրումային ղեկարտամենտի տնօրեն

27.07.2020

Գրիգոր Մովսիսյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Տնօրինության անդամ,
Գործադիր տնօրենի տեղակալ – Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության ապահովման ղեկարտամենտի տնօրեն

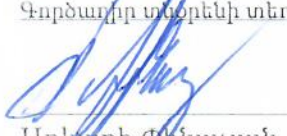
27.07.2020

Գրիգոր Հովհաննիսյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Տնօրինության անդամ,
Գործադիր տնօրենի տեղակալ – Վարկավորման ղեկարտամենտի տնօրեն

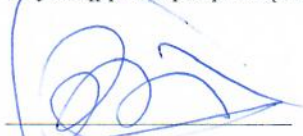
27.07.2020

Գևորգ Խաչատրյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Տնօրինության անդամ,
Գործադիր տնօրենի տեղակալ – Հաճախորդների սպասարկման ղեկարտամենտի տնօրեն

27.07.2020

Արկադի Փինայան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Տնօրինության անդամ,
Գործադիր տնօրենի տեղակալ – Բիզնեսի զարգացման ղեկարտամենտի տնօրեն

27.07.2020

Սեդրակ Բաղդասարյան
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
Տնօրինության անդամ,
Հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվությունների ղեկարտամենտի տնօրեն
Գլխավոր հաշվապահ

27.07.2020

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ԱՍՓՈՓԱԹԵՐԹ	
ԲԱԺԻՆ 1.	
ԱՍՓՈՓ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲԱՆԿԻ և ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	
Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ	7
Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր	12
Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ	12
Բանկի աուդիտ իրականացնող անձ	13
Բանկի կառավարման մարմինների կազմի վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն	13
Բանկի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ	15
Բանկի՝ առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները	16
Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները	19
ԲԱԺԻՆ 2.	
ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
Ռիսկային գործոններ	21
Հիմնական տեղեկատվություն	22
Առաջարկի համակողմանի նկարագիրը	22
Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	29
Առևտրին թույլտվություն և առևտրի կազմակերպումը	31
ԲԱԺԻՆ 3.	
ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
Անկախ աուդիտորները	32
Ռիսկային գործոններ	32
Տեղեկատվություն Բանկի մասին	35
Բիզնեսի նկարագիրը	36
Բանկի կառուցվածքը	42
Բանկի զարգացման վերջին միտումները	37
Բանկի շահույթի կանխատեսումը	37
Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	44
Բանկի կառավարման մարմինների գործունեությունը	59
Հսկող անձինք	52
Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	53
Էական պայմանագրեր	53
Այլ տեղեկատվություն	53
<i>Հաշվետվություններ, հավելվածներ</i>	

Ա Մ Փ Ո Փ Ա Թ Ե Ր Թ

Ամփոփաթերթը հանդիսանում է «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) և վերջինիս կողմից թողարկվող պարտատոմսերի համառոտ նկարագրություն, հետևաբար առաջարկվող արժեթղթերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական փաստաթղթի վրա:

Ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու դեպքում ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձինք կրում են քաղաքացիական պատասխանատվություն:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել սույն փաստաթուղթը և դրան կից ներկայացվող փաստաթղթերը փաստաթղթային տարբերակով Բանկի գրասենյակում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ վերջիններիս ինտերնետային կայքում՝ www.armswissbank.am:

1 ԲԱԺԻՆ. ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲԱՆԿԻ ԵՎ ԹՈՂԱՐԿՎԱԾ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1.1 Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ռուսերեն՝ ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «АРМСВИСБАНК».

անգլերեն՝ “ARMSWISSBANK” CLOSED JOINT STOCK COMPANY.

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “АРМСВИСБАНК”

անգլերեն՝ “ARMSWISSBANK” CJSC

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10:

Բանկի պետական գրանցման համարն է 26:

Բանկի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10

Կապի միջոցները՝

հեռ. (37460) 757-000,

ֆաքս (37410) 54-06-27,

էլ. փոստ info@armswissbank.am,

ինտերնետային կայք՝ www.armswissbank.am:

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապվել Բանկի մասնագետների հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝

/37460/ 757-001:

Բանկը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում 2004թ. սեպտեմբերի 15-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում 2004թ-ի հոկտեմբերի 7-ին: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է N 0476: 2005թ. փետրվարի 25-ին «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 84 լիցենզիան:

Բանկի ապրանքային նշանն է՝

որը գրանցվել է ՀՀ մտավոր սեփականության գործակալության կողմից 25.08.2005թ.:

Բանկի հիմնադրումը: Բանկը ավելի քան 10 տարի է ծավալում է գործունեություն ՀՀ բանկային շուկայում: Բանկի հիմնադիր է հանդիսանում շվեյցարական ժամացույցների «Ֆրանկ Սյուլլեր Ուոչլանդ» ընկերության հիմնադիր, սեփականատեր և գործադիր տնօրեն, հայազգի գործարար Վարտան Սիրմակեսը: Ներկայումս Վարտան Սիրմակեսը հանդիսանում է Բանկի անուղղակի նշանակալից մասնակից /վերջնական շահառու/:

Բանկի առաքելությունն է բացահայտել հաճախորդների կարիքները՝ նրանց տրամադրելով միջազգային լավագույն փորձին համահունչ ֆինանսական լուծումներ:

Բանկի տեսլականն է՝ լինել ՀՀ-ում կորպորատիվ, ներդրումային և փրայվիթ բանկային ծառայություններ մատուցող առաջատար Բանկ՝ անձնակազմի պրոֆեսիոնալիզմի ու ճկունության, սպասարկման որակի շնորհիվ:

Բանկի հեռանկարային նպատակներն են՝

1. իրավաբանական անձ հաճախորդներին առաջարկել կորպորատիվ բանկային ծառայությունների լայն փաթեթ, որը կներառի ինչպես ավանդական, այնպես էլ ոչ ավանդական բանկային ծառայություններ, մասնավորապես՝ վարկեր, վարկային գծեր, հիփոթեքային վարկավորում, օվերդրաֆթ, ֆակտորինգ, լիզինգ, ինչպես նաև առևտրի ֆինանսավորման գործիքներ (ակրեդիտիվ, երաշխիք, գնման պատվերի ֆինանսավորում, արտահանման խթանման ֆինանսավորում և այլն), և հաճախորդի կարիքներից բխող այլ ծառայություններ:
2. ՀՀ ֆինանսական շուկայում լինել առաջատարներից, ինչպես ՀՀ այնպես էլ արտասահմանյան արժեթղթերով իրականացվող ներդրումային գործառնությունների գծով:

3. Կորպորատիվ արժեթղթերի շուկայում մատուցել անդերրայթինգի և մարքեթ մեյքերության ծառայություններ և այս գծով զբաղեցնել առաջատար դիրքեր:
4. ՀՀ ֆինանսական շուկայում ամրապնդել հաստատված դիրքը որպես կայուն և վստահելի ֆինանսական կառույց, ինչպես նաև լինել լավագույններից որպես բանկերի և ոչ բանկ ֆինանսական կազմակերպությունների համար մարքեթմեյքեր հաստատություն:
5. Իրականացնել միջազգային շուկաներում Բանկի ներդրումային ծառայությունների առաջնորդման ուղղությամբ միջոցառումներ:

Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 10,000,200,000.00 (տասը միլիարդ երկու հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 16,667 (տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսուներթ) հատ հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսի, յուրաքանչյուրը 600,000 (վեց հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի 14,588 (տասնչորս հազար հինգ հարյուր ութսունութ) հատ (87.53 %) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, իսկ 2,079 (երկու հազար յոթանասունինը) հատ (12.47%) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերն է հանդիսանում «ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն:

Միևնույն ժամանակ որպես վերջնական շահառու՝ 16,667 (տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսուներթ) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերով Վարտան Սիրմակեաը հանդիսանում է անուղղակի նշանակալից մասնակից:

Բիզնեսի համառոտ նկարագիր: Բանկը համաձայն իր կողմից որդեգրված ռազմավարության՝ իր հաճախորդներին մատուցում է հետևյալ ֆինանսական ծառայությունները.

1.Վարկային ծառայություններ, որոնց մեջ կարելի է առանձնացնել՝

1.1 **Բիզնես վարկերը** (փոքր և միջին բիզնեսի ֆինանսավորում, վերականգնվող էներգետիկայի, մասնավորապես՝ ՀԷԿ-երի կառուցման և վերազինման, ինչպես նաև այլ նախագծերի ֆինանսավորում, և այլն): Հարկ է նշել, որ Բանկը դեռևս 2006թ.-ից ներգրավված է «Վերականգնվող էներգիայի զարգացման ֆինանսավորում» ծրագրում և հանդիսանում է ՀՀ բանկային համակարգի ընդգծված առաջատարներից մեկը: Էներգետիկ ոլորտը «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ ռազմավարական ուղղություններից է: Տասնհինգամյա գործունեության ընթացքում բանկի կողմից ֆինանսավորվել է ավելի քան 60 փեկ-ի նախագիծ: Բանկն անդամակցում է նաև «Գյուղատնտեսության Ոլորտին Տրամադրվող Վարկերի Տոկոսադրույքների Սուբսիդավորման Ծրագրին»: Բանկը նախապատվություն է տալիս կայացած կորպորատիվ հաճախորդներին, որոնք ունեն կայուն զարգացող բիզնես, բարի համբավ գործարար աշխարհում և կառավարման որակյալ համակարգ:

1.2 **Տեղական և միջազգային ֆակտորինգ:** Բանկը բանկային համակարգում առաջադեմ և նորարար գործիքների ներդնողի ավանդույթ ունի: Մասնավորապես, ներքին ու

արտաքին ֆակտորինգի ոլորտի զարգացման գործում բանկն ունի լուրջ դերակատարություն, ինչը կարելի է համարել ոչ միայն մեր բանկի, այլ նաև ՀՀ բանկային համակարգի, ինչպես նաև ՀՀ ֆինանսական շուկայի ձեռքբերումը: 2008թ. Բանկն առաջինը տարածաշրջանում, անդամակցեց FCI (Factors Chain International) միջազգային ֆակտորինգային ընկերությանը, ինչը հեռանկարային զարգացման ուղիներ բացեց Բանկում ֆակտորինգային ծառայությունների զարգացման համար:

1.3 Առևտրի ֆինանսավորման գործիքներ: Առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում Բանկի հիմնական գործընկերներն են Վերակառուցման և զարգացման Եվրոպական բանկը (ՎՋԵԲ), որի հետ Բանկը համագործակցում է 2010թ.-ից, Ասիական զարգացման բանկը (ԱԶԲ), Հայաստանի արտահանման ապահովագրական գործակալությունը (ՀԱԱԳ): 2019թ.-ին Բանկը անդամակցել է ICC Հայաստան առևտրի պալատին և ITFA սառցիացիային: Առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում Բանկի ամենաակտիվ գործընկերն է ՎՋԵԲ-ը: Վերջինիս առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի համար նախատեսված սահմանաչափը կազմում է 22 մլն ԱՄՆ դոլար, իսկ ԱԶԲ-ի առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի սահմանաչափը կազմում է 5 մլն ԱՄՆ դոլար: Բանկի և ՎՋԵԲ-ի միջև Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում երկարատև համագործակցության արդյունքում 2014թ.-ի հուլիսին ՎՋԵԲ-ի կողմից Բանկին շնորհվեց «Հաստատող բանկ»-ի կարգավիճակ, ինչը թույլ տվեց Բանկին հաստատել արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկվող ակրեդիտիվները և երաշխիքները: ՎՋԵԲ-ի հետ ակտիվ համագործակցության արդյունքում 2019թ.-ին Բանկին շնորհվեց «Լավագույն Թողարկող Բանկ» տիտղոսը: Բանկը 2018թ. ճանաչվել է աշխարհի 200 երկրում ավելի քան 47 000 բաժանորդ ունեցող Global Banking & Finance Review հեղինակավոր ամսագրի կողմից «2018թ-ի Հայաստանի առևտրի ֆինանսավորման լավագույն բանկ»:

1.4 Գնումների պատվերների ֆինանսավորումը: Այս գործիքը հայաստանյան բանկային շուկայում ներդրվել է Բանկի կողմից՝ կորպորատիվ հաճախորդների բազմակողմանի սպասարկումն ապահովելու նպատակով:

1.5 Հիփոթեքային վարկեր: Բանկն առաջարկում է հիփոթեքային վարկեր՝ ՀՀ տարածքում անշարժ գույքի ձեռքբերման, ինչպես նաև վերանորոգման նպատակով: Վարկավորումը իրականացվում է ինչպես Բանկի ռեսուրսներով, այնպես էլ «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի և «Երիտասարդ ընտանիքին՝ մատչելի բնակարան» ծրագրերի շրջանակներում, նշված ընկերությունների հետ համապատասխան պայմանագրերի հիմքով:

2. Գործառնություններ արժեթղթերով և ոսկով

2.1 Գործառնությունները պետական և կորպորատիվ արժեթղթերով

2.2 Բրոքերային ծառայություններ

2.3 Ոսկով գործառնությունները

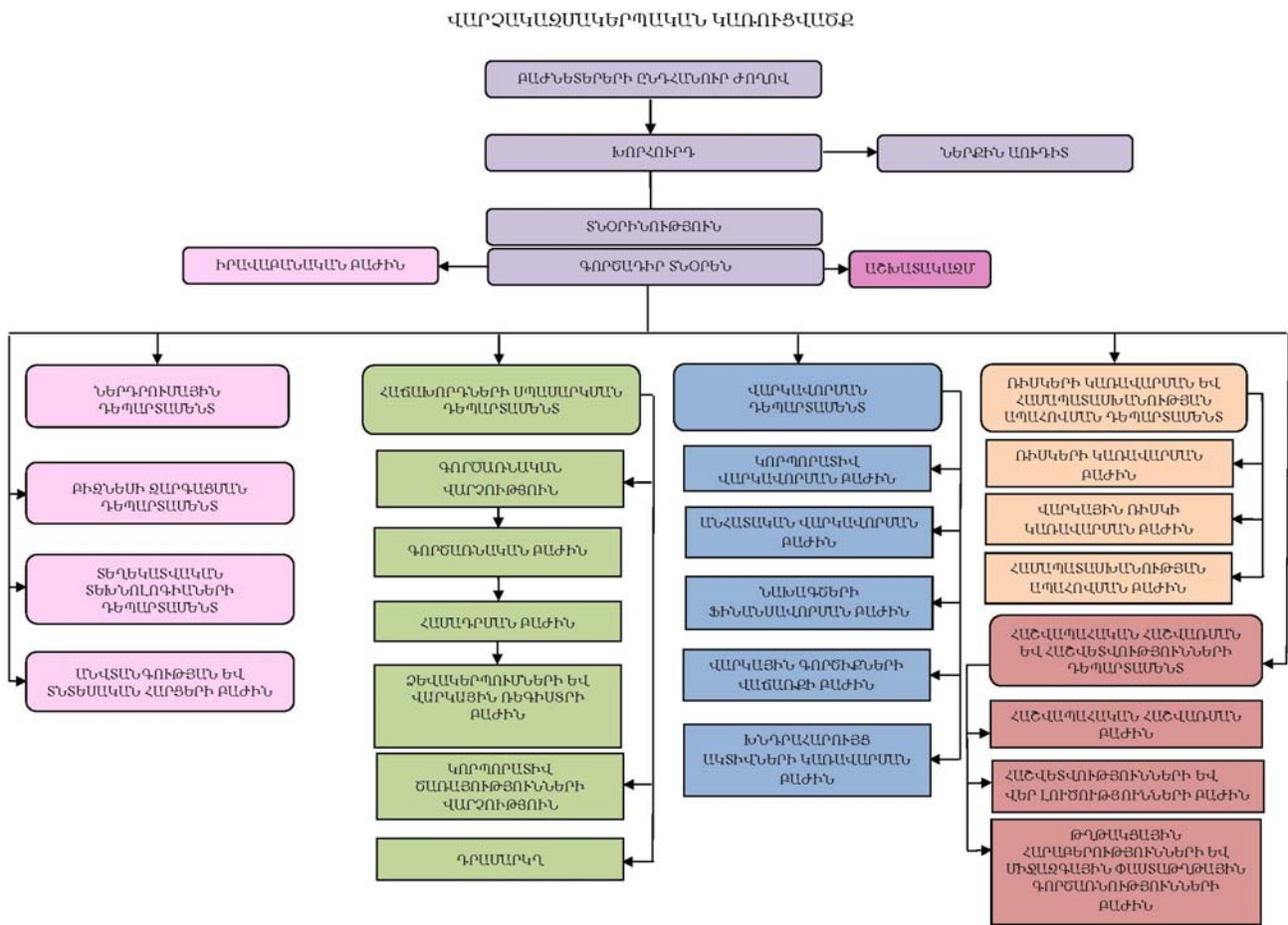
2.4 Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպման հետ կապված ծառայությունների մատուցում

2.5 Պահառուական ծառայությունները

3. Հաշվարկադրամարկղային ծառայություններ, որոնք ստանդարտ, ավանդական բանկային ծառայություններ են և իրենց մեջ ներառում են՝

- 3.1 Ավանդների ընդունում
- 3.2 Դրամական փոխանցումներ
- 3.3 Միջազգային փոխանցումներ
- 3.4 Արտարժույթային փոխարկումներ
- 3.5 Պահախցիկները և այլն:

Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը հետևյալն է.

Բանկը ներկայումս մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ չունի և չի հանդիսանում որևէ խմբի անդամ:

1.2 Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

Ինչպես բոլոր տնտեսավարող սուբյեկտները, Բանկն իր գործունեության ընթացքում բախվում է տարբեր ռիսկային գործոնների հետ: Ներդրողները մինչև պարտատոմսերում ներդրում կատարելու մասին որոշում ընդունելը պետք է տեղյակ լինեն այդ ներդրման հետ կապված ռիսկերի մասին:

Ընդհանուր առմամբ, պարտատոմսերում ներդրում կատարողները բախվում են ինչպես թողարկող կազմակերպության գործունեության հետ կապված, այնպես էլ ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից առաջացող ռիսկերի (շուկայական ռիսկ) և պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկի հետ:

1.2.1. Թողարկողի ռիսկը կապված է վերջինիս ֆինանսատնտեսական գործունեության առանձնահատկությունների հետ: Այս առումով, Բանկի համար առավել էական ռիսկերն են.

- **Գործընկերների կամ վարկային ռիսկը**, ինչի էությունը կայանում է նրանում, որ գործընկերները/հաճախորդները չեն կատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իրենց վարկային պարտավորությունները,
- **Իրացվելիության ռիսկը**, երբ Բանկի ազատ դրամական միջոցները բավարար չեն ստանձնած պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում մարելու համար,
- **Ընդհանուր տնտեսության ռիսկերը**, երբ ՀՀ մակրոտնտեսական իրավիճակի վատթարացումը կարող են բացասաբար ազդել Բանկի գործունեության, մասնավորապես վարկավորման ծավալների վրա,
- **Օրենսդրական ռիսկը**, երբ օրենսդրական դաշտի փոփոխությունները կարող են բացասաբար ազդել Բանկի գործունեության վրա,
- **Գործառնական ռիսկը**, ինչը կարող է ի հայտ գալ ինչպես Բանկի կողմից օգտագործվող տեխնիկական միջոցների խափանման, այնպես և մարդկային գործոնի պատճառով:
Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերից կարելի է առանձնացնել՝
- **Տոկոսադրույքների ռիսկ**՝ տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկը կարող է ազդել պարտատոմսերի գրավչության վրա: Մասնավորապես, շուկայում տոկոսադրույքների բարձրացման դեպքում, պարտատոմսի գինը նվազում է, ինչի արդյունքում ներդրողը կարող է չստանալ նախատեսվող շահույթը, կամ անգամ վնասներ կրել:
- **Արտարժույթի ռիսկ**՝ արտարժույթի ռիսկը առաջանում է փոխարժեքի տատանումների պատճառով և կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողի՝ պարտատոմսերից ստացված եկամուտների վրա:
- **Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկ**՝ պարտատոմսերի շուկայի զարգացվածության ցածր մակարդակի պայմաններում կարող է ստեղծվել այնպիսի իրավիճակ, երբ պարտատոմսի սեփականատերը ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված դժվարությունների կրախվի:

1.3 Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ

Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի Գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի գործունեությունը շուկայի պահանջներին, ինչպես նաև նվազեցնելով տարբեր ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը:

2019 թվականի ընթացքում Բանկի ակտիվներն աճել են մոտ 51.7 մլրդ ՀՀ դրամով՝ պայմանավորված վարկային պորտֆելի և արժեթղթերի պորտֆելի աճով: Բանկի ստացված

զուտ շահույթը 2019 թվականի ընթացքում աճել է 3.47 մլրդ ՀՀ դրամով՝ կազմելով մոտ 8.5 մլրդ ՀՀ դրամ: Բանկի ընդհանուր կապիտալը 2019 թվականի ընթացքում աճել է 39.4 %-ով և կազմել 59.7 մլրդ ՀՀ դրամ՝ պայմանավորված ինչպես շահույթի, այնպես էլ վերագնահատման պահուստների աճով: 2018 թվականի համեմատ 2019 թվականին Բանկի զուտ տոկոսային եկամուտն աճել է 15.9%-ով՝ կազմելով 8.5 մլրդ ՀՀ դրամ:

Հազար ՀՀ դրամ

	30/06/2020 Աուդիտ չանցած	31/12/2019	31/12/2018	31/12/2017
Զուտ տոկոսային եկամուտ	4,504,649	8,558,373	7,378,514	6,593,421
Գործառնական եկամուտ	7,817,465	13,519,823	7,917,115	7,515,920
Շահույթ մինչև հարկումը	5,903,320	10,673,888	6,328,727	4,640,504
Զուտ շահույթ	4,803,320	8,527,803	5,053,788	3,668,130
Ընդհանուր ակտիվներ	334,799,829	282,149,473	230,404,797	161,978,659
Ընդհանուր պարտավորություններ	266,045,178	222,414,763	187,562,059	125,010,256
Ընդհանուր կապիտալ	68,754,651	59,734,710	42,842,738	36,968,403

Աուդիտ իրականացնող անձ

Բանկի 2017, 2018 և 2019 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացվել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «Գրանթ Թորնթոն Ինտերնեյշնալ» անդամ:

«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝ ՀՀ ք. Երևան 0012, Վաղարշյան 8/1

հեռ.՝ (+37410) 26-09-54, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ <https://www.grantthornton.am/>:

Կազմակերպության տնօրեն է հանդիսանում Գագիկ Գյուլբուդաղյանը:

2019թ. հոկտեմբերի 14-ին Բանկի բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովի կողմից որպես Բանկի 2019-21թթ. գործունեության աուդիտն իրականացնող աուդիտորական կազմակերպություն է ընտրվել «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն: Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից: «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում: Նախորդող 3 տարվա ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:

1.4 Բանկի կառավարման մարմինների կազմի վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը, այսուհետ նաև ժողով,
- Խորհուրդ,
- Գործադիր մարմին:

Բանկի 14,588 (տասնչորս հազար հինգ հարյուր ութսունութ) հատ (87.53 %) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, իսկ 2,079 (երկու հազար յոթանասունինը) հատ (12.47%) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերն է հանդիսանում «ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն:

Միննույն ժամանակ որպես վերջնական շահառու՝ 16,667 (տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսույոթ) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերով Վարտան Սիրմակետը հանդիսանում է անուղղակի նշանակալից մասնակից:

Բանկի Խորհուրդը բաղկացած է հինգ անդամից.

Հ/հ	Անուն Ազգանուն	Պաշտոն
1	Վարտան Սիրմակետ	Խորհրդի նախագահ
2	Արմեն Թամազյան	Խորհրդի անդամ
3	Բաֆֆի Բայրոզյան	Խորհրդի անդամ
4	Գևորգ Չաքմիշյան	Խորհրդի անդամ
5	Աշոտ Սալնազարյան	Խորհրդի անդամ

Բանկի Գործադիր մարմինը բաղկացած է.

Գևորգ Մաչանյան, տ.գ.թ.

Տնօրինության նախագահ, Գործադիր տնօրեն

Գևորգ Մաչանյանն ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ի Գործադիր տնօրենն է հիմնադրման օրվանից: Նա ունի ավելի քան երեսունամյա աշխատանքային փորձ բանկային համակարգում, որից քսանը ղեկավար պաշտոններ է զբաղեցրել ՀՀ կենտրոնական բանկում: Ծնվել է 22/08/1959թ., ավարտել է Երևանի պետական տնտեսագիտական ինստիտուտը:

Գրիգոր Մովսիսյան

Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ - Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության ապահովման ղեկավարամենտի տնօրեն

Ծնվել է 26/03/1974թ., ավարտել է Երևանի պետական տնտեսագիտական ինստիտուտը: Բանկում աշխատում է Բանկի հիմնադրման օրվանից:

Գրիգոր Հովհաննիսյան

Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Վարկավորման ղեկավարամենտի տնօրեն

Ծնվել է 16/02/1974թ., ավարտել է Երևանի Պետական Ճարտարագիտական Համալսարանը, բանկում աշխատում է 2009թ-ից:

Կարեն Տուրյան, տ.գ.թ.

Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ներդրումային ղեկավարամենտի տնօրեն

Ծնվել է 05/05/1976թ., ավարտել է Հայաստանի Պետական Ճարտարագիտական Համալսարանը, ունի տնտեսագիտական գիտությունների թեկնածուի կոչում: Բանկում աշխատում է 2005թ. մայիսից:

Սեդրակ Բաղդասարյան

Տնօրինության անդամ, Հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվությունների դեպարտամենտի տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ

Ծնվել է 27/04/1976թ., ավարտել է Երևանի Պետական Տնտեսագիտական Ինստիտուտը: Բանկում աշխատում է 2005թ. հոկտեմբերից:

Գևորգ Խաչատրյան

Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Հաճախորդների սպասարկման դեպարտամենտի տնօրեն

Ծնվել է 29/06/1970թ., ավարտել է Երևանի պետական համալսարանը: Բանկում աշխատում է Բանկի հիմնադրման օրվանից:

Արկադի Փինաչյան

Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ – Բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի տնօրեն

Ծնվել է 18/02/1976թ., ավարտել է Երևանի պետական համալսարանը: Բանկում աշխատում է 2006թ. հունվարից:

Բանկի աշխատակիցների թիվը 15.07.2020թ.-ի դրությամբ կազմում է 144 աշխատակից:

1.6 Բանկի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ

Բանկը թողարկել է բաժնետոմսեր և պարտատոմսեր:

Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 10,000,200,000.00 (տասը միլիարդ երկու հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 16,667 (տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսույնոթ) հատ հասարակ (սովորական) անվանական բաժնետոմսի, յուրաքանչյուրը 600,000 (վեց հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: Բանկի 14,588 (տասնչորս հազար հինգ հարյուր ութսունուր) հատ (87.53 %) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, իսկ 2,079 (երկու հազար յոթանասունինը) հատ (12.47%) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերն է հանդիսանում «ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն:

Հաշվի առնելով Բանկի կազմակերպաիրավական ձևը՝ Բանկի կողմից թողարկված բաժնետոմսերը չեն շրջանառվում կարգավորող շուկայում: Բանկի բաժնետոմսերը թողարկված են անժամկետ:

2015-2020թթ. ընկած ժամանակահատվածում Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտատոմսեր ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացված հիմնական պայմաններով.

Տարբերակիչ ծածկագիր ISIN	Թողարկման ծավալ/անվանական	Տեղաբաշխված ծավալ/անվանական	Շրջանառության ժամկետ	Արժեկտրոն	Արժեկտրոնի վճարման պարբերականություն
AMSWISB21ER7 /մարված/	2,000,000 ԱՄՆ դոլար	2,000,000 ԱՄՆ դոլար	3 (երեք) տարի /մարված/	7.50%,	Եռամսյակային
AMSWISB22ER5 /մարված/	3,000,000 ԱՄՆ դոլար	3,000,000 ԱՄՆ դոլար	4 (չորս) տարի	8.00%,	Եռամսյակային

AMSWISB23ER3 /մարված/	5,000,000 ԱՄՆ դոլար	5,000,000 ԱՄՆ դոլար	5 (հինգ) տարի	8.50%,	եռամսյակային
AMSWISB24ER1	10,000,000 ԱՄՆ դոլար	10,000,000 ԱՄՆ դոլար	7 (յոթ) տարի	6.75 %	կիսամսյակային
AMSWISB25ER8	10,000,000 Եվրո	10,000,000 Եվրո	6 (վեց) տարի	5.00 %	կիսամսյակային
AMSWISB26ER6	2,000,000,000 ՀՀ դրամ	2,000,000,000 ՀՀ դրամ	4 (չորս) տարի	12.75 %	կիսամսյակային
AMSWISB27ER4	6,000,000,000 ՀՀ դրամ	6,000,000,000 ՀՀ դրամ	5 (հինգ) տարի	11.50 %	կիսամսյակային
AMSWISB28ER2	6,000,000 ԱՄՆ դոլար	6,000,000 ԱՄՆ դոլար	7 (յոթ) տարի	6.50 %	կիսամսյակային
AMSWISB29ER0	10,000,000 ԱՄՆ դոլար	10,000,000 ԱՄՆ դոլար	6 (վեց) տարի	6.00 %	եռամսյակային
AMSWISB2AER6	5,000,000 ԱՄՆ դոլար	5,000,000 ԱՄՆ դոլար	6 (վեց) տարի	6.5%	կիսամսյակային
AMSWISB2BER4	3,000,000 Եվրո	3,000,000 Եվրո	4 (չորս) տարի	4%	կիսամսյակային
AMSWISB2CER2	10,000,000,000 ՀՀ դրամ	10,000,000,000 ՀՀ դրամ	5 (հինգ) տարի	9%	Կիսամսյակային
AMSWISB2DER0	10,000,000 ԱՄՆ դոլար	10,000,000 ԱՄՆ դոլար	6 (վեց) տարի	6%	Կիսամսյակային
AMSWISB2EER8	10,000,000 Եվրո	5,000,000 Եվրո	5 (հինգ) տարի	3.5%	Կիսամսյակային

1.7 Բանկի՝ առաջարկվող պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

1. Պարտատոմսերի թողարկման պայմանները

1.1 Պարտատոմսերի տեսակը՝ անվանական, ֆիքսված արժեկտրոնով.

1.2 Պարտատոմսերի ձևը՝ ոչ փաստաթղթային.

1.3 Պարտատոմսերի փոխարկելիությունը՝ ոչ փոխարկելի.

1.4 Պարտատոմսերի թողարկման ծավալը՝ 25,000,000,000 (քսանհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ.

1.4.1 Բանկն իրավասու է թողարկվող պարտատոմսերը /միննույն թողարկումը/ տեղաբաշխելու ամբողջությամբ կամ մաս-մաս՝ թողարկման վերաբացման միջոցով: Յուրաքանչյուր վերաբացման ծավալը վերջնական պայմաններով հրապարակվում է դրա տեղաբաշխման օրվանից նվազագույնը երեք օր առաջ: Թողարկված հերթական վերաբացված ծավալն ամբողջությամբ չտեղաբաշխվելու դեպքում չտեղաբաշխված պարտատոմսերի ծավալը գումարվում է ազդագրով առաջարկի շրջանակներում տեղաբաշխման ենթակա պարտատոմսերի ծավալին:

1.4.2 Հերթական տեղաբաշխման ժամանակ տեղաբաշխման ենթակա պարտատոմսերի ծավալը, տեղաբաշխման /առաջարկի եղանակը/ Շուկա ստեղծողի/ստեղծողների կողմից ձեռք բերման ենթակա պարտատոմսերի նվազագույն ծավալը, գինը, անհրաժեշտության դեպքում նաև այլ պայմաններ հաստատված համարել Բանկի Գործադիր մարմնի կողմից սահմանված պայմանների համաձայն՝ Բանկի Խորհրդի նիստի 14.07.2020թ. թիվ 35-2020 արձանագրությամբ սահմանված սահմանափակման ներքո:

1.5 Պարտատոմսերի քանակը՝ 500,000 (հինգ հարյուր հազար) հատ.

1.6 Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը՝ 50,000 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ.

1.7 Պարտատոմսերի թողարկման օրը՝ Բանկի գործադիր մարմնի կողմից սահմանված հրապարակային տեղաբաշխման առաջին օրը:

1.8 Պարտատոմսերի շրջանառության ժամկետը՝ մինչև պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրը.

1.9 Պարտատոմսերի մարման կատարում և/կամ արժեկտրոնների վճարում՝ պարտատոմսերի մարման օրը և/կամ արժեկտրոնների վճարման օրը պարտատոմսի սեփականատիրոջ բանկային հաշվին համապատասխան վճարումների մուտքագրում.

1.10 Հերթական տեղաբաշխման օրվանից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ Բանկը տեղաբաշխման վերաբերյալ հիմնական տեղեկատվությունը հրապարակում է իր պաշտոնական կայքում: Վերջինս նշված տեղեկությունը կարող է հրապարակել/տարածել նաև այլ միջոցներով.

1.11 Պարտատոմսերի մարման օրը՝ Պարտատոմսերի թողարկման օրվանից հաշվարկված 72-րդ ամսվա համապատասխան օրը: Եթե պարտատոմսերի մարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա պարտատոմսերի մարումը կատարվում է մարման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը.

1.12 Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը՝ ֆիքսված՝ տարեկան 8.50%

1.13 Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը՝ կիսամյակային (2 անգամ օրացուցային տարվա մեջ), թողարկման օրվան հաջորդող 6-րդ, 12-րդ, 18-րդ, 24-րդ, 30-րդ, 36-րդ, 42-րդ, 48-րդ, 54-րդ, 60-րդ, 66-րդ և 72-րդ ամիսների համապատասխան օրը: Եթե արժեկտրոնների վճարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնների վճարման օր է հանդիսանում այդ օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը.

1.14 Արժեկտրոնի գումար՝ ֆիքսված գումար՝ 2,125 (երկու հազար մեկ հարյուր հարյուր քսանհինգ) ՀՀ դրամ յուրաքանչյուր վճարման ժամանակ յուրաքանչյուր մեկ հատ պարտատոմսի դիմաց:

1.15 Պարտատոմսերի գինը՝ Պարտատոմսերի գինը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{t=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 + f}\right)^{t-1 \cdot 365}} + \frac{P}{\left(1 + \frac{y}{100 + f}\right)^{N-1 \cdot 365}}$$

$$r = \frac{DSN}{DCC}$$

որտեղ՝

DP- Պարտատոմսի գինն է,

DSN- գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է,

DCC-գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է,

P – պարտատոմսի անվանական արժեքը,

f-արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,

N-հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը

C- տարեկան արժեկտրոնի գումարը.

y- մինչև մարում եկամտաբերություն.

1.16 Պարտատոմսերի շրջանառության ձևը՝ ազատ շրջանառության իրավունքով.

1.17 Պարտատոմսերի ապահովվածությունը՝ չապահովված.

1.18 Պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների հաշվառման համակարգը՝ Պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրի վարումն իրականացվում է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Դեպոզիտարիա) կողմից.

1.19 Արժեկտրոնները հաշվարկվում են թողարկման օրվանից և վճարումներն իրականացվում է ՀՀ դրամով, անկանխիկ եղանակով

1.20 Պարտատոմսերի մարումն իրականացվում է ՀՀ դրամով, անկանխիկ եղանակով.

1.21 Արժեկտրոնների վճարումներն և պարտատոմսերի մարումն իրականացվում է արժեկտրոնի վճարման օրվան և/կամ պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրվա վերջի (ժամը 24:00-ի) դրությամբ Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի

սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի հիման վրա, համաձայն որի Բանկը մարման օրը համապատասխան գումարները փոխանցում է Պարտատոմսերի սեփականատերերի՝ ՀՀ տարածաբլում գործող բանկերում բացված համապատասխան բանկային հաշիվներին (ՀՀ դրամով) (այսուհետ՝ բանկային հաշիվ)։

- 1.22 Պարտատոմսի մարման և մարման կատարման (վճարման) ամսաթվերը նույնն են.
- 1.23 Արժեկտրոնի մարման և արժեկտրոնների վճարման ամսաթվերը (յուրաքանչյուր ժամկետի համար) նույնն են.
- 1.24 Կազմակերպությունը չի փոխանցում վճարումները այն սեփականատերերին, որոնց բանկային հաշվի մասին տեղեկությունները բացակայում են Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքում և Կազմակերպությունը այլ կերպ չի տիրապետում այդ տեղեկությանը: Այս դեպքում Կազմակերպությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, այդ սեփականատերերի վճարումները փոխանցում է նոտարի դեպոզիտ.
- 1.25 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ ամսվա ընթացքում (հնարավոր սեղմ ժամկետներում) Կազմակերպությունը սահմանված կարգով դիմում է Բորսա՝ պարտատոմսերի շրջանառությունը կարգավորվող շուկայում ապահովելու նպատակով.
- 1.26 Պարտատոմսերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակում չի սահմանվում.
- 1.27 Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացնում է Բանկը.
- 1.28 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ձևը՝ չերաշխավորված տեղաբաշխում.

Բանկի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է հանդիսանում շուկայից միջոցների ներգրավումը: Տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են վարկերի տրամադրմանը:

Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալները

Ստորև ներկայացվում են Բանկի 2017-2019թթ. և 2020թ. առաջին կիսամյակի Ամփոփ ֆինանսական տվյալները.

Ցուցանիշի անվանումը	30/06/2020 Աուդիտ չանցած	31/12/2019	2018/31/12	2017/31/12
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո (ԶՇ), 1000 ՀՀ դրամ	4,803,320	8,527,803	5,053,788	3,668,130
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն (ՄԿ), 1000 ՀՀ դրամ	63,906,678	50,350,549	43,148,228	10,100,041
<i>Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)% = (ԶՇ)/(ՄԿ)</i>	15.07	16.94	11.71	36.3

Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո (ԶԾ), 1000 ՀՀ դրամ	4,803,320	8,527,803	5,053,788	3,668,130
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն (ՄԱ), 1000 ՀՀ դրամ	301,633,823	256,899,777	200,110,291	150,366,399
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)% = (ԶԾ)/(ՄԱ)	3.19	3.32	2.52	2.44
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո (ԶԾ), 1000 ՀՀ դրամ	4,803,320	8,527,803	5,053,788	3,688,130
Գործառնական եկամուտ (ԳԵ), 1000 ՀՀ դրամ	7,817,465	13,519,823	7,917,115	7,515,920
Զուտ շահույթի մարժա (NPM) % (ԶԾ)/(ԳԵ)	61	63	64	49
Գործառնական եկամուտ (ԳԵ), 1000 ՀՀ դրամ	7,817,465	13,519,823	7,917,115	7,515,920
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն (ՄԱ), 1000 ՀՀ դրամ	301,633,823	256,899,777	200,110,291	150,366,399
Ակտիվների օգտագործման գործակից % (AU) = (ԳԵ)/(ՄԱ)	5.19	5.26	3.96	5.00
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն (ՄԱ), 1000 ՀՀ դրամ	301,633,823	256,899,777	200,110,291	150,366,399
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն (ՄԿ), 1000 ՀՀ դրամ	63,906,678	50,350,549	43,148,228	10,100,041
Սեփական կապիտալի մուտքային կատար (EM) = (ՄԱ)/(ՄԿ)	4.72	5.10	4.64	14.89
Զուտ տոկոսային եկամուտ (ԶՏԵ), 1000 ՀՀ դրամ	4,504,649	8,558,373	7,378,514	6,593,421
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն (ՄԵԱ), 1000 ՀՀ դրամ	259,693,524	251,649,543	205,111,418	144,461,727
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) (A/B)	0.03	0.04	0.04	0.05
Տոկոսային եկամուտ (ՏԵ), 1000 ՀՀ դրամ	12,372,714	22,701,678	18,252,054	14,347,812
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն (ՄԵԱ), 1000 ՀՀ դրամ	259,693,524	251,649,543	205,111,418	144,461,727
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն (ՏԵ)/(ՄԵԱ),	0.10	0.10	0.09	0.10
Տոկոսային ծախսեր (ՏԾ), 1000 ՀՀ դրամ	7,868,065	14,143,305	10,873,540	7,754,391
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր (ՄՄՊ), 1000 ՀՀ դրամ	212,166,110	217,829,304	184,258,994	121,885,380
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են ծախսեր (ՏԾ)/(ՄՄՊ)	0.074	0.065	0.059	0.063
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո (ԶԾ), 1000 ՀՀ դրամ	4,803,320	8,527,803	5,053,788	3,668,130
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (ԲՔ)	16,667	14,627	14,588	14,588
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) (ԶԾ)/(ԲՔ), 1000 ՀՀ դրամ	577.97	583.02	346.44	251.45
ՄՊԼԵՂ = (ՏԵ)/(ՄԵԱ)-(ՏԾ)/(ՄՄՊ)	0.021	0.024	0.030	0.036

Բանկի տարեկան և եռամսյակային ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառյալ կից ծանոթագրությունները տեղադրված են Բանկի ինտերնետային էջում, հետևյալ հասցեով

<http://www.armswissbank.am>:

2 ԲԱԺԻՆ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

2.1 Ռիսկային գործոններ

- 2.1.1 Ներդրումները պարտատոմսերում, ինչպես և այլ արժեթղթերում, ենթակա են որոշակի ռիսկերի, որոնք կապված են ինչպես թողարկողի ֆինանսատնտեսական վիճակից և գործունեության արդյունքներից (թողարկողի ռիսկ), այնպես էլ ֆինանսական շուկայում տիրող իրավիճակից (շուկայական ռիսկ): Ներդրողը ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում կայացնելու ընթացքում պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրի և վերլուծի ներդրման հետ կապված և սույն փաստաթղթում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը
- 2.1.2 Շուկայական ռիսկը առաջանում է տնտեսությունում պարտատոմսերի գնի վրա ազդող գործոնների փոփոխության հետևանքով, ինչի արդյունքում ներդրողը կարող է կրել կորուստներ:
- 2.1.3 Պետք է հաշվի առնել նաև, որ սույն փաստաթղթում ներկայացված ռիսկերի ցանկը սպառիչ չէ և հնարավոր է անկանխատեսելի բնույթ ունեցող որևէ իրադարձության/ռիսկի (այլ ռիսկեր) ի հայտ գալը, որը կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրումների վերադարձելիության կամ արժեքի վրա: Ներդրողը պետք է ներդրման որոշումը կայացնելիս ամբողջությամբ գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով և ակնկալիքներով:
- 2.1.4 **Շուկայական ռիսկ**՝ շուկայական ռիսկի հիմնական տարատեսակներն են տոկոսադրույքի ռիսկը և արտարժույթային ռիսկը:
- Տոկոսադրույքի ռիսկը առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով՝ տոկոսադրույքների աճի դեպքում պարտատոմսերի գինը նվազում է, ինչը կարող է հանգեցնել նրան, որ ներդրողը, մինչև մարումը պարտատոմսը վաճառելու դեպքում կարող է կրել վնասներ, կամ չստանալ նախատեսված եկամուտը:
- Արտարժույթի ռիսկը առաջանում է ազգային դրամի փոխարժեքի տատանումների պատճառով և կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ ներդրողի պարտատոմսերից ստացված եկամուտների վրա, երբ ներդրողը պարտատոմսից ստացված եկամուտը գնահատում է ՀՀ դրամով (օրինակ՝ ներդրում կատարելու համար ներդրողը ՀՀ դրամը փոխարկել է արտարժույթի և պարտատոմսի մարումից հետո ստացված արտարժույթը փոխարկում է ՀՀ դրամի): Մասնավորապես, ազգային արժույթի արժեվորման դեպքում, պարտատոմսի մարումից ստացված գումարները (ներառյալ տոկոսները) փոխարկելու դեպքում, ՀՀ դրամով հաշվարկված եկամուտը կարող է նախատեսվածից քիչ (բացասական) լինել: Նույն տրամաբանությունը գործում է նաև այն դեպքում, երբ ներդրում կատարելու համար ներդրողը արտարժույթը փոխարկել է ՀՀ դրամի և պարտատոմսի մարումից հետո ստացված արտարժույթը փոխարկում է արտարժույթի: Այս դեպքում արդեն ազգային արժույթի արժեզրկման դեպքում, պարտատոմսի մարումից ստացված գումարները (ներառյալ տոկոսները) փոխարկելու դեպքում, արտարժույթով հաշվարկված եկամուտը կարող է նախատեսվածից քիչ (բացասական) լինել:

2.1.5 **Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկ**՝ պարտատոմսերի շուկայի զարգացվածության ցածր մակարդակի պայմաններում, շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության, ինչպես նաև, Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով կարող է ստեղծվել այնպիսի իրավիճակ, երբ պարտատոմսի սեփականատերը ցանկացած պահի պարտատոմսերը վաճառելու հետ կապված դժվարությունների բախվի: Մասնավորապես, հնարավոր է, որ պարտատոմսի սեփականատերը չկարողանա իր ուզած պահին վաճառել պարտատոմսը կամ ստիպված լինի այն վաճառել ցածր գնով, կրելով վնասներ: Այս ռիսկը նվազեցնելու նպատակով Բանկը նախատեսում է ապահովել թողարկվող պարտատոմսերի համար շուկա ստեղծողի գործառույթների իրականացում, այդ դեպքում ներդրողը ցանկացած պահին կկարողանա վաճառել իր պարտատոմսերը, բայց դա չի երաշխավորում պարտատոմսի սեփականատիրոջ կողմից շահավետ գնով վաճառք: Համաձայն «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ «Շուկա ստեղծողի կանոնների» Կորպորատիվ պարտատոմսերի յուրաքանչյուր դասի /տրանշի/ համար գնման և/կամ վաճառքի հայտում նշվող նվազագույն գնանշման ծավալը սահմանվում է մեկ արժեթղթի ճշտությամբ՝ տվյալ դասի /տրանշի/ թողարկված պարտատոմսերի քանակի 0.5 (զրո ամբողջ հինգ տասնորդական) տոկոսի չափով:

2.1.6 Վերը նշված ռիսկերից բացի Թողարկողը կարող է բախվել նաև այլ ռիսկերի հետ, որոնք Բանկը սույն փաստաթղթում նշելու համար էական չի համարել:

2.2 Հիմնական տեղեկատվություն

Բանկի կողմից անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման նպատակն է միջոցների ներգրավումը, որոնք ուղղվելու են Բանկի հիմնական գործունեության ֆինանսավորմանը, այն է վարկերի տրամադրմանը և այլ ներդրումների իրականացմանը:

2.3 Առաջարկի ծրագրի համակողմանի նկարագիրը

2.3.1 Սույն ազդագրի շրջանակներում Բանկը տեղաբաշխելու է 25,000,000,000 /քսանհինգ միլիարդ/ ՀՀ դրամ ընդհանուր անվանական ծավալով պարտատոմսեր: Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են ամբողջությամբ կամ մաս-մաս թողարկման վերաբացման միջոցով: Յուրաքանչյուր վերաբացման ծավալը վերջնական պայմաններով հրապարակվում է դրա տեղաբաշխման օրվանից նվազագույնը երեք օր առաջ: Թողարկված հերթական ծավալն ամբողջությամբ չտեղաբաշխվելու դեպքում չտեղաբաշխված պարտատոմսերի ծավալը գումարվում է Ազդագրով առաջարկի շրջանակներում տեղաբաշխման ենթակա պարտատոմսերի ծավալին: Հերթական վերաբացված ծավալն ենթակա է տեղաբաշխման հրապարակային տեղաբաշխման միջոցով: Յուրաքանչյուր վերաբացված ծավալը տեղաբաշխվում է նույն ԱՄՏՕ-ով, սեփականատիրոջը տալիս է նույն իրավունքները, ունենում է նույն մարման օրը և արժեկտրոնային եկամտաբերությունը:

2.3.2 Բանկի պարտատոմսերն անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային պարտատոմսեր են, որոնց թողարկումն իրականացվում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և որոնց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

2.3.3 Պարտատոմսերի ռեեստրը վարվում է «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ ՀԿԴ) կողմից՝ համաձայն Բանկի և ՀԿԴ-ի միջև 2020 թվականի հուլիսի 20-ին կնքված թիվ 25000/15/2020 պայմանագրի:

2.3.4 ՀԿԴ կողմից պարտատոմսերին շնորհված ԱՄՏՕ-ն է (արժեթղթերի միջազգային տարբերակիչ ծածկագիր)՝ AMSWISB2FER5

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը՝ 50,000.00 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ:
Թողարկման արժույթը՝ ՀՀ դրամ

Թողարկվող պարտատոմսերի քանակը՝

500,000 (հինգ հարյուր հազար) հատ պարտատոմս՝ 25,000,000,000.00 (քսանհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ քնդհանուր անվանական արժեքով.

- 2.3.5 Պարտատոմսերի արժեկտրոնները վճարվելու են կիսամյակային պարբերականությամբ:
- 2.3.6 Պարտատոմսերը փոխարկելի չեն:
- 2.3.7 Բանկն օգտվելու է շուկա ստեղծողի/ների (marketmaker)-ի ծառայություններից:
- 2.3.8 Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների և ապահովագրական կազմակերպությունների սնանկության մասին» օրենքի Բանկի պարտավորությունները մարվում են լուծարային միջոցների հաշվին, հետևյալ հերթականությամբ՝
 - ա) առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից սույն օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում.
 - բ) երկրորդ՝ այն պարտատերերի պահանջները, որոնք բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և Կենտրոնական բանկի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի.
 - գ) երրորդ՝ Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց Հայաստանի Հանրապետության դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժույթային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով: Մեկ անձի՝ բանկում մեկից ավելի ավանդներ (հաշիվներ) ունենալու դեպքում նրա բոլոր ավանդները միավորվում են, և դրանց հանրագումարը համարվում է մեկ ավանդ:
 - դ) չորրորդ՝ բանկի այլ պարտավորությունները, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների.
 - ե) հինգերորդ՝ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները.
- ե.1) վեցերորդ՝ ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները.
- զ) յոթերորդ՝ բանկի մասնակիցների պահանջները:

Սույն կետով սահմանված՝ բանկի պարտատերերի պահանջների բավարարման հերթականության «գ», «դ» և «ե.1» ենթակետերով սահմանված պարտատերերի թվից բացառություն են կազմում բանկի մասնակիցները և բանկի հետ կապված անձինք, որոնց նկատմամբ բանկի պարտավորությունները բավարարվում են «գ» ենթակետով սահմանված հերթում:

Սույն կետի «գ» ենթակետով սահմանված անձի՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը 10 միլիոն դրամը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում, սվյալ անձի՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է «գ» ենթակետով սահմանված հերթում, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ «դ» ենթակետով

սահմանված հերթում:

Ավանդների երաշխավորման համակարգի շրջանակներում, երաշխավորված գումարը հատուցելուց հետո օրենքով սահմանված երաշխավորողը փաստացի հատուցված գումարի չափով պահանջի իրավունք է ձեռք բերում բանկի նկատմամբ այն հերթում (հերթերում), որի ընթացքում տվյալ ավանդատուն (պարտատերը) համաձայն սույն հոդվածի իրավունք կունենար ստանալ իր ավանդը (հաշվի մնացորդը):

Սույն կետի «դ» ենթակետով սահմանված բանկի այլ պարտավորությունները ներառում են նաև Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի կողմից հատուցման կազմակերպման հետ կապված ծախսերը:

Միևնույն հերթի պարտատերերն ունեն իրենց պահանջների բավարարման հավասար իրավունքներ: Միևնույն հերթի պարտատերի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի բոլոր պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո:

Բանկի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից պարտատուներից բխող պահանջները ենթակա չեն վերադասակարգման:

Պարտատոմսերի թողարկմամբ ներգրավված միջոցները երաշխավորվում են «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքով և նույն օրենքով սահմանված կարգով ենթակա են հատուցման հետևյալ չափերով՝

ա) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը տասը միլիոն հայկական դրամ է.

բ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժույթային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը հինգ միլիոն հայկական դրամ է.

գ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային բանկային ավանդներ, և դրամային բանկային ավանդի գումարը հինգ միլիոն հայկական դրամից ավելի է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը՝ մինչև տասը միլիոն հայկական դրամով.

դ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային բանկային ավանդներ, և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է հինգ միլիոն հայկական դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժույթային բանկային ավանդը՝ հինգ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով:

Ավանդատուի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր դրամային ավանդները համարվում են մեկ ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների և ավանդատուի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր արտարժույթային ավանդները համարվում են մեկ ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների:

2.3.9 Պարտատոմսերի ապահովվածությունը՝ չապահովված:

2.3.10 Պարտատոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն.

2.3.10.1 ինքնուրույնաբար սնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իր սեփականության ներքո գտնվող Պարտատոմսերը,

2.3.10.2 Պարտատոմսերով իրականացնել ցանկացած գործառույթ, որը բխում է սեփականության իրավունքից,

2.3.10.3 Թողարկման օրվանից հաշված կիսամյակային պարբերությամբ՝ համապատասխան արժեկտրոնների վճարման օրերին ստանալ արժեկտրոնային եկամուտը: Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա արժեկտրոնի վճարումը իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին

- 2.3.10.4 աշխատանքային օրը, Պարտատոմսերի մարման օրը ստանալ պարտատոմսերի անվանական արժեքը (մարման գումարը): Եթե տվյալ օրը ոչ աշխատանքային օր է, ապա պարտատոմսերի մարման գումարի վճարումը իրականացվում է տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը,
 - 2.3.10.5 Բանկի կողմից Պարտատոմսերի մարման գումարը, ինչպես նաև արժեկտրոնի վճարումը սահմանված ժամկետից ուշացնելու հիմքով դատական կարգով օգտվել պարտատիրոջ օրենքով վերապահված իրավունքներից,
 - 2.3.10.6 գրավադրել Պարտատոմսերը՝ օրենքով սահմանված կարգով,
 - 2.3.10.7 ՀԿԴ հաշվի օպերատորների միջոցով ստանալ իր արժեթղթերի հաշվից քաղվածք,
 - 2.3.10.8 Օրենքով նախատեսված այլ իրավունքներ:
- 2.3.11 Պարտատոմսերի սեփականատիրոջ պարտավորությունները.**
- 2.3.11.1 Պարտատոմսերում պոտենցիալ ներդրողները պարտավոր են մինչև Պարտատոմսերի ձեռք բերումը ՀԿԴ արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում կամ ՀԿԴ ենթապահառու հանդիսացող այլ անձանց մոտ ունենալ սեփականատիրոջ (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ:
 - 2.3.11.2 իր հաշվին կատարել պարտատոմսերի ձեռք բերման կամ օտարման հետ կապված պարտադիր վճարները՝ կապված սեփականության իրավունքի գրանցման և/կամ գործարքների ձևակերպման հետ:
 - 2.3.11.3 կատարել Պարտատոմսերի ձեռքբերումից, օտարումից և այլ գործառնություններից ծագող դրամային և ոչ դրամային ցանկացած պարտավորություն:
- 2.3.12 Պարտատոմսերը տեղաբաշխվում են հրապարակային տեղաբաշխման միջոցով
- 2.3.13 Հերթական վերաբացման միջոցով տեղաբաշխվող յուրաքանչյուր հաջորդ ծավալը տեղաբաշխվում է հրապարակային տեղաբաշխման միջոցով:
- 2.3.14 Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Բանկի խորհրդի 14.07.2020թ. թիվ 35-2020 արձանագրությամբ:
Պարտատոմսերի թողարկման օրը՝ Բանկի գործադիր մարմնի կողմից սահմանված հրապարակային տեղաբաշխման օրը,
Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր բացված/վերաբացված ծավալի տեղաբաշխման ժամանակահատված/օր՝ սահմանվում է Բանկի Գործադիր մարմնի որոշմամբ,

Տեղաբաշխման օրվանից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ Բանկը տեղաբաշխման վերջնական պայմանները հրապարակում է իր պաշտոնական կայքում: Վերջինս նշված տեղեկությունը կարող է հրապարակել/տարածել նաև այլ միջոցներով.

- 2.3.15 Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը՝ **ֆիքսված՝ տարեկան 8.50 %**, արժեկտրոնի արժույթը՝ ՀՀ դրամ, վճարումն իրականացվում է ՀՀ դրամով,
- 2.3.16 Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը՝ կիսամյակային (2 անգամ օրացուցային տարվա մեջ), թողարկման օրվան հաջորդող 6-րդ, 12-րդ, 18-րդ, 24-րդ, 30-րդ, 36-րդ, 42-րդ, 48-րդ, 54-րդ, 60-րդ, 66-րդ և 72-րդ ամիսների համապատասխան օրը: Եթե արժեկտրոնների վճարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնների վճարման օր է հանդիսանում այդ օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը: Արժեկտրոնի կուտակումը սկսում է հաշվարկվել պարտատոմսերի թողարկման օրվանից,

2.3.17 Պարտատոմսերի գինը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{P}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

որտեղ՝

DP- Պարտատոմսի գինն է,

DSN- գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է,

DCC-գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է,

P – պարտատոմսի անվանական արժեքը,

f-արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,

N-հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը

C- տարեկան արժեկտրոնի գումարը.

y- մինչև մարում եկամտաբերություն:

2.3.18 Պարտատոմսերի մինչև մարում եկամտաբերությունը հաշվարկվում է 2.3.17 կետում ներկայացված բանաձևի միջոցով:

2.3.19 Պարտատոմսերի մարման օրը՝ պարտատոմսերի թողարկման օրվանից հաշվարկված 72-րդ ամսվա համապատասխան օրը: Եթե պարտատոմսերի մարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա պարտատոմսերի մարման օր է հանդիսանում այդ օրվան հաջորդող աշխատանքային օրը,

2.3.20 Արժեկտրոնները հաշվարկվում են՝ ՀՀ դրամով, արժեկտրոնի գումար՝ ֆիքսված գումար՝ 2,125 (երկու հազար մեկ հարյուր քսանհինգ) ՀՀ դրամ յուրաքանչյուր վճարման ժամանակ յուրաքանչյուր մեկ հատ պարտատոմսի դիմաց: Վճարումն իրականացվում է ՀՀ դրամով, անկանխիկ եղանակով.

Արժեկտրոնների վճարումները և պարտատոմսերի մարումն իրականացվում է արժեկտրոնի վճարման օրվան և/կամ պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրվա վերջի (ժամը 24:00–ի) դրությամբ Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի

սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքի հիման վրա, համաձայն որի Բանկը մարման օրը համապատասխան գումարները փոխանցում է Պարտատոմսերի սեփականատերերի՝ համապատասխան բանկային հաշվին:

- 2.3.21 Պարտատոմսերի մարման կատարում և/կամ արժեկտրոնների վճարում՝ պարտատոմսերի մարման օրը և/կամ արժեկտրոնների վճարման օրը պարտատոմսի սեփականատիրոջ բանկային հաշվին համապատասխան գումարների մուտքագրում;
- 2.3.22 Պարտատոմսի մարման և մարման կատարման (վճարման) ամսաթվերը նույնն են: Արժեկտրոնի մարման և արժեկտրոնների վճարման ամսաթվերը (յուրաքանչյուր ժամկետի համար) նույնն են:
- 2.3.23 Բանկը չի փոխանցում վճարումները այն սեփականատերերին, որոնց բանկային հաշվի մասին տեղեկությունները բացակայում են Դեպոզիտարիայից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրից քաղվածքում և Բանկն այլ կերպ չի տիրապետում այդ տեղեկությանը: Այս դեպքում Բանկը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, այդ սեփականատերերի վճարումները փոխանցում է նոտարի դեպոզիտ:
- 2.3.24 Պարտատոմսերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակում պարտատոմսերի թողարկման պայմաններով սահմանված չէ,
- 2.3.25 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ ամսվա ընթացքում (հնարավոր սեղմ ժամկետներում) Բանկը սահմանված կարգով դիմում է Բորսա՝ պարտատոմսերի շրջանառությունը կարգավորվող շուկայում ապահովելու նպատակով: Պարտատոմսերի շրջանառությունը կարգավորվող շուկայում չապահովվելու դեպքում, թողարկումը համարվում է չեղյալ: Թողարկումը չեղյալ համարվելու դեպքում Բանկը ՀԿԴ-ից ստացված պարտատոմսերի սեփականատերերի ցուցակի հիման վրա 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում հետ է վերադարձնում Պարտատոմսերի սեփականատերերի վճարված գումարները, ներառյալ կուտակված տոկոսները, Ներդրողների համապատասխան հաշիվներին փոխանցելու միջոցով:
- Համաձայն «Արժեթղթերի շուկայի մասին օրենքի» 129-րդ հոդվածի 3-րդ կետի Շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթուղթն արգելվում է վաճառել տվյալ շուկայից դուրս, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերի.
- 1) մասնավոր գործարքների համար, այն է՝ այնպիսի գործարքների, որոնց կողմերը նախապես հայտնի են.
Համաձայն ՀՀ ԿԲ խորհրդի 27.11.2012թ. 331-Ն որոշման համաձայն մասնավոր գործարքներ են համարվում՝
 - Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից կնքվող գործարքները,
 - թողարկողի կողմից իր թողարկված արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները,
 - արժեթղթերը հանձնելու առաջարկի շրջանակներում բաժնային արժեթղթերով կատարվող գործարքները:
 - 2) արժեթղթերի տեղաբաշխման շրջանակներում տեղաբաշխողների կողմից իրականացվող գործարքների համար.
 - 3) շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթուղթն այլ կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության և վաճառելու դեպքերի համար.
- 2.3.26 Պարտատոմսերից ստացված եկամուտը ենթակա է հարկման ըստ հետևյալ հարկատեսակների.

- Շահութահարկ,
- Եկամտային հարկ:

2.3.27 Ընդհանուր առմամբ, պարտատոմսերից եկամուտ ստացվում է հետևյալ տեսքով.

1. Տոկոսային եկամուտ (պարտատոմսերի դիմաց ստացվող տոկոս),
2. Կապիտալի հավելած (ձեռք բերումից հետո պարտատոմսի գնի աճ, իսկ կապիտալի հավելածը հաշվարկվում է, որպես մինչև մարումը վաճառքի և ձեռք բերման գնի դրական տարբերություն) :

2.3.28 Շահութահարկ վճարող են համարվում ՀՀ տարածքում գործող ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք: Հարկվող շահույթը հարկատուի՝ ՀՀ հարկային օրենսգրքով /ՀՀ հարկային օրենսգրք, հոդված 104/ սահմանված համախառն եկամտի և սահմանված նվազեցումների /ՀՀ հարկային օրենսգրք, հոդված 110/ դրական տարբերությունն է: Ներկայումս շահութահարկի դրույքը կազմում է հարկվող շահույթի 18%: Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց շահութահարկի դրույքաչափը պարտատոմսերում ներդրումներից ստացված եկամտի (տոկոսներ, կապիտալի հավելած) համար կազմում է 10%: Բանկի պարտատոմսերում ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձ ներդրողների համար Բանկը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

2.3.29 Եկամտային հարկ վճարող են համարվում ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ռեզիդենտությունը սահմանվում է ՀՀ օրենսդրությամբ: Հարկվող եկամուտը հաշվարկվում է, որպես ֆիզիկական անձի՝ ՀՀ հարկային օրենսգրքով սահմանված համախառն եկամտի /ՀՀ հարկային օրենսգրք, հոդված 141/ և սահմանված նվազեցումների /ՀՀ հարկային օրենսգրք, հոդված 147/ դրական տարբերություն: Ֆիզիկական անձանց համար պարտատոմսերից ստացված միայն տոկոսային եկամուտն է ենթակա հարկման, իսկ հարկման դրույքաչափը ներկայումս սահմանված է 10%: Բանկի պարտատոմսերում ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձ ներդրողների համար Բանկը հանդիսանում է հարկային գործակալ:

2.3.30 Թողարկվող պարտատոմսերում ներդրում իրականացնելու ցանկություն հայտնող անձինք պետք է հաշվի առնեն 24/01/2020թ. ՀՀ ԱԺ կողմից ընդունված օրենքը, համաձայն որի փոփոխություններ են մտցվել ՀՀ հարկային օրենսգրքում, մասնավորապես՝

ա) Լրամշակվել է ՀՀ հարկային օրենսգրքի 149-րդ հոդվածի 1-ին մասը, համաձայն որի հարկման բազան որոշելու նպատակով նվազեցվող եկամուտներ են համարվում նաև ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում ցուցակված բաժնետոմսերից, պարտատոմսերից կամ ներդրումը վկայող այլ արժեթղթերից ստացվող եկամուտը, բացառությամբ բանկերի կողմից թողարկված այն պարտատոմսերի, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը փոքր է 2 տարուց:

բ) ա) կետով սահմանված արժեթղթեր ձեռք բերելու դեպքում ֆիզիկական անձանց՝ պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային եկամուտը **հարկման ենթակա չէ:**

գ) Լրամշակվել է նաև ՀՀ հարկային օրենսգրքի 126-րդ հոդվածի 5-րդ մասը, համաձայն որի շահութահարկի վճարումից ազատվում են ոչ ռեզիդենտ շահութահարկ վճարողները՝

- ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում ցուցակված բաժնետոմսերից ստացվող շահաբաժինների, ինչպես նաև տվյալ բաժնետոմսերի օտարումից, այլ արժեթղթերով փոխանակումից կամ նման այլ գործարքներից ստացվող եկամուտների մասով
- ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում ցուցակված պարտատոմսերից տոկոսի կամ մարելիս զեղչի ձևով ստացվող եկամուտների, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից, այլ արժեթղթերով փոխանակումից կամ նման այլ գործարքներից ստացվող եկամուտների մասով:

2.3.31 Վերը նշված փոփոխությունները վերաբերում են ՀՀ ֆոնդային բորսայի՝ բաժնետոմսերի և պարտատոմսերի հիմնական ու երկրորդային ցուցակներում ընդգրկված արժեթղթերին և ուժի մեջ են մտել **2020թ. մարտի 1-ից** և տարածվում են այն արժեթղթերի (դրանց դասերի) վրա, որոնք ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում (կարգավորվող շուկայում) ցուցակվել (առևտրին թույլատրվել) են ոչ ուշ քան **2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ը**: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Բանկը Թողարկվող պարտատոմսերի մասով Ազդագրում սահմանված ժամկետներում նախաձեռնելու է ցուցակման գործընթաց, Բորսայի կողմից դրական եզրակացության դեպքում՝ Թողարկվող պարտատոմսերի վրա կտարածվեն 2020թ. մարտի մեկից ուժի մեջ մտած փոփոխությունները:

2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1 **Առաջարկի պայմանները, առաջարկի վիճակագրությունը, ակնկալվող ժամանակացույցը և այն գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են առաջարկից օգտվելու համար**

2.4.1.1 Բանկի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ծավալը կազմում է՝ 25,000,000,000.00 (քսանհինգ միլիարդ) ՀՀ դրամ, 500,000 (հինգ հարյուր հազար) հատ պարտատոմս, յուրաքանչյուրը 50,000.00 (հիսուն հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, Պարտատոմսերը տեղաբաշխվում են հրապարակային տեղաբաշխման միջոցով Պարտատոմսերի թողարկման օրը՝ Բանկի Գործադիր մարմնի որոշմամբ սահմանված հրապարակային առաջարկի առաջին օրը:

2.4.1.2 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման ժամանակահատված՝ Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր բացված/վերաբացված ծավալի, առաջարկի սկիզբը և ավարտը՝ սահմանվում է Բանկի Գործադիր մարմնի որոշմամբ, **Յուրաքանչյուր հերթական առաջարկի առաջին օրվանից առնվազն 3 աշխատանքային օր առաջ Բանկն այդ մասին տեղեկատվությունը հրապարակում է իր պաշտոնական կայքում: Վերջինս նշված տեղեկությունը կարող է հրապարակել/տարածել նաև այլ միջոցներով**

2.4.1.3 Ներդրողները կարող են Պարտատոմսերի Ազդագրին ծանոթանալ Բանկի գործունեության վայրից (հասցեն՝ ՀՀ, ք. Երևան 0010, Վ.Սարգսյան 10, ինչպես նաև Բանկի ինտերնետային կայքից www.armswissbank.am հասցեով:

2.4.1.4 Պարտատոմսերում ներդրում իրականացնել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են մասնակցել հրապարակային տեղաբաշխմանը հետևյալ կարգով.

2.4.1.4.1 Պարտատոմսերը տեղաբաշխվելու են Բորսայի տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (եվրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» սահմանված կարգով՝ ընդ որում աճուրդին **ոչ մրցակցային, ինչպես նաև լրիվ բավարարմամբ հայտեր չեն կարող ներկայացվել:**

2.4.1.4.2 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդն իրականացվելու է դրամական միջոցների և պարտատոմսերի նախնական դեպոնացմամբ՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված կարգով: Տեղաբաշխման ընթացքում որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակից գործարքներ կարող է կնքել նախապես դեպոնացված դրամական միջոցների

սահմաններում, իսկ տեղաբաշխողը՝ նախապես դեպոնացված արժեթղթերի սահմաններում: Տեղաբաշխման նստաշրջանի ընթացքում գնորդները կարող են կատարել դրամական միջոցների լրացուցիչ դեպոնացումներ և ապադեպոնացումներ՝ Բորսայի «Կորպորատիվ արժեթղթերի առևտրի կանոններով» և Կենտրոնական դեպոզիտարիայի «Արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգի գործունեության կանոններով» սահմանված ընթացակարգերի համաձայն:

2.4.1.4.3 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդին անմիջապես կարող են մասնակցել միայն Բորսայի անդամները, որոնց ցանկը հասանելի է Բորսայի պաշտոնական կայքում՝ www.amx.am: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները կարող են աճուրդին մասնակցել Բորսայի անդամների միջոցով՝ վերջիններիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով: Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողներն պետք է ուսումնասիրեն Բորսայի տարբեր անդամների կողմից առաջարկվող պայմանները /ներառյալ մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող միջնորդավճարները/՝ իրենց համար օպտիմալ տարբերակ գտնելու և իրենց կողմից աճուրդին մասնակցելու գործընթացի վերաբերյալ առավել սպառիչ և մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար:

2.4.1.4.4 Գնորդները պարտատոմսերի ձեռք բերման նպատակով գնման մրցակցային հայտեր են ներկայացնում տեղաբաշխման համակարգ՝ տեղաբաշխման օրվա ժամը 11:00-ից մինչև 13:30-ը: Գնորդներն իրավունք ունեն փոփոխել կամ հետ կանչել իրենց կողմից ներկայացված հայտերը և նոր հայտեր մուտքագրել մինչև 13:30-ը: Գնման մրցակցային հայտով գործարքները կնքվում են այն գներով, որոնք նշված են գնման հայտերում՝ ըստ գնի նվազման հաջորդականության: Մինևույն գին ունեցող հայտերը բավարարվում են ըստ դրանց տեղաբաշխման համակարգ մուտքագրման ժամանակային առաջնահերթության:

2.4.1.4.5 Որպես գնորդ հանդես եկող տեղաբաշխման ցանկացած մասնակցի կողմից ներկայացված մրցակցային հայտերում նշված արժեթղթերի ընդհանուր քանակի համար սահմանափակումներ չկա: Գնորդը կարող է տեսնել միայն իր կողմից տեղաբաշխման համակարգ ներկայացված բոլոր գնման հայտերը: Տեղաբաշխման աճուրդը կարող է հետաձգվել, ընդմիջվել կամ դադարեցվել, աճուրդի ընթացքում տեխնիկական ընդմիջում կարող է հայտարարվել, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է չեղյալ համարվել Բորսայի՝ «Առևտրի ընդհանուր կանոններ»-ով և «Արժեթղթերի տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններ»-ով սահմանված ընթացակարգերով և դեպքերում:

2.4.1.4.6 Տեղաբաշխման ընթացքում կնքված գործարքների վերջնահաշվարկ իրականացվում է գործարքի կնքման օրվա ընթացքում:

2.4.1.4.7 Տեղաբաշխման ավարտից հետո Բորսան «Տեղեկատվության բացահայտման կանոններ»-ին համապատասխան կազմակերպում է տեղաբաշխման արդյունքների հրապարակումն իր պաշտոնական կայքում:

2.4.1.4.8 Թողարկողն իր պաշտոնական ինտերնետային կայքում՝ www.armswissbank.am տեղաբաշխման ավարտից հետո 1 (մեկ) աշխատանքային օրվա ընթացքում հրապարակում է աճուրդի արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ներկայացնելով առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, բավարարված առաջարկությունների ընդհանուր ծավալը, տեղաբաշխված պարտատոմսերի միջին կշռված գինը (եկամտաբերությունը) և այլն:

2.4.1.4.9 Թողարկողի պարտատոմսերի դիմաց սեփականության իրավունքը հավաստող

քաղվածքները տրամադրվում են Կենտրոնական դեպոզիտարիայի հաշվի օպերատորի կողմից հաստատված կարգով և ժամկետներում:

2.4.2 Տեղաբաշխման պլանը

2.4.2.1 Սույն փաստաթղթով ներկայացվող առաջարկն ուղղված է ներդրողների բոլոր խմբերին՝ հանրությանը, ինստիտուցիոնալ ներդրողներին և այլն,

2.4.2.2 Ներդրողն իր կողմից ներկայացված հայտի բավարարման մասին տեղեկանում է

2.4.2.2.1 Բանկից կամ Բորսայի այլ անդամից, մինչև Հայտի ներկայացման աշխատանքային օրվա ավարտը հնարավոր սեղմ ժամկետներում:

2.4.3 Առաջարկի գինը

2.4.3.1 Յուրաքանչյուր ներդրող ինքնուրույն է որոշում իր կողմից աճուրդին ներկայացվող գինը:

2.4.3.2 Պարտատոմսերի գինը հաշվարկվում է սույն Ազդագրի 2.3.17 կետում սահմանված բանաձևով:

2.4.3.3 Բորսայի յուրաքանչյուր անդամ ինքնուրույն է սահմանում տեղաբաշխման աճուրդի մասնակցության համար գանձվող միջնորդավճարի մեծությունը: Ներդրողները պետք է ինքնուրույն ուսումնասիրեն Բորսայի տարբեր անդամների կողմից առաջարկվող պայմանները /ներառյալ մատուցվող ծառայությունների դիմաց գանձվող միջնորդավճարները/՝ իրենց համար օպտիմալ տարբերակ գտնելու և իրենց կողմից աճուրդին մասնակցելու գործընթացի վերաբերյալ առավել սպառիչ և մանրամասն տեղեկություններ ստանալու համար:

Բանկի կողմից գանձվող միջնորդավճարը կազմում է գործարքի գումարի /բավարարված գումարային մեծության/ 0.05%-ի (զրո ամբողջ հինգ հարյուրերորդական տոկոս) չափով, որը չի ներառում Բորսայի կողմից գանձվող միջնորդավճարը: Հայտի չբավարարման դեպքում որևէ միջնորդավճարի գանձում Բանկի կողմից նախատեսված չէ:

Սույն Ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին Բորսայի «Մակագների մասին կանոնների» համաձայն կորպորատիվ պարտատոմսերի տեղաբաշխման աճուրդի ընթացքում կնքված գործարքի՝ պարտատոմսեր ձեռքբերած կողմից գանձվում է միջնորդավճար՝ տվյալ գործարքի գումարի 0.005%-ի (զրո ամբողջ հինգ հազարերորդական տոկոս) չափով:

2.4.4 Տեղաբաշխումը

2.4.4.1 Սույն փաստաթղթով առաջարկվող պարտատոմսերի տեղաբաշխման համար նախատեսված չէ երաշխավորված տեղաբաշխում:

2.4.4.2 Սույն Ազդագրով նախատեսված պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացնում է Բանկը:

2.5 Առևտրին թույլտվություն և առևտրի կազմակերպումը

2.5.1 Սույն փաստաթղթում ներկայացված պարտատոմսերի տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ ամսվա ընթացքում (հնարավոր սեղմ ժամկետներում) Բանկը դիմելու է Բորսա տեղաբաշխված պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրելու համար: Բորսան կարող է չբավարարել Բանկի հայտը: Այս դեպքում թողարկումը համարվում է չեղյալ և Պարտատոմսերի սեփականատերերին հետ են վերադարձվում համապատասխան գումարները:

2.5.2 Երկրորդային շուկայում սույն Ազդագրի շրջանակներում տեղաբաշխվող

Պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու նպատակով Բանկը նախատեսում է կնքել Շուկա ստեղծողի ծառայությունների մատուցման պայմանագիր նման ծառայություններ մատուցող իրավաբանական անձի/անձանց հետ:

Լրացուցիչ տեղեկություններ

- 2.5.3 Պարտատոմսերի մասին տեղեկությունների մասում ներկայացված տեղեկությունների հետ կապված խորհրդատու հանդես չի եկել:
- 2.5.4 Պարտատոմսերի մասում ներկայացված տեղեկությունները Բանկի արտաքին աուդիտ իրականացնող անձի կողմից աուդիտի չի ենթարկվել:
- 2.5.5 Պարտատոմսերի մասին տեղեկությունների մեջ երրորդ անձից ստացված տեղեկատվություն չկա:
- 2.5.6 Բանկը չի դիմել Բանկին և թողարկվող պարտատոմսերին վարկանիշ շնորհելու նպատակով նման ծառայություն մատուցող որևէ ընկերության:

3 ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

3.1 Անկախ աուդիտորները

- 3.1.1 Բանկի 2017, 2018 և 2019 թվականների անկախ աուդիտորական ստուգումն իրականացվել է «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից: «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «Գրանթ Թորնթոն Ինտերնեյշնալի» անդամ: «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի հասցեն է՝ ՀՀ ք. Երևան 0012, Վաղարշյան 8/1 հեռ.՝ +374 10 26-09-54, ինտերնետային կայքի հասցեն է՝ www.gta.am:
Կազմակերպության տնօրեն-բաժնետեր է հանդիսանում Գագիկ Գյուլբուդաղյանը: 2019թ. հոկտեմբերի 14-ին Բանկի բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովի կողմից որպես Բանկի 2019-21թթ. գործունեության աուդիտն իրականացնող աուդիտորական կազմակերպություն է ընտրվել «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ն: Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից: «Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի եզրակացությունները ներկայացված են կից Հավելվածներում: Նախորդող վերջին 3 տարվա ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացրած անձի կողմից աշխատանքից հրաժարման դեպք չի եղել:
- 3.1.2 Վերջին երեք տարիների ընթացքում Բանկի աուդիտն իրականացնող անձի փոփոխություն և հեռացում չի եղել:

3.2 Ռիսկային գործոններ

- 3.2.1 Ցանկացած տնտեսվարող սուբյեկտի, այդ թվում՝ Բանկի պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի ռիսկերի հետ: Ներդրողը պետք է ուշադիր դիտարկի ներքո շարադրած ռիսկերի ամփոփ նկարագրությունը և սույն փաստաթղթում տեղ գտած բոլոր այլ տեղեկությունները մինչև առաջարկվող պարտատոմսերի գնելու որոշումն ընդունելը: Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ նկարագրված ռիսկերը ոչ բոլոր ռիսկերն են, որոնք Բանկը կարող է երբևէ կրել: Բանկը բացահայտել է միայն այն ռիսկերը, որոնք համարել է էական: Ենթադրաբար կարող են լինել լրացուցիչ ռիսկեր, որոնք Բանկն այժմ չի համարում էական, կամ որոնք ներկայումս հայտնի չեն նրան, և ցանկացած այդպիսի

ռիսկ կարող է հանգեցնել ներդրողի կողմից ներդրված գումարի մասնակի կամ ամբողջական կորստին:

3.2.2 Բանկի գործունեությանն առնչվող հիմնական ռիսկերն են.

- **Վարկային ռիսկ:** Վարկային ռիսկը Բանկի վարկառուների կողմից իրենց պայմանագրային պարտավորությունների ժամանակին և ամբողջական չկատարելու ռիսկն է, որը կարող է հանգեցնել բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի նվազմանը: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Նշված ռիսկը կառավարելու համար Բանկը սահմանել է վարկային ռիսկի կենտրոնացման սահմանաչափեր առանձին փոխառուների և նրանց փոխկապակցված խմբերի, տնտեսության ճյուղերի և աշխարհագրական վայրերի նկատմամբ:

Բանկի վարկային պորտֆելի կառուցվածքն ըստ ռիսկի դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30.06.2020 Աուդիտ չանցած	31/12/19	31/12/18	31/12/17
Ստանդարտ	106,658,983	95,745,793	74,471,677	59,268,253
Հսկվող	216,269	2,735,771	596,344	832,169
Ոչ ստանդարտ	465,194	95,372	68,670	1,484,400
Կասկածելի	2,038,783	108,783	114,169	277,871
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ	109,379,229	98,685,719	75,250,860	63,441,410
Հնարավոր կորուստների պահուստ	2,410,754	-1,616,050	-1,620,583	(1,396,823)
Խնդրահարույց վարկեր/Վարկային պորտֆել	2.49%	2.98%	1.04%	4.09%

- **Իրացվելիության ռիսկ:** Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կողմից իր պարտավորությունները ժամանակին և ամբողջական կերպով չկատարելու ռիսկն է, որը կարող է առաջանալ ակնկալվող դրամական հոսքերի չստացման, անակնկալ կորուստների, օրենսդրական փոփոխությունների և այլ պատճառներով: Իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը և վերահսկել իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով Բանկն իր միջոցների մի մասը ներդնում է բարձր իրացվելի ակտիվներում, ինչպես նաև հնարավորինս համապատասխանեցնում է ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետներն ու ծավալները և իրականացնում դրամական հոսքերի պարբերական մոնիթորինգ: 31.05.2020թ. դրությամբ, սթրես թեստերը ցույց են տալիս, որ ի հաշիվ

իրացվելիության նորմատիվների բարձր մակարդակի (Ն21 և Ն22 նորմատիվները կազմում են 61.56% և 670.97% նախատեսված 15% և 60%-ի փոխարեն), ֆիզիկական անձանց կողմից ժամկետային ավանդների 30%-ի հետ պահանջումը կունենա համապատասխանաբար ընդամենը 0.92% և 25.49%-ի ազդեցություն:

- **Տոկոսադրույքի ռիսկ:** Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի՝ կորուստներ կրելու հավանականությունն է շուկայական տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով: Նշված ռիսկի զսպման նպատակով Բանկում վերահսկվում է և պարբերաբար վերանայվում է ակտիվների գնագոյացման գործընթացը: Բանկում տոկոսադրույքի կառավարման նպատակով կիրառվում են եկամտաբերության կորի փոփոխության, տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային անհամապատասխանության և շուկայական տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների գծով ռիսկերի գծով վերլուծություններ: 31.05.2020թ. դրությամբ, սթրես թեստերը ցույց են տալիս, որ շուկայական տոկոսադրույքների 1% անբարենպաստ աճի դեպքում Բանկի կորուստը չի գերազանցի Բանկի ընդհանուր կապիտալի 0.2%-ը, իսկ եկամտաբերության կորի համամասնական 1% աճը կհանգեցնի նորմատիվային կապիտալի 0.4%-ով նվազմանը, ընդ որում՝ կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները կաճեն:

- **Արտարժույթային ռիսկ:** Արտարժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Արտարժույթային ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը սահմանել է արտարժույթային դիրքերի ներքին առավելագույն սահմանաչափեր և իրականացնում է դրանց պահպանման օրական վերահսկողություն: Ներքին սահմանաչափերի պահպանման նպատակով Բանկն օգտագործում է նաև հեջավորման ռազմավարություն: Փակ դիրքերի քաղաքականության պայմաններում ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի նույնիսկ 20% տատանման դեպքում արտարժույթի ձեռքվածքի գծով Բանկի կորուստները չեն գերազանցի կապիտալի 1%-ը:

- **Գործառնական ռիսկ:** Գործառնական ռիսկը ներքին գործընթացների և համակարգերի ոչ համարժեքության կամ խափանումների, ինչպես նաև մարդկանց և արտաքին գործոնների անբարենպաստ ազդեցության արդյունքում կորուստների առաջացման հավանականությունն է: Գործառնական ռիսկերը բավական տարաբնույթ են և կարող են պայմանավորված լինել ինչպես տեխնիկական միջոցների խափանմամբ, այնպես և մարդկային գործոններով: Տեխնիկական միջոցների խափանման հետ կապված ռիսկերից Բանկի համար առավել մեծ նշանակություն ունեն տվյալների բազայի ամբողջական պահպանմանը վտանգող ռիսկերը: Այս առումով Բանկը իրականացնում է տվյալների բազայի պարբերաբար արխիվացում, որոնց կրկնօրինակները պահվում են ինչպես Բանկի սերվերների և համակարգիչների մեջ, այնպես և արտաքին կրիչների վրա: Ընդ որում, արտաքին կրիչները պահվում են ինչպես Բանկի տարածքում՝ չիրկիզվող պահարանում, այնպես և Բանկի տարածքից դուրս: Մարդկային գործոններով պայմանավորված ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով Բանկում ներդրված է ներքին հսկողության համակարգ, ինչի տար էն հանդիսանում գործարքների կրկնակի ստուգումը և առնվազն երկու անձի կողմից հաստատումը: Գործառնական ռիսկի նույնականացման և գնահատման հիմնական գործիքներն են ներքին/արտաքին աուդիտորների բացահայտումները, տիպաբանությունները, գործարար գործընթացների

գծապատկերումը, ինքնագնահատումը, ռիսկի ցուցիչները (ռիսկի ցուցիչների օրինակներ են արագ աճը, նոր ծառայությունները, սխալների և թերացումների քանակը, համակարգերի խափանումների քանակը, բողոքների հաճախականությունը, աշխատակիցների հոսունությունը և այլն) և այլն:

- **Օրենսդրական դաշտի փոփոխությունների ռիսկ:** Օրենսդրական դաշտի փոփոխությունների ռիսկերի առաջացման աղբյուր կարող են հաղիսանալ օրենսդրության փոփոխությունները, որոնք կարող են ազդել ինչպես Բանկի գործունեության, այնպես էլ շուկայում տիրող իրավիճակի վրա: Բանկային գործունեությունը պետական կառավարման մարմինների կողմից լիցենզավորման կարգավորման ենթակա գործունեություն է: Բանկային գործունեության ոլորտում պետական կարգավորման նպատակը հանդիսանում է ներդրողների և հաճախորդների իրավունքների պաշտպանությունը, որն իրականացվում է տնտեսական գործունեության նորմատիվների և բանկային ռիսկերի կառավարման համակարգերի սահմանմամբ: Դա նշանակում է, որ հնարավոր են պետական կարգավորման հետ կապված փոփոխություններ, որոնք կարող են էապես ազդել Բանկի գործառնությունների վրա և անգամ բացասաբար ազդել ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

- **Մրցակցային ռիսկ:** Մրցակցային ռիսկն առաջանում է ՀՀ բանկային ծառայությունների շուկայում անընդհատ սրվող մրցակցության պայմաններում: ՀՀ-ում բանկային ծառայությունների շուկան խիստ մրցակցային է և Բանկն, իր մրցակցային դիրքերն ամրապնդելու առումով, հետևողականորեն առաջնորդվում է կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներով, իրականացնում է իր կառավարման համակարգի ինստիտուցիոնալ համակարգված բարեփոխումներ, ներդնում է բանկային ինովացիոն առաջավոր տեխնոլոգիաներ, բարձրացնում է մատուցվող ծառայությունների որակն ու մատչելիությունը:

3.2.3 Վերը նշված ռիսկերից բացի Թողարկողը կարող է բախվել նաև այլ ռիսկերի հետ, որոնք Բանկը սույն փաստաթղթում նշելու համար էական չի համարել:

3.2.4 Գիտակցելով վերը նշված ռիսկերը և մշտապես գնահատելով գործունեության միջավայրի փոփոխություններն ու դրանցով պայմանավորված մարտահրավերները՝ Բանկը պատրաստ է իրականացնելու այլընտրանքային ռազմավարություններ՝ նպատակ ունենալով նվազագույնի հասցնել իր գործունեության վրա դրանց բացասական ազդեցությունն ու ապահովել հիմնական թիրախային ցուցանիշների կատարումը:

3.3 Տեղեկատվություն Բանկի մասին

Բանկի պատմությունը և զարգացումը.

3.3.1 Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓՍԿ ԲԱՏՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ռուսերեն՝ ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «АРМСВИСБАНК».

անգլերեն՝ “ARMSWISSBANK” CLOSED JOINT STOCK COMPANY.

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “АРМСВИСБАНК”

անգլերեն՝ “ARMSWISSBANK” CJSC

3.3.2 Բանկը հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում 2004թ. սեպտեմբերի 15-ին որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն: «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ն գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում 2004թ-ի հոկտեմբերի 7-ին: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է N 0476: 2005թ. փետրվարի 25-ին «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 84

լիցենզիան:
 Բանկի ապրանքային նշանն է՝

որը գրանցվել է ՀՀ մտավոր սեփականության գործակալության կողմից 25.08.2005թ.:

3.3.3 ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ-ը հիմնադրման օրվանից ի վեր, շուրջ 10 տարի, ծավալում է գործունեություն ՀՀ բանկային շուկայում: Բանկի հիմնադիր և հիմնական բաժնետերն է հանդիսանում շվեյցարական ժամացույցների «Ֆրանկ Մյուլլեր Ուոչլանդ» ընկերության հիմնադիր, սեփականատեր և գործադիր տնօրեն, հայազգի գործարար Վարտան Սիրմակետը:

3.3.4 **Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝**

ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10:
 Բանկի պետական գրանցման համարն է 26:

Բանկի գտնվելու վայրն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10,

Կապի միջոցները՝

հեռ. (37410) 58-44-19, (37410) 52-95-93

ֆաքս (37410) 54-07-28

էլ. փոստ info@armswissbank.am,

ինտերնետային կայք՝ www.armswissbank.am:

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

3.3.5 Բանկը մասնաճյուղեր և ներկայացուցչություններ չունի:

3.3.6 Ներքոնշյալ աղյուսակում ներկայացվում են Բանկային գործունեության վերահսկման նպատակով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվների, մասնավորապես, պոտենցիալ ներդրողների կողմից Բանկի իրացվելիության մասին գնահատական տալու համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն՝

Նորմատիվի անվանումը	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծություն	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 30.06.2020թ. Աուդիտ չանցած	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2019թ.	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2018թ.	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2017թ.
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	Նվազագույնը 15%	60.08%	57.83%	58.08%	58.64%
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների	Նվազագույնը 60%	614.12%	568.53%	651.48%	462.71%

և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը					
--	--	--	--	--	--

3.4 *Բիզնեսի նկարագիրը*

Հիմնական գործունեություն

- 3.4.1 Բանկն իրականացնում է օրենքով և այլ իրավական ակտերով բանկերին թույլատրված ֆինանսական գործառնություններ ինչպես Հայաստանի Հանրապետության, այնպես էլ միջազգային ֆինանսական շուկաներում:
- 3.4.2 Բանկը ֆինանսական գործառնություններն իրականացնում է ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:
- 3.4.3 Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է կորպորատիվ և ներդրումային ուղղություններով՝ ներդնելով միջազգային բանկային համակարգում ընդունված փրայվիթ բանկային տեխնոլոգիաները և ձեռնպահ մնալով զանգվածային ծառայությունների մատուցումից:
- 3.4.4 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի թղթակցային նոստրո հաշիվներ 9 բանկում, որից 7-ը ոչ ռեզիդենտ են և 6 բանկերի թղթակցային լորո հաշիվներ, որից 1-ը ոչ ռեզիդենտ է: Բանկը դեպո հաշիվներ ունի 4 ֆինանսական կազմակերպություններում, որից 2-ը արտասահմանյան բանկերում և 2-ը արտասահմանյան ֆինանսական ընկերություններում:
- 3.4.5 Իր գործունեությունն իրականացնելու համար Բանկը օգտվում է ինչպես միջազգային SWIFT Վճարային, Bloomberg և Reuters տեղեկատվական, այնպես էլ ՀՀ գործող BankMail և CBANet համակարգերից:
- 3.4.6 Բանկը համաձայն իր կողմից որդեգրված ռազմավարության՝ իր հաճախորդներին մատուցում է հետևյալ ֆինանսական ծառայությունները.

3.4.6.1 **Վարկային ծառայություններ, որոնց մեջ կարելի է առանձնացնել՝**

Բիզնես վարկերը (փոքր և միջին բիզնեսի ֆինանսավորում, վերականգնվող էներգետիկայի, մասնավորապես՝ ՀԷԿ-երի կառուցման և վերազինման, ինչպես նաև այլ նախագծերի ֆինանսավորում, և այլն): Հարկ է նշել, որ Բանկը դեռևս 2006թ.-ից ներգրավված է «Վերականգնվող էներգիայի զարգացման ֆինանսավորում» ծրագրում և հանդիսանում է ՀՀ բանկային համակարգի ընդգծված առաջատարներից մեկը: Էներգետիկ ոլորտը «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ ռազմավարական ուղղություններից է: Տասնհինգամյա գործունեության ընթացքում բանկի կողմից ֆինանսավորվել է ավելի քան 60 փեկ-ի նախագիծ: Բանկն անդամակցում է նաև «Գյուղատնտեսության Ոլորտին Տրամադրվող Վարկերի Տոկոսադրույքների Սուբսիդավորման Ծրագրին»: Բանկը նախապատվություն է տալիս կայացած կորպորատիվ հաճախորդներին, որոնք ունեն կայուն զարգացող բիզնես, բարի համբավ գործարար աշխարհում և կառավարման որակյալ համակարգ:

Հիփոթեքային վարկեր: Բանկն առաջարկում է հիփոթեքային վարկեր՝ ՀՀ տարածքում անշարժ գույքի ձեռքբերման, ինչպես նաև վերանորոգման նպատակով: Վարկավորումը իրականացվում է ինչպես Բանկի ռեսուրսներով, այնպես էլ «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի և «Երիտասարդ ընտանիքին՝

մատչելի բնակարան՝ ծրագրերի շրջանակներում:

3.4.6.2 Տեղական և միջազգային ֆակտորինգ: Բանկը բանկային համակարգում առաջադեմ և նորարար գործիքների ներդնողի ավանդույթ ունի: Մասնավորապես, ներքին ու արտաքին ֆակտորինգի ոլորտի զարգացման գործում բանկն ունի լուրջ դերակատարություն, ինչը կարելի է համարել ոչ միայն մեր բանկի, այլ նաև ՀՀ բանկային համակարգի, ինչպես նաև ՀՀ ֆինանսական շուկայի ձեռքբերումը: 2008թ. Բանկն առաջինը տարածաշրջանում, անդամակցեց FCI (Factors Chain International) միջազգային ֆակտորինգային ընկերությանը, ինչը հեռանկարային զարգացման ուղիներ բացեց Բանկում ֆակտորինգային ծառայությունների զարգացման համար:

3.4.6.3 Առևտրի ֆինանսավորման գործիքներ: Առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում Բանկի հիմնական գործընկերներն են Վերակառուցման և զարգացման Եվրոպական բանկը (ՎՋԵԲ), որի հետ Բանկը համագործակցում է 2010թ.-ից, Ասիական զարգացման բանկը (ԱՋԲ), Հայաստանի արտահանման ապահովագրական գործակալությունը (ՀԱԱԳ): 2019թ.-ին Բանկը անդամակցել է ICC Հայաստան առևտրի պալատին և ITFA ասոցիացիային: Առևտրի ֆինանսավորման ոլորտում Բանկի ամենաակտիվ գործընկերն է ՎՋԵԲ-ը: Վերջինիս առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի համար նախատեսված սահմանաչափը կազմում է 22 մլն ԱՄՆ դոլար, իսկ ԱՋԲ-ի առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի սահմանաչափը կազմում է 5 մլն ԱՄՆ դոլար: Բանկի և ՎՋԵԲ-ի միջև Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում երկարատև համագործակցության արդյունքում 2014թ.-ի հուլիսին ՎՋԵԲ-ի կողմից Բանկին շնորհվեց «Հաստատող բանկ»-ի կարգավիճակ, ինչը թույլ տվեց Բանկին հաստատել արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկվող ակրեդիտիվները և երաշխիքները: ՎՋԵԲ-ի հետ ակտիվ համագործակցության արդյունքում 2019թ.-ին Բանկին շնորհվեց «Լավագույն Թողարկող Բանկ» տիտղոսը: Բանկը 2018թ. ճանաչվել է աշխարհի 200 երկրում ավելի քան 47000 բաժանորդ ունեցող Global Banking & Finance Review հեղինակավոր ամսագրի կողմից «2018թ-ի Հայաստանի առևտրի ֆինանսավորման լավագույն բանկ»:

3.4.6.4 Գնումների պատվերների ֆինանսավորումը: Այս գործիքը հայաստանյան բանկային շուկայում ներդրվել է Բանկի կողմից կորպորատիվ հաճախորդների բազմակողմանի սպասարկումն ապահովելու նպատակով:

3.4.6.5 Գործառնություններ արժեթղթերով և ոսկով՝

- Գործառնությունները պետական և կորպորատիվ արժեթղթերով
- Բրոքերային ծառայություններ
- Ոսկով գործառնություններ /կանխիկ և անկանխիկ/
- Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման կազմակերպում հետ կապված ծառայությունների մատուցում
- Պահառուական ծառայությունները,

3.4.6.6 Հաշվարկադրամարկղային ծառայություններ,

- Ավանդների ընդունում
- Դրամական փոխանցումներ
- Միջազգային փոխանցումներ
- Արտարժույթային փոխարկումներ
- Պահախցիկները և այլն

Հիմնական շուկաները

- 3.4.7 Բանկը, հավատարիմ մնալով իր որդեգրած քաղաքականությանը, շարունակում է գործունեություն ծավալել երեք հիմնական ուղղություններով և մասնագիտանալ կորպորատիվ, ներդրումային և անհատական (private) բանկային ծառայությունների մատուցման ոլորտում՝ իր առջև ունենալով Հայաստանում այդ ուղղությամբ առաջատար բանկ դառնալու տեսլականը:
- 3.4.8 Բանկն առանձնանում է կորպորատիվ հաճախորդներին առաջարկվող համալիր ծառայությունների լայն տեսականիով՝ սկսած ավանդական բանկային ծառայություններից (վճարահաշվարկային, վարկային ծառայություններ, դեպոզիտային ձևեր սխեմաներ, առևտրի ֆինանսավորում և այլն) մինչ ոչ ավանդական բանկային ծառայություններ (այլընտրանքային ֆինանսավորում, ֆակտորինգ, ֆորվարդ, սվոփ, օպցիոն, ֆինանսական խորհրդատվության մատուցում և այլն):
- 3.4.9 Առևտրի ֆինանսավորումը, ֆակտորինգային ծառայությունները, ինչպես նաև ապրանքային և ֆինանսական ֆյուչերսները հիմնականում ուղղված են արտահանման և ներմուծման ոլորտում գործող հաճախորդներին՝ նպատակ ունենալով պահպանել նրանց մրցունակությունը տեղական, ևմիջազգային շուկաներում, ընձեռնելով նոր շուկաներ ներթափանցելու հնարավորություն: 2008թ.-ից Բանկն անդամակցում է Factors Chain International-ին (Միջազգային ֆակտորինգային ասոցիացիա), ինչը հնարավորություն է տալիս Բանկին միջազգային ֆակտորինգային գործառնություններ իրականացնել ավելի քան 70 երկրում գտնվող շուրջ 270 անդամ-բանկերի միջոցով:
- 3.4.10 Բանկի ռազմավարական ուղղություններից է միջազգային չափանիշներին համապատասխան ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցումը: Բանկն իր հաճախորդներին առաջարկում է ներդրումային գործիքների բավականին լայն տեսականի՝ ամերիկյան, եվրոպական, ռուսական ընկերությունների ու ներդրումային հիմնադրամների բաժնետոմսեր, դեպոզիտար ստացականներ, պետական ու կորպորատիվ պարտատոմսեր, ապրանքային ֆյուչերսներ, օտարերկրյա արժեթղթերով ռեպո մարժինալ գործառնություններ, կանխիկ ու անկանխիկ ոսկով գործառնություններ և այլն:
- 3.4.11 Ֆինանսավորման ածանցյալ գործիքների միջոցով Բանկի հաճախորդներն առավել արդյունավետ կարող են իրականացնել իրենց ռիսկերի դիվերսիֆիկացումը, ինչպես նաև դրամական հոսքերի կառավարումը:
- 3.4.12 Ժամանակակից շուկաների նորանոր մարտահրավերներին դիմագրավելու, ինչպես նաև ներդրումային նախագծեր մշակելու և իրագործելու համար Բանկն իր կորպորատիվ հաճախորդներին առաջարկում է արժեթղթերի թողարկման ու տեղաբաշխման կազմակերպման ծառայություններ:
- 3.4.13 Բանկը շարունակում է իր ակտիվ մասնակցությունը ՀՀ արժեթղթերի շուկայի ֆինանսական միջնորդության ոլորտի օրենսդրական դաշտի բարեփոխումներին վերաբերող նախաձեռնություններին:
- 3.4.14 Բանկն իր հաճախորդներին առաջարկում է անհատականացված (tailor-made) պրոդուկտների փաթեթ՝ արժեթղթերի անհատական, կոլեկտիվ և այլ տիպի պորտֆելների ձևավորում, բրոքերային ու պահառուական ծառայություններ,

ներդրումային գործառնությունների վերաբերյալ խորհրդատվության մատուցում: Ճկունությունը հաճախորդների հետ աշխատելիս կարևոր գործոն է Բանկի առաջանցիկ զարգացման ապահովման «ԱՐՄՄՎԻՍԲԱՆԿ» բրենդի առաջնական գործում:

3.4.15 Բանկն իր հաճախորդների հետ ձևավորում է երկարատև ու գործընկերային հարաբերություններ, որոնց հիմքում ընկած են սերտ ու փոխշահավետ համագործակցությունը: Հմուտ և փորձառու անձնակազմի շնորհիվ Բանկը բացահայտում է հաճախորդների կարիքները և ժամանակին տալիս բարձրակարգ ֆինանսական լուծումներ:

3.4.16 Հաշվի առնելով բանկային համակարգում առկա մրցակցությունը՝ Բանկը մշտապես իրականացնում է մրցակցային դիրքի վերլուծություններ, շուկայում գործող ծառայությունների պայմանների և տոկոսադրույքների ուսումնասիրություններ: 2020թ. շարունակել է կայուն զարգանալ և նոր ձեռքբերումներ արձանագրել՝ ՀՀ բանկային համակարգում ամրապնդելով իր մրցակցային դիրքերը:

3.4.17 Բանկն իր գործունեության ընթացքում առանձնակի ձգտում չի ցուցաբերել իր քանակական ցուցանիշներով բանկային համակարգում առաջատար դիրքեր զբաղեցնելու ուղղությամբ: Փոխարենը, Բանկը մշտապես ձգտել է առաջատար դիրքեր գրավել և այդ դիրքերը պահպանել բարձրակարգ բանկային ծառայությունների որակական հատկանիշների ապահովմամբ:

3.4.18 Բանկն իր ուրույն տեղն է զբաղեցնում և առաջատար դիրքերում է որոշակի ծառայությունների մատուցմամբ և ներդրմամբ, մասնավորապես՝

- Ֆակտորինգ,
- Գնման պատվերի ֆինանսավորում,
- Մետաղական հաշիվներով գործառնություններ,
- Ոսկու ձուլակտորների առք ու վաճառք,
- Պարտատոմսերի տեղաբաշխման/թողարկման կազմակերպում, ինչպես նաև գործառնություններ երկրորդային շուկայում,
- Կորպորատիվ հաճախորդների համար համալիր լուծումներ:

Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների տեսականին և ծավալները շարունակում են ընդլայնվել հետևյալ գործոնների առկայության պարագայում՝ սպասարկման որակ, աշխատակիցների պրոֆեսիոնալիզմ, նոր տեխնոլոգիաների կիրառում, տարածքի միջազգային չափանիշներին համապատասխանող պայմաններ: Իր գործունեության ընթացքում Բանկն առաջատար է հանդիսացել իր կողմից կազմակերպված արժեթղթերի թողարկումների ծավալներով:

Բանկը մշտապես բաց է եղել միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ համագործակցություն սկսելու գործում՝ միաժամանակ հանդիսանալով գրավիչ և վստահելի գործընկեր:

Վարկային ծրագրերի շրջանակներում Բանկը ներկայումս համագործակցում է մի շարք միջազգային և տեղական վարկատու կազմակերպությունների հետ, մասնավորապես՝

- «Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ»-ի հետ՝ ՓՄՁ վարկավորման, Առևտրի ֆինանսավորման և Էներգախնայողության ծրագրերի շրջանակներում,
- «Գերմանահայկական հիմնադրամ»-ի հետ՝ «Վերականգնվող էներգիայի զարգացման ֆինանսավորում», «ՓՄՁ զարգացում» ու «Գյուղի և գյուղատնտեսության զարգացում» ծրագրերի շրջանակներում,
- «Ասիական Զարգացման Բանկ»-ի հետ՝ Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրերի շրջանակներում,

- «Պրոմսվյազբանկ»-ի հետ՝ Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում,
- «Ազգային Հիփոթեքային Ընկերություն» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի հետ՝ հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում, ինչպես նաև էներգաարդյունավետ վերանորոգման վարկերի և բնակարանային միկրովարկերի շրջանակներում,
- «Բնակարան երիտասարդներին» ՎՎԿ ՓԲԸ-ի հետ՝ հիփոթեքային վարկերի վերաֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում:

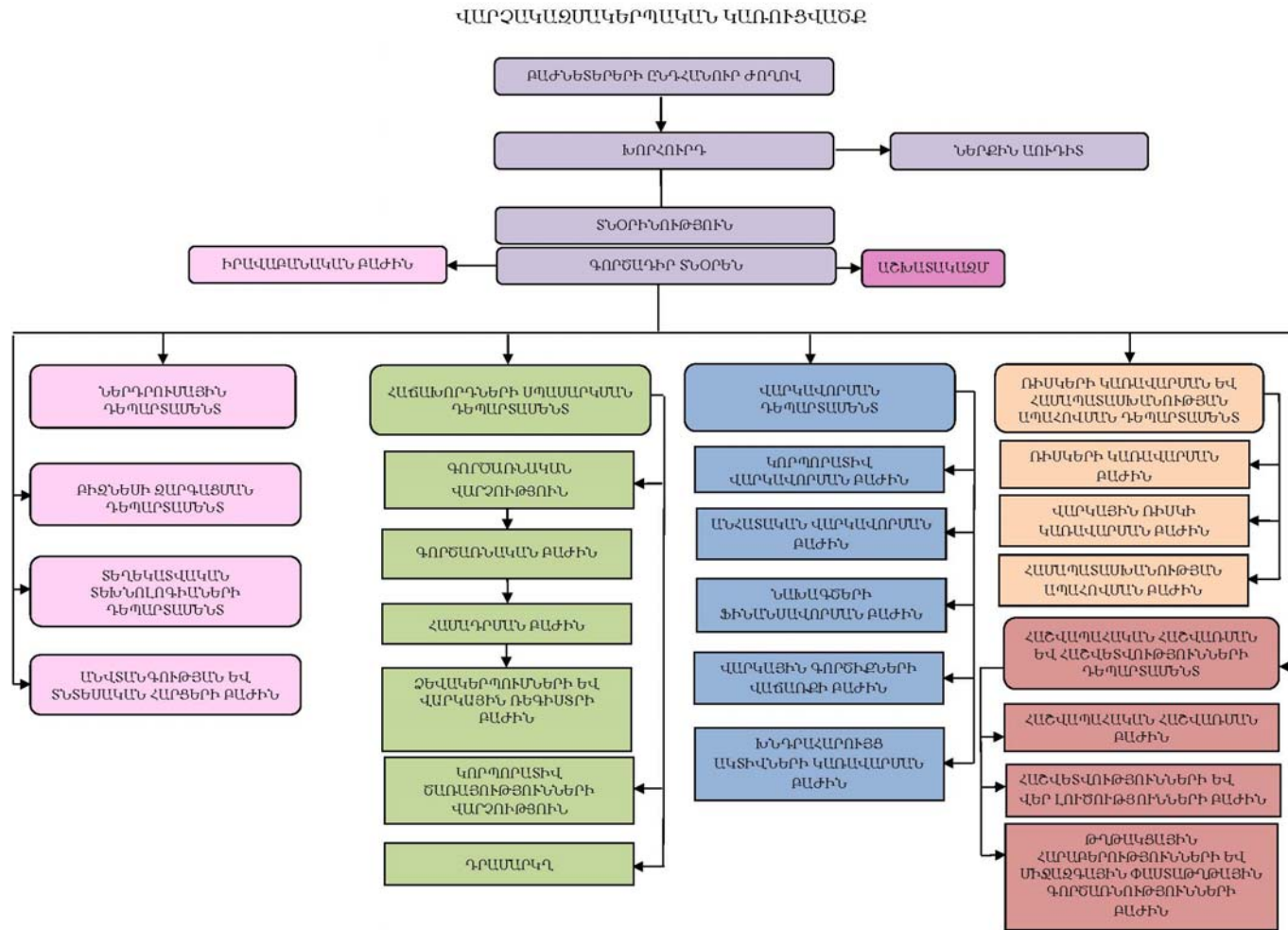
Առևտրի ֆինանսավորման ծառայությունների շրջանակներում Բանկը համագործակցում է «Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի» (ՎԶԵԲ), «Առաջատար ֆակտորինգային կազմակերպությունների ցանցի» (FCI), ինչպես նաև «Ասիական Զարգացման Բանկի» (ԱԶԲ) և «Հայաստանի արտահանման ապահովագրական գործակալության» (ՀԱԱԳ) հետ:

2008թ. Բանկն առաջինը տարածաշրջանում անդամակցեց FCI /Factors Chain International/ միջազգային ֆակտորինգային ընկերությանը, ինչը նպաստեց ներքին ֆակտորինգային գործարքների կտրուկ ակտիվացման, ինչպես նաև նպաստեց Բանկի կողմից իրականացված միջազգային ֆակտորինգային գործառնությունների զարգացմանը:

Բանկը նախատեսում է ընդլայնել իր գործընկերների շրջանակը՝ շեշտադրելով միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցությունը: Այդ նպատակով Բանկը շարունակում է ակտիվ գործունեություն ծավալել ինչպես առկա գործընկերների մասով համագործակցության ընդլայնման, այնպես էլ նոր միջազգային կառույցների հետ համագործակցության հաստատման ու զարգացման ուղղությամբ:

3.5 Բանկի կառուցվածքը

Բանկը որևէ խմբի անդամ չէ: Ստորև ներկայացվում է Բանկի ներքին վարչակազմակերպչական կառուցվածքը:

Գծապատկեր 4

3.6 Բանկի զարգացման վերջին միտումները

3.6.1 Վերջին հաշվետու տարվա ավարտից մինչև Ազդագրի ներկայացման օրն ընկած ժամանակահատվածում Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագների էական աճ չի գրանցվել, որոնք ողջամիտ ներդրողը կկարևորեր ներդրումային որոշումներ կայացնելիս:

Ստորև բերված աղյուսակում Պոստենցիալ ներդրողների համար ներկայացված է համապարփակ տեղեկատվություն նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջաններում ակտիվապասիվային ցուցանիշների փոփոխությունների վերաբերյալ,

Միջոցների ներգրավում	31.12.17	31.12.18	31.12.19	30.06.20	Աճ/Նվազում/%
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	5,888,000	4,732,024	15,748,747	12,387,432	11,016,724/ 233%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	65,109,598	93,019,841	120,840,386	136,690,174	27,858,666/ 30%
Միջոցների տեղաբաշխում	31.12.2017	31.12.18	31.12.19	30.06.20	Աճ/Նվազում/%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	63,441,410	75,250,860	96,611,921	106,482,740	23,434,859/ 31%
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	407,582	403,691	390,985	333,451	(12,706)/ 3%
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	82,598,302	68,764,705	92,435,860	131,666,188	23,670,186/ 34%

3.7 Բանկի շահույթի կանխատեսումը

3.7.1 Բանկի 2018-2020թթ-ի հեռանկարային զարգացման ծրագրով 2020թ-ի համար կանխատեսվող չբաշխված զուտ շահույթի մեծությունը կազմում է 7.6 մլրդ ՀՀ դրամ: Ու թեև տնտեսությունում ՀՀ դրամի հետագա արժեզրկման ճնշումներն ու սպասումները, ինչպես նաև համաշխարհային ֆինանսա-տնտեսական համակարգի ներկայիս զարգացումներով պայմանավորված անորոշությունը կարող են բացասաբար ազդել Բանկի գործունեության ծավալների հետագա աճի վրա, սակայն դիվերսիֆիկացված ու առողջ վարկային պորտֆելն ու հիմնականում բարձր եկամտաբերությամբ պետական պարտատուներով ձևավորված արժեթղերի պորտֆելը հնարավորություն կտան ապահովել կանխատեսվող չբաշխված զուտ շահույթի մեծության կատարումը:

3.7.2 Բանկի կառավարման մարմինները հնարավորություն ունեն ազդելու (կառավարելու) Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

- Բանկի ներգրավող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալների կառավարում,
- Բանկի ռիսկերի ընդունելի մակարդակի պահպանում և կառավարում,
- Բանկի տեխնիկատեխնոլոգիական և տեղեկատվական համակարգերի արդիականացմանն ուղղված ներդրումներ,
- Բանկի անձնակազմի վարձատրության, պատրաստման և վերապատրաստման ծախսեր,
- Բանկի գործունեության ապահովման ծախսեր:

Բանկի կառավարման մարմինները կարող են արձագանքել, սակայն հնարավորություն չունեն ազդելու Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

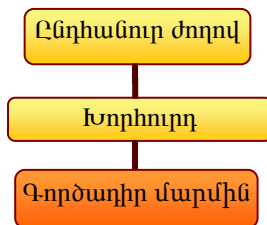
- ավանդատուների վարքագիծ,
- ֆինանսական շուկայի տոկոսադրույքների վարքագիծ,
- փոխարժեքների վարքագիծ,
- անհաղթահարելի ուժի ազդեցության գործոններ (արտակարգ դրության հայտարարելը, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքների դադարեցումը, բնական աղետները, պատերազմը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Բանկի բնականոն գործունեությունը:

3.8 Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

3.8.1 Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները.

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (այսուհետ նաև՝ ժողով),
- Խորհուրդը,
- Գործադիր մարմին:

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացված է ստորև

3.8.2 Բանկի կանոնադրությամբ Բանկի կառավարման մարմիններին վերապահված են հետևյալ իրավասությունները.

3.8.2.1 Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (Ժողով)

Ժողովը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է: Ժողովի բացառիկ իրավասություններն են՝

ա) Բանկի Կանոնադրության հաստատումը, դրա մեջ փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, Բանկի Կանոնադրության հաստատումը նոր խմբագրությամբ,

բ) Բանկի վերակազմակերպումը,

գ) Բանկի լուծարումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը, ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը,

դ) Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան Ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցը Բանկի արտահերթ Ընդհանուր ժողովներում կարող է քննարկվել, եթե արտահերթ Ընդհանուր ժողովը որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին,

ե) բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացման ճանապարհով կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի չափի մեծացումը,

զ) Խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը,

- է) Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը, տարեկան շահաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահաբաժինների չափի հաստատումը,
- ը) շահագրգռվածության առկայության դեպքում գործարքների կնքման մասին որոշումների ընդունումը՝ օրենքով սահմանված դեպքերում,
- թ) բաժնետոմսերի համախմբումը (կոնսոլիդացիան) և բաժանումը,
- ժ) օրենքով սահմանված դեպքերում Բանկի գույքի օտարման և ձեռք բերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքման համաձայնությունը (Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50%-ից ավելին),
- ժա) Բանկի կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետգնումը օրենքով նախատեսված դեպքերում,
- ժբ) Խորհրդի նախագահի և անդամների վարձատրության չափի սահմանումը,
- ժգ) օրենքով և սույն Կանոնադրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ

3.8.2.2 Բանկի խորհուրդը

Խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ վերապահված են ժողովի բացառիկ իրավասությանը:

Խորհրդի բացառիկ իրավասություններն են՝

- ա) որոշել Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունները, ընդունել Բանկի զարգացման տնտեսական ծրագրեր, Բանկի ֆինանսական դրության առողջացման ծրագրեր,
- բ) գումարել Բանկի տարեկան և արտահերթ Ընդհանուր ժողով, հաստատել Ընդհանուր ժողովի օրակարգը,
- գ) սահմանել Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտները, ձևավորել Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը, հաստատել նրա տարեկան աշխատանքային ծրագիրը, հաստատել ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման և վարձատրության պայմանները,
- դ) լուծել Ընդհանուր ժողովի նախապատրաստման և գումարման հետ կապված հարցերը, այդ թվում՝ սահմանել Ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակի կազմման ամսաթիվը,
- ե) նշանակել Բանկի Գործադիր տնօրենին, վաղաժամկետ դադարեցնել նրա լիազորությունները, Գործադիր տնօրենի ներկայացմամբ նշանակել Բանկի գլխավոր հաշվապահին և Գործադիր տնօրենի տեղակալներին:
- զ) հաստատել Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշիվը և դրա կատարողականը,
- է) հաստատել Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը և հաստիքացուցակը, հաստատել Բանկի Գործադիր տնօրենի աշխատավարձը, սահմանել Բանկի աշխատակիցների աշխատանքի վարձատրման առավելագույն և նվազագույն սահմանները,
- ը) օրենքով սահմանված կարգով որոշել Բանկի գույքի (ներառյալ թողարկվող բաժնետոմսերի) շուկայական արժեքը,
- թ) սահմանել Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքները, հիմունքները, եղանակները, կանոնները, ձևերը և կարգերը,

- ժ) սահմանել Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարի չափը,
- ժա) Ընդհանուր ժողովին ներկայացնել առաջարկություններ տարեկան շահաբաժինների չափի և վճարման կարգի վերաբերյալ,
- ժբ) օգտագործել Բանկի պահուստային հիմնադրամը, Ընդհանուր ժողովի լիազորությամբ հաստատել շահույթից ձևավորված այլ ֆոնդերի օգտագործման կարգը,
- ժգ) սահմանել վարկավորման, դրամարկղային սպասարկման, տնտեսական գործունեության, արժեթղթերով գործառնությունների, այլ ներդրումների իրականացման քաղաքականությունը,
- ժդ) օրենքով սահմանված կարգով որոշում ընդունել Բանկի գույքի օտարման և ձեռք բերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքման վերաբերյալ (Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-50%-ի չափով),
- ժե) որոշում ընդունել դուստր ընկերությունների ստեղծման, նրանց և այլ անձանց կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցության չափի մասին,
- ժզ) որոշում ընդունել շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքի կնքման մասին,
- ժէ) հաստատել Գործադիր տնօրենի կողմից Բանկի պարտապանների պարտավորությունների վրա տոկոսների հաշվարկի դադարեցման, պարտքերի զեղչման կամ ներման հարցերի վերաբերյալ որոշումներ ընդունելու կարգը,
- ժը) տարեկան Ընդհանուր ժողովի գումարումից առաջ նախնական հաստատել Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները,
- ժթ) որոշումներ ընդունել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ստեղծման և լուծարման մասին,
- ի) հաստատել Բանկի տարածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունները,
- իա) հաստատել Բանկի գործունեությունը կանոնակարգող ներքին ակտերի ընդունման, հաստատման, դրանցում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու, դրանք ուժը կորցրած ձանաչելու կարգը,
- իբ) Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի թողարկման մասին որոշման ընդունումը, դրանց տեղաբաշխման և մարման կարգի և պայմանների սահմանումը
- իգ) իրականացնել սույն Կանոնադրությամբ և օրենքով Խորհրդին վերապահված այլ լիազորություններ:

3.8.2.3 Բանկի գործադիր մարմինը

Բանկի գործունեության ընթացիկ ղեկավարումն իրականացնում է գործադիր մարմինը:

Բանկի գործադիր մարմինը.

Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում են Տնօրինությունը և Բանկի Գործադիր տնօրենը. Գործադիր տնօրենը կարող է ունենալ տեղակալներ: Գործադիր տնօրենը նշանակվում է Խորհրդի կողմից, Գործադիր տնօրենի տեղակալները՝ Խորհրդի կողմից՝ Գործադիր տնօրենի ներկայացմամբ: Գործադիր տնօրեն, նրա տեղակալ, Տնօրինության անդամ չի կարող լինել այն անձը, որին օրենքով արգելված է լինել Բանկի ղեկավար և/կամ որը չի համապատասխանում Կենտրոնական բանկի որակավորման համապատասխանության չափանիշներին: Տնօրինության քանակական կազմը սահմանվում է Խորհրդի կողմից: Տնօրինության անդամները նշանակվում են Խորհրդի կողմից՝ Գործադիր տնօրենի ներկայացմամբ: Տնօրինության կազմում պարտադիր ընդգրկվում են բանկի Գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալը (տեղակալները), գլխավոր հաշվապահը: Բանկի Տնօրինության կազմում Խորհրդի որոշմամբ կարող են ընդգրկվել նաև Բանկի աշխատակից հանդիսացող այլ անձինք:

Տնօրինությունը լիազորված և իրավասու է.

- ա) քննարկել և Խորհրդի հաստատմանը ներկայացնել Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագիրը,
- բ) քննարկել և Խորհրդի հաստատմանը ներկայացնել Խորհրդի կողմից հաստատվող կարգերը, կանոնակարգերը, մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների կանոնադրությունները, Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը, հաստիքացուցակը և այլ ներքին իրավական ակտերը,
- գ) իր իրավասությունների սահմաններում հաստատել Բանկի գործունեության հետ կապված ընթացակարգեր, հրահանգներ և այլ ներքին իրավական ակտեր,
- դ) հաստատել Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, բացառությամբ անհատական սակագների,
- ե) որոշում ընդունել Բանկի պարտապանների պարտքի վրա տույժերի հաշվարկի դադարեցման, հաշվարկված տույժերի և տուգանքների զեղչման կամ ներման մասին՝ խորհրդի կողմից սահմանված կարգով և գումարների (սահմանաչափերի) սահմաններում,
- զ) ապահովել ընդհանուր ժողովի և Խորհրդի որոշումների կատարումը,
- է) կազմավորել մշտապես գործող աշխատանքային, խորհրդակցական և այլ տիպի մարմիններ,
- ը) հաստատել ստորաբաժանումների կողմից ներկայացվող հաշվետվությունները, աշխատանքային գործունեության պլանները և դրանց կատարողականը,
- թ) տրամադրել վարկեր՝ Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված կարգով,
- ժ) քննարկել մասնաճյուղեր, ներկայացուցչություններ և հիմնարկներ ստեղծելու, դրանց գործունեությունը դադարեցնելու նպատակահարմարության հարցերը,
- ժա) քննարկել ներքին և արտաքին աուդիտորների, ինչպես նաև այլ արտաքին մարմինների կողմից իրականացվող ստուգման արդյունքները, անհրաժեշտության դեպքում դրանց վերաբերյալ որոշումներ կայացնել,
- ժբ) իրականացնել օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Խորհրդի և Տնօրինության կողմից սահմանված իրավական ակտերի շրջանակներում նախատեսված՝ Բանկի գործունեության հետ կապված այլ իրավասություններ

3.8.3 Տեղեկություններ Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ.

Բանկի 14,588 (տասնչորս հազար հինգ հարյուր ութսունութ) հատ (87.53 %) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, իսկ 2,079 (երկու հազար յոթանասունինը) հատ (12.47%) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերն է հանդիսանում «ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն: Միննույն ժամանակ որպես վերջնական շահառու՝ 16,667 (տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսունյոթ) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերով Վարտան Սիրմակեսը հանդիսանում է անուղղակի նշանակալից մասնակից:

Խորհուրդ

N	Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Բնակության վայր	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը
1	Վարտան Սիրմակես	Բանկի խորհրդի նախագահ	Ժնև, Նան դ'Արժանի 22	ա) կազմակերպում է խորհրդի աշխատանքները.	«Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ի «Ա» կարգի

			բիս, 1223 Կոլոնի	<p>բ) գումարում է խորհրդի նիստերն ու նախագահում է դրանք.</p> <p>գ) կազմակերպում է Ընդհանուր Ժողովի և Խորհրդի նիստերի արձանագրության վարումը.</p> <p>դ) նախագահում է Ընդհանուր ժողովում,</p> <p>ե) կազմակերպում է Խորհրդին կից հանձնաժողովների աշխատանքները,</p>	<p>մենեջեր,</p> <p>«ՋԻ. ԷՖ. ԷՄ. ՈՒՈՉԼԱՆԴ» Ս.Ա.-ի տնօրեն,</p> <p>«ԱՀՀ Ֆանդ» ՓԲԸ-գործադիր մարմնի ղեկավար,</p> <p>«ԱՀՀ Թրասթ» ՓԲԸ գործադիր մարմնի ղեկավար,</p> <p>«Գենթոդ Գլոբալ Վելթ Մենեջմենթ» Ս.Ա. -Բաժնետերն ընկերության խորհրդի նախագահ,</p> <p>«Վ.Պ.Բ.Պ.» ՓԲԸ-Գործադիր տնօրեն,</p> <p>«Թեքնոսերտ» Ս.Ա.-ի նախագահ</p>
2	Արմեն Թամազյան	Բանկի խորհրդի անդամ	Ք. Երևան, Կենտրոն, Բալբանյան փողոց 31, բն.12	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:	Խ.Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի ընդհանուր հարցերի գծով պրոռեկտոր
3	Բաֆֆի Բալոզյան	Բանկի խորհրդի անդամ	1262 Էյսինս, Առնեքս փողոց 3, Շվեյցարիա	Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր	«Ֆրանկ Մյուլլեր Գրուպ» Ս.Ա.-ի Ֆինանսների վարչության ներդրումային մենեջեր

				<p>պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:</p>	
4	Գևորգ Չաքմիշյան	Բանկի խորհրդի անդամ	ՀՀ, ք.Երևան, Գ.Նժդեհի փող., 31/36, 19	<p>Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:</p>	«ԼԵՔՍ ԼԱԲ»ՍՊԸ տնօրեն
5	Աշոտ Մալնազարյան	Բանկի խորհրդի անդամ	ք. Երևան, Ֆուչիկի 122., բն.16	<p>Մասնակցում է Խորհրդի նիստերին, կարծիք/առաջարկություն է ներկայացնում քննարկվող հարցի վերաբերյալ: Խորհրդի անդամն իր պարտականություններն ու իրավասությունները իրականացնում է օրենքով, Բանկի կանոնադրությամբ և ներքին կարգերով սահմանված իրավասությունների սահմաններում՝ Խորհրդի նիստում առաջարկությունների ներկայացման և</p>	ՀՊՏՀ ֆինանսների ամբիոնի վարիչ Ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի Հոգաբարձուների խորհրդի անդամ

				որոշումների ընդունման քվեարկության միջոցով:	
--	--	--	--	---	--

Գործադիր մարմին

Անուն, Ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոնը	Բնակության վայր	Իրավասություններն ու պարտականությունները	Բանկի գործունեությունից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը
Գևորգ Մաչանյան	Տնօրինության նախագահ, Գործադիր տնօրեն	ՀՀ, ք. Երևան, Դավիթաշեն 4-րդ թաղամաս, 13 շենք, բնակարան 18	Իրականացնում է Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումը:	«ԷՄ ՄԱՇԻՆԵՐԻ» ՓԲԸ-ի տնօրեն, «Լուսավան Դիվելօպմենթ» ՓԲԸ-ի Գլխավոր տնօրեն, «ԷՄ ՖՈՒԴՍ» ՓԲԸ-ի տնօրեն, «ՕԼԴ ՍԻԹԻ» ՓԲԸ-ի տնօրեն, «ԱՐՄՍՎԻՍ ՓՐՈՓԵՐՏԻՍ» ՓԲԸ-ի Գլխավոր Տնօրեն, ԱՔՌԱ Խորհրդի անդամ
Գրիգոր Մովսիսյան	Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ռիսկերի կառավարման և <u>համապատասխանության և ապահովման</u> ղեկավարամենտի տնօրեն	ՀՀ, ք. Վաղարշապատ, Հ. Հակոբյան փողոց, 4-րդ փակուղի, 3 ^ա տուն	Մասնակցում է Տնօրինության նիստերին, ներկայացնում է առաջարկություններ, հայտնում կարծիքներ, քվեարկում ներառված հարցի վերաբերյալ, իրականացնում է Բանկի	

			կանոնադրությամբ, ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված այլ գործառույթներ:	
Գրիգոր Հովհաննիսյան	Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Վարկավորման դեպարտամենտի տնօրեն	ք.Երևան, Վ.Համբարձումյա ն 14/4, բն.18	Մասնակցում է Տնօրինության նիստերին, ներկայացնում է առաջարկություններ, հայտնում կարծիքներ,քվեարկում ներառված հարցի վերաբերյալ, իրականացնում է Բանկի կանոնադրությամբ, ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված այլ գործառույթներ:	
Կարեն Տուրյան,	Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ներդրումային դեպարտամենտի տնօրեն	ՀՀ, ք. Երևան, Սոսե փ. 4 շենք, 31 բն,	Մասնակցում է Տնօրինության նիստերին, ներկայացնում է առաջարկություններ, հայտնում կարծիքներ,քվեարկում ներառված հարցի վերաբերյալ, իրականացնում է Բանկի կանոնադրությամբ, ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված այլ գործառույթներ:	
Սեդրակ Բաղդասարյան	Տնօրինության անդամ, Հաշվապահակա ն հաշվառման և հաշվետվությունների դեպարտամենտի տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ	Կոտայքի մարզ, գ.Առինջ, Դուրյան թաղամաս 1փ., տուն11	Մասնակցում է Տնօրինության նիստերին, ներկայացնում է առաջարկություններ, հայտնում կարծիքներ,քվեարկում ներառված հարցի վերաբերյալ, իրականացնում է Բանկի կանոնադրությամբ, ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված այլ գործառույթներ:	
Գևորգ Խաչատրյան	Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Հաճախորդների սպասար	ՀՀ, ք. Երևան, Օրբելի փ. 63/1, բն. 25	Մասնակցում է Տնօրինության նիստերին, ներկայացնում է առաջարկություններ,	

	կման դեպարտամենտի տնօրեն		հայտնում կարծիքներ, քվեարկում ներառված հարցի վերաբերյալ, իրականացնում է Բանկի կանոնադրությամբ, ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված այլ գործառույթներ:	
Արկադի Փինայան	Տնօրինության անդամ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի տնօրեն	ՀՀ, ք. Երևան, Ն. Քոչար, 147/1, բն. 11	Մասնակցում է Տնօրինության նիստերին, ներկայացնում է առաջարկություններ, հայտնում կարծիքներ, քվեարկում ներառված հարցի վերաբերյալ, իրականացնում է Բանկի կանոնադրությամբ, ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված այլ գործառույթներ:	«Գազաթ» Համատիրություն նախագահ

3.8.4 Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև սույն փաստաթղթի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախման դեպքեր և հիմքեր չկան:

3.9 Բանկի կառավարման մարմինների գործունեությունը

3.9.1 Բանկում ներդրված կորպորատիվ կառավարման սկզբունքները համապատասխանում են «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին», «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին», «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներին:

3.10 Հսկող անձինք

3.10.1 Բանկի հսկող անձինք են հանդիսանում՝

3.10.1 Բանկի 14,588 (տասնչորս հազար հինգ հարյուր ութսունութ) հատ (87.53 %) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, իսկ 2,079 (երկու հազար յոթանասունինը) հատ (12.47%) սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերն է հանդիսանում «ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն:

3.10.2 Միննույն ժամանակ որպես վերջնական շահառու՝ 16,667 (տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսույնոթ) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերով Վարտան Սիրմակետը հանդիսանում է անուղղակի նշանակալից մասնակից:

3.11 Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

3.11.1 Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2017, 2018, 2019 թվականների տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները և անկախ Աուդիտորական եզրակացությունները (պատճենները), և 2020թ. միջանկյալ հաշվետվությունները /աուդիտ չանցած/ ներկայացված են սույն ազդագրին կից:

3.11.2 Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

Ազդագրում ներառված վերջին (ամենաթարմ) ֆինանսական հաշվետվության վերջին օրվանից մինչև ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու օրն ընկած ժամանակահատվածում Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել:

3.11.3 Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Սույն փաստաթղթի պատրաստմանը նախորդող 12 ամսիների ընթացքում Բանկի նկատմամբ դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթներ չեն կիրառվել:

3.12 Էական պայմանագրեր

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին մեկ տարվա ընթացքում Բանկի կողմից չի կնքվել ական գործունեությունից դուրս որևէ էական պայմանագիր:

3.13 Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Սույն փաստաթղթում պարտատուների թողարկման հիմնական պայմանների և դրանց տնտեսական հիմնավորվածության հետ կապված որևէ խորհրդատու հանդես չի եկել:

3.14 Այլ տեղեկատվություն

Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, աուդիտորական եզրակացությունները մշտապես հասանելի են հանրությանը էլեկտրոնային տարբերակով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Բանկի պաշտոնական կայքում՝ www.armswissbank.am հասցեով:

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԹԻՎ 35-2020
«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԻՍՏԻ

ք.Ժնև

2020թ. Հուլիսի 14-ին, Երևանի ժամանակով ժամը 17:00-ին տեղի ունեցավ «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի Խորհրդի նիստը:

Նիստին մասնակցում էին «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի Խորհրդի նախագահ Վարտան Սիրմակեան, Խորհրդի անդամներ Աշոտ Սալնազարյանը, Արմեն Թամազյանը, Գևորգ Չաքմիշյանը և Բաֆֆի Բալոզյանը:

Նիստին խորհրդակցական ձևով իրավունքով մասնակցում էր նաև Գործադիր տնօրեն Գևորգ Մաչանյանը:

Գևորգ Մաչանյանը, Աշոտ Սալնազարյանը և Արմեն Թամազյանը մասնակցում էին հեռախոսով՝ ուղիղ միացմամբ, իրական ժամանակի ռեժիմում:

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի կողմից պարտատոմսերի նոր թողարկման առաջարկության քննարկում: (Հավելված 1)

Արտահայտվեցին Վարտան Սիրմակեան, Բաֆֆի Բալոզյանն ու Աշոտ Սալնազարյանը՝ հայտնեցին, որ քննարկման ներկայացված հարցով դրական են տրամադրված, հիմք ընդունելով այն հանգամանքը, որ համաձայն ՀՀ ԿԲ համապատասխան կանոնակարգերի արտարժույթով ներգրավված միջոցների /պարտատոմսերի/ մասով սահմանվում է ավելի մեղմ նորմատիվ, քան գործում է ավանդների մասով, առաջարկեցին հաստատել ներկայացված առաջարկությունը:

MINUTES No 35-2020

OF BOARD MEETING OF ARMSWISSBANK CLOSED
JOINT STOCK COMPANY

Geneva

“ARMSWISSBANK” CJSC Board meeting took place on 14 July, 2020 at 5:00 PM Yerevan time.

Chairman of the Board Vartan Sirmakes, Board members Ashot Salnazaryan, Armen Tamazyan, Gevorg Chakmishyan and Raffi Balyozyan participated at the meeting.

Gevorg Machanyan, Executive Director of “ARM-SWISSBANK” CJSC participated at the meeting with the right of consulting vote.

Gevorg Machanyan, Ashot Salnazaryan and Armen Tamazyan participated by direct telephone connection in real time mode.

AGENDA

1. Discussion of the proposal for new issuing bonds by “ARMSWISSBANK” CJSC. (Enclosure 1)

Vartan Sirmakes, Raffi Balyozyan and Ashot Salnazaryan were expressed and informed that have a positive attitude to the question submitted for discussion, taking into consideration the aforementioned, as well the fact that according to the regulations of RA Central Bank’s related to funds attracted by foreign currency /bonds/ which prescribes a more lenient standards than in relation to deposits offered to approve the proposal:

Որոշվեց՝				It was decided:																							
<p>Օրակարգի առաջին հարցով (զեկուցող՝ Գ. Մաչանյան):</p> <p>1. 1 տարվա ընթացքում թողարկել «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ-ի պարտատոմսեր ներքոնշյալ աղյուսակում սահմանված պայմաններով՝</p>				<p>Regarding the first question of the agenda (reporter – G. Machanyan):</p> <p>1. To issue "ARMSWISSBANK" CJSC bonds on the terms and conditions set forth in the table below within 1 year.</p>																							
Արժույթ	Թողարկման ծավալ	Ժամկետ	Արժեկտրոն /առավելագույն/ , վճարման պարբերականություն	Currency	Total face value	Term	Coupon /maximum/, payment frequency																				
AMD	25,000,000,000	6 տարի	8.50% / կիսամյակային	AMD	25,000,000,000	6 years	8.50% /semiannual																				
<p>Որոշումն ընդունվեց միաձայն: Այլ առաջարկություններ և հատուկ կարծիք չկա:</p> <p>Օրակարգի միակ հարցով քվեարկության արդյունքներն են՝</p> <table border="0"> <tr><td>Վ. Սիրմակես</td><td>կողմ</td></tr> <tr><td>Գ. Չաքմիշյան</td><td>կողմ</td></tr> <tr><td>Ա. Սալնազարյան</td><td>կողմ</td></tr> <tr><td>Ա. Թամազյան</td><td>կողմ</td></tr> <tr><td>Բ. Բալոզյան</td><td>կողմ</td></tr> </table> <p>Օրակարգի միակ հարցով որոշումն ուժի մեջ է մտնում 2020թ.-ի Հուլիսի 14-ից:</p> <p>Սույն արձանագրությունը բաղկացած է 3 (երեք) էջից, կազմվել է մեկ օրինակից, հայերեն և անգլերեն լեզուներով:</p>				Վ. Սիրմակես	կողմ	Գ. Չաքմիշյան	կողմ	Ա. Սալնազարյան	կողմ	Ա. Թամազյան	կողմ	Բ. Բալոզյան	կողմ	<p>The decision was made unanimously. There are no other proposals and special opinion.</p> <p>The results of voting on the only question of the agenda are the following.</p> <table border="0"> <tr><td>V. Sirmakes</td><td>pro.</td></tr> <tr><td>G. Chakmishyan</td><td>pro.</td></tr> <tr><td>A. Salnazaryan</td><td>pro.</td></tr> <tr><td>A. Tamazyan</td><td>pro.</td></tr> <tr><td>R. Balyozyan</td><td>pro.</td></tr> </table> <p>The resolution on the only question of the agenda comes into force starting from 14 July, 2020.</p> <p>The present minutes consists of 3 (three) pages, is drawn up in one copy in Armenian and English languages.</p>				V. Sirmakes	pro.	G. Chakmishyan	pro.	A. Salnazaryan	pro.	A. Tamazyan	pro.	R. Balyozyan	pro.
Վ. Սիրմակես	կողմ																										
Գ. Չաքմիշյան	կողմ																										
Ա. Սալնազարյան	կողմ																										
Ա. Թամազյան	կողմ																										
Բ. Բալոզյան	կողմ																										
V. Sirmakes	pro.																										
G. Chakmishyan	pro.																										
A. Salnazaryan	pro.																										
A. Tamazyan	pro.																										
R. Balyozyan	pro.																										
<p>Խորհրդի նախագահ՝</p> <p>Վ. Սիրմակես</p>				<p>Chairman of the Board:</p> <p>V. Sirmakes</p>																							
<p>Խորհրդի անդամներ՝</p> <p>Ա. Սալնազարյան</p>				<p>Board members:</p> <p>A. Salnazaryan</p>																							

Գ. Չաքմիշյան

G. Chakmishyan

Ր. Բալոզյան

R. Balyozyan

Ա. Թամազյան

A. Tamazyan

Գործադիր տնօրեն՝

Executive Director:

Գ. Մաչանյան

G. Machanyan

ԹՈՂԱՐԿՄԱՆ ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ
Անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները:

Ընդհանուր տեղեկություններ	
(Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)	
1. Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ
2. Երաշխավորողը	Թողարկողը չի նախատեսում ներգրավել երաշխավոր:
3. Մերիան (տվյալ ծրագրային ազդագրի հիման վրա իրականացվող հերթական թողարկման համարը և տարեթիվը,	
4. Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	25,000,000,000 /քսանհինգ միլիարդ / ՀՀ դրամ
5. Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	Պարտատոմսերը ստորադաս չեն: Առավել մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է Ծրագրային ազդագրի 2.3.17 կետում
6. Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ
7. Առաջարկի գինը	Պարտատոմսերի գինը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝ $DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{P}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$ $\tau = \frac{DSN}{DCC}$

		<p>որտեղ՝</p> <p>DP- Պարտատոմսի գինն է,</p> <p>DSN- գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է,</p> <p>DCC-գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է,</p> <p>P – պարտատոմսի անվանական արժեքը,</p> <p>f-արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է,</p> <p>N-հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը</p> <p>C- տարեկան արժեկտրոնի գումարը.</p> <p>y- մինչև մարում եկամտաբերություն:</p>
8.	Անվանական արժեքը	50,000 /հիսուն հազար/ ՀՀ դրամ
9.	Քանակը	500,000 /հինգ հարյուր հազար/ հատ
10.	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման բանկի Տնօրինության կողմից:
11.	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման բանկի Տնօրինության կողմից:
12.	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	AMSWISB2FER5
13.	Թողարկման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ Խորհրդի 14.07.2020թ. թիվ 35-2020 որոշում,
Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ		
14.	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	Ենթակա է որոշման բանկի Տնօրինության կողմից: Պարտատոմսերի թողարկման և արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրերը համընկնում են:
15.	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը	Արժեկտրոնի տոկոսադրույք՝ 8.50 %, վճարման պարբերականությունը՝ կիսամյակային:

	լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	
16.	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	Ենթակա է որոշման բանկի Տնօրինության կողմից:
17.	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	ACT/ACT
18.	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	
19.	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	Արժեկտրոնի գումար՝ ֆիքսված գումար՝ 2,125 (երկու հազար մեկ հարյուր քսանհինգ) ՀՀ դրամ յուրաքանչյուր վճարման ժամանակ յուրաքանչյուր մեկ հատ պարտատոմսի դիմաց
20.	Զրոյական արժեկտրոնով (գեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	
Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ		
21.	Մարման (մասնակի մարումների) ժամկետը	Պարտատոմսերի թողարկման օրվանից հաշվարկված 72-րդ ամսվա համապատասխան օրը
22.	Մարման (մասնակի մարումների) արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	50,000 /հիսուն հազար/ ՀՀ դրամ
23.	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Ոչ կիրառելի
24.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Ոչ կիրառելի
	1) Ժամկետ(ներ)ը	
	2) Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	
	3) Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	
	4) Այլ տեղեկություններ	
25.	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փուլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Ոչ կիրառելի
	1) Ժամկետ(ներ)ը	
	2) Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	
	3) Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ		
26.	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	«ԱՐՄՄՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ, Վազգեն Սարգսյան 10.
27.	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	Պարտատոմսերը տեղաբաշխվում են «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բորսա) տեղաբաշխման համակարգով, ստանդարտ փակ (ելրոպական) աճուրդի անցկացման միջոցով, Բորսայի «Արժեթղթերի

	տեղաբաշխման կազմակերպման կանոններով» (այսուհետ՝ Կանոններ) սահմանված կարգով:
Այլ տեղեկություններ	
28. Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռևս թույլատրված չեն կարգավորվող շուկայում առևտրին:
29. Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	Տեղաբաշխման ավարտից հետո մեկ ամսվա ընթացքում (հնարավոր սեղմ ժամկետներում) Բանկը դիմելու է Բորսա տեղաբաշխված պարտատուները կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրելու համար: Բորսան կարող է չբավարարել Բանկի հայտը: Այս դեպքում թողարկումը համարվում է չեղյալ և Պարտատուների սեփականատերերին հետ են վերադարձվում համապատասխան գումարները Ազդագրով սահմանված կարգով:
30. Արժեթղթի վարկանիշը	Արժեթղթերը վարկանշված չեն
31. Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	Բորսայի անդամ չհանդիսացող ներդրողները կարող են աճուրդին մասնակցել (օգտվել առաջարկից) Բորսայի անդամների միջոցով/ցանկը հասանելի է Բորսայի պաշտոնական կայքում (www.amx.am)՝ վերջիններիս կողմից սահմանված կարգով և պայմաններով, որոնք կարող են տարբեր լինել: Այդ իսկ պատճառով, Կազմակերպությունը չի կարող սպառիչ տեղեկություններ հրապարակել նշված հարցերի վերաբերյալ և հորդորում է Բորսայի անդամ չհանդիսացող պոտենցիալ ներդրողներին ուսումնասիրել Բորսայի անդամների կողմից առաջարկվող պայմանները իրենց համար լավագույն տարբերակ գտնելու համար: Ներդրողները արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք/հաշվետվություն կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող պահառուից կամ Հաշվի օպերատորից՝ Բանկի կամ իրեն սպասարկող Բորսայի անդամի կողմից հայտի բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

ՎՃԱՐՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱՐԱՐԱԳՐԻ ԱՆՊՈՐՏԱԳԻՐ N 005945 [213487601]		
PAYMENT ORDER RECEIPT		
ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ		
ՊԿ\ID 50		
Ամսաթիվ\Date 27/07/20 15:57		
Գեբեա\Debit	Կրեդիտ\Credit	Գումար\Amount
2500074270098	900005016119	AMD 50,000.00
Վճարող\Remitter «Արմսվիսբանկ» ՓԲԸ Վճարողի բանկ\Remitter's Bank «Արմսվիսբանկ» ՓԲԸ Վճարողի ՅՎՅՅ\Remitter's Tax Code 2302574955		
Շահառու\Beneficiary Արժեթղթերի ազդագրերի գրանցման համար Շահառուի բանկ\Beneficiary's Bank Կենտրոնական գանձապետարան		
Գումարը բառերով\Amount in Words Յիսուև հազար դրամ		
Նյութակ\Details «Արմսվիսբանկ» ՓԲԸ-ի կողմից թող. պարտատոմսերի Ազդագիրը պետ. գր. համար, համ. 24.07.20թ զեկուցագրի		
Կատարող\Maker Թամարա Անթանյան		1 «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ «ArmSwissBank» CJSC

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հունիսի 30 2020թ.

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ

Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում

1.1 Իրավական դաշտ

1.1.1 Բանկի հիմնական գործունեությունը

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 2004 թվականի հոկտեմբերի 7-ին՝ ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրված N84 արտոնագրային համարով: Բանկային գործունեության լիցենզիան տրվել է ՀՀ ԿԲ-ի Խորհրդի 25.02.2005թ. թիվ 74Ա որոշմամբ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական և փաստացի գործունեության հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10: Բանկի աշխատակիցների թվաքանակը կազմել է 148, այդ թվում սպասարկող անձնակազմը 10:

1.1.2 Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Հետևաբար Հայաստանում ծավալված գործունեությունը կապված է որոշակի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն զարգացած երկրների շուկաներին:

Նման ռիսկերը և դրանցից բխող հետևանքները կարող են ազդեցություն թողնել Բանկի ապագա գործունեության վրա: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում որևէ ճշգրտումներ, որոնք կարող են առաջանալ նշված անորոշությունների հետագայում որոշակի դառնալու արդյունքում: Նման ճշգրտումները, եթե այդպիսիք կլինեն, կարտացոլվեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում այն ժամանակաշրջանում, երբ այդ ճշգրտումներն ի հայտ կգան և դրանք հնարավոր կլինի գնահատել:

Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում: Գնանշումները ցածր իրացվելի շուկաներում կարող են չհամընկնել ֆինանսական գործիքների իրական արժեքներին, ինչը հնարավոր կլինե՞ր ակտիվ շուկայի դեպքում, միմյանց հետ գործարքների պատրաստ մեծ թվով վաճառողների և գնորդների պայմաններում:

1.1.3 Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում:

1.2 Կորպորատիվ կառավարում

1.2.1 Խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհուրդը (ներառյալ Խորհրդի նախագահը) բաղկացած է հինգ անդամից: Խորհրդի նախագահը հանդիսանում է Վարդան Սիրմաքետը, Խորհրդի մյուս անդամներն են՝ Գևորգ Չաքմիշյան, Աշոտ Սալնազարյան, Արմեն Թամազյան, Րաֆֆի Բայրոյան:

1.2.2 Տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Տնօրինությունը (ներառյալ Տնօրինության նախագահը) բաղկացած է յոթ անդամից: Տնօրինության նախագահը հանդիսանում է Բանկի գործադիր տնօրեն Գևորգ Մաչանյանը, Տնօրինության մյուս անդամներն են Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ռիսկերի կառավարման և համապատասխանության ապահովման դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգոր Մովսիսյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Ներդրումային դեպարտամենտի տնօրեն Կարեն Տուրյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Վարկավորման դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգոր Հովհաննիսյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ- Հաճախորդների սպասարկման դեպարտամենտի տնօրեն Գևորգ Խաչատրյանը, Բանկի գործադիր տնօրենի տեղակալ-Բիզնեսի զարգացման դեպարտամենտի տնօրեն Արկադի Փինաչյանը, Բանկի գլխավոր հաշվապահ-Հաշվապահական հաշվառման և հաշվետվությունների դեպարտամենտի տնօրեն Սեդրակ Բաղդասարյանը:

1.2.3 Բանկի 16,667 հատ բաժնետոմսերից 14,588 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, իսկ 2,079 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում «ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն:

1.2.4 Բանկի նշանակալից մասնակիցն է «Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 87,53 տոկոսին և ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն» ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 12,47 տոկոսին:

1.2.5 Բանկի Խորհուրդը մեծ ուշադրություն է դարձնում Բանկում կարգապահ և բարձր որակավորում ունեցող միջին և բարձր օղակի ղեկավարների առկայության ապահովմանը: Խորհրդի կողմից պարբերաբար ուսումնասիրվում է ՀՀ-ում աշխատուժի շուկան և Բանկի ղեկավարների վարձատրության (ներառյալ

խրախուսմանն ուղղված վճարների) մակարդակը պահպանում է առավելագույն մրցակցային սահմաններում:

1.2.6 Արտաքին աուդիտորների կողմից Բանկի 2017 թվականի ֆինանսական հաշվետվությունները աուդիտորական ստուգման ենթարկելու համար վճարվել է 10.5 միլիոն ՀՀ դրամ գումար:

Ծանոթագրություն 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

2.1. Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքի, ՖՀՄՍ-ների և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական այլ ակտերի համաձայն:

Հաշվապահական հաշվառումը վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու որևէ հարցի վերաբերյալ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներում և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերում մոտեցումների բացակայության դեպքում Բանկը մշակում է դրանք ինքնուրույն, ելնելով՝

- ա. նման հարցերին վերաբերվող հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներով և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջներից և ցուցումներից,
- բ. «Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու սկզբունքներից, ֆինանսական հաշվետվությունների տարրերի սահմանումներից, ճանաչման չափանիշներից և չափման հիմունքներից,
- գ. գործնական փորձից՝ այնքանով որքանով դա համահունչ է սույն կետի «ա» և «բ» ենթակետերով սահմանված դրույթներին:

Բանկում հաշվապահական հաշվառումը վարվում է՝

- ա. Հայաստանի Հանրապետության արժույթով՝ հայկական դրամով,
- բ. Կրկնակի գրանցման եղանակով՝ ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանին և հաշվային պլանի կրառման հրահանգին համապատասխան,
- գ. Անընդհատ՝ Բանկի պետական գրանցման պահից մինչև ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նրա վերակազմակերպումը կամ լուծարումը:

Բանկի հաշվապահական հաշվառումը վարելիս և ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս պահպանում է անընդհատության, հաշվետվողականության, հաշվեգրման,

հասկանալիության, էականության, միասնականության, արժանահավատության, համադրելիության, հաշվանցման և սահմանազատման սկզբունքները:

2.2. Համախմբման սկզբունքները

Բանկը որևէ կերպ հաշվետվություններ չի համախմբում, հետևաբար չունի համախմբման սկզբունքներ:

2.3. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես «որպես տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ համապատասխանաբար օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապատասխան զուտ կամ համախառն հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա՝ ՖՄՀՍ 9-ի պահանջների համաձայն:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարման և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը համարվում է վաստակած

Ձուտ առևտրային եկամուտ

Ձուտ առևտրային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով չափվող շահույթով և վնասով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական

արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների վաճառքից առաջացող իրացված եկամուտը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր տեսակի եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից առաջացող զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

2.4. Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառումը

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված իրական արժեքով չափվող շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություններից առաջացող մնացած բոլոր հետևանքները, որոնց հաշվառումը չի կարգավորված սույն ծանոթագրություններով, կարգավորվում են համապատասխան ՖՄՀՍ-ներով:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	30 հունիսի 2020	30 հունիսի 2019
<< դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	482.36	477.11
<< դրամ/1 եվրո	540.44	543.19

2.5. Հարկեր (ընթացիկ և հետաձգված)

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի չափանիշների ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

2.6. Ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և գնահատումը

Բակը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական

բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարները և տոկոսագումարները հավաքագրելու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, իսկ այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարները և տոկոսագումարները հավաքագրելու նպատակով, ինչպես նաև հարկ եղած դեպքում վաճառելու նպատակով, չափվում են իրաան արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, Իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և Իրական արժեքով չափվող շահույթ և վնասով հաշվառվող ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվների նման դասակարգումը կատարվում է՝ հիմք ընդունելով Բանկի բիզնես մոդելը և դրա սահմաններում իրականացվելիք Բանկի հետագա նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

2.7. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

2.8. Ռեպո համաձայնագրերով գործառնություններ

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, իսկ այդ պայմանագրերի համաձայն ստացված միջոցները

գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետզնման համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում հաշվեկշռում որպես ակտիվներ, այլ հաշվառվում են Բանկի հետհաշվեկշռում, իսկ այդ արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են որպես պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված ռեպո պայմանագրեր հողվածներում:

2.9. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, սվոպներ և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով չափվող շահույթ և վնասով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային գործունեությունից եկամուտ կամ ծախս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

2.10. Վարկեր և փոխառություններ բանկերին, հաճախորդներին

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին և այլ հաճախորդներին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերը և այլ փոխառությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆինանսական կազմակերպությունների և այլ հաճախորդների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.11. Արժեզրկման գծով կորուստների որոշման հիմունքները

Արժեզրկման կորուստների պահուստաֆոնդը ձևավորվում է համաձայն ՖՀՄՍ 9-ը ստանդարտի պահանջների՝ սպասվող կորուստների գնահատման միջոցով: Արժեզրկման

կորուստների պահուստաֆոնդը ձևավորվում է “Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու համար պահվող ակտիվներ” և “Պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքելու և վաճառելու համար պահվող ակտիվներ” բիզնես մոդելներին համապատասխանող ֆինանսական ակտիվների համար:

Սպասվող վարկային կորուստները գնահատելիս Բանկը հաշվի է առնում տեղեկատվության առավել լայն շրջանակ՝

- Անցյալում տեղի ունեցած իրադարձություններ, ինչպիսիք են նմանատիպ ֆինանսական գործիքների համար կրած վնասների վերաբերյալ պատմական փորձը;
- ներկա իրավիճակը;
- Արժանահավատ ու հիմնավորվող կանխատեսումներ, որոնք ազդում են ֆինանսական գործիքներից առաջացող ապագա դրամական հոսքերի սպասվող հավաքագրելիության վրա:

Ընդհանուր մոտեցմամբ արժեզրկումից կորստի հաշվարկը կատարվում է եռափուլ գործընթացով, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի վարկային որակի նվազումը: Առաջին փուլը վերաբերում է գործիքներին, որոնց վարկային որակը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի նվազել կամ որոնք ունեն ցածր վարկային ռիսկ: Երկրորդ փուլը վերաբերում է ֆինանսական գործիքներին, որոնց մոտ սկզբնական ճանաչումից հետո նկատվել է վարկային որակի էական նվազում, սակայն վարկային կորուստ ազդարարող իրադարձության վերաբերյալ օբյեկտիվ վկայություններ չկան: Երրորդ փուլը վերաբերում է ֆինանսական ակտիվներին, որոնց արժեզրկման վերաբերյալ առկա են օբյեկտիվ վկայություններ:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս կազմակերպությունը համադրում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի չհավաքագրման ռիսկի սկզբնական ճանաչման պահի դրությամբ նույն ռիսկի հետ՝ հաշվի առնելով արժանահավատ ու հիմնավորվող տեղեկատվությունը:

Ցածր վարկային ռիսկ պարունակող գործիքների համար Բանկը կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը ստանդարտի առաջարկաց “պարզեցված մոտեցումը”: Ռիսկը համարվում է ցածր, եթե՝

- Գործիքն ունի չհավաքագրման ցածր ռիսկ,
- Փոխառուն ի վիճակի է մարել իր պայմանագրային պարտավորությունները,
- Տնտեսական ու գործարար միջավայրի բացասական փոփոխություններն էականորեն չեն ազդի փոխառուի վճարունակության վրա:

Պարզեցված մոտեցումը չի պահանջում, որպեսզի կազմակերպությունները հետևեն վարկային ռիսկի փոփոխություններին: Այն պահանջում է, որպեսզի կազմակերպությունները ճանաչեն կորստի պահուստը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի

դրությամբ ելնելով ֆինանսական ակտիվի ամբողջ ժամկետի համար հաշվարկված սպասվող վարկային կորուստից:

2.12. Տոկոսների հաշվեգրման դադարեցումը

Տոկոսների հաշվեգրումը եկամուտների հաշիվներին դադարեցվում է, եթե ակտիվը սահմանված կարգի համաձայն դուրս է գրվում հաշվեկշռից:

2.13. Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների հաշվառումը

Ֆիքսված մարման ժամկետով ֆինանսական ակտիվները, որոնք Բանկի բիզնես մոդելի համաձայն պահվում են պայմանագրով նախատեսված մայր գումարներ և տոկոսագումարներ հավաքագրելու նպատակով, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

2.14. Հեջի հաշվապահական հաշվառումը

Հեջի հաշվապահական հաշվառումը զուգահեռաբար ճանաչում է հաշվանցման ազդեցությունը զուտ շահույթի կամ վնասի վրա, որն առաջանում է հեջինգային գործիքների և հեջավորվող հոդվածների իրական արժեքների փոփոխությունների հետևանքով:

2.15. Ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառումը

Բանկը ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններ չունի, հետևաբար այդպիսի հաշվառում չի մշակել:

2.16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով: Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին հետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից: Հետագա

Ծախսերը, որոնք վերաբերվում են արդեն ճանաչված հիմնական միջոցի միավորին, ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի կազմակերպություն: Մյուս բոլոր հետագա ծախսերը պետք է ճանաչվեն որպես հաշվետու ժամանակաշրջանի ծախսեր: Հիմնական միջոցների արժեքը փոխհատուցվում է դրանց մաշվածության հաշվեգրման միջոցով: Հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվեգրումը Բանկն իրականացնում է՝ հանաձայն Բանկի Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պահանջների:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձեռք բերման արժեքով: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով դրանց հնարավոր օգտագործման ժամկետներից: Վերջինների որոշման անհնարինության դեպքում ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն նվազագույն ժամկետը սահմանվում է տասը տարի: Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

2.17. Բանկերի և հաճախորդների միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, սկզբնապես չափվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.18. Ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշման և դրանց հաշվապահական ձևակերպման հիմունքը

Ընդհանուր բանկային ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշումն ընդունվում է Բանկի Խորհրդի կողմից, որն իրականացվում է Բանկի զուտ շահույթից գլխավոր պահուստին կատարվող մասհանումներով:

2.19. Կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերվող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Բանկը գնում է իր սեփական բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնությանը բնորոշ բոլոր ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմից կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչ այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

2.20. Փոխանակման փոխարժեքի որոշման մեթոդաբանությունը

Փոխանակման փոխարժեքն ամեն օր հաստատվում է Բանկի գործադիր տնօրենի կողմից, որի առաջարկը ներկայացվում է համապատասխան ստորաբաժանման կողմից՝ ֆինանսական համակարգում տիրող իրավիճակն ուսումնասիրելուց հետո:

2.21. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցումը

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտները և ծախսերը հաշվեկշռում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրությամբ հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

2.22. Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումը

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում իրականացվում է, եթե տեղի է ունեցել Բանկի բիզնես մոդելի փոփոխություն:

2.23. Տեղեկատվություն սեզմենտների վերաբերյալ

Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է թիվ 14 հաշվապահական հաշվառման ստանդարտի պահանջներին համապատասխան:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին և Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:

Ծանոթագրություն 3. «Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ»

<u>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</u>	<u>01.04.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.01.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.04.19</u>	<u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u>	<u>30.06.19</u>
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված ավանդներից և վարկերից		60,024		124,773		19,162		50,962
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներից ստացված վարկերից և փոխառություններից		2,175,291		4,342,396		1,953,862		3,694,374
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից		2,277,482		4,238,834		1,816,151		3,348,368
Տոկոսային եկամուտներ մինչև մարման ժամկետը պահվող պետական տոկոսային արժեթղթերից		1,703,143		3,438,354		1,722,054		3,482,849
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից		56,236		120,710		50,316		56,661
Այլ տոկոսային եկամուտ		74,092		107,647		12,504		29,791
Ընդամենը		6,346,268		12,372,714		5,574,049		10,663,005
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր		01.04.20		30.06.20		01.04.19		30.06.19
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված ավանդների և վարկերի դիմաց		394,316		796,176		414,920		750,595
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց		2,345,108		5,489,089		2,160,022		4,247,050
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից բողոքարկված արժեթղթերի դիմաց		1,284,831		1,284,831		617,648		1,116,673
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց		129,956		243,375		334,943		595,226
Այլ տոկոսային ծախսեր		26,268		54,594		23,064		41,002
Ընդամենը		4,180,479		7,868,065		3,550,597		6,750,546
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		2,165,789		4,504,649		2,023,452		3,912,459

Ծանոթագրություն 4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</u>	<u>01.04.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.01.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.04.19</u>	<u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u>	<u>30.06.19</u>
Դրամարկային գործառնություններից		5,672		17,370		10,868		23,060
Յուրաքանչյուրի ծախսերից		58,787		126,068		70,552		132,486
Երաշխիքներից, հոծարագներով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից		25		40		40		481
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից		13,531		24,617		8,241		241,917
Այլ կոմիսիոն վճարներ		3,931		7,413		3,609		9,927
Ընդամենը		81,946		175,508		93,310		407,871
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր		01.04.20		30.06.20		01.04.19		30.06.19
Թրջակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ		8,384		17,120		13,135		21,760
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից		2,045		4,136		12,212		15,221
Այլ կոմիսիոն վճարներ*		11,196		26,421		3,129		19,697
Ընդամենը		21,620		47,677		28,476		56,678
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		60,326		127,831		64,834		351,193

Ծանոթագրություն 5. «Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

<u>Իրական արժեքով`այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</u>	<u>01.04.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.01.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.04.19</u>	<u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u>	<u>30.06.19</u>
Իրական արժեքով`այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ առջ ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում`		627,017		2,895,676		877,838		1,323,586
բաժնետոմսերից		647,184		658,611		305		2,675
պարտքային արժեթղթերից		(20,167)		2,237,065		877,533		1,320,911
Ընդամենը		627,017		2,895,676		877,838		1,323,586
Արտարժույթային գործառնություններից		01.04.20		30.06.20		01.04.19		30.06.19
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ		174,662		316,496		66,616		128,185
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ		(169,128)		(163,338)		(60,223)		(42,347)
Անանցյալ գործիքներից զուտ վնաս		21,155		(2,816)		2,023		2,172
Ընդամենը		26,689		150,342		18,416		88,010
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշատրամբներից		01.04.20		30.06.20		01.04.19		30.06.19
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշատրամբների առջ ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ		1,492		3,421		511		1,213
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշատրամբների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ		4,335		11,702		(695)		398
Ընդամենը		5,827		15,123		(184)		1,611
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից		659,533		3,061,141		896,069		1,413,207

Ծանոթագրություն 6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

<u>Այլ գործառնական եկամուտ</u>	<u>01.04.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.01.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.04.19</u>	<u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u>	<u>30.06.19</u>
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից		7,950		35,090		29,565		78,001
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ				670				
Այլ եկամուտներ**		8,863		16,432		13,503		22,791
Ընդամենը		16,813		52,192		43,068		100,792

Ծանոթագրություն 7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

<u>Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախսեր</u>	<u>01.04.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.01.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.04.19</u>	<u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u>	<u>30.06.19</u>
Վարկեր և փոխավորություններ հաճախորդներին		(531,624)		(772,246)		820,253		252,644
Ընդամենը		(531,624)		(772,246)		820,253		252,644

Ծանոթագրություն 8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

<u>Ընդհանուր վարչական ծախսեր</u>	<u>01.04.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.01.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.04.19</u>	<u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u>	<u>30.06.19</u>
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*		415,275		839,565		330,154		615,101
Գործուղման ծախսեր		265		5,657		8,380		11,240
Ապահովագրության ծախսեր		8,671		16,660		8,721		15,892
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր		1,304		2,419		1,639		2,828
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր		21,226		43,141		21,196		42,341
Սուղիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր		6,000		12,000		2,700		5,890
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր		32,885		64,828		26,446		53,818
Տրանսպորտային ծախսեր		1,184		2,287		1,581		2,935
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով		4,847		7,565		1,184		3,153
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր		1,698		2,934		1,934		2,527
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր		4,959		8,999		20,738		23,818
Այլ վարչական ծախսեր**		12,752		22,755		10,068		15,457
Ընդամենը		511,066		1,028,810		434,741		795,000
<i>* Աշխատակիցների միջին բվաբանակ</i>		<i>148</i>		<i>149</i>		<i>146</i>		<i>144</i>
<i>** Մեկ աշխատողին ընկնող միջին սեռական աշխատակարծի քանակ</i>		<i>628</i>		<i>875</i>		<i>550</i>		<i>547</i>

Ծանոթագրություն 9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

<u>Այլ գործառնական ծախսեր</u>	<u>01.04.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.01.20</u>	<u>30.06.20</u>	<u>01.04.19</u>	<u>30.06.19</u>	<u>01.01.19</u>	<u>30.06.19</u>
Ինվաստացիայի համար կատարված վճարումներ		422		911		360		844
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր		1,665		8,594		3879		13247
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր		39,457		79,371		39083		77982
Այլ ծախսեր***		12,099		24,213		10291		20957
Ընդամենը		53,643		113,089		53,613		113,030

11 Հահուքահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20%: ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՀՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմում նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև: Յետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	01.01.20 30.06.20	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01.01.19 30.06.19	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Հահուք միջև հարկումը	5,948,533		2,930,912	
Հահութահարկ 20% դրույքաչափով	1,189,707	20	586,182	20
Ծախսվող եկամուտներ				
Ծնվազեցվող ծախսեր	19,872		20,130	
Դրական(Բացասական) փոխարժեքային տարբերություն	(154,451)		(39,777)	
Այլ	44,872		393,465	
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի հզորումներ				
Ենթամեջ շահութահարկի գծով ծախս	1,100,000		980,000	

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	31.12.19
Այլ պարտավորություններ	-			-
Ենթամեջ հետաձգված հարկային ակտիվ	-			-
Դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ	(6,616)			(6,616)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	133,925			133,925
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,002			7,002
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(2,411,776)			(2,411,776)
Անորոշիվացված արժեքով ներդրումային արժեքրեր (HTM)	36,780			36,780
Չիմնական միջոցներ	(226,455)			(226,455)
Այլ ակտիվներ	1,959		-	1,959
Այլ պահուստներ	(25,053)			(25,053)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	19,396			19,396
Այլ պարտավորություններ	(1,569,197)		(1,631,462)	62,265
Ենթամեջ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(4,040,035)		-	(2,408,573)
Ձուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(4,040,035)		-	(2,408,573)

13. Դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,888,957	2,095,228
Կանխիկ դրամ բանկոմատներում	36,741	60,150
Թրքական հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	19,026,395	17,747,800
Դեպոզիտային միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	120,000	360,000
Արժեզրկումից պահուստներ	(6,218)	(3,992)
Ենթամեջ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	22,065,875	20,259,186

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված	115,596	114,016
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված	115,596	114,016

14. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Թրքական հաշիվներ	4,036,703	3,055,208
Դեպոզիտային միջոցներ բանկերում	124,427	129,336
Դեպոզիտային միջոցներ ֆինանսական կազմակերպություններում	991,689	940,346
Ավանդներ բանկերում	572,040	1,375,290
Վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	333,451	390,985
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	289,988	279,997
Այլ հաշիվներ	1,321,152	10,233
Հաշվեզրկած տոկոսներ	2,937	4,066
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(56,722)	(48,846)
Ենթամեջ պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,615,665	6,136,615

16. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Վարկեր, այդ թվում՝	56,321,035	52,776,148
Ֆակտորինգ	3,573,828	3,693,981
Օվերդրաֆտ	45,265,332	38,519,909
Ոնստ համաձայնագրեր	1,485,868	2,608,973
Արեւոյիտիվներ	225,423	0
Ֆինանսական վարձակալության	765,745	582,406
Այլ գումարներ	5,276	12,934
Դաշվեզրկած տոկոսներ	1,124,351	492,368
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	108,766,858	98,686,719
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(2,284,118)	(2,060,153)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	106,482,740	96,626,566

Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
GAF/ KIW /ENERGY/ ԳԳԳ Վերականգնվող էներգ.	4,948,663	3,628,057
EBRD/Վերակառուցման և Ձարգացման եվրոպական Բանկ	6,725,727	8,336,324
ADB/TFP/RCA/Ասիական Ձարգացման Բանկ	144,375	420,314
Ազգային հիփոթեքային ընկերություն ԿԿԿ Ընդհանուր վարկեր	996,933	988,530
Բնակարան երիտասարդներին ԿԿԿ երիտասարդ ընտանիքին մատչելի բնակարան	503,057	497,094
EIB/APEX/Եվրոպական Ներդրումային Բանկ	82,086	107,389
Ընդամենը	13,400,841	13,977,708

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	87,383,807	78,338,982
խոշոր ձեռնարկություններ	46,161,878	44,600,709
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	41,221,929	33,738,283
Ֆիզիկական անձիչ	19,050,551	18,855,745
Անհատ ձեռնարկատերեր	1,202,873	1,186,879
Այլ գումարներ	5,276	12,935
Դաշվեզրկած տոկոսներ	1,124,351	492,368
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(2,284,118)	(2,060,153)
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	106,482,740	96,626,566

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Ֆիզիոթերապիա	13,318,696	11,673,675
Սպառողական	2,332,384	2,760,115
Դեղատնային պայմանագրեր	1,485,868	2,608,973
Այլ	1,913,603	1,612,982
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	19,050,551	18,655,745

Դաշվեզրկած ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Վարկեր և փոխառություններ, որից	108,766,858	98,686,719
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	2,720,245	2,885,352
ժամկետանց	92,698	113,463
Ընդամենը վարկեր	108,766,858	98,686,719
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(2,284,118)	(2,060,153)
Ընդամենը զուտ վարկեր և փոխառություններ	106,482,740	96,626,566

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունը ըստ վարկավորման ոլորտների

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.19	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	37,713,023	34.67%	33,907,015	34.36%
Գյուղատնտեսություն	11,712,532	10.77%	11,550,115	11.70%
Շինարարություն	13,398,537	12.32%	11,652,184	11.81%
Տրանսպորտ և կապ	1,283,743	1.18%	1,736,931	1.76%
Առևտուր	14,777,484	13.59%	11,633,064	11.79%
Սպառողական	3,873,815	3.56%	5,395,171	5.47%
Ֆինոբերային վարկեր	13,412,246	12.33%	11,658,499	11.81%
Սպասարկման ոլորտ	5,810,181	5.16%	4,925,994	4.99%
Այլ արդ բոլոր	6,985,318	6.42%	6,227,746	6.31%
Ընդամենը վարկեր	108,786,858	100%	98,686,719	100%
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի և փոխառությունների գծով	(2,284,118)		(2,060,153)	
Ընդամենը զրտ վարկեր և փոխառություններ	106,482,740		96,626,566	

Շանրթագրություն 16-ում բացահայտվում են 10 խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի՝

1) ընդհանուր գումարը,	36,737,633
2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում (վարկային պորտֆելի ո %-ը),	34.50%
3) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ (կապիտալի ո %-ը):	53.43%

17. Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Գնանշվող ներդրումներ		
ԲՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	47,954	48,100
ԲՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	123,486,094	85,788,728
այդ բոլոր տոկոսներ	1,734,805	1,594,866
ԲՀ ոչ պետական պարտատոմսեր	8,112,565	6,598,488
Զգնանշվող ներդրումներ		
ԲՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	19,575	19,575
Արժեզրկումից պահուստներ		
Ընդամենը ներդրումներ	131,666,188	92,434,891

Անորոշագիծ արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
ԲՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	60,233,900	60,292,829
Հաշվեգրված տոկոսներ	2,019,367	1,995,105
Արժեզրկումից պահուստներ	(204,222)	(204,336)
Անորոշագիծ արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,049,045	62,083,598

Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ	1,557,404	1,161,904
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ*	1,557,404	1,161,904

* Ոչ ընթացիկ ակտիվը բանկի սեփականությունն է դարձել գրավի տնօրինման արդյունքում, որը բանկը մտադրություն չունի պահել հետագայում և ենթակա է իրազման հնարավոր կարճ ժամկետում:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերը ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով, օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա:

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

	30.06.20		31.12.19	
	%	ժամկետ	%	ժամկետ
ԲՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր /դրամային/	5.94-8.56	2022-2060	6.36-10.78	2021-2047
ԲՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր /արտարժույթային/	4.30-4.44	2025-2029	3.77-3.95	2025-2029
ԲՀ ոչ պետական պարտատոմսեր/դրամային/	9.00-7.70	2020-2022	5.99-10.06	2019-2022
ԲՀ ոչ պետական պարտատոմսեր/արտարժույթային/	4.70-6.50	2021-2025	3.18-5.25	2019-2022

20. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

	Չոլ և շնքեր	Համակարգաչափ տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրառենյակ այն արքայալուծում	Ընդամենը
ՍԱՅՔԱԿԱՆ ԱՐՄԵՔ					
Սկզբնական արժեք 2019թ. հունվարի 01 դրությամբ	2,193,757	270,282	124,247	152,309	2,740,595
Ավելացում		25,310		7,153	32,463
Օտարում	(22,599)				(22,599)
2020թ. հունվարի 30-ի դրությամբ	2,171,158	295,592	124,247	159,462	2,750,459
ԿՐԻՏԱԿԱՆ ՍԱՀՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ					
2019թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	360,662	184,091	84,466	121,660	750,879
Հատկացումներ	16,599	13,808	4,493	5,077	39,977
Օտարում					-
2020թ. հունվարի 30-ի դրությամբ	377,261	197,899	88,959	126,737	790,856
ՍՆԱՅՈՐՈՒՄՅՈՒՆ ԱՐՄԵՔ					
2020թ. հունվարի 30-ի դրությամբ	1,793,897	97,693	35,288	32,725	1,959,603

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգաչափ ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք 2019թ. հունվարի 01 դրությամբ			
	100,301	69,563	169,864
Ավելացում	5,905	1,821	7,726
Արժեզրկում		1,447	1,447
2020թ. հունվարի 30-ի դրությամբ	106,206	69,937	176,143
ԱՄՈՒՏԻՉԱԹՎ			
2019թ. հունվարի 01 –ի դրությամբ	85,852	19,859	105,711
Մասհանումներ	5,983	4,378	10,361
Արժեզրկում		1,447	1,447
2020թ. հունվարի 30-ի դրությամբ	91,835	22,790	114,625
ՍՆԱՅՈՐՈՒՄՅՈՒՆ ԱՐՄԵՔ			
2020թ. հունվարի 30-ի դրությամբ	14,371	47,147	61,518

22. Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորներ	982,274	1,087,162
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	95,463	61,620
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	0	0
Պահեստ	10,330	9,048
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	128,394	101,326
Այլ ակտիվներ	2,877	2,677
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(2,943)	(2,995)
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,226,195	1,278,828

23. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Պարտավորություններ ԳԳ ԿԲ-ի նկատմամբ		
ԳԳ կենտրոնական բանկից ստացված վարկեր	4,385,609	3,326,020
Ռեպո համաձայնագրեր	3,000,000	0
Հաշվեգրված տոկոսներ	108,564	85,987
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների	55,442,272	47,735,222
Այլ բանկերի բոթակցային հաշիվներ	100,810	23,987
Վարկեր բանկերից	810,660	959,399
Ռեպո համաձայնագրեր բանկերից	25,044,919	15,191,667
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	926,664	814,285
Վարկեր և ավանդներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	18,025,209	21,989,965
Ռեպո համաձայնագրեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	8,575,543	7,140,008
Ակրեդիտիվ	907,616	1,058,545
Այլ պարտավորություններ	545,084	2,977
Հաշվեգրված տոկոսներ	505,767	554,389
Ընդամենը պարտավորություններ ԳԳ ԿԲ-ի ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	62,936,445	51,147,229

24. Պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
ԴՊ կատարություն	20,000	20,000
Այլ պարտավորություններ	20,000	20,000
- <i>նեգիրենտ</i>	20,000	20,000
Իրավաբանական անձինք	99,702,549	85,696,006
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	10,663,689	13,160,611
- <i>նեգիրենտ</i>	4,493,027	3,960,467
Ժամկետային ավանդներ	89,038,862	70,805,635
- <i>նեգիրենտ</i>	10,347,675	256,084
Չհաշվարկված տոկոսներ	154,066	256,084
- <i>նեգիրենտ</i>	76,971	110,590
Այլ պարտավորություններ	2,003,476	1,372,376
- <i>նեգիրենտ</i>	2,003,476	1,372,376
Անհատ ձեռնարկատերեր	101,676	24,155
Ընթացիկ հաշիվներ	101,676	24,155
- <i>նեգիրենտ</i>	101,676	24,155
Ֆիզիկական անձինք	36,665,949	35,239,346
Ընթացիկ հաշիվներ	14,837,580	13,696,555
- <i>նեգիրենտ</i>	2,644,779	2,088,493
Ժամկետային ավանդներ	21,785,025	21,390,862
- <i>նեգիրենտ</i>	7,037,786	6,754,547
Չհաշվարկված տոկոսներ	230,260	203,336
- <i>նեգիրենտ</i>	152,096	136,764
Այլ պարտավորություններ	33,084	46,503
- <i>նեգիրենտ</i>	18,751	34,171
Ընդամենը պարտավորությունների հաճախորդների նկատմամբ	136,690,174	120,878,507

25. Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	47,787,997	32,489,020
Ընդամենը բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	47,787,997	32,489,020

27. Վճարվելիք գումարներ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Ավանդների ապահովագրության գծով	25,000	18,000
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	25,000	18,000

28. Ստորադաս փոխառություն

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Ստորադաս փոխառություն	13,379,118	13,353,624
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	13,379,118	13,353,624

29. Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Պարտավորություններ հարկերի գծով	133,966	224,911
Վճարվելիք գումարներ ֆակտորինգի գծով	239,916	238,184
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	7,568	3,518
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	392,042	337,370
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	23,770	28,695
Այլ անձանց Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	108,160	107,755
Այլ	6,783	5,628
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	912,205	946,061

30. Սեփական կապիտալ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Կանոնադրական կապիտալ	16,205,748	16,205,748
Սովորական բաժնետոմսեր	10,000,200	10,000,200
Ենթիվ եկամուտ	6,205,548	6,205,548
Պահուստներ, այդ թվում	41,981,827	32,766,206
- գլխավոր պահուստ	25,000,000	20,000,000
- ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	1,137,863	1,134,703
- վերագնահատման պահուստներ	15,843,964	11,630,503
Անորոշիչացվող արժեքով հաշվառվող ներդրումների գծով շահույթ/վնաս	0	0
Զբաղիչական շահույթ	10,567,076	10,763,756
ընթացիկ տարվա	4,803,320	4,527,803
նախորդ տարվա	5,763,756	6,235,953
Ընդամենը կապիտալ	68,754,651	59,734,710

2020թ. Յունիսի 30-ի դրությամբ բանկի ընդհանուր 16,667 հատ բաժնետոմսերից 14,588 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում, Էյչ-Վի-Էս Զոլդինգ ՍՊԸ-ն, իսկ 2,079 հատ բաժնետոմսերի բաժնետեր է հանդիսանում, ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն ՍՊԸ-ն: Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են, Էյչ-Վի-Էս Զոլդինգ ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 87.53 տոկոսին և, ՖՄՏՄ Դիստրիբյուշն ՍՊԸ-ն, որը տիրապետում է ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 12.47 տոկոսին

Բանկի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալը 30.06.20թ. դրությամբ կազմում է 66 մլրդ 73 դրամ:

Բանկի բաժնետիրական կապիտալի ավելացումը իրականացվել է 33 դրամով և բաժնետերերն իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժին և բաշխել շահույթը 33 դրամով:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետաշվեկշռային հորվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Զօգտագործված վարկային գծեր	8,710,510	7,450,608
Տրամադրված երաշխիքներ	4,513,645	1,829,400
Վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(25,127)	(29,794)
Ընդամենը վարկային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	13,199,028	9,250,214

Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20		31.12.19	
	Բաժնետեր և փոխկապակց ված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխկապակց ված անձինք	Բաժնետեր և փոխկապակց ված անձինք	Ղեկավար անձնակազմ և փոխկապակց ված անձինք
Հանձնարքներին տրված վարկեր և փոխավորություններ				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համահասոն	9,230,202	723,699	7,113,088	450,817
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	3,469,028	473,846	12,025,114	464,790
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	3,180,218	478,987	9,908,000	191,908
Վարկի մնացորդը մ արտի 31-ի դրությամբ	9,539,012	718,558	9,230,202	723,699
Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	356,333	29,401	671,997	44,050
Պարտավորություններ հանձնարքների նկատմամբ				
1 Սկզբնական 1 հունվարի դրությամբ	67,853,561	221,567	52,224,433	134,235
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	131,230,268	12,097,149	76,723,876	8,030,350
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	110,557,037	12,112,020	61,294,748	7,943,016
Մնացորդներ մ արտի 31-ի դրությամբ	88,326,782	206,696	67,653,561	221,567
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	3,741,169	1,864	5,806,536	4,173
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,000,000	-	2,000,000	-
Տոկոսային եկամուտ	80,168	-	-	-
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	88,019	-	8,247	-
Թողարկված պարտատոմսեր	22,284,791	961,198	12,575,995	683,304
Ստորադաս փոխառություն	13,379,118	-	13,363,624	-
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	1,551	587	18,005	2,781
Այլ եկամուտ	510	-	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները ներառում են աշխատավարձ և պարգևավճարներ:

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	84,450	376,907
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	84,450	376,907

Ռիսկի կառավարում

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի վարկային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

30.06.20

Հազար ՀՀ դրամ	ՀԳ	ԱԳԳ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀԳ ԿԲ-ում	22,065,875	-	-	-	22,065,875
Թանկարժեք մետաղներ	115,596	-	-	-	115,596
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,497,814	1,282,619	-	2,835,232	7,615,665
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	104,580,760	756,916	11,128	1,133,936	106,482,740
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	131,666,188	-	-	-	131,666,188
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,049,045	-	-	-	62,049,045
Ընդամենը ակտիվներ	323,975,278	2,039,535	11,128	3,969,168	329,995,109
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	37,325,683	541,692	887,171	24,181,899	62,936,445
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	27,911,281	754,452	96,325,951	11,698,490	136,690,174
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	19,877,978	24,281	24,197,562	3,688,176	47,787,997
Ստորադաս փոխառություն	-	-	10,483,214	2,895,904	13,379,118
Ընդամենը պարտավորություններ	85,114,942	1,320,425	131,893,898	42,464,469	260,793,734
Ցուտ ռիսկ	238,860,336	719,110	(131,882,770)	(38,495,301)	69,201,375

31.12.19

Հազար ՀՀ դրամ	ՀԳ	ԱԳԳ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀԳ ԿԲ-ում	20,259,186	-	-	-	20,259,186
Թանկարժեք մետաղներ	114,016	-	-	-	114,016
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,399,102	1,580,475	-	1,157,038	6,136,615
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	94,138,812	826,672	40,637	1,620,445	96,626,566
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	92,434,891	-	-	-	92,434,891
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,083,598	-	-	-	62,083,598
Ընդամենը ակտիվներ	272,429,605	2,407,147	40,637	2,777,483	277,654,872
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	25,006,906	858	946,250	25,193,215	51,147,229
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25,248,649	770,981	65,418,264	29,440,613	120,878,507
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	20,814,493	24,147	7,958,089	3,692,291	32,489,020
Ստորադաս փոխառություն	-	-	10,473,453	2,880,171	13,353,624
Ընդամենը պարտավորություններ	71,070,048	795,986	84,796,056	61,206,290	217,868,380
Ցուտ ռիսկ	201,359,557	1,611,161	(84,755,419)	(58,428,807)	69,786,492

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական թաղաքականություն

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործեակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լիմիտու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի և փոխառությունների համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

Գրավ

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթերը:

Վարկեր և փոխառություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը չեն ապահովվում:

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	30.06.20	31.12.19
Արժեթղթեր	5,030,000	4,572,910
Անշարժ գույք	52,529,887	47,695,035
Ավանդ	2,489,104	2,415,363
Շարժական գույք	2,251,165	3,770,991
Փոխադրամիջոց	346,506	605,855
Պատրաստի արտադրանք	2,726,868	2,864,273
Դրամական հոսքեր	1,643,853	1,491,506
Իրավունքի գրավ	3,357,205	3,046,071
Այլ	38,392,270	32,224,715
Ընդամենը վարկեր և փոխառություններ	108,766,858	98,685,719

Շուկայական ռիսկ
Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային
Տոկոսադրույքի ռիսկ

Հարկանի անվանումը	30.06.20		31.12.19	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ալյուրվոր				
Մնացորդներ ՀՀ կԳ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. միատեսակ, այդ թվում՝	9.25%	3.87%	9.82%	5.75%
- մրցանակային վարկեր				
- մրցանակային շեղար				
- մրցանակային ստեղծարարական				
Համախառնվածներ արված վարկեր և փոխառություններ	10.73%	7.85%	10.99%	8.10%
Մեծածախ մեղաբանված պահույթ և վաճառքի համար ժամկետի արժեքներ	12.09%	6.04%	12.81%	6.28%
Միջև մարման ժամկետային պահույթ արժեքներ	13.00%	-	13.00%	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. միատեսակ	5.90%	3.37%	6.67%	3.24%
Պարտավորություններ համախառնված միատեսակ	9.84%	4.65%	10.53%	4.51%
Պարտավորություններ բանկի կողմից բողոքարկված արժեքների գծով	10.25%	5.70%	11.81%	6.19%
Մտերու պահանջներ	14.00%	5.27%	14.00%	5.27%

Հազար ՀՀ դրամ

Կապիտալի զգայունություն

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տնտեսական ցուցանիշներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամիսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	0.5	-	-	-	8,448	- 4,708,928	-4,717,376
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	243,900	- 173,347	-417,247
ՀՀ դրամ	-0.5	-	-	-	8,568	5,084,252	5,102,821
ԱՄՆ դոլար	-0.5	-	-	-	249,934	181,302	431,236

Հազար ՀՀ դրամ

Կապիտալի զգայունություն

31.12.19

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տնտեսական ցուցանիշներում	Մինչև 6 ամիս	6 ամիսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
ՀՀ դրամ	0.5	-	-	-	10,390	- 2,775,806	-2,785,996
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	-	- 359,402	-359,402
ՀՀ դրամ	-0.5	-	-	-	10,557	2,974,349	2,984,906
ԱՄՆ դոլար	-0.5	-	-	-	-	371,129	371,129

Արտարժույթի ռիսկ

Հազար ՀՀ դրամ

30.06.20

31.12.19

Արտարժույթ	30.06.20		31.12.19	
	Փոփոխություններ արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն մինչև հարկում շահույթի	Փոփոխություններ արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցություն մինչև հարկում շահույթի
ԱՄՆ դոլար	5%	132,239	5%	-84,118
Եվրո	3%	-213	3%	-364

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱՃՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,977,181	8,034,470	54,224	22,065,875
Թանկարժեք մետաղներ	-	113,652	1,944	115,596
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,695,842	4,283,063	636,760	7,615,665
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	34,117,181	72,314,485	51,074	106,482,740
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	108,578,712	23,087,478	-	131,666,188
Ամրոտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,049,045	-	-	62,049,045
ԸՆԴԱՄՈՒՆ ակտիվներ	221,417,961	107,833,146	744,002	329,995,109
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	45,773,395	17,130,711	32,339	62,936,445
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	81,519,302	54,466,720	704,152	136,690,174
Բանկի կողմից բողարկված արժեքային	18,244,077	29,543,920	-	47,787,997
Ստորադաս փոխառություն	8,061,370	5,317,748	-	13,379,118
ԸՆԴԱՄՈՒՆ պարտավորություններ	153,598,144	106,459,099	736,491	260,793,734
Զուտ դիտք 2020թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	67,819,817	2,041,002	7,511	69,201,375
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 2020թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	10,108,595	3,090,433	-	13,199,028

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱՃՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	8,768,274	11,449,918	40,994	20,259,186
Թանկարժեք մետաղներ	-	111,817	2,199	114,016
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,669,135	2,034,098	1,433,382	6,136,615
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառվածքներ	25,708,731	70,859,630	58,205	96,626,566
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	72,816,226	19,618,665	-	92,434,891
Ամրոտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	62,083,598	-	-	62,083,598
ԸՆԴԱՄՈՒՆ ակտիվներ	172,045,964	104,074,128	1,534,780	277,654,872
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	36,344,964	14,802,207	58	51,147,229
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	57,610,285	61,741,660	1,526,562	120,878,507
Բանկի կողմից բողարկված արժեքային	8,083,712	24,405,308	-	32,489,020
Ստորադաս փոխառություն	8,064,439	5,289,185	-	13,353,624
ԸՆԴԱՄՈՒՆ պարտավորություններ	110,103,400	106,238,360	1,526,620	217,868,380
Զուտ դիտք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	61,942,564	2,041,002	8,160	69,786,492
Վարկային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,911,431	3,338,783	-	9,250,214

Իրացվելիության ռիսկ

30.06.20

Չափաբան	Չափաբան		Ցուցանիշի և միջին 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
	ժամկետային	ժամկետային						
ԱՎՏՈՒՄՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ԳՀ կենտրոնական բանկում	-	-	22,065,875	-	-	-	-	22,065,875
Թանկարժեք մետաղներ	-	-	115,596	-	-	-	-	115,596
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	7,125,822	295,087	46,897	147,859	-	7,615,665
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներից	118,304	1,317,082	5,085,132	7,296,104	21,389,206	54,041,994	17,234,918	106,482,740
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ			24,944,408	8,544,491	13,903,356	7,671,115	76,602,818	131,666,188
Անորոշված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				2,012,743	-	-	60,036,302	62,049,045
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	118,304	1,317,082	59,336,833	18,148,425	35,339,459	61,860,968	153,874,038	329,995,109
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	27,580,372	6,725,358	13,427,208	11,982,014	3,221,493	62,936,445
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	29,005,053	2,387,631	24,649,150	73,718,262	6,930,078	136,690,174
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	-	31,717	2,270,965	40,661,715	4,823,600	47,787,997
Ստորադաս փոխառություն	-	-	73,158	-	-	13,305,960	-	13,379,118
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			56,658,583	9,144,706	40,347,323	139,667,951	14,975,171	260,793,734
Ցուտ դիրք	118,304	1,317,082	2,678,250	9,003,719	(5,007,864)	(77,806,983)	138,898,867	69,201,375
Կուտակված ճեղքվածք			2,678,250	11,681,969.00	6,674,105	(71,132,878.00)	67,765,989	

31.12.19

Չափաբան	Չափաբան		Ցուցանիշի և միջին 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
	ժամկետային	ժամկետային						
ԱՎՏՈՒՄՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և մնացորդներ ԳՀ կենտրոնական բանկում	-	-	20,259,186	-	-	-	-	20,259,186
Թանկարժեք մետաղներ	-	-	114,016	-	-	-	-	114,016
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	5,629,992	372,563	69,467	64,593	-	6,136,615
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներից	151,759	2,299,886	3,540,380	7,469,360	17,906,707	51,853,424	13,405,050	96,626,566
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ			18,117,293	5,071,088	4,047,370	7,189,559	58,009,581	92,434,891
Անորոշված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ			0	2,036,878	0	0	60,046,720	62,083,598
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	151,759	2,299,886	47,660,867	14,949,889	22,023,544	59,107,576	131,461,351	277,654,872
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	21,958,790	4,848,120	8,981,154	12,655,100	2,704,065	51,147,229
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	-	29,023,227	3,752,359	10,373,948	58,313,988	19,414,985	120,878,507
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-	36,864	31,542	2,565,534	24,578,380	5,276,700	32,489,020
Ստորադաս փոխառություն	-	-	76,924	-	-	13,276,700	0	13,353,624
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			51,095,805	8,632,021	21,920,636	108,824,168	27,395,750	217,868,380
Ցուտ դիրք	151,759	2,299,886	(3,434,938)	6,317,868	102,908	(49,716,592)	104,065,601	59,786,492
Կուտակված ճեղքվածք			(3,434,938)	2,882,930.00	2,985,838	(46,730,754.00)	57,334,847	

Միջին ակտիվներ և կապիտալ 30.06.20

Միջին ակտիվներ	285,703,699
Միջին կապիտալ	63,845,568

Ընդունված գրավ

30.06.20-ի դրությամբ գրավով ապահովված վարկերի գումարը կազմում է 107,123,005 հազար դրամ:

Պարտավորությունների չկատարում/խախտում

ՀԱՐՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև թիվ 9)
 «30» հունիսի 2020թ.
 ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ, 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանրագրություն	30.06.20	30.06.19
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		x	x
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		5,418,625	6,177,525
Ստացված տոկոսներ		11,503,615	11,198,170
Վճարված տոկոսներ		(7,879,702)	(6,316,907)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ		208,428	203,380
Վճարված կոմիսիոն գումարներ		(87,486)	(86,333)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		2,895,675	1,323,573
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնականություններից օգուտ/(վնաս)		316,497	128,185
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		391,422	
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(783,723)	(476,867)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(1,146,101)	204,324
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից		(26,067,836)	(27,462,968)
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		(43,902,088)	(32,104,070)
այդ թվում՝			
վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)		(8,697,113)	(14,180,467)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ նվազում (ավելացում)		(34,612,185)	(17,774,678)
ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)		(183,339)	(175,317)
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/ (ավելացում)		(409,451)	26,392
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		17,834,252	4,641,102
այդ թվում՝			
հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում/ (նվազում)		16,299,106	4,217,036
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)		1,535,146	424,066
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		(20,649,211)	(21,285,443)
Վճարված շահութահարկ		(2,062,016)	(1,018,590)
Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		(22,711,227)	(22,304,033)
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		x	x
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(389,696)	(297,779)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		670	
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից			
Ջուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(389,026)	(297,779)
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		x	x
Վճարված շահաբաժիններ		-	
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		13,912,841	4,250,710
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(299,668)	6,322,660
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		(3,339,588)	4,104,665
Բանկի կողմից բողոքարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		15,179,731	5,612,247
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում			
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)			
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից			
Ջուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		25,453,316	20,290,282
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(370,251)	(16,206)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ ան/ (նվազում)		1,982,812	(2,327,736)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում		24,818,848	18,705,645
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում		26,801,660	16,377,909

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը

14.07.2020թ.

Բանկի վարչության նախագահ (գործադիր տնօրեն)

[Handwritten signature]

Գ. Մաշայան

Գլխավոր հաշվապահ

[Handwritten signature]

Ս. Բաղդասարյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև թիվ 8)
 «30» հունիսի 2020թ.
 ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
 (քանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Բրանդի արժեքով այլ համաարժեքի ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեքներ	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներն օգտուներ	Չբաշխված շահույթ/վնաս	Ընդամենը
Հոդվածներ	1	4	5	7	9	10	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)							
<i>Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ.</i>	8,752,800	1,347,241	16,000,000	9,396,634	1,110,110	6,235,953	42,842,738
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը							
Վերահաշվարկված մնացորդը	8,752,800	1,347,241	16,000,000	9,396,634	1,110,110	6,235,953	42,842,738
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ քաժնետոմսերի (քաժնենմաների) գծով, այդ թվում՝							
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ							
Համապարփակ եկամուտ				2,187,998		4,162,265	6,350,263
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝							
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին							
<i>16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30 հունիսի 2019թ.</i>	8,752,800	1,347,241	16,000,000	11,584,632	1,110,110	10,398,218	49,193,001
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)							
<i>Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2020թ.</i>	10,000,200	6,205,548	20,000,000	11,630,503	1,134,703	10,763,756	59,734,710
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը							
Վերահաշվարկված մնացորդը	10,000,200	6,205,548	20,000,000	11,630,503	1,134,703	10,763,756	59,734,710
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ քաժնետոմսերի (քաժնենմաների) գծով, այդ թվում՝							
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ							
Համապարփակ եկամուտ				4,213,461	3,160	4,803,320	9,019,941
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝			5,000,000			(5,000,000)	
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին			5,000,000			(5,000,000)	
<i>Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30 հունիսի 2020թ.</i>	10,000,200	6,205,548	25,000,000	15,843,964	1,137,863	10,567,076	68,754,651

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14.07.2020թ.

Քանկի վարչության նախագահ (գործադիր տնօրեն)

(Handwritten signature)

Գ. Մաչանյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Բաղդասարյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև թիվ 8)
 «30» հունիսի 2020թ.
 ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
 (քանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Բրանդի արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումները օգտուներ	Չբաշխված շահույթ/վնաս	Ընդամենը կապիտալ
Հոդվածներ	1	4	5	7	9	10	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)							
<i>Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ.</i>	8,752,800	1,347,241	16,000,000	9,396,634	1,110,110	6,235,953	42,842,738
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը							
Վերահաշվարկված մնացորդը	8,752,800	1,347,241	16,000,000	9,396,634	1,110,110	6,235,953	42,842,738
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ քաժնետոմսերի (քաժնենմաների) գծով, այդ թվում՝							
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ							
Համապարփակ եկամուտ				2,187,998		4,162,265	6,350,263
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝							
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին							
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30 հունիսի 2019թ.	8,752,800	1,347,241	16,000,000	11,584,632	1,110,110	10,398,218	49,193,001
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)							
<i>Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2020թ.</i>	10,000,200	6,205,548	20,000,000	11,630,503	1,134,703	10,763,756	59,734,710
Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը							
Վերահաշվարկված մնացորդը	10,000,200	6,205,548	20,000,000	11,630,503	1,134,703	10,763,756	59,734,710
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ քաժնետոմսերի (քաժնենմաների) գծով, այդ թվում՝							
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ							
Համապարփակ եկամուտ				4,213,461	3,160	4,803,320	9,019,941
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝			5,000,000			(5,000,000)	
Մասհանումներ գլխավոր պահուստին			5,000,000			(5,000,000)	
Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30 հունիսի 2020թ.	10,000,200	6,205,548	25,000,000	15,843,964	1,137,863	10,567,076	68,754,651

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14.07.2020թ.

Քանկի վարչության նախագահ (գործադիր տնօրեն)

Գ. Մաչանյան

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Բաղդասարյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6)
 «30» հունիսի 2020թ
 ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ, 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություններ	01.04.20 30.06.20	01.01.20 30.06.20	01.04.19 30.06.19	01.01.19 30.06.19
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	6,346,268	12,372,714	5,574,049	10,663,005
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(4,180,479)	(7,868,065)	(3,550,597)	(6,750,546)
Ջուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		2,165,789	4,504,649	2,023,452	3,912,459
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	81,946	175,508	93,310	407,871
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(21,620)	(47,677)	(28,476)	(56,678)
Մտացված գուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		60,326	127,831	64,834	351,193
Եկամուտ շահաբաժիններից		71,652	71,652		
Ջուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	659,533	3,061,141	896,069	1,413,207
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	16,813	52,192	43,068	100,792
Գործառնական եկամուտներ		2,974,113	7,817,465	3,027,423	5,777,651
Ջուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(531,624)	(772,246)	820,253	252,644
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(511,066)	(1,028,810)	(434,741)	(795,000)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(53,643)	(113,089)	(53,613)	(113,030)
Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից գուտ շահույթ/վնաս	10				
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		1,877,780	5,903,320	3,359,322	5,122,265
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(250,000)	(1,100,000)	(560,000)	(960,000)
Շահույթ (վնաս) հարկումից հետո		1,627,780	4,803,320	2,799,322	4,162,265
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	12				
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նորացված շահույթ	12				
Ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ		1,627,780	4,803,320	2,799,322	4,162,265
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ		9,074,450	5,138,367	(801,237)	(547,000)
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		3,160	3,160		
Այլ համապարփակ եկամուտի գծով շահութահարկ		(1,633,401)	(924,906)	4,006,182	2,734,998
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		7,444,209	4,216,621	3,204,945	2,187,998
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		9,071,989	9,019,941	6,004,267	6,350,263

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 14.07.2020թ.

Բանկի վարչության նախագահ
(գործադիր տնօրեն)

Գ. Մաչանյան

ԿՏ

Գլխավոր հաշվապահ

Ս. Բաղդասարյան

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ
 ԱՐՄՍԿԻՍԲԱՆԿ ՓԲԸ, ՀՀ, 0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 10
 01.04.20-30.06.20թթ.

(հազար դրամ)

Նորմատիվներ	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կենտրոնական բանկի սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	16,205,748	50,000	խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	66,819,454	30,000,000	խախտում առկա չէ
Ն ₁ ¹ Հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	14.93%	9.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₁ ² Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	19.41%	12.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₂ ¹ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	60.08%	15.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₂ ² Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցայահանջ ապրտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	614.12%	60.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₃ ¹ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	10.98%	20.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₃ ² Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	24.36%	500.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₄ ¹ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	3.48%	5.0%	խախտում առկա չէ
Ն ₄ ² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	15.82%	20.0%	խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը		2%, 18%	խախտում առկա չէ
Ըստ առանձին արտարժույթների յուրաքանչյուր արտարարժույթի դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև առավելագույն հարաբերակցությունը			խախտում առկա չէ
ԱՄՆ դոլարով	1.74%	7.00%	խախտում առկա չէ
Եվրոյով	-0.01%	7.00%	խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլով	0.02%	7.00%	խախտում առկա չէ
Այլ	X	X	խախտում առկա չէ

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը

14.07.2020թ.

Բանկի վարչության նախագահ _____ Գ. Մաչանյան
 (գործադիր տնօրեն)

Գլխավոր հաշվապահ _____ Ա. Բաղդասարյան

**Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն**

**«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

31 դեկտեմբերի 2019թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	12
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	14
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	16

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք. Երևան 0012

Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964

Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC

8/1 Vagharshyan Str.

0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964

F + 374 10 260 961

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ բաժնետիրոջը.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական

հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների նկարագրությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 4.4-ում, իսկ պարտքային ռիսկի վերլուծությունը՝ ծանոթագրություն 37.1-ում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ձևավորումը համարվում է աուդիտի առանցքային հարց՝ հաճախորդներին տրված վարկերի նշանակալի լինելու, ինչպես նաև արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով: Տարբեր դատողությունների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման և ձևավորման էականորեն տարբեր արդյունքների, ինչը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Դատողությունների առանցքային ոլորտները ներառում են ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակ արժեզրկման որոշման պահանջների մեկնաբանումը, որը արտացոլվում է Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում, վարկի որակի էական վատթարացման հետ կապված բացահայտումները, նաև ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում օգտագործված ենթադրությունները, ինչպիսիք են երրորդ կողմի ֆինանսական վիճակը, ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերն ու կանխատեսվող մակրոտնտեսական գործոնները և լրացուցիչ միջոցներ կիրառելու անհրաժեշտությունը՝ արտացոլելու ընթացիկ կամ ապագա արտաքին գործոնները, որոնք պատշաճ կերպով հաշվի չեն առնվել ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում:

Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի հետ կապված իրականացվել են հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

- Ուսումնասիրվել է Բանկի՝ ՖՀՄՍ 9-ի հիման վրա արժեզրկման պահուստի ձևավորման քաղաքականությունը և համեմատվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ:
- Գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի որոշման ժամանակ օգտագործվող տեղեկատվության նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը՝ ներառյալ վարկի ձևավորման պահին ստացված գործարքային տվյալները, վարկային որակի շարունակական ներքին գնահատումները, ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի տվյալների և ինտերֆեյսի պահպանումը:
- Գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի նկատմամբ վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը՝ ներառյալ մոդելի կառուցումը և հաստատումը, շարունակական վերահսկումը/հավաստիացումը, մոդելի կառավարումը և թվաբանական ճշգրտությունը:
- Ստուգվել է Բանկի՝ պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման և ռիսկերի հակվածությունը տարբեր փուլերում դասակարգելու հիմնավորվածությունը:
- Ռիսկերի որոշակի ընտրանքի համար ստուգվել է Բանկի փուլավորման ճշտությունը:
- Գնահատվել է թեստավորվել են մոդելավորման էական ենթադրությունները՝ կենտրոնանալով Բանկի կողմից ընդունված մոդելավորման առանցքային

ենթադրությունների վրա, և պահուստների զգայունությունը մոդելավորման ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ:

- Բանկի ղեկավարության կողմից ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում օգտագործված կանխատեսվող ենթադրությունների հետ կապված քննարկումներ են անցկացվել ղեկավարության հետ, որի ընթացքում ենթադրությունները հաստատվել են՝ օգտագործելով հանրամատչելի տեղեկատվությունը:
- Ուսումնասիրվել են ռիսկերի ընտրանքային օրինակներ և իրականացվել ընթացակարգեր՝ վարկային որակի էական վատթարացման ռիսկերի ժամանակին բացահայտելու և անհատապես գնահատված ռիսկերի գծով ակնկալվող կորուստների հաշվարկը գնահատելու նպատակով:
- Ստուգվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի հաշվարկում ընդգրկված վարկերի, արտահաշվեկշռային հոդվածների, ներդրումային արժեթղթերի, տեղաբաշխումների և այլ ֆինանսական ակտիվների ամբողջականությունը: Ստուգվել են կիրառված մոդելների տեսական հիմքերը, և թեստավորվել է դրանց մաթեմատիկական ամբողջականությունը:
- Արտաքին աղբյուրներից ստացվող տվյալների մասով վերանայվել է նման տվյալների ընտրության գործընթացը, Բանկի համար դրա տեղին լինելը և նման տվյալների նկատմամբ վերահսկողության ու կառավարման մեխանիզմը:
- Մեր SS ոլորտի մասնագետները ներգրավվել են հատուկ փորձառություն պահանջող ոլորտներում (օրինակ՝ տվյալների հուսալիություն և ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդել):
- Գնահատվել է ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշգրտությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Բանկի տարեկան հաշվետվությունը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ այլ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Մեր կողմից իրականացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն հասանելի լինի մեզ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռքբերված մեր գիտելիքների միջև, կամ արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Բանկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների

համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Բանկին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:

- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող էական թերությունները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց տրամադրում ենք հավաստիացում, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք մեր բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց ներկայացված հարցերից մենք առանձնացնում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, աուդիտի առանցքային հարցեր են: Այս հարցերը նկարագրում ենք աուդիտորի եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հանրային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցերը չպետք է ներկայացվեն աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրանց ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրանց ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Անկախ աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն հանդիսանում է Արմեն Հովհաննիսյանը:

Արմեն Հովհաննիսյան
«Գրանթ Թորնթոն» ՓԲԸ-ի տնօրեն
Առաջադրանքի պատասխանատու

08 մայիսի 2020թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2019	2018
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	7	22,701,678	18,252,054
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	7	(14,143,305)	(10,873,540)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		8,558,373	7,378,514
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	8	253,808	235,298
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	8	(131,698)	(122,542)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		122,110	112,756
Զուտ առևտրային եկամուտ	9	294,804	312,143
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման գծով զուտ օգուտ		4,272,379	1,695,643
Այլ եկամուտներ	10	272,157	113,702
Արժեզրկման ծախս	11	(768,784)	(1,505,539)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(1,366,981)	(1,103,324)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(170,229)	(131,652)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(16,252)	(21,925)
Այլ ծախսեր	13	(523,689)	(521,591)
Շահույթ մինչև հարկումը		10,673,888	6,328,727
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(2,146,085)	(1,274,939)
Տարվա շահույթ		8,527,803	5,053,788

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2019	2018
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում</i>			
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում (ծանոթ. 14)		24,593	-
		<u>24,593</u>	<u>-</u>
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
<i>Իրական արժեքի պահուստի շարժ (պարտքային գործիքներ)</i>			
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում		6,535,856	3,977,785
Փոխանցում շահույթին կամ վնասին		(4,385,532)	(1,695,643)
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում		238,564	43,962
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		(430,000)	(456,429)
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում (ծանոթ. 14)		274,981	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով զուտ օգուտ		<u>2,233,869</u>	<u>1,869,675</u>
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		<u>2,258,462</u>	<u>1,869,675</u>
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		<u><u>10,786,265</u></u>	<u><u>6,923,463</u></u>

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 16-ից մինչև 114-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ		31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
	Ծանոթ.		
<i>Ակտիվներ</i>			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	24,328,959	18,215,567
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	2,072,086	3,677,170
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18	96,611,921	73,630,277
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	67,487,498	42,040,559
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	60,572,411	56,495,115
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	19	26,458,580	32,945,467
Հիմնական միջոցներ	20	1,989,716	1,986,277
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	64,153	71,477
Բռնագանձված ակտիվներ	22	1,161,904	866,251
Այլ ակտիվներ	23	1,402,245	476,637
Ընդամենը՝ ակտիվներ		282,149,473	230,404,797
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	24	3,412,007	20,665,778
Աճանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	969	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	25	47,734,267	29,126,454
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	120,840,386	93,895,419
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	27	32,489,020	27,173,064
Ստորադաս փոխառություններ	28	13,353,624	13,398,279
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		1,143,955	436,400
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	2,408,573	2,395,810
Այլ պարտավորություններ	29	1,031,962	470,855
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		222,414,763	187,562,059

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ		31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
	Ծանոթ.		
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	10,000,200	8,752,800
Էմիսիոն եկամուտ		6,205,548	1,347,241
Գլխավոր պահուստ		20,000,000	16,000,000
Այլ պահուստներ		12,765,206	10,506,744
Զբաղիված շահույթ		10,763,756	6,235,953
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		<u>59,734,710</u>	<u>42,842,738</u>
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		<u>282,149,473</u>	<u>230,404,797</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2020թ. մայիսի 8-ին՝

Գևորգ Մաչանյան
Գործադիր տնօրեն

Սերյոժ Բաղդասարյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 16-րդ միջև 114-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնա- հատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	16,000,000	9,396,634	1,110,110	6,235,953	42,842,738
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	8,527,803	8,527,803
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	-	-	-	6,535,856	-	-	6,535,856
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների վաճառքից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ գումար	-	-	-	(4,385,532)	-	-	(4,385,532)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում զուտ փոփոխություններ	-	-	-	238,564	-	-	238,564
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	-	(430,000)	-	-	(430,000)
Հարկային դրույքի փոփոխության արդյունքում ճշգրտում	-	-	-	274,981	24,593	-	299,574
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	2,233,869	24,593	8,527,803	10,786,265
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	1,247,400	4,858,307	-	-	-	-	6,105,707
Շահաբաժիններ բաժնետերերին	-	-	4,000,000	-	-	(4,000,000)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	1,247,400	4,858,307	4,000,000	-	-	(4,000,000)	6,105,707
Հաշվեկշիռը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,000,200	6,205,548	20,000,000	11,630,503	1,134,703	10,763,756	59,734,710

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնա- հատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	3,000,000	8,075,559	1,110,110	14,682,693	36,968,403
ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը (ծանոթ. 6.2)	-	-	-	(548,600)	-	(500,528)	(1,049,128)
Վերահաշվարկված հաշվեկշիռը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	3,000,000	7,526,959	1,110,110	14,182,165	35,919,275
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	5,053,788	5,053,788
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>							
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	-	-	-	3,977,785	-	-	3,977,785
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների վաճառքից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ գումար	-	-	-	(1,695,643)	-	-	(1,695,643)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում զուտ փոփոխություններ	-	-	-	43,962	-	-	43,962
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	(456,429)	-	-	(456,429)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	1,869,675	-	5,053,788	6,923,463
Հատկացում պահուստին	-	-	13,000,000	-	-	(13,000,000)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	13,000,000	-	-	(13,000,000)	-
Հաշվեկշիռը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	16,000,000	9,396,634	1,110,110	6,235,953	42,842,738

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 16-ից մինչև 114-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2019	2018
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	10,673,888	6,328,727
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման ծախս	768,784	1,505,539
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	186,481	153,577
Ստացվելիք տոկոսներ	(587,715)	(1,132,094)
Վճարվելիք տոկոսներ	294,175	258,768
Արտարժույթային փոխարկումից զուտ վնաս	3,843	32,860
Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ (օգուտ)/վնաս	-	253
Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	11,339,456	7,147,630
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,608,520	(2,435,092)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(24,466,353)	(15,517,472)
Այլ ակտիվներ	(919,581)	(151,646)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ ԿԲ-ի հետ	(17,999,992)	17,999,992
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,700,627	7,522,088
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	27,264,794	29,228,426
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	969	-
Այլ պարտավորություններ	431,186	(63,950)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցների հոսքեր մինչև շահութահարկը	4,959,626	43,729,976
Վճարված շահութահարկ	(1,556,193)	(1,238,135)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	3,403,433	42,491,841

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(20,623,474)	(45,411,219)
Հիմնական միջոցների առք	(42,909)	(131,870)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(8,929)	(7,700)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից ստացված գումարներ	-	18,990
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(20,675,312)	(45,531,799)
<i>Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	6,105,707	-
ՀՀ ԿԲ-ից վարկերի ստացում/(մարում)	742,877	(43,070)
Ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերի ստացում/(մարում)	10,925,864	(1,151,261)
Պարտքային արժեթղթերի թողարկումից զուտ աճ	5,567,520	9,777,704
Ստորադաս փոխառության մարում	105	(337)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(36,480)	-
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	23,305,593	8,583,036
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	6,033,714	5,543,078
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբի դրությամբ	18,215,567	13,088,527
Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(3,744)	(1,424)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	83,422	(414,614)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանոթ. 15)	24,328,959	18,215,567
Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝		
Ստացված տոկոսներ	22,113,963	17,119,960
Վճարված տոկոսներ	(13,849,130)	(11,132,308)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 16-ից մինչև 114-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 07 հոկտեմբերի 2004 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N84 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորում և ավանդների ընդունումն է, (ՀՀ-ում և արտերկրներ փոխանցումների և փոխարկման գործարքների իրականացումը), ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն: Շարունակելով 2018թ. գրանցված աճի համոզիչ տեմպը՝ 2019թ. Տարեկան տնտեսական աճը մնացել է կայուն: Տնտեսության մեջ առանցքային դեր են ունեցել առևտրի, ծառայությունների և արդյունաբերության ոլորտները:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով, բացառությամբ շենքերի, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2019թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք ուժի մեջ են մտել, բայց դեռ կիրառելի չեն:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ»

ՖՀՄՍ 16-ը «Վարձակալություններ» փոխարինում է ՀՀՄՍ 17-ը «Վարձակալություն», առկա երեք մեկնաբանությունների հետ մեկտեղ (ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՄԿ 15 «Գործառնական վարձակալություն. Խրախուսող պայմաններ» և ՄՄԿ 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը»):

Այս նոր ստանդարտի կիրառումը հանգեցրել է նրան, որ Բանկն իր բոլոր նախկին գործառնական վարձակալությունների համար ճանաչել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն, բացառությամբ այն վարձակալությունների, որոնք որոշակիացված են որպես փոքրարժեք ակտիվի վարձակալություն կամ ստանդարտի սկզբնական կիրառման պահին 12 ամսից կարճ վարձակալական ժամկետ ունեցող վարձակալություն:

Նոր ստանդարտը կիրառվել է՝ օգտագործելով ձևափոխված հետընթաց մոտեցումը՝ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման միասնական ազդեցությունը ճանաչելով սեփական կապիտալում որպես կուտակված արդյունքի սկզբնական մնացորդի ճշգրտում ընթացիկ ժամանակաշրջանում: Նախորդ ժամանակաշրջանները չեն վերաներկայացվել: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 16-ում բացահայտման պահանջները հիմնականում չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության համար:

Ստանդարտի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար Բանկն ընտրել է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն վարձակալության սահմանման օգտագործումը և չի կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը նախկինում ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն վարձակալություն չճանաչված համաձայնությունների նկատմամբ:

ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի՝ այն է 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ առկա գործառնական վարձակալությունների համար Բանկն ընտրել է սկզբնավորման ուղղակի

ծախսումները չներառել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի չափման մեջ: Այդ ամսաթվին Բանկը նաև ընտրել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափել անցման օրվա դրությամբ առկա վարձակալական պարտավորությանը հավասար գումարով՝ ճշգրտված բոլոր կանխավճարների կամ հաշվեգրված վարձակալական վճարների չափով:

Ելնելով վերը նշվածից՝ 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ.

- 130,759 հազար դրամի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ճանաչվել և ներկայացվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ «Հիմնական միջոցներ» տողում:
- 130,759 հազար դրամի լրացուցիչ վարձակալության գծով պարտավորությունները («Այլ պարտավորություններում» ներառված) ճանաչվել են:
- ՖՀՄՍ 16-ի ընդունումը որևէ ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության չբաշխված շահույթի վրա:

Հետևյալ աղյուսակում արտացոլված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալության գծով պարտավորությունների համադրումը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ.

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բացահայտված վարձակալության գծով պարտավորություններ	163,717
Վարձակալության երկարաձգման այլընտրանքի խելամիտ համոզումներ	-
Գործառնական վարձակալության գծով պարտավորությունները մինչև զեղչումը	163,717
Զեղչումը՝ օգտագործելով լրացուցիչ փոխառության միջին կշռված դրույքը	(32,958)
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ բացահայտված վարձակալության գծով պարտավորություններ	<u>130,759</u>

Սկզբնական կիրառման ամսաթվին օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկման ստուգում կատարելու փոխարեն, Բանկը հիմնվել է պատմական գնահատման վրա՝ արդյոք վարձակալություններն անբարենպաստ են, թե ոչ, անմիջապես նախքան ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Այն վարձակալությունների համար, որոնք նախկինում հաշվառվել են որպես գործառնական վարձակալություններ, և որոնց մնացորդային ժամկետը 12 ամսից պակաս է, նաև փոքրարժեք վարձակալությունների համար, անցման ժամանակ Բանկը կիրառել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ չճանաչելու, այլ վարձակալական ծախսը վարձակալության մնացորդային ժամկետի ընթացքում գծային հիմունքով հաշվառելու այլընտրանքը:

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս վարձակալության գծով պարտավորության նկատմամբ կիրառված լրացուցիչ փոխառության միջին կշռված դրույքը կազմում է 11.2c%:

Վարձակալությունը երկարաձգելու կամ դադարեցնելու այլընտրանքները դիտարկելիս Բանկն օգտվել է հետադարձ ամսաթվով դատողություններ կիրառելու հնարավորությունից՝ վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման քանակական ազդեցությունը 2019 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 6.1-ում:

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2019թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 9 (Փոփոխություններ) «Ֆինանսական գործիքներ» կանխավճարների առանձնահատկությունները՝ բացասական փոփոխություններ»,
- ՖՀՄՍԿ Մեկնաբանություն 23 «Շահութահարկով հարկման մուտքումների վերաբերյալ անորոշություն»,
- ՀՀՄՍ 19 (Փոփոխություններ) «Պլանի փոփոխություն, դադարեցում կամ ներդրում»,
- 2015-2017թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից):

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքները,
- «Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ» (ՖՀՄՍ 3 փոփոխություններ),
- «Էականության սահմանումը» (ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 փոփոխություններ)
- «Ուղենշային տոկոսադրույքի բարեփոխում» (ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 7 փոփոխություններ):

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները գեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է

ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու սպասվող պարտքային վնասը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ սպասվող պարտքային վնասը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կումիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը, որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2019թ. դեկտեմբերի 31	2018թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	479.70	483.75
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	537.26	553.65

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ճանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել

կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Քիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է քիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է քիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը.
- քիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,

- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առոչինչ: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների

հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն զտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Բանկը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վեջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված «ներդրումային» վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային

նիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 37.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խումբ - ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի գեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեգրված տոկոսները:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դեֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 37.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- Էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեքը կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հարժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեքը կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով.
 - Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակտնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեքը կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեքը կորուստների պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորություններ

Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով, կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, ապա հետագայում չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված գործարքային ծախսերով: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են որպես շահույթում կամ վնասում զուտ առևտրային եկամտի մի մաս:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

4.8 Վարկեր

Վարկերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.9 Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում.

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

4.10 Հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Զուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 3.4-ում, Բանկը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ը՝ օգտագործելով վերաձևափոխված հետընթաց մոտեցումը, այդպիսով համադրելի տեղեկատվությունը չի վերաներկայացվել: Դա նշանակում է, որ համադրելի տեղեկատվությունը դեռևս ներկայացված է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն:

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Բանկը որպես վարձակալ

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես «պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար»: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կա՛մ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կա՛մ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե «ինչպես և ինչ նպատակով» ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Բանկը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Բանկի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Բանկը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Բանկը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և

վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզմունք:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Բանկը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Բանկը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Մինչև 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ օգուտ/վնաս հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.14 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	6	16.67
Տրանսպորտային միջոցներ	7	14.29
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով (մինչև 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող): Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան սկսկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Շենքը վերագնահատվում է կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը

ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.15 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.16 Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Բանկի քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.17 Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.18 Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային պարտավորվածություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

4.19 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պահուստները ներառում են նաև ֆինանսական երաշխիքների և վարկային պարտավորվածությունների գծով պարտավորությունները, ինչպես ներկայացվում է 4.18 ծանոթագրությունում:

4.20 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական

հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.21 Հավատարմագրային գործառնություններ

Բանկն իրականացնում է հավատարմագրային գործառնություններ իր հաճախորդների համար: Բանկը նաև մատուցում է դեպոզիտարիոն ծառայություններ, ինչը ներառում է հաճախորդներին պատկանող արժեթղթերի դեպո հաշիվներով գործառնությունները: Բանկի կողմից կառավարվող ակտիվները, ինչպես նաև դրանցից ծագող պարտավորությունները չեն ներառվում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում: Բանկը կրում է հավատարմագրային գործառնությունների գծով գործառնական ռիսկը, իսկ նշված գործառնությունների վարկային և շուկայական ռիսկը կրում են հաճախորդները:

Հավատարմագրային գործառնություններից ստացված վարձավճարները արտացոլվում են կոմիսիոն և այլ տեսքով եկամուտներում:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդելի և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 34):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման հնարավորություններ

Երբ Բանկն ունի վարձակալության երկարաձգման հնարավորություն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման հնարավորությունը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 33):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում կանխատեսվող տեղեկատվության ներառումը (տես 37.1.2 ծանոթագրություն), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների (տես 31 ծանոթագրություն):

6 Անցման բացահայտում

6.1 ՖՀՄՍ 16

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս Բանկը ճանաչել է լրացուցիչ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ տարբերությունը ճանաչելով չբաշխված շահույթում: Անցման ազդեցությունը ամփոփված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	1 հունվարի 2019թ.
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ- հիմնական միջոցներ	130,759
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	(26,152)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	130,759
Հետաձգված հարկային ակտիվ	26,152
Ընդամենը փոփոխություն սեփական կապիտալում ՖՀՄՍ 16-ի ներդրման արդյունքում	-

Հետևյալ աղյուսակում արտացոլված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործառնական վարձակալության գծով պարտավորությունների (ինչպես բացահայտված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվություններում) համադրումը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ.

Ընդամենը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բացահայտված գործառնական վարձակալության գծով պարտավորվածություններ	163,717
Զեղչում՝ լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքի կիրառմամբ	(32,958)
Գործառնական վարձակալության գծով պարտավորություններ	130,759
Խելամտորեն որոշված երկարաձգման ընտրանք	-
Ընդամենը 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորություններ	130,759

6.2 ՖՀՄՍ 9

Ստորև նկարագրվում է ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության և չբաշխված շահույթի վրա՝ ներառյալ ՀՀՄՍ 39-ի կրած պարտքային կորուստների հաշվարկների՝ ՖՀՄՍ 9-ի ակնկալվող պարտքային կորուստներով փոխարինման ազդեցությունը:

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն հաշվեկշռային արժեքների համադրումը ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ հաշվարկված մնացորդների միջև ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասակարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Վերաչափում (այլ)	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
<i>Ամորտիզացված արժեք</i>					
<i>Դրանմական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	13,088,527				
Վերաչափում		-	(1,851)	-	
Տարեվերջի մնացորդ					13,086,676
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	1,289,016				
Վերաչափում		-	(54,715)	-	
Տարեվերջի մնացորդ					1,234,301
<i>Վարկեր հաճախորդներին՝ ներառյալ վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	61,863,425				
Վերաչափում		-	(451,360)	-	
Տարեվերջի մնացորդ					61,412,065
<i>Ներդրումային արժեթղթեր</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	-				
Վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից		14,786,545	(12,611)	(774,568)	
Տարեվերջի մնացորդ					13,999,366
<i>Այլ ակտիվներ – այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	188,856				
Վերաչափում		-	(8,029)	-	
Տարեվերջի մնացորդ					180,827
Ընդամենը ամորտիզացված արժեք	76,429,824	14,786,545	(528,566)	(774,568)	89,913,235

Հազար ՀՀ դրամ

	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀԼՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասա- կարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Վերաչափում (այլ)	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀԼՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
<i>Վաճառքի համար մատչելի Ներդրումային արժեթղթեր</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	82,598,302				
Վերադասակարգում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող բաժնային գործիքներ		(74,935)	-	-	
Վերադասակարգում ամորտիզացված արժեքով		(14,786,545)	-	-	
Վերադասակարգում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող պարտքային գործիքներ		(67,736,822)	-	-	
Տարեվերջի մնացորդ		(82,598,302)	-	-	-
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող պարտքային գործիքներ</i>					
<i>Ներդրումային արժեթղթեր</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	-				
Վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից		67,736,822	-	-	
Տարեվերջի մնացորդ					67,736,822
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող բաժնային գործիքներ</i>					
<i>Ներդրումային արժեթղթեր</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	-				
Վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից		74,935	-	-	
Տարեվերջի մնացորդ					74,935
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող ֆինանսական ակտիվներ	82,598,302	(14,786,545)	-	-	67,811,757

Հազար ՀՀ դրամ

	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասա- կարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Վերաչափում (այլ)	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
<i>Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական ակտիվներ</i>					
<i>Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ</i>	645	-	-	-	645
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական ակտիվներ	645	-	-	-	645
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
<i>Ամորտիզացված արժեք</i>					
<i>Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ</i>	2,681,088	-	-	-	2,681,088
<i>Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>	23,094,375	-	-	-	23,094,375
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>	65,106,750	-	-	-	65,106,750
<i>Թողարկված պարտքային արժեթղթեր</i>	17,600,637	-	-	-	17,600,637
<i>Ստորադաս փոխառություն</i>	13,402,138	-	-	-	13,402,138
<i>Այլ պարտավորություններ – այլ ֆինանսական պարտավորություններ</i>	408,544	-	-	-	408,544
Ընդամենը ամորտիզացված արժեք	122,293,532	-	-	-	122,293,532
<i>Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
<i>Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>	392	-	-	-	392
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական պարտավորություններ	392	-	-	-	392

ՖՀՄՍ 9-ի անցման ազդեցությունը պահուստների և չբաշխված շահույթի վրա ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

Պահուստներ և
չբաշխված շահույթ

Իրական արժեքի պահուստ

Տարեվերջի մնացորդ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն (2017թ. դեկտեմբերի 31)	8,075,559
Պարտքային արժեթղթերի վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի դասից ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող դաս	(774,568)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն	71,054
Հետաձգված հարկ	154,914
Տարեսկզբի մնացորդ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն (2018թ. հունվարի 1)	<u>7,526,959</u>

Չբաշխված շահույթ

Տարեվերջի մնացորդ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն (2017թ. դեկտեմբերի 31)	14,682,693
ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում՝ ներառյալ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվողները (տես՝ ստորև)	(607,896)
Հետաձգված հարկ	107,368
Տարեսկզբի մնացորդ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն (2018թ. հունվարի 1)	<u>14,182,165</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալի փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման հետևանքով	<u>(1,049,128)</u>

Հետևյալ աղյուսակը համադրում է.

- ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից վերջնական պահուստը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ,
- ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստների սկզբնական պահուստին 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀՄՍ 39 համաձայն արժեզրկման կորուստների պահուստ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստներ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
		Վերաչափում	
Արժեզրկումից պահուստ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	1,851	1,851
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	54,715	54,715
ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վարկեր և դեբիտորական պարտքեր և մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր/ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվներ	1,574,827	451,360	2,026,187
ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր/ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ամորտիզացված արժեքով պարտքային գործիքներ	-	12,611	12,611
ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վաճառքի համար մատչելի ներդրումային պարտքային արժեթղթեր/ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվներ	-	71,054	71,054
Այլ ակտիվներ	-	8,029	8,029
	1,574,827	599,620	2,174,447
Ֆինանսական երաշխիքների	-	8,276	8,276
	-	8,276	8,276
Ընդամենը արժեզրկումից պահուստ	1,574,827	607,896	2,182,723

7 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Վարկեր հաճախորդներին	7,834,036	6,509,974
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,364,380	3,928,616
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	6,913,614	7,297,818
Ֆակտորինգից եկամուտ	316,057	248,747
Վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	29,854	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	99,276	146,819
Հակադարձ հետգնման գործառնություններ	138,122	114,178
Այլ տոկոսային եկամուտ	6,339	5,902
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	22,701,678	18,252,054
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8,455,249	7,152,452
Հետգնման գործառնություններ	1,741,237	626,778
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,502,530	1,543,241
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,429,674	1,551,069
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	13,476	-
Այլ տոկոսային ծախսեր	1,139	-
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	14,143,305	10,873,540

8 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Դրամարկղային գործառնություններ	39,949	27,540
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	103,978	96,125
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	33,235	42,543
Բրոքերային գործառնություններ	59,416	61,574
Վճարային քարտերով գործառնություններ	13,966	4,647
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	3,264	2,869
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	253,808	235,298
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	41,310	30,322
Ստացված երաշխիքներ	-	1,204
Բրոքերային գործառնություններ	61,992	59,105
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	28,396	31,911
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	131,698	122,542

9 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Զուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքներից	4,158	7,151
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	290,646	304,992
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	294,804	312,143

10 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ օգուտ	3,855	11,900
Բռնագանձված ակտիվների վաճառքից եկամուտ	12,422	558
Շահաբաժիններից եկամուտ	5,103	4,996
Ֆինանսական միջնորդությունից եկամուտ	16,460	22,603
Ապահովագրական հատուցում	-	25,606
Արժեթղթերով գործառնություններից եկամուտ	229,201	43,691
Այլ եկամուտ	5,116	4,348
Ընդամենը այլ եկամուտներ	272,157	113,702

11 Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

				2019թ.
Հազար ՀՀ դրամ		Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում չարժեզրկված ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում արժեզրկված ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	3,744	-	3,744
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	(19,422)	-	(19,422)
Վարկեր հաճախորդներին	18	(47,249)	516,861	384,885
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	238,564	-	238,564
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	144,109	-	144,109
Այլ ակտիվներ	23	(7,141)	-	(7,141)
Ֆինանսական երաշխավորություններ և վարկային պարտավորվածություններ	31	24,045	-	24,045
Ընդամենը արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)		336,650	516,861	768,784

2018թ.

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	12-ամսյա	Գործողության	Գործողության	Ընդամենը
		ակնկալվող	ամբողջ ժամկետի	ամբողջ ժամկետի	
		պարտքային	ընթացքում	ընթացքում	
		կորուստներ	չարժեզրկված	արժեզրկված	
			ակնկալվող	ակնկալվող	
			պարտքային	պարտքային	
			կորուստներ	կորուստներ	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	(427)	-	-	(427)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	11,250	-	-	11,250
Վարկեր հաճախորդներին	18	(153,312)	626,703	930,237	1,403,628
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	43,962	-	-	43,962
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	47,616	-	-	47,616
Այլ ակտիվներ	23	2,037	-	-	2,037
Ֆինանսական երաշխավորություններ	31	(2,527)	-	-	(2,527)
Ընդամենը արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)		(51,401)	626,703	930,237	1,505,539

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2019	2018
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	1,356,122	1,096,098
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	5,216	5,199
Այլ	5,643	2,027
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	1,366,981	1,103,324

13 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	3,843	32,860
Թարնկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ վնաս	-	4,016
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	60,480	101,890
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	109,021	51,252
Ներկայացուցչական ծախսեր	49,797	33,275
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	12,789	16,847
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	7,916	33,516
Վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	64,807	37,047
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր*	-	25,280
Ապահովագրության գծով ծախսեր	30,930	24,745
Գործուղման ծախսեր	28,575	19,836
Անվտանգության գծով ծախսեր	8,560	7,680
Վճարներ ֆինանսական հաշտարարին	23,537	16,198
Գրասենյակային ծախսեր	14,949	16,103
Վարկերի երկարաձգման և մարման գծով ծախսեր	27,201	16,341
Հիմնական միջոցների օտարման գծով ծախսեր	-	11,826
ԱՔՌ-ի գծով ծախսեր	6,783	6,418
ԱՐՔԱ-ի գծով ծախսեր	34,423	30,583
Գովազդի ծախսեր	8,761	11,035
Ինկասացիոն ծախսեր	1,440	2,413
Այլ ծախսեր	29,877	22,430
Ընդամենը այլ ծախսեր	523,689	521,591

14 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	2,263,748	1,348,035
Հետաձգված հարկ	(117,663)	(73,096)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	2,146,085	1,274,939

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2018թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական

հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ		Արդյունավետ դրույքաչափ	
	2019	(%)	2018	(%)
Շահույթ մինչև հարկումը	10,673,888		6,328,727	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	2,134,778	20	1,265,745	20
Չնվազեցվող ծախսեր	9,369	-	2,410	-
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	930	-	6,784	-
Արտոնություն հաշմանդամություն ունեցող աշխատողներին	(7,608)	-	-	-
Հարկային տոկոսադրույքի փոփոխման ազդեցություն	8,616	-	-	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	<u>2,146,085</u>	<u>20</u>	<u>1,274,939</u>	<u>20</u>

Հարկային դրույքաչափերի փոփոխություններ և ապագա հարկային վճարների վրա ազդող գործոններ

2019թ. Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում ընդունվել են փոփոխություններ. 2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կնվազի 20-ից 18% -ի: Հետևաբար, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկերի մնացորդների հաշվարկվել են 18% դրույքաչափով (2018թ.՝ 20%): Այս փոփոխությունը հանգեցրել է 8,616 հազար ՀՀ դրամ վնասի, որը կապված է Բանկի շահույթ կամ վնասում ճանաչված ակտիվների վերահաշվարկման հետ և 299,574 հազար ՀՀ դրամի օգուտի կապված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված հետաձգված հարկային պարտավորությունների վերահաշվարկման հետ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում:

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ	2018			2019		
	Չուսմացորդ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Չուսմացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(4,748)	(1,868)	-	(6,616)	-	(6,616)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,499	(497)	-	7,002	7,002	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	146,808	(12,883)	-	133,925	133,925	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (AFS)	(2,320,401)	63,644	(155,019)	(2,411,776)	-	(2,411,776)
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր (HTM)	12,045	24,735	-	36,780	36,780	-
Հիմնական միջոցներ	(245,927)	(5,121)	24,593	(226,455)	-	(226,455)
Այլ ակտիվներ	11,464	(9,505)	-	1,959	1,959	-
Այլ պահուստներ	(28,613)	3,560	-	(25,053)	-	(25,053)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	19,396	-	19,396	19,396	-
Այլ պարտավորություններ	26,063	36,202	-	62,265	62,265	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	<u>(2,395,810)</u>	<u>117,663</u>	<u>(130,426)</u>	<u>(2,408,573)</u>	<u>261,327</u>	<u>(2,669,900)</u>

Հազար ՀՀ դրամ	2017				2018			
	Չուտ մնացորդ	ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Չուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,604)	370	(3,514)	-	(4,748)	-	(4,748)	
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(4,751)	10,943	1,307	-	7,499	7,499	-	
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	90,272	56,536	-	146,808	146,808	-	
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (AFS)	(2,018,886)	154,914	-	(456,429)	(2,320,401)	-	(2,320,401)	
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր (HTM)	-	2,522	9,523	-	12,045	12,045	-	
Հիմնական միջոցներ	(277,527)	-	31,600	-	(245,927)	-	(245,927)	
Այլ ակտիվներ	(2,669)	1,606	12,527	-	11,464	11,464	-	
Այլ պահուստներ	(15,602)	1,655	(14,666)	-	(28,613)	-	(28,613)	
Այլ պարտավորություններ	46,280	-	(20,217)	-	26,063	26,063	-	
Հետաձգված հարկային ակտիվ (պարտավորություն)	(2,274,759)	262,282	73,096	(456,429)	(2,395,810)	203,879	(2,599,689)	

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,155,378	2,100,657
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	17,747,800	13,299,569
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	3,055,208	1,714,746
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդաններ	1,375,741	1,102,019
	24,334,127	18,216,991
Արժեզրկումից պահուստներ	(5,168)	(1,424)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,328,959	18,215,567

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2018թ.՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի չափով ամբողջությամբ ՀՀ դրամով: Այդ

միջոցները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 13,781,523 հազար դրամ (2018թ.՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18%, 11,363,997 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3,452,419 հազար դրամ գումարով (78%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկերում, ինչն իրենից ներկայացնում է էական կենտրոնացում (2018թ.՝ 1,484,676 հազար դրամ (87%) մեկ բանկում):

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	1,424	1,851
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	3,744	(427)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,168	1,424

16 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոպերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոփերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային ռիսկը ներկայացնում է սվոպային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.			31 դեկտեմբերի 2018թ.		
	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավո- րությունների իրական արժեք	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավո- րությունների իրական արժեք
<i>Արտարժույթով պայմանագրեր</i>						
Արտաժողովային սվոփ պայմանագրեր	561,147	-	969	-	-	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	561,147	-	969	-	-	-

17 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	394,144	2,415,153
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	360,000	360,000
Դեպոնացված միջոցներ բանկերում	129,336	129,413
Դեպոնացված միջոցներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	940,346	831,433
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր վարկային կազմակերպությունների հետ	280,453	-
Այլ հաշիվներ	14,350	7,136
	<u>2,118,629</u>	<u>3,743,135</u>
Արժեզրկումից պահուստներ	(46,543)	(65,965)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	<u>2,072,086</u>	<u>3,677,170</u>

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Դեպոնացված միջոցները ֆինանսական կազմակերպություններում 679,700 հազար դրամ (2018թ.՝ 634,165 հազար դրամ) գումարի չափով իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիայում մարքեթ մեյքերության պայմանագրերով ստանձնված պարտավորությունների կատարման միջոցներ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	65,965	54,715
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(19,422)	11,250
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>46,543</u>	<u>65,965</u>

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2019		2018	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի հաշվեկշռային արժեք
ՀՀ կառավարության պարտատոմսեր արտարժույթով	281,149	280,453	-	-
Ընդամենը գրավադրված ակտիվներ և հակադարձ ռեպո պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	281,149	280,453	-	-

18 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019թ.			31 դեկտեմբերի 2018թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկման պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	11,658,499	(189,796)	11,468,703	7,953,092	(169,047)	7,784,045
Սպառողական վարկեր	2,441,448	(184,821)	2,256,627	1,979,090	(116,415)	1,862,675
Վարկային քարտեր	335,263	(9,974)	325,289	151,265	(3,993)	147,272
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	2,618,459	(16,312)	2,602,147	327,162	(808)	326,354
<i>Առևտրային վարկեր</i>						
Առևտուր	14,345,704	(319,655)	14,026,049	9,648,492	(186,392)	9,462,100
Արդյունաբերություն	32,553,479	(775,779)	31,777,700	26,824,151	(479,122)	26,345,029
Գյուղատնտեսություն	10,832,540	(270,499)	10,562,041	9,001,989	(264,589)	8,737,400
Շինարարություն	10,382,582	(65,149)	10,317,433	7,355,211	(312,516)	7,042,695
Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր	582,406	(12,018)	570,388	-	-	-
Այլ	12,922,404	(216,860)	12,705,544	12,010,408	(87,701)	11,922,707
Ընդամենը	98,672,784	(2,060,863)	96,611,921	75,250,860	(1,620,583)	73,630,277

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը, այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 492,214 հազար դրամ (2018թ.՝ 348,103 հազար դրամ): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 11.77 % (2018թ.՝ 11.99 %) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և Ռուբլիով վարկերի համար 8.59 % (2018թ.՝ 9.52%):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի էական կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 42,108,899 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 42.6%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապված անձանց (2018թ.՝ 32,292,427 հազար դրամ կամ 42.9 %՝ տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 1,053,196 հազար դրամ (2018թ.՝ 695,411 հազար դրամ):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

2019

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	87,876	177,502	24,885	290,263
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	42,944	(42,944)	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(2,372)	21,523	(19,151)	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(243)	(7,596)	7,839	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(43,828)	6,153	538,298	500,623
Նոր տրամադրված վարկեր	145,841	6,986	-	152,827
Վերականգնում	-	-	12,165	12,165
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(554,975)	(554,975)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	230,218	161,624	9,061	400,903

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	715,265	567,633	47,422	1,330,320
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	295,404	(295,404)	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(4,646)	4,646	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(3,157)	(10,329)	13,486	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(753,753)	(236,833)	(624,882)	(1,615,468)
Նոր տրամադրված վարկեր	604,491	740,555	1,857	1,346,903
Վերականգնում	-	-	668,426	668,426
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(70,221)	(70,221)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>853,604</u>	<u>770,268</u>	<u>36,088</u>	<u>1,659,960</u>

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	104,219	42,983	5,621	152,823
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	870	(870)	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(4,899)	4,899	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	-	(2,842)	2,842	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(48,863)	28,148	134,469	113,754
Նոր տրամադրված վարկեր	36,549	105,184	-	141,733
Վերականգնում	-	-	32,261	32,261
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(150,308)	(150,308)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>87,876</u>	<u>177,502</u>	<u>24,885</u>	<u>290,263</u>

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	841,077	90,989	941,298	1,873,364
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	18,196	(18,196)	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(1,469)	1,469	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(1,541)	-	1,541	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	448,009	251,695	-	699,704
Նոր տրամադրված վարկեր	(589,007)	241,676	795,768	448,437
Վերականգնում	-	-	833,544	833,544
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(2,524,729)	(2,524,729)
Մնացորդ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>715,265</u>	<u>567,633</u>	<u>47,422</u>	<u>1,330,320</u>

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նոր տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը 56,813,690 հազար դրամ էր (2018թ.՝ 43,998,773 հազար դրամ):

Վարկային պորտֆելի ակնկալվող պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի եւ տնտեսական պայմանների վատթարացման հետևանքով փուլերի միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 37.1.2 ծանոթագրությունում:

Բանկն ընդունել է արժեթղթեր՝ որպես գրավ առևտրային վարկերի համար, որոնք թույլատրվում են վաճառել կամ վերագրավաղնել: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.		31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի հաշվեկշռային արժեք	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի հաշվեկշռային արժեք
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	2,647,911	2,602,147	346,054	326,354
Ընդամենը գնված արժեթղթեր և հետգնման պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	<u>2,647,911</u>	<u>2,602,147</u>	<u>346,054</u>	<u>326,354</u>

Ինչպես նշված է 34 ծանոթագրությունում, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 36 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 37 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է 33 ծանոթագրությունում:

Ֆինանսական վարձակալության գծով տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ, դեբիտորական պարտքեր՝		
Մինչև 1 տարի	144,709	-
Մինչև 1 տարի և 5 տարուց ավելի	529,525	-
5 տարուց ավելի	110,082	-
	<u>784,316</u>	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով չվաստակած ապագա ֆինանսական եկամուտ	(201,910)	-
Պահուստ	(12,018)	-
Ֆինանսական վարձակալության գծով զուտ ներդրումներ	<u>570,388</u>	-

Ֆինանսական վարձակալության գծով ենթադրվող տոկոսադրույքը կազմում է 11.57%:

19 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
<i>Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր</i>	60,772,660	56,549,319
Արժեզրկումից պահուստներ	(200,249)	(54,204)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	<u>60,572,411</u>	<u>56,495,115</u>
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	1,515,274	6,227,338
Արժեզրկումից պահուստներ	(4,087)	(6,023)
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	<u>1,511,187</u>	<u>6,221,315</u>

Գրավադրված արժեթղթերը այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գրավադրված են հետզնման պայմանագրերով այլ բանկերում, Բանկի դեֆոլտի բացակայության դեպքում գործընկերոջ կողմից վաճառելու և կրկին վերագրավադրելու իրավունքով, բայց գործընկերոջ կողմից պայմանագրի ժամկետի ավարտին արժեթղթերը հետ վերադարձնելու պայմանով: Բանկը սահմանել է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի հետ կապված բոլոր հիմնական ռիսկերն ու հատույցները և հետևաբար, չի ապահովում դրանք: Որպես պարտավորությունների ապահովություն գրավադրված ֆինանսական ակտիվների ընդհանուր գումարը, ներառյալ վերոնշյալ գումարները, 2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 26,462,667 հազար դրամ (2018թ.՝ 32,951,490 հազար դրամ): Տե՛ս ծանոթագրություններ 24, 25:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող, ինչպես նաև հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

	2019	2018
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ. հունվարի 1-ի դրությամբ	60,227	12,611
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	144,109	47,616
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>204,336</u>	<u>60,227</u>

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի
2019թ.

31 դեկտեմբերի
2018թ.

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր-պարտքային գործիքներ

67,419,823

41,969,806

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր-բաժնային գործիքներ

67,675

70,753

Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

67,487,498

42,040,559

Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

24,947,393

26,724,152

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

2019

2018

12-ամսյա
ակնկալվող
պարտքային
կորուստներ

12-ամսյա
ակնկալվող
պարտքային
կորուստներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ

115,016

71,054

Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում

238,564

43,962

Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

353,580

115,016

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանզի իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող և հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.		31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	7.12-16.62	2021-2047	7.24-16.9	2019-2036
ՀՀ պետական պարտատոմսեր արտարժույթային	3.84-6.63	2025-2029	5.73-6.63	2025
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	4.33-12.50	2020-2022	11.74	2019-2029

Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթերն ըստ եկամտաբերության և մարմանը մնացած ժամկետների.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.		31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	10.63-10.69	2047	10.63-10.69	2047

20 Հիմնական միջոցներ

	Կապիտալ ներդրումներվ վարձակալված հիմնական միջոցներում		Սարքավորումներ	Փոխադրա միջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	
	Շենքեր	միջոցներում				Շենքեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք/ վերագնահատված արժեք</i>							
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,016,722	222,470	80,269	133,484	25,333	-	2,478,278
Ավելացում	-	56,224	43,846	11,738	20,062	-	131,870
Օտարում	-	(34,415)	-	(1,275)	-	-	(35,690)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,016,722	244,279	124,115	143,947	45,395	-	2,574,458
ՖՀՄՍ 16-ի ներդրման ազդեցությունը (ծանոթ. 3.4)	-	-	-	-	-	130,759	130,759
Ավելացում	881	31,906	132	9,990	-	-	42,909
Օտարում	-	(5,903)	-	(1,628)	-	-	(7,531)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,017,603	270,282	124,247	152,309	45,395	130,759	2,740,595

	Շենքեր	Կապիտալ ներդրումները վարձակալված հիմնական միջոցներում	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
						Շենքեր	
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>							
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	142,970	159,280	61,547	102,657	10,025	-	476,479
Տարվա ծախս	84,280	24,172	8,457	11,569	3,174	-	131,652
Օտարում	-	(18,675)	-	(1,275)	-	-	(19,950)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	227,250	164,777	70,004	112,951	13,199	-	588,181
Տարվա ծախս	84,394	25,217	14,462	10,337	6,786	29,033	170,229
Օտարում	-	(5,903)	-	(1,628)	-	-	(7,531)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	311,644	184,091	84,466	121,660	19,985	29,033	750,879
<i>Հաշվեկշիռային արժեք</i>							
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,789,472	79,502	54,111	30,996	32,196	-	1,986,277
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,705,959	86,191	39,781	30,649	25,410	101,726	1,989,716

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի շենքի վերագնահատումը կատարվել է 2016թ. փետրվարի 08-ին անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 1,387,637 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով շենքի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողի կողմից ներկայացված արդյունքները:

Հիմնական միջոցների իրական արժեքի հիերարխիայի համար տես ծանոթագրություն 34.3-ը:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Եթե վերագնահատված հիմնական միջոցները՝ շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենային հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Սկզբնական արժեք	748,647	748,647
Կուտակված մաշվածություն	(210,037)	(185,197)
Հաշվեկշռային արժեք	538,610	563,450

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 202,643 հազար դրամ (2018թ.՝ 205,632 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2019 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը նախնական պայմանագիր ունի նոր գրասենյակային շենք ձեռք բերելու համար, նոր մասնաշենքի պայմանագրային գումարը կազմում է 1,500,000 հազար դրամ (2018 թ. ` ոչինչ): 2019թ. Բանկն արդեն որպես կանխավճար վճարել է 500,000 հազար դրամ (ծանոթ. 23): Բանկի ղեկավարությունը հատկացրել է անհրաժեշտ ռեսուրսներ այս պարտավորության մարման համար: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ հետագա զուտ եկամուտները և ֆինանսավորումը կբավարարեն վճարելու այս և նմանատիպ այլ պարտավորությունները:

21 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Համակարգչային ծրագրեր	Արտոնագրեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	105,008	67,393	172,401
Ավելացում	3,029	4,671	7,700
Օտարում	(10,950)	(4,326)	(15,276)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	97,087	67,738	164,825
Ավելացում	5,367	3,562	8,929
Օտարում	(2,153)	(1,737)	(3,890)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100,301	69,563	169,864
<i>Կուրսակված ամորտիզացիա</i>			
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	76,222	7,227	83,449
Մասհանումներ	13,277	8,648	21,925
Օտարում	(9,277)	(2,749)	(12,026)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	80,222	13,126	93,348
Մասհանումներ	7,782	8,470	16,252
Օտարում	(2,152)	(1,737)	(3,889)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	85,852	19,859	105,711
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,865	54,612	71,477
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,449	49,704	64,153

Պայմանագրային պարտավորություններ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ պայմանագրային պարտավորություն (2018թ.՝ նույնպես):

Ոչ նյութական ակտիվների սահմանափակումներ

2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Անշարժ գույք	805,035	483,664
Այլ ակտիվներ	356,869	382,587
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	1,161,904	866,251

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	98,143	195,894
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,248	149,789
	103,391	345,683
Արժեզրկումից պահուստ	(3,412)	(11,503)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	99,979	334,180
Կանխավճարներ	1,075,199	872
Ոսկու ձուլակտորներ	114,016	104,910
Հաշվեգրված ծախսեր	101,326	25,120
Պահեստ	9,048	8,744
Այլ ակտիվներ	2,677	2,811
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,302,266	142,457
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,402,245	476,637

Կանխավճարները ներառում են Բանկի կողմից կապակցված կողմին կատարված 500,000 հազար դրամի չափով կանխավճարները, որպես Բանկի ընդհանուր 1,500,000 հազար դրամ արժեքով նոր մասնաշենքի կառուցման երաշխիք (ծանոթ.՝ 20):

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	11,503	8,029
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(7,141)	2,037
Զուտ դուրսգրում	(950)	1,437
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,412	11,503

24 Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Հետգնման պայմանագրերով վարկեր	-	18,012,340
Վարկեր «Գերմանա-Հայկական հիմնադրամ»-ից	3,412,007	2,653,438
	3,412,007	20,665,778

«Գերմանա-Հայկական հիմնադրամ»-ից վարկերը ներգրավվել են «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» և «ՀՀ ՓՄՁ-ների Վարկավորում» վարկային ծրագրերի շրջանակում:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ.՝ նույնպես):

25 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	15,748,747	4,732,024
Վարկեր ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններից	2,373,648	2,343,951
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	5,162,563	7,806,654
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	814,285	1,769,827
Ակրեդիտիվ	1,058,545	864,877
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	23,987	20,990
Հետզանման պայմանագրերով վարկեր	22,543,366	11,584,335
Այլ պարտավորություններ	9,126	3,796
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	47,734,267	29,126,454

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը ներառում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից, responsAibility SICAV (Lux) և responsAibility Միկրո և ՓՄՁ ֆինանսավորման ֆոնդերից ստացված վարկերը:

Ֆինանսական կազմակերպություններից բոլոր ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ: Ֆինանսական կազմակերպություններից բոլոր վարկերն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2019թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.71% (2018թ.՝ 7.77 %) ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 4.55% (2018թ.՝ 5.64%) և Եվրոյով պարտավորությունների համար 2.39%:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ.՝ նույնպես):

26 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
<i>ՀՀ կառավարություն</i>		
Այլ պարտավորություններ	20,000	20,000
	<u>20,000</u>	<u>20,000</u>
<i>Իրավաբանական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	14,519,266	13,276,703
Ժամկետային ավանդներ	71,061,788	61,938,099
	<u>85,581,054</u>	<u>75,214,802</u>
<i>Ֆիզիկական անձինք</i>		
Ընթացիկ/ցպահանջ հաշիվներ	13,645,105	2,761,024
Ժամկետային ավանդներ	21,594,227	15,608,917
Հետգնման պայմանագրերով վարկեր	-	290,676
	<u>35,239,332</u>	<u>18,660,617</u>
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	<u>120,840,386</u>	<u>93,895,419</u>

Վարկերը և ավանդները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը իրենցից ներկայացնում են «Տնտեսության կայունության վարկավորման» ծրագրի շրջանակներում ստացված միջոցները:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովաձույն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 9,713,755 հազար դրամ գումարով (2018թ.՝ 7,783,815 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ տաս հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը (ներառյալ կապակցված անձինք, տես ծանոթ. 33) կազմում է 102,794,007 հազար դրամ (2018թ.՝ 52,734,613 հազար դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 85.1% (2018թ.՝ 56.2%):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 11.46 % (2018թ.՝ 9.38 %) ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 4.92 % և Եվրոյով պարտավորությունների համար 2.57% (2018թ.՝ 4.47% և 1.97%)

27 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Ոչ ընթացիկ պարտատոմսեր	32,489,020	27,173,064
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	32,489,020	27,173,064

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը թողարկել է տոկոսային պարտատոմսեր հետևյալ պայմաններով.

Պարտատոմսի տեսակը	Թողարկման ամսաթիվ	Արժույթ	Անվանական արժեք	Քանակ	%	Պարտատոմսի մարման ժամկետ	Ընդամենը անվանական արժեք
AMSWISB23ER3	27.04.16	ԱՄՆ դոլար	1,000	5,000	8.50	27.04.2020	5,000,000
AMSWISB26ER6	15.06.17	ՀՀ դրամ	50,000	40,000	12.75	15.06.2021	2,000,000,000
AMSWISB27ER4	24.05.18	ՀՀ դրամ	50,000	120,000	11.50	24.05.2023	6,000,000,000
AMSWISB25ER8	15.06.17	Եվրո	100	100,000	5.00	15.06.2023	10,000,000
AMSWISB24ER1	15.06.17	ԱՄՆ դոլար	100	100,000	6.75	15.06.2024	10,000,000
AMSWISB29ER0	22.11.18	ԱՄՆ դոլար	100	100,000	6.00	22.11.2024	10,000,000
AMSWISB28ER2	24.05.18	ԱՄՆ դոլար	100	60,000	6.50	24.05.2025	6,000,000
AMSWISB2AER6	02.05.19	ԱՄՆ դոլար	833	6,000	6.50	02.05.2025	5,000,000
AMSWISB2BER4	02.05.19	Եվրո	75	40,000	4.00	02.05.2023	3,000,000

Տարվա ընթացքում Բանկը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ պարտատոմս (2018թ.՝ ոչինչ):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ.՝ ոչինչ):

Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերը թողարկված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

28 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Իրավաբանական անձանց կողմից ստացված ստորադաս փոխառություններ	13,353,624	13,398,279
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	13,353,624	13,398,279

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ վարկային համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2018թ.՝ ոչինչ):

Իրավաբանական անձանց կողմից տրամադրված ստորադաս փոխառությունների մնացորդը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

31 դեկտեմբերի 2019թ.				
Տրամադրման տարի	Արժույթ	%	Մարման ժամկետ, տարի	Գումար, հազար ՀՀ դրամ
2015թ.	ԱՄՆ դոլար	3	9	2,399,683
2016թ.	ԱՄՆ դոլար	8	7	2,409,014
2016թ.	ՀՀ դրամ	14	7	8,064,438
2016թ.	ԱՄՆ դոլար	3	7	480,489
Ընդամենը ստորադաս փոխառություններ				13,353,624

29 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Վճարվելիք գումարներ	284,879	191,174
Վարձակալության գծով պարտավորություններ*	107,755	-
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	342,998	125,147
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	735,632	316,321
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	224,911	146,885
Ստացված կանխավճարներ	38,107	-
Պահուստներ**	29,794	5,749
Այլ	3,518	1,900
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	296,330	154,534
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,031,962	470,855

*2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալված գրասենյակային տարածքների հետ կապված 107,755 հազար դրամ գումարով վարձակալության գծով պարտավորությունները ներառված են հիմնական միջոցներում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

**Պահուստները ստեղծվել են ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստներից: Վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերաբերյալ վերլուծությունը տես 31 ծանոթագրությունում:

30 Սեփական կապիտալ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 10,000,200 հազար ՀՀ դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 16,667 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 600 հազար ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.		31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ Ս.ա.ր.լ.	8,752,800	87.53	8,752,800	100
«Բելեգինգամաչեփիջ Ջոնգո» ՍՊԸ	1,247,400	12.47	-	-
	<u>10,000,200</u>	<u>100</u>	<u>8,752,800</u>	<u>100</u>

2019թ. Բանկը ավելացրել է բաժնետիրական կապիտալը 1,247,400 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2018թ.՝ ոչինչ):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

31 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտավորումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր

մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել: Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Բանկի կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	3,857,459	3,166,360
Տրամադրված երաշխիքներ	1,829,400	1,938,212
Ֆակտորինգային սահմանաչափի չօգտագործված մաս	3,593,149	2,407,441
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	9,280,008	7,512,013

Ֆինանսական երաշխիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև: Ֆինանսական երաշխիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառված են այլ պարտավորություններում (տես ծանոթագրություն 18):

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
<i>Ֆինանսական երաշխիքներ</i>		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	5,749	8,276
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	24,045	(2,527)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29,794	5,749

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝ Բանկը որպես վարձակալ (Մինչև 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող քաղաքականություն)

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր գրասենյակային տարածքներ, գլխամասային գրասենյակ և մասնաճյուղերի համար տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

Մինչև 1 տարի	36,480
1-5 տարի	127,237
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	163,717

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 20, 21 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

32 Վարձակալություններ

Բանկը վարձակալության պայմանագրեր է կնքել գլխամասային գրասենյակի համար: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և հիմքում ընկած փոքրաթեք ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Բանկը դասակարգում է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես ծանոթագրություն 20):

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Բանկը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են հիմքում ընկած ակտիվը անմիջապես վարձակալության ժամկետի ավարտին ձեռք բերելու կամ վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Բանկին արգելված է վաճառել կամ գրավադրել վարձակալված հիմքում ընկած ակտիվները: Բանկը պետք է այդ գույքերը պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության ավարտին գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են Բանկի վարձակալական գործառույթները ըստ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների տիպերի՝

Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների քանակ		Միջին մնացորդային վարձակալական ժամկետ	Երկարացման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ	Դադարեցման հնարավորությամբ վարձակալությունների քանակ
	Մնացորդային ժամկետ	Մնացորդային ժամկետ	Մնացորդային ժամկետ	Մնացորդային ժամկետ	Մնացորդային ժամկետ
Շենքեր	3	3.5 տարի	3.5 տարի	-	3

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության այլ պարտավորություններ տողում (տես՝ ծանոթագրություն 29)։

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցությունը (հունվարի 1-ի դրությամբ)	130,759
Տոկոսի կուտակում	13,476
Վճարումներ	(36,480)
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	107,755

2019թ. ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 11.2% (2018թ.՝ չի կիրառվել)։

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով։ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարձակալության գծով չզեղչված պարտավորությունների ժամկետային վերլուծությունը արտացոլված է ծանոթագրություն 36-ում։

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գործառնական վարձակալության գծով պարտավորվածությունները տես՝ ծանոթագրություն 31։

33 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս։ Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները։

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքեալը։

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2019		2018	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ստացված	4,082,332	-	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(2,078,168)	-	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքների մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	2,004,164	-	-	-
Արժեզրկումից պահուստ	(380)	-	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,003,784	-	-	-
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր</i>				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	7,184,937	455,371	6,016,200	444,012
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	12,309,967	504,659	5,717,637	380,716
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(9,908,000)	(191,908)	(4,548,900)	(369,357)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	9,586,904	768,122	7,184,937	455,371
Արժեզրկումից պահուստ	(356,702)	(44,423)	(71,849)	(4,554)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,230,202	723,699	7,113,088	450,817
<i>Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	12,500	-
Տարվա ընթացքում ստացված	2,642,656	-	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(2,634,410)	-	(12,500)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,246	-	-	-

	2019		2018	
	Բաժնետերերի և կապակց- ված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակց- ված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակց- ված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակց- ված կողմեր
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	52,224,433	134,235	30,621,315	175,461
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	76,723,876	8,030,350	118,183,764	5,145,605
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(61,294,748)	(7,943,018)	(96,580,646)	(5,186,831)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>67,653,561</u>	<u>221,567</u>	<u>52,224,433</u>	<u>134,235</u>
<i>Թողարկված պարտավորումներ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	11,980,249	521,321	10,576,164	207,452
Տարվա ընթացքում ստացված	3,253,743	323,847	3,985,731	363,814
Տարվա ընթացքում վճարված	(2,657,997)	(161,865)	(2,581,646)	(49,945)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>12,575,995</u>	<u>683,304</u>	<u>11,980,249</u>	<u>521,321</u>
<i>Ստորադաս փոխառություն</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	13,398,279	-	13,325,100	-
Տարվա ընթացքում ստացված	299,865	-	1,805,463	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(344,520)	-	(1,732,284)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>13,353,624</u>	<u>-</u>	<u>13,398,279</u>	<u>-</u>
<i>Զօգրագործված վարկային պարտավորվածություններ</i>				
	172,053	20,491	-	-
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	4,164	-	-	-
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրամադրված վարկերի գծով	667,833	44,050	538,798	41,918
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով	(5,806,536)	(4,173)	(5,113,832)	(12,337)
Տոկոսային ծախսեր թողարկված պարտատոմսերի գծով	(1,005,526)	(47,297)	(847,878)	(26,334)
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառության գծով	(1,463,475)	-	(1,400,975)	-
Վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	(284,853)	(39,869)	(48,475)	(4,326)

Բաժնետերերին, ղեկավար անձնակազմին և կապակցված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 2020-2034թթ. ընկած ժամանակահատվածում և դրանց միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.18% (2018թ.՝ 10.43%):

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների 55.9% (2018թ.՝ 52.6%) կազմում են բաժնետիրոջից (Բանկի վերջնական վերահսկող Վարդան Սիրմաքետից) և նրա հետ կապակցված անձանցից ներգրավված միջոցները, որի գծով վճարված տարեկան տոկոսային ծախսերը կազմում են ընդհանուր տոկոսային ծախսերի 68.7 % (2018թ.՝ 71.5%):

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2019	2018
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	376,907	485,682
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	376,907	485,682

34 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

- Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված).
- Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

34.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը ո՞ր դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

				31 դեկտեմբերի 2019թ.	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	24,328,959	-	24,328,959	24,328,959
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	2,072,086	-	2,072,086	2,072,086
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	96,605,703	-	96,605,703	96,611,921
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (ներառյալ հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր)	-	70,669,202	-	70,669,202	62,083,598
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	99,979	-	99,979	99,979
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	-	3,412,007	-	3,412,007	3,412,007
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	47,734,267	-	47,734,267	47,734,267
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	120,840,386	-	120,840,386	120,840,386
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	32,489,020	-	32,489,020	32,489,020
Ստորադաս փոխառություն	-	13,353,624	-	13,353,624	13,353,624
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	735,632	-	735,632	735,632

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	18,215,567	-	18,215,567	18,215,567
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	3,677,170	-	3,677,170	3,677,170
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	73,630,277	-	73,630,277	73,630,277
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (ներառյալ հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր)	-	67,007,972	-	67,007,972	62,716,430
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	334,180	-	334,180	334,180
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	-	20,665,778	-	20,665,778	20,665,778
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	29,126,454	-	29,126,454	29,126,454
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	93,895,419	-	93,895,419	93,895,419
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	27,173,064	-	27,173,064	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	-	13,398,279	-	13,398,279	13,398,279
Այլ պարտավորություններ	-	316,321	-	316,321	316,321

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից և տատանվում են 4% մինչև 21% տարեկան (2018թ.՝ 5% մինչև 22% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների իրական արժեքը հիմնված է շուկայում գործող տոկոսադրույքների վրա: Այն արժեթղթերի իրական արժեքը, որոնց վերաբերյալ բացակայում են գնանշումները, հիմնված են ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկի վրա, որոնք զեղչվում են տարվա վերջին շուկայում գործող տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքերին:

Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ

Ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

34.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	35,956	5,356,507	-	5,392,463
Չցուցակված պարտատոմսեր	1,241,981	85,768,729	-	87,010,710
Չցուցակված բաժնային գործիքներ	-	31,718	-	31,718
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	969	-	969
Ընդամենը	1,277,937	91,157,923	-	92,435,860

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	6,436,711	1,233,597	-	7,670,308
Չցուցակված պարտատոմսեր	-	61,062,685	-	61,062,685
Չցուցակված բաժնային գործիքներ	-	31,718	-	31,718
Ընդամենը	6,436,711	62,328,000	-	68,764,711

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև նշանակալի փոխանցումներ չեն կատարվել:

իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված արժեթղթերը և պարտատուները թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Չգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու նպատակով:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ զեղչված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է:

Աձանցյալներ

Երբ աձանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող աձանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող աձանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային պայմանագրերից:

34.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	<u>Մակարդակ 1</u>	<u>Մակարդակ 2</u>	<u>Մակարդակ 3</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ				
<i>Շենքեր</i>	-	2,017,603	-	2,017,603
Ընդամենը	-	2,017,603	-	2,017,603

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ				
Շենքեր	-	2,016,722	-	2,016,722
Ընդամենը	-	2,016,722	-	2,016,722

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են տնօրենների խորհրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական մոտեցումը, որն արտացոլում է նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հոդին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

Շենքը վերագնահատվել է 2016թ փետրվարի 8-ին:

35 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		Զուտ
				Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ հետգնման համաձայնագրեր (Ծանոթ.17, 18)	2,898,912	-	2,898,912	-	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերով վարկեր (Ծանոթ. 25)	22,543,366	-	22,543,366	(26,462,667)	-	(3,919,301)

	Ճանաչված Ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորու- թյունների համախառն գումար՝ հաշվանցված Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- թյունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորու- թյունների զուտ գումար՝ ներկայացված Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվու- թյունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		Ջուր
			Ֆինանսա- կան գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Հակադարձ հետգնման համաձայնագրեր (Ծանոթ. 18)	327,162	-	327,162	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Հետգնման պայմանագրերով վարկեր (Ծանոթ. 24, 25, 26)	29,887,351	-	29,887,351	(32,951,490)	- (3,064,139)

36 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 37.3-ում:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	24,328,959	-	24,328,959	-	-	-	24,328,959
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,845,186	162,994	2,008,180	63,906	-	63,906	2,072,086
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,465,151	25,363,454	28,828,605	53,181,189	14,602,127	67,783,316	96,611,921
<i>Ներդրումային արժեթղթեր</i>							
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	24,037	320,752	344,789	7,203,456	59,939,253	67,142,709	67,487,498
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	1,811,203	1,811,203	-	58,761,208	58,761,208	60,572,411
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	20,489,632	5,968,948	26,458,580	-	-	-	26,458,580
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	99,979	-	99,979	-	-	-	99,979
	50,252,944	33,627,351	83,880,295	60,448,551	133,302,588	193,751,139	277,631,434

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	302,714	270,898	573,612	2,006,735	831,660	2,838,395	3,412,007
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	969	969	-	-	-	969
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21,875,201	16,274,798	38,149,999	9,077,800	506,468	9,584,268	47,734,267
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	28,990,383	14,051,517	43,041,900	58,364,721	19,433,765	77,798,486	120,840,386
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	36,864	2,597,076	2,633,940	24,578,380	5,276,700	29,855,080	32,489,020
Ստորադաս փոխառություն	76,924	-	76,924	13,276,700	-	13,276,700	13,353,624
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	2,012	23,633	25,645	82,110	-	82,110	107,755
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ (բացառությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների)	552,873	75,004	627,877	-	-	-	627,877
Զուտ Դիրք	51,836,971	33,293,895	85,130,866	107,386,446	26,048,593	133,435,039	218,565,905
Կուտակված ճեղքվածք	(1,584,027)	333,456	(1,250,571)	(46,937,895)	107,253,995	60,316,100	59,065,529

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրա- գումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,215,567	-	18,215,567	-	-	-	18,215,567
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,315,820	223,184	3,539,004	138,166	-	138,166	3,677,170
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,413,904	17,355,387	22,769,291	40,907,930	9,953,056	50,860,986	73,630,277
Ներդրումային արժեթղթեր							
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17,893	3,654,465	3,672,358	5,303,915	33,064,286	38,368,201	42,040,559
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	2,066,911	2,066,911	-	54,428,204	54,428,204	56,495,115
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	32,133,510	811,957	32,945,467	-	-	-	32,945,467
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	334,180	-	334,180	-	-	-	334,180
	<u>59,430,874</u>	<u>24,111,904</u>	<u>83,542,778</u>	<u>46,350,011</u>	<u>97,445,546</u>	<u>143,795,557</u>	<u>227,338,335</u>
<i>Պարտավորություններ</i>							
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	18,243,250	228,053	18,471,303	1,523,074	671,401	2,194,475	20,665,778
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,661,004	12,934,197	25,595,201	2,960,885	570,368	3,531,253	29,126,454
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	17,319,873	18,955,946	36,275,819	47,583,847	10,035,753	57,619,600	93,895,419
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	1,475,742	1,475,742	13,053,156	12,644,166	25,697,322	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	10,978,336	2,419,943	13,398,279	13,398,279
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	316,321	-	316,321	-	-	-	316,321
	<u>48,540,448</u>	<u>33,593,938</u>	<u>82,134,386</u>	<u>76,099,298</u>	<u>26,341,631</u>	<u>102,440,929</u>	<u>184,575,315</u>
Զուտ դիրք	<u>10,890,426</u>	<u>(9,482,034)</u>	<u>1,408,392</u>	<u>(29,749,287)</u>	<u>71,103,915</u>	<u>41,354,628</u>	<u>42,763,020</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>10,890,426</u>	<u>1,408,392</u>		<u>(28,340,895)</u>	<u>42,763,020</u>		

37 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն իրականացնում է վարկային ռիսկի ընդհանուր կառավարումը և վերահսկողությունը, հաստատում է վարկեր իրեն հատկացված սահմանաչափերի շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է հիմնականում ներդրումային ռիսկերի կառավարման սկզբունքների, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի մշակման և կիրառման համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կողմից, որը գնահատում է ընթացակարգերի ամբողջականությունը, Բանկի գործունեության համապատասխանությունը գործող ընթացակարգերին, ինչպես նաև Բանկի կողմից իրականացվող գործառնությունների արդյունավետությունը և դրանց կատարելագործման հնարավորությունները: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է Բանկի

ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկների վերաբերյալ հաշվետվություն է ներկայացնում Բանկի Տնօրինությանն ու Խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է ղեկավարությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, ռիսկի աստիճանի փոփոխության և այլ ցուցանիշների վերաբերյալ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ արտարժույթային դիրքերի կառավարման համար, ինչպես նաև ձեռք է բերում բանկային ռիսկերի համապարփակ, անշարժ և շարժական գույքի ապահովագրության վկայագրեր:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

37.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել:

Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորվածություններ: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌԿՎ պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին:

37.1.1 Վարկերի որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գումարները:

Ներքին վականիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է ծանոթագրություն 37.1.2-ում:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ներքին վականիշեր				
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Ստանդարտ*	24,334,127	-	-	24,334,127
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	24,334,127	-	-	24,334,127
Արժեզրկումից պահուստ	(5,168)	-	-	(5,168)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	24,328,959	-	-	24,328,959
<i>Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Ստանդարտ*	2,118,629	-	-	2,118,629
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	2,118,629	-	-	2,118,629
Արժեզրկումից պահուստ	(46,543)	-	-	(46,543)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	2,072,086	-	-	2,072,086
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	15,821,815	-	-	15,821,815
Ստանդարտ	-	1,181,180	-	1,181,180
Չաշխատող	-	-	50,674	50,674
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	15,821,815	1,181,180	50,674	17,053,669
Արժեզրկումից պահուստ	(230,218)	(161,624)	(9,061)	(400,903)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	15,591,597	1,019,556	41,613	16,652,766

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.			
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Ներքին վարկանիշեր				
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Բարձր	75,102,887	-	-	75,102,887
Ստանդարտ	-	6,167,837	-	6,167,837
Ոչ ստանդարտ	-	194,909	-	194,909
Չաշխատող	-	-	153,482	153,482
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	75,102,887	6,362,746	153,482	81,619,115
Արժեզրկումից պահուստ	(853,604)	(770,268)	(36,088)	(1,659,960)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	74,249,283	5,592,478	117,394	79,959,155
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Ստանդարտ	62,287,934	-	-	62,287,934
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	62,287,934	-	-	62,287,934
Արժեզրկումից պահուստ	(204,336)	-	-	(204,336)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	62,083,598	-	-	62,083,598
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ</i>				
Ստանդարտ	92,367,216	-	-	92,367,216
Հաշվեկշռային արժեք-իրական արժեք	92,367,216	-	-	92,367,216
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	(353,580)	-	-	(353,580)
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ստանդարտ	103,391	-	-	103,391
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	103,391	-	-	103,391
Արժեզրկումից պահուստ	(3,412)	-	-	(3,412)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	99,979	-	-	99,979
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Ստանդարտ	9,280,008	-	-	9,280,008
	9,280,008	-	-	9,280,008
Արժեզրկումից պահուստ*	29,794	-	-	29,794

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Փուլ 2 Գործողության ամբողջ ժամանակահատ վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Փուլ 3 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվ ածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Ստանդարտ	18,216,991	-	-	18,216,991
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	18,216,991	-	-	18,216,991
Արժեզրկումից պահուստ	(1,424)	-	-	(1,424)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	18,215,567	-	-	18,215,567
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Ստանդարտ	3,743,135	-	-	3,743,135
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	3,743,135	-	-	3,743,135
Արժեզրկումից պահուստ	(65,965)	-	-	(65,965)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	3,677,170	-	-	3,677,170
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Բարձր	8,677,079	-	-	8,677,079
Ստանդարտ	-	1,624,833	-	1,624,833
Ոչ ստանդարտ	-	31,218	-	31,218
Չաշխատող	-	-	77,479	77,479
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	8,677,079	1,656,051	77,479	10,410,609
Արժեզրկումից պահուստ	(87,876)	(177,502)	(24,885)	(290,263)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	8,589,203	1,478,549	52,594	10,120,346
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Բարձր	61,604,404	-	-	61,604,404
Ստանդարտ	38,962	3,086,564	-	3,125,526
Ոչ ստանդարտ	-	4,962	-	4,962
Չաշխատող	-	-	105,359	105,359
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	61,643,366	3,091,526	105,359	64,840,251
Արժեզրկումից պահուստ	(715,265)	(567,633)	(47,422)	(1,330,320)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	60,928,101	2,523,893	57,937	63,509,931

Ներքին վարկանիշեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատ վածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվ ածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Ստանդարտ	62,776,657	-	-	62,776,657
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	62,776,657	-	-	62,776,657
Արժեզրկումից պահուստ	(60,227)	-	-	(60,227)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	62,716,430	-	-	62,716,430
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները</i>				
Ստանդարտ վարկանիշ	68,693,958	-	-	68,693,958
Հաշվեկշռային արժեք- իրական արժեք	68,693,958	-	-	68,693,958
Արժեզրկումից պահուստ	(115,016)	-	-	(115,016)
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ստանդարտ	345,683	-	-	345,683
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	345,683	-	-	345,683
Արժեզրկումից պահուստ	(11,503)	-	-	(11,503)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	334,180	-	-	334,180
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>				
Ստանդարտ	7,512,013	-	-	7,512,013
	7,512,013	-	-	7,512,013
Արժեզրկումից պահուստ*	(5,749)	-	-	(5,749)

*Վերոնշյալ աղյուսակում վարկային պարտավորվածություններ և տրամադրված երաշխիքներում բացահայտված ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը վերաբերում է միայն տրամադրված երաշխիքներին: Վարկային պարտավորվածությունների՝ վճարային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ներառված է վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում, քանի որ Բանկը չի կարող վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը տարանջատել ֆինանսական գործիքի բաղադրիչից և ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչել առանձին-առանձին:

37.1.2 Արժեզրկման գնահատում

2019թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար - Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն - այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's և Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն - 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:

- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն - այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սուվերեն) վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's ու Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է տվյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վարթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է հաճախորդներին տրված վարկերի, վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորությունների համար միջին 12-ամսյա PD-ները ըստ յուրաքանչյուր վարկանիշի.

Հազար ՀՀ դրամ	12-ամսյա PD –ի	
	Վարկանիշ	միջակայք
Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր	Բարձր	3.14-10.04%
	Ստանդարտ	21.87-52.07%
	Ոչ ստանդարտ	21.87-52.07%
	Չաշխատող	97.86-100%
Վարկեր կոմերցիոն հաճախորդներին	Բարձր	0.25-5.50%
	Ստանդարտ	3.51-85.75%
	Ոչ ստանդարտ	3.51-85.75%
	Չաշխատող	76.63-100%

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի գնահատման համակարգի քարտեզագրումը և գործընկերների արտաքին վարկանիշները.

Միջազգային արտաքին վարկանիշային գործակալության (S&P) վարկանիշ

	<u>Վարկանիշ</u>	<u>12-ամսյա PD</u>
AAA -ից A-	Բարձր	0.001-0.04%
BBB+ -ից B-	Ստանդարտ	0.052-7.48%
CCC+ to CC	Ոչ ստանդարտ	13.385-29.13%
D	Չաշխատող	100%

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեթուր/իրական արժեթուր՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեգրված, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետեւաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեգրված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարունակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք

այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն դեֆոլտում է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած», և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չաշխատող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ կանխատեսվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար

(բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD- ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական զեղչերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման

պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տրակ գործարար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը», ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Բանկն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ-ի աճ
- ՀՆԱ (արտահայտված ՀՀ դրամով)
- Զուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանսֆերտներ
- Գործազրկության մակարդակ
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում
- Առևտրի աճի տեմպ
- Արդյունաբերության աճի տեմպ
- Շինարարության աճի տեմպ
- Գյուղատնտեսության աճի տեմպ
- Անշարժ գույքի գները (միջին գինը Երևանում)

37.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ

	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	21,902,689	1,530,977	895,293	24,328,959
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,768,185	48,092	255,809	2,072,086
Հաճախորդներին տրված վարկեր	94,138,812	850,926	1,622,183	96,611,921
Ներդրումային արժեթղթեր				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	67,487,498	-	-	67,487,498
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	60,572,411	-	-	60,572,411
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	16,462,964	-	9,995,616	26,458,580
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	99,979	-	-	99,979
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>262,432,538</u>	<u>2,429,995</u>	<u>12,768,901</u>	<u>277,631,434</u>
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>223,003,849</u>	<u>2,151,287</u>	<u>2,183,199</u>	<u>227,338,335</u>

Ակտիվները դասակարգվում են՝ հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

37.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետզնման գործարքների դեպքում՝, դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,
- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Բանկը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Անշարժ գույք	47,695,035	44,253,348
Շարժական գույք	3,770,991	4,726,334
ՀՀ կառավարության երաշխիքներ	10,440,915	11,794,341
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	19,661,656	3,440,083
Դրամական միջոցներ	3,906,869	2,421,337
Այլ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր և ներդրումային արժեթղթեր	7,285,768	5,046,796
Այլ	5,911,550	3,568,621
Ընդամենը վարկեր (համախառն)	98,672,784	75,250,860

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

37.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

37.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի էտրիբուրը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամուտի վրա՝ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջ բնորոշված սվոպերի ազդեցությունները, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոպի իրացման ժամկետների: Կապիտալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2019

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Կապիտալի զգայունություն				
		Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	-	-	(10,390)	(2,775,606)	(2,785,996)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	(359,402)	(359,402)
ՀՀ դրամ	-0.5	-	-	10,557	2,974,349	2,984,906
ԱՄՆ դոլար	-0.5	-	-	-	371,129	371,129

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Կապիտալի զգայունություն				
		Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	(81)	-	(10,607)	(1,780,488)	(1,791,176)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	(220,072)	(220,072)
ՀՀ դրամ	(0.5)	81	-	10,769	1,886,054	1,896,904
ԱՄՆ դոլար	(0.5)	-	-	-	226,895	226,895

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազամվարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված արտարժույթային սվոպերի և որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջ օգտագործված արտարժույթի ֆորվարդների պայմանագրերի իրական արժեքի փոփոխմամբ և կապիտալի գործիքների հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.		31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Արտարժույթ				
ՀՀ դրամ	5	(101,953)	5	109,854
Եվրո	3	(8,987)	3	(208)

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ/ թանկարժեք մետաղներ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,407,428	12,449,826	1,471,705	24,328,959
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,031,219	1,038,024	2,843	2,072,086
Հաճախորդներին տրված վարկեր	25,694,086	70,859,630	58,205	96,611,921
Ներդրումային արժեթղթեր				
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	57,864,450	9,623,048	-	67,487,498
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	60,572,411	-	-	60,572,411
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	16,462,964	9,995,616	-	26,458,580
Այլ ակտիվներ	95,722	4,257	-	99,979
	172,128,280	103,970,401	1,532,753	277,631,434
<i>Պարտավորություններ</i>				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	3,412,007	-	-	3,412,007
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	32,932,002	14,802,207	58	47,734,267
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	57,595,403	61,718,421	1,526,562	120,840,386
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8,083,712	24,405,308	-	32,489,020
Ստորադաս փոխառություն	8,064,439	5,289,185	-	13,353,624
Այլ պարտավորություններ	639,358	96,274	-	735,632
	110,726,921	106,311,395	1,526,620	218,564,936
Ընդամենը աճանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	561,147	(562,116)	-	(969)
Զուտ դիրք 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	61,962,506	(2,903,110)	6,133	59,065,529
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին	5,941,225	3,338,783	-	9,280,008
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	146,311,613	79,873,423	1,153,299	227,338,335
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	104,402,665	79,003,495	1,169,155	184,575,315
Զուտ դիրք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	41,908,948	869,928	(15,856)	42,763,020
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին	4,530,980	2,981,033	-	7,512,013

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

37.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

	Աուդիտ չարված	
	2019, %	2018, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	57.83	58.08
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	568.53	651.48

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տե՛ս ծանոթագրություն 36-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական միջոցների հոսքերը, ինչպես նշված է Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2019թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1 - 12 ամիս		5 տարուց ավելի	Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
		1-5 տարի				
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	306,269	360,134	2,469,660	963,289	4,099,352	3,412,007
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	21,891,029	16,623,055	10,458,133	736,458	49,708,675	47,734,267
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	28,991,763	14,360,686	69,656,767	26,705,155	139,714,371	120,840,386
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	51,945	3,500,118	30,566,891	6,992,567	41,111,521	32,489,020
Ստորադաս փոխառություն	119,095	1,359,885	16,432,666	-	17,911,646	13,353,624
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,040	33,440	90,756	-	127,236	107,755
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ (բացառությամբ վարձակալության գծով պարտավորությունների)	552,873	75,004	-	-	627,877	627,877
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	51,916,014	36,312,322	129,674,873	35,397,469	253,300,678	218,564,936
<i>Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Արտարժույթի սվոպ պայմանագրեր						
Ներհոսք	-	566,095	-	-	566,095	
Արտահոսք	-	(562,116)	-	-	(562,116)	
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	9,280,008	-	-	-	9,280,008	-

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ		5 տարուց ավելի		Ընդամենը	Հաշվեկշռային արժեք
	1-12 ամիս	1-5 տարի				
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	18,272,199	301,654	1,891,802	734,415	21,200,070	20,665,778
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,687,676	13,550,557	3,409,825	639,999	30,288,057	29,126,454
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	17,521,571	19,445,260	59,336,764	56,215,411	152,519,006	93,895,419
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	1,515,899	16,420,582	17,394,636	35,331,117	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	-	-	16,535,462	2,830,468	19,365,930	13,398,279
Այլ պարտավորություններ	131,731	184,590	-	-	316,321	316,321
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	<u>48,613,177</u>	<u>34,997,960</u>	<u>97,594,435</u>	<u>77,814,929</u>	<u>259,020,501</u>	<u>184,575,315</u>
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	7,512,013	-	-	-	7,512,013	-

37.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,

- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

38 Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

2019

	Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ստորադաս փոխառություն	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,653,438	4,732,024	27,173,064	13,398,279	-	47,956,805
ՖՀՄՍ 16-ի ներդրման ազդեցությունը (ծանոթ. 3.4)	-	-	-	-	130,759	130,759
Դրամային հոսքերից	742,877	10,925,864	5,567,520	105	(36,480)	17,199,886
Վճարումներ	(429,494)	(6,332,572)	(9,392,254)	105	(36,480)	(16,190,695)
Ստացված գումար	1,172,371	17,258,436	14,959,774	-	-	33,390,581
Ոչ դրամային հոսքերից	15,692	90,859	(251,564)	(44,760)	13,476	(176,297)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/վնաս	-	(26,581)	(297,939)	(44,760)	-	(369,280)
Հաշվեգրված տոկոս	15,692	117,440	46,375	-	13,476	192,983
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,412,007	15,748,747	32,489,020	13,353,624	107,755	65,111,153

	Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ստորադաս փոխառություն	Ընդամենը
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,681,088	5,888,000	17,600,637	13,402,138	39,571,863
Դրամային հոսքերից	(43,070)	(1,155,930)	9,789,417	(7,381)	8,583,036
Վճարումներ	(853,263)	(6,746,680)	(10,216,708)	(2,800,658)	(20,617,309)
Ստացված գումար	810,193	5,590,750	20,006,125	2,793,277	29,200,345
Ոչ դրամային հոսքերից	15,420	(46)	(216,990)	3,522	(198,094)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/վնաս	15,420	(46)	(216,990)	3,522	(198,094)
2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,653,438	4,732,024	27,173,064	13,398,279	47,956,805

39 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2019 և 2018թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	31 դեկտեմբերի 2019թ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Հիմնական կապիտալ	42,337,304	32,301,274
Լրացուցիչ կապիտալ	12,701,191	12,920,510
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	55,038,495	45,221,784
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	275,836,967	289,697,526
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	19.95%	15.61%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ:

40 Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցած իրադարձություններ

2020թ. մարտ ամսին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը 2019թ. դեկտեմբեր ամսին Չինաստանում բռնկված կորոնավիրուսը (COVID-19) դասակարգեց որպես համաճարակ: Կորոնավիրուսի բռնկման վերջնական ազդեցությունն այս պահին անհայտ է, սակայն այն արդեն իսկ էական ազդեցություն է ունեցել համաշխարհային տնտեսության և խոշոր ֆինանսական շուկաների վրա: COVID-19-ի հետ կապված զարգացող իրավիճակը կարող է որոշակի ազդեցություն ունենալ Բանկի գործառնությունների ծավալի վրա: Այն կարող է արտահայտվել ինչպես ֆիզիկական անձ, այնպես էլ իրավաբանական անձ հանդիսացող վարկառուների կողմից վարկային հարաբերությունների արդյունքում ստանձնած իրենց պարտավորությունները կատարելու անկարողությամբ և այլ հանգամանքներով:

2020թ. մարտի 16-ին Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը հայտարարել է երկրում արտակարգ իրավիճակ, որը կտևի մինչև 2020թ. մայիսի 14-ը: Տվյալ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն արտացոլում վերը նկարագրվածի հնարավոր ազդեցությունը:

**Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն**

**«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

31 դեկտեմբերի 2018թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	13
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	15
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	17

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ

ՀՀ, ք.Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1

Հ. + 374 10 260 964

Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC

8/1 Vagharshyan Str.
0012 Yerevan, Armenia

T + 374 10 260 964

F + 374 10 260 961

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ բաժնետիրոջը.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԽ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական

հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

– *ՖՀՄՍ 9-ի առաջին անգամ կիրառումը*

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների նկարագրությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների 4.4 ծանոթագրությունում, իսկ պարտքային ռիսկի վերլուծությունը՝ 36.1 ծանոթագրությունում:

Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ը «*Ֆինանսական գործիքներ*», որը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին՝ «*Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը*»: ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման արդյունքում առաջացող հիմնական փոփոխություններն են. Բանկի արժեզրկումից կորուստները ներկայումս հիմնված են ակնկալվող կորուստների, այլ ոչ թե փաստացի կորուստների մոդելի վրա, Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգման և չափման փոփոխությունները, որոնք մանրամասն նկարագրված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից 4.4 ծանոթագրությունում:

Ինչպես նկարագրված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, ֆինանսական ակտիվները դասակարգվել են, իսկ արժեզրկումից կորուստները հաշվառվել են համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի «*Ֆինանսական գործիքներ*»: Սա համարվում է աուդիտի առանցքային հարց, քանի որ ՖՀՄՍ 9-ը նոր և բարդ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտ է, որը պահանջում է էական դատողություններ ֆինանսական ակտիվների դասակարգման, ինչպես նաև արժեզրկման պահուստների որոշման համար:

Դատողությունների առանցքային ոլորտները ներառում են բիզնես մոդելի գնահատումը, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները հիմնավորված են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներով, ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ժամանակ արժեզրկման որոշման պահանջների մեկնաբանումը, որը արտացոլվում է Բանկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում, վարկի որակի էական վատթարացման հետ կապված բացահայտումները, նաև ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում օգտագործված ենթադրությունները, ինչպիսիք են երրորդ կողմի ֆինանսական վիճակը, ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերն ու կանխատեսվող մակրոտնտեսական գործոնները և լրացուցիչ միջոցներ կիրառելու անհրաժեշտությունը՝ արտացոլելու ընթացիկ կամ ապագա արտաքին գործոնները, որոնք, ինչպես հարկն է, չեն արտացոլվել ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելում:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման և դասակարգման հետ կապված իրականացվել են հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

- ուսումնասիրվել է Բանկի՝ ՖՀՄՍ 9-ի հիման վրա ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգման և չափման քաղաքականությունը և համեմատվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ,
- դիտարկվել և ստուգվել են Բանկի՝ բիզնես մոդելի գնահատումը և պայմանագրային այն դրամական միջոցների հոսքերի թեստավորումը, որոնք առաջացնում են «միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ» հանդիսացող դրամական հոսքեր (SPPI թեստ)
- ստուգվել են սկզբնական մնացորդների ճշգրտումների համապատասխանությունը:

Արժեզրկման մեթոդաբանության հետ կապված իրականացվել են հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.

- ուսումնասիրվել է Բանկի՝ ՖՀՄՍ 9-ի հիման վրա արժեզրկման պահուստի ձևավորման քաղաքականությունը և համեմատվել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ,
- գնահատվել է արժեզրկման պահուստի որոշման ժամանակ օգտագործվող տեղեկատվության վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը, ներառյալ վարկի ձևավորման պահին ստացված գործարքային տվյալները, պարտքային որակի շարունակական ներքին գնահատումները, ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի տվյալների և ինտերֆեյսի պահպանումը,
- գնահատվել է ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելի վերահսկողության համապատասխան գործիքների կառուցվածքը և թեստավորվել է դրանց գործառնական արդյունավերությունը, ներառյալ մոդելի կառուցումը և հաստատումը, շարունակական վերահսկումը/հավաստիացումը, մոդելի կառավարումը և թվաբանական ճշգրտությունը,
- ստուգվել է Բանկի՝ պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման և ռիսկերը տարբեր փուլերում դասակարգելու հիմքերի համապատասխանությունը,
- որպես ռիսկերի օրինակ՝ ստուգվել է Բանկի փուլավորման ճշտությունը,
- գնահատվել է թեստավորվել են մոդելավորման էական ենթադրությունները՝ կենտրոնանալով Բանկի կողմից ընդունված մոդելավորման առանցքային ենթադրությունների վրա և պահուստների զգայունությունը մոդելավորման ենթադրությունների փոփոխությունների նկատմամբ,
- Բանկի ղեկավարության կողմից ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում օգտագործված կանխատեսվող ենթադրությունների հետ կապված քննարկումներ են անցկացվել ղեկավարության հետ, որի ընթացքում ենթադրությունները հաստատվել են՝ օգտագործելով հանրության համար մատչելի տեղեկատվություն,
- ուսումնասիրվել են ռիսկերի ընտրանքային օրինակներ և իրականացրել ընթացակարգեր՝ վարկի որակի էական վատթարացման ռիսկերը գնահատելու և անհատական գնահատված ռիսկերի գծով ակնկալվող կորուստների հաշվարկների ժամանակին բացահայտելու նպատակով:
- ստուգվել են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկներում ընդգրկված վարկերի և փոխատվությունների, արտահաշվեկշռային հոդվածների, ներդրումային արժեթղթերի, տեղաբաշխումների և այլ ֆինանսական ակտիվների ամբողջականությունը: Տեսական հիմնավորումները ընդունվել են, իսկ մոդելների մաթեմատիկական ճշտությունը թեստավորվել,
- արտաքին աղբյուրներից ստացվող տվյալների մասով ընդունվել են նման տվյալների ընտրության գործընթացը, Բանկի համար դրա համապատասխանությունը և նման տվյալների նկատմամբ վերահսկողությունն ու կառավարումը,
- մեր SS ոլորտի մասնագետները ներգրավվել են հատուկ թեստավորում պահանջող ոլորտներում (օրինակ՝ տվյալների հուսալիություն և ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդել),
- ստուգվել է սկզբնական մնացորդների ճշգրտումների համապատասխանությունը:

Գնահատվել է ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշգրտությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Բանկի տարեկան հաշվետվությունը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ այլ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Մեր կողմից իրականացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն հասանելի լինի մեզ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռքբերված մեր գիտելիքների միջև, կամ արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Բանկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամուտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Բանկին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող էական թերությունները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց տրամադրում ենք հավաստիացում, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք մեր բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց ներկայացված հարցերից մենք առանձնացնում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար,

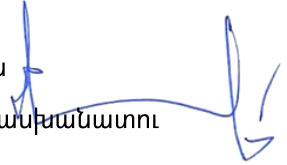
աուդիտի առանցքային հարցեր են: Այս հարցերը նկարագրում ենք աուդիտորի եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հանրային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցերը չպետք է ներկայացվեն աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրանց ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրանց ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Անկախ աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն հանդիսանում է Արմեն Հովհաննիսյանը:

Գագիկ Գյուլբուդադյան
Տնօրեն

Արմեն Հովհաննիսյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

12 ապրիլի 2019թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2018	2017
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	7	18,252,054	14,347,812
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	7	(10,873,540)	(7,754,391)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		7,378,514	6,593,421
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	8	235,298	208,122
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	8	(122,542)	(110,054)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		112,756	98,068
Զուտ առևտրային եկամուտ	9	312,143	434,952
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման գծով օգուտ		1,695,643	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ օգուտ		-	264,619
Այլ եկամուտներ	10	113,702	124,860
Արժեզրկման ծախս	11	(1,505,539)	(1,051,372)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	12	(1,103,324)	(927,965)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(131,652)	(126,520)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	21	(21,925)	(17,271)
Այլ ծախսեր	13	(521,591)	(752,288)
Շահույթ մինչև հարկումը		6,328,727	4,640,504
Շահութահարկի գծով ծախս	14	(1,274,939)	(972,374)
Տարվա շահույթ		5,053,788	3,668,130

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	2018	2017
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում</i>			
<i>Իրական արժեքի պահուստի շարժ (պարտքային գործիքներ)</i>			
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն տարվա ընթացքում		3,977,785	-
Փոփոխություններ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում		43,962	-
Փոխանցում շահույթին կամ վնասին		(1,695,643)	-
Շահույթահարկ		(456,429)	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով զուտ օգուտ		1,869,675	-
<i>Իրական արժեքի պահուստի շարժ (վաճառքի համար մատչելի)</i>			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ		-	5,969,759
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ օգուտ		-	(208,445)
Շահույթահարկ		-	(1,152,263)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ օգուտ		-	4,609,051
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		1,869,675	4,609,051
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք		6,923,463	8,277,181

17-ից 110 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
<i>Ակտիվներ</i>			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	18,215,567	13,088,527
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	-	645
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	3,677,170	1,289,016
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18	73,630,277	61,863,425
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	19	-	82,598,302
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	42,040,559	-
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	56,495,115	-
- Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	19	32,945,467	-
Հիմնական միջոցներ	20	1,986,277	2,001,799
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	71,477	88,952
Բռնագանձված ակտիվներ	22	866,251	692,835
Այլ ակտիվներ	23	476,637	355,158
Ընդամենը՝ ակտիվներ		230,404,797	161,978,659
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	24	20,665,778	2,681,088
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	-	392
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	25	29,126,454	23,094,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	93,895,419	65,106,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	27	27,173,064	17,600,637
Ստորադաս փոխառություններ	28	13,398,279	13,402,138
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		436,400	326,500
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	14	2,395,810	2,274,759
Այլ պարտավորություններ	29	470,855	523,617
Ընդամենը՝ պարտավորություններ		187,562,059	125,010,256

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Շանթթ.	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
<i>Սեփական կապիտալ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	8,752,800	8,752,800
Էմիսիոն եկամուտ		1,347,241	1,347,241
Գլխավոր պահուստ		16,000,000	3,000,000
Այլ պահուստներ		10,506,744	9,185,669
Չբաշխված շահույթ		6,235,953	14,682,693
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		<u>42,842,738</u>	<u>36,968,403</u>
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		<u>230,404,797</u>	<u>161,978,659</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2019թ. ապրիլի 12-ին Բանկի գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Գևորգ Մաչանյան
Գործադիր տնօրեն

Սեդրակ Բաղդասարյան
Գլխավոր հաշվապահ

17-ից 110 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնա- հատման պահուստ	Կուտակ- ված վնաս	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	3,000,000	8,075,559	1,110,110	14,682,693	36,968,403
ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը (ծանոթ. 6)	-	-	-	(548,600)	-	(500,528)	(1,049,128)
Վերահաշվարկված հաշվեկշիռը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	3,000,000	7,526,959	1,110,110	14,182,165	35,919,275
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	5,053,788	5,053,788
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>							
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	-	-	-	3,977,785	-	-	3,977,785
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների վաճառքից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ գումար	-	-	-	(1,695,643)	-	-	(1,695,643)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում զուտ փոփոխություններ	-	-	-	43,962	-	-	43,962
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահույթահարկ	-	-	-	(456,429)	-	-	(456,429)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	1,869,675	-	5,053,788	6,923,463
Հատկացում պահուստին	-	-	13,000,000	-	-	(13,000,000)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	13,000,000	-	-	(13,000,000)	-
Հաշվեկշիռը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	16,000,000	9,396,634	1,110,110	6,235,953	42,842,738

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքի պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագնա- հատման պահուստ	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	2,500,000	3,466,508	1,110,110	11,514,563	28,691,222
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	3,668,130	3,668,130
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>							
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	-	5,969,759	-	-	5,969,759
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցած զուտ օգուտ	-	-	-	(208,445)	-	-	(208,445)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	(1,152,263)	-	-	(1,152,263)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	4,609,051	-	3,668,130	8,277,181
Հատկացում պահուստին	-	-	500,000	-	-	(500,000)	-
Ընդամենը սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	500,000	-	-	(500,000)	-
Հաշվեկշիռը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	3,000,000	8,075,559	1,110,110	14,682,693	36,968,403

17-ից 110 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2018	2017
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	6,328,727	4,640,504
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման ծախս	1,505,539	1,051,372
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	153,577	143,791
Ստացվելիք տոկոսներ	(1,132,094)	(389,593)
Վճարվելիք տոկոսներ	258,768	242,650
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային վերագնահատումից զուտ վնաս	32,860	327,718
Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ (օգուտ)/վնաս	253	(124,395)
<i>Դրամական միջոցների հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները</i>	7,147,630	5,892,047
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(2,435,092)	(471,636)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(15,517,472)	(15,043,506)
Այլ ակտիվներ	(151,646)	47,003
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ ԿԲ-ի հետ	17,999,992	(13,999,997)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,522,088	6,634,158
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	29,228,426	12,648,183
Այլ պարտավորություններ	(63,950)	277,457
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) մինչև շահութահարկը	43,729,976	(4,016,291)
Վճարված շահութահարկ	(1,238,135)	(1,088,570)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	42,491,841	(5,104,861)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(45,411,219)	(15,642,566)
Հիմնական միջոցների առք	(131,870)	(53,961)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(7,700)	(45,743)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից ստացվելիք գումարներ	18,990	-
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	<u>(45,531,799)</u>	<u>(15,742,270)</u>
<i>Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
ՀՀ ԿԲ-ից վարկերի ստացում/(մարում)	(43,070)	624,933
Ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերի ստացում/(մարում)	(1,151,261)	1,454,683
Պարտքային արժեթղթերի թողարկում	9,777,704	12,198,550
Ստորադաս փոխառության մարում	(337)	(193)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	<u>8,583,036</u>	<u>14,277,973</u>
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	<u>5,543,078</u>	<u>(6,569,158)</u>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբի դրությամբ	13,088,527	19,010,509
Դրամական միջոցների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	(1,424)	-
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(414,614)	647,176
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջի դրությամբ (ծանոթ. 15)	<u>18,215,567</u>	<u>13,088,527</u>
Լրացուցիչ տեղեկատվություն՝		
Ստացված տոկոսներ	17,119,960	13,958,219
Վճարված տոկոսներ	(11,132,308)	(7,997,041)

17-ից 110 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 07 հոկտեմբերի 2004 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N84 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10.

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական ու տնտեսական բարեփոխումները, և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս բարիփոխումներից, ինչպես նաև Եվրասիական Տնտեսական Միությունում զարգացումներից, որի հետ շարունակվում է ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը:

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Ընկերության տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար

(նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը՝ վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար): Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով, բացառությամբ շենքերի, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2018թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որոնք ուժի մեջ են մտել, բայց դեռ կիրառելի չեն:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին 2018թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկը 2017թ-ի համար չի վերաներկայացրել ՖՀՄՍ 9-ի շրջանակում ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ համեմատական տեղեկատվությունը: Հետևաբար, 2017թ. համեմատական տեղեկատվությունը ներկայացվում է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն և համադրելի չէ 2018թ. ներկայացված տեղեկատվության հետ: 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման հետևանքով առաջացած տարբերությունները ճանաչվել են անմիջապես չբաշխված շահույթում և բացահայտվել 6 ծանոթագրությունում:

Դասակարգման և չափման փոփոխություններ

ՖՀՄՍ 9-ի պահանջով դասակարգման և չափման կատեգորիան որոշելու համար բոլոր ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ բաժնային գործիքների և ածանցյալների, պետք է գնահատվեն կազմակերպության ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելի և գործիքների պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերի համադրությամբ:

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների (իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, վաճառքի համար մատչելի, մինչև մարման ժամկետը պահվող և ամորտիզացված արժեքով) չափման դասակարգումները փոխարինվել են հետևյալով՝

- պարտքային գործիքներ ամորտիզացված արժեքով,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ, որոնց ապաճանաչումից օգուտը կամ վնասը փոխանցվում է շահույթին կամ վնասին,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, որոնց ապաճանաչումից օգուտը կամ վնասը չի փոխանցվում շահույթին կամ վնասին,
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառումը հիմնականում շարունակում է մնալ այնպիսին, ինչպիսին եղել է ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, բացառությամբ կազմակերպության իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող պարտավորությունների գծով սեփական պարտքային ռիսկի մասով առաջացող օգուտի կամ վնասի հաշվառմանը: Այս փոփոխությունները արտացոլվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և հետագա ապահասակարգման դեպքում չեն տեղափոխվում շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվություն:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգումը բացատրվում է 4.4.2 ծանոթագրությունում: 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման քանակական ազդեցությունը բացահայտվում է ծանոթագրություն 6-ում:

Արժեզրկման հաշվարկի փոփոխություններ

ՖՀՄՍ 9-ի ներդրումը հիմնավոր կերպով փոխել է Բանկի՝ վարկերի գծով արժեզրկման հաշվառումը փոխարինելով ՀՀՄՍ 39-ի «կրած կորուստների» մոդելը՝ ապագայի վրա հիմնված «ակնկալվող պարտքային կորուստների» մոդելով: ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է Բանկից ճանաչել իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չհաշվառվող բոլոր վարկերի և այլ պարտքային ֆինանսական ակտիվների, ինչպես նաև վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ բաժնային գործիքների համար արժեզրկումից կորուստ չի հաշվարկվում: Պահուստը որոշվում է ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա, որը կապված է հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում դեֆոլտի հավանականության հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Եթե ֆինանսական ակտիվը համապատասխանում է գնված կամ ստեղծված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվի սահմանմանը, ապա պահուստը հաշվարկվում է ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխության հիման վրա:

Բանկի արժեզրկման գնահատման մանրամասները բացահայտվում են 36.1.2 ծանոթագրությունում: 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման քանակական ազդեցությունը բացահայտվում է ծանոթագրության 6-ում:

ՖՀՄՍ 7

ՖՀՄՍ 9-ի և ՀՀՄՍ 39-ի միջև տարբերություններն արտացոլելու համար ՖՀՄՍ 7 *Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներն* արդիականացվել են, և Բանկն այն ընդունել է ՖՀՄՍ 9-ի հետ միասին՝ 2018թ. հունվարի 1-ից սկսվող տարվա համար: Փոփոխությունները ներառում են անցումային բացահայտումներ, ինչպես նկարագրված է ծանոթագրություն 6-ում, ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների վերաբերյալ որակական և քանակական տեղեկատվություն, ինչպիսիք են օգտագործված ենթադրություններն ու ելակետային տվյալները՝ նշված 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Ներքոհիշյալ այլ ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2018թ-ին, որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» և «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ». պարզաբանումներ (ՖՀՄՍ 15 փոփոխություններ)
- «Բաժնետրոմսերի վրա հիմնված վճարման» գործարքների դասակարգում և չափում (ՖՀՄՍ 2 փոփոխություններ)
- ՀՀՄՍ 40 (Փոփոխություններ) «Ներդրումային գույք»՝ Ներդրումային գույքի վերադասակարգումներ
- ՖՀՄՄԿ 22 «Արդարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ»:

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՍ 16, «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16-ը կփոխարինի ՀՀՄՍ 17-ին՝ «Վարձակալություն» և նրա 3 մեկնաբանություններին: Այն ամբողջացնում է ՀՀՄՍ 16-ի՝ վարձակալության հաշվառման վերանայման երկարաժամկետ ծրագիրը: Վարձակալությունը կարտացոլվի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ճանաչելով օգտագործման իրավունքը որպես ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորությունը: ՖՀՄՍ 16-ը նախատեսում է 2 կարևոր պարզեցում ցածրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ՝ 12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալությունների համար:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառում, այնուամենայնիվ, Բանկը որոշել է այն վաղաժամ չկիրառել:

Ղեկավարությունը ներկայում գնահատում է ստանդարտի լիարժեք ազդեցությունը: Մինչ այժմ Բանկը՝

- որոշել է օգտվել գործնական նպատակահարմարությունից՝ չկատարելու առկա վարձակալությունների ամբողջական վերանայում և կիրառելու ՖՀՄՍ 16-ը միայն նոր կամ փոփոխված պայմանագրերի դեպքում: Քանի որ որոշ վարձակալություններ կփոխվեն կամ կնորացվեն 2019թ., Բանկը վերագնահատել է այդ վարձակալությունները և սահմանել, որ դրանք պետք է հաշվառվեն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ ճանաչելով օգտագործման իրավունքը որպես ակտիվ,
- գնահատել է, որ ամենաէական ազդեցությունը կլինի Բանկի կողմից ակտիվի՝ որպես օգտագործման իրավունքի և գրասենյակային ու արտադրական շենքերի վարձակալության գծով պարտավորությունը ճանաչելու անհրաժեշտությունը, որոնք ներկայում հաշվարկվում են որպես գործառնական վարձակալություն: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ապագա վարձավճարների նվազագույն չափը կազմել է 8,800 հազար դրամ: Սա կնշանակի, որ վերը նշված արժեքի բնույթը գործառնական վարձակալության ծախսից կփոխվի մաշվածության և տոկոսային ծախսի:
- կանխորոշել է, որ ընթացիկ ֆինանսական վարձակալությունը էական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա,
- ներդնում է նոր ՏՏ համակարգ, որը կօժանդակի վարձակալական պայմանագրերի գրանցմանը:

Բանկը նախատեսում է ներդնել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից սկսած՝ կիրառելով ստանդարտի նորացված հետադարձ մոտեցումը: Ըստ այս մոտեցման՝ ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման համապարփակ ազդեցությունը ճանաչվում է որպես սեփական կապիտալի ճշգրտում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Համեմատական տեղեկատվություն չի ներկայացվում:

Այս անցումային մոտեցման ընտրությունը հանգեցնում է քաղաքականության վերաբերյալ Բանկի կողմից հետագա որոշումների կայացմանը, քանզի կան մի քանի այլ անցումային մեղմացումներ, որոնք կարող են կիրառվել: Դրանք վերաբերում են այն վարձակալություններին, որոնք նախկինում գործել են և կարող են կիրառվել վարձակալություն առ վարձակալություն հիմքով: Բանկը ներկայում գնահատում է անցումային այս մյուս մեղմացումների կիրառման ազդեցությունը:

ՖՀՄՍ 16-ը էական փոփոխություններ չի կատարել վարձատուների հաշվառման գծով, և, հետևաբար, Բանկը չի ակնկալում որևէ փոփոխություն այն վարձակալությունների դեպքում, երբ ինքը հանդես է գալիս որպես վարձատու:

Այլ ստանդարտներ

Հետևյալ փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները զգալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ՖՀՄՍ 23 «Անորոշություն շահութահարկի մոտեցումների շուրջ» (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից),
- ՖՀՄՍ 9 (փոփոխություններ) «Ֆինանսական գործիքներ» - Կանխավճարների առանձնահատկությունները՝ բացասական փոխհատուցմամբ (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից),
- ՀՀՄՍ 19 (փոփոխություններ) «Աշխատակիցների հատուցումներ - Պլանի փոփոխություն, կրճատում կամ մարում (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից)
- 2015-2017թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-(ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից):

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Ե՛վ ՖՀՄՍ 9-ի, և՛ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն՝ տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ամորտիզացված արժեքով չափվող բոլոր ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների համար: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի դասակարկվող տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների տոկոսային եկամուտը նույնպես հաշվառվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշտությամբ զեղչում է գնահատված ապագա դրամական մուտքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի կամ անհրաժեշտության դեպքում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև ֆինանսական ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեք:

Արդյունավետ տոկոսադրույքը (և, հետեւաբար, ակտիվի ամորտիզացված արժեքը) հաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման ցանկացած գեղչ կամ հավելավճար, գանձումներ և ծախսեր, որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասն են: Բանկը ճանաչում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով հատուցադրույքը, որը ներկայացնում է վարկի ակնկալվող գործողության ժամկետի նկատմամբ կայուն հատուցադրույքի լավագույն գնահատումը: Այսպիսով, այն ճանաչում է տարբեր փուլերում գանձվող պոտենցիալ տարբեր տոկոսադրույքների ազդեցությունը և գործիքի կյանքի ընթացքում այլ ազդեցությունները (ներառյալ կանխավճարները, տուգանքները և գանձումները):

Եթե ֆինանսական ակտիվի գծով դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ակնկալիքները վերանայվում են պարտքային ռիսկից չբխող պատճառներով, ապա հաշվեկշռում ճշգրտումը հաշվառվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի դրական կամ բացասական ճշգրտում տոկոսային եկամտի ավելացմամբ կամ նվազմամբ: Ճշգրտումը հետագայում ամորտիզացվում է տոկոսային և նմանատիպ եկամտի միջոցով շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տես 4.4.6 ծանոթագրությունում:

Կումիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված դրամային արժեթղթերի (որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով ներդրումային արժեթղթեր դասակարգվող (մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը՝ որպես վաճառքի համար մատչելի)) իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով (կիրառելի են 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվությունների համար): Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսեր, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ բաժնային գործիքներ դասակարգված բաժնետոմսերինը (մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը՝ որպես վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքներ), որոնց համար ընտրությունը կատարվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու տարբերակը, ընդգրկվում են կապիտալում՝ իրական արժեքի փոփոխությունների պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2018թ. դեկտեմբերի 31	2017թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	483.75	484.10
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	553.65	580.10

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն

հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Ֆինանսական գործիքներ

4.4.1 Ճանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխառությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի՝ գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

4.4.2 Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ- 2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը.
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով «մայր գումար» է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական ակտիվներ- մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը գործող քաղաքականություն
Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական ակտիվները հետևյալ դասերից մեկում.

- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող,
- վաճառքի համար մատչելի և
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և այս դասի շրջանակում՝ որպես
 - առևտրային նպատակներով պահվող կամ
 - նախորոշված որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

4.4.3 Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (տես նաև ծանոթագրություն 4.4.4) կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

2018 թվականի հունվարի 1-ից իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կա՛մ բոլոր, կա՛մ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կա՛մ դրանց մի մասը: Նման

դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

4.4.4 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առոչինչ: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է (տես 4.4.3 ծանոթագրություն), իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով (տես 4.4.6 ծանոթագրություն), ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը գործող քաղաքականություն

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվել են փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով և ակտիվը չի ապաճանաչվել, ապա ակտիվի արժեզրկումը չափվում է՝ օգտագործելով մինչև փոփոխությունը կիրառվող տոկոսադրույքը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4.4.5 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն գտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

4.4.6 Արժեզրկում

2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները («ECL») հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին.

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Բանկը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վերջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված «ներդրումային» վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը մշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Ավելի մանրամասն բացատրվում է 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խումբ - ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե

ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեգրված տոկոսները:

Վնասը դիֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դիֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Դեֆոլտի հավանականությունը, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարը և դեֆոլտի ժամանակ վնասը ավելի մանրամասն բացահայտվում են 36.1.2 ծանոթագրությունում:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը (տես՝ ծանոթ. 4.4.4), և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի կամ փոխատվությունների պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հաարժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեզրկումից կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
 - Վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակտնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
 - եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեզրկումից կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:
 - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխավորության

պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման՝ Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

Մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը գործող քաղաքականություն

Ամորֆիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն» արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորֆիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից

ծախս չափելու համար գեղջման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում պարտքային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական միջոցների հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդոլոգիան և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեզրկման ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեզրկման ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեզրկման ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, սեփական կապիտալից վերաձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի մասին մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռքբերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորություններ

Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով, կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, ապա հետագայում չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված գործարքային ծախսերով: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են որպես շահույթում կամ վնասում զուտ առևտրային եկամտի մի մաս:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում

են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

4.8 Վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.9 Ներդրումային արժեթղթեր

2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում՝ դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում.

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,

- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթուղթը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

Մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը գործող քաղաքականություն

Ներդրումային արժեթղթերը սկզբնապես չափվել են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով ուղղակի ծախսերը՝ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չչափվող ներդրումային արժեթղթերի դեպքում և հետագայում, դասակարգումից կախված, հաշվարկվել են որպես կա՛մ մինչև մարման ժամկետը պահվող, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, կա՛մ վաճառքի համար մատչելի:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մոտ ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքների, փոխարժեքների կամ բաժնետոմսերի գների փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով, ընդ որում օգուտներն ու վնասները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ներառված կուտակված շահույթը կամ վնասը վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռքբերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Կարգավորվող ֆինանսական շուկաներում ակտիվորեն վաճառվող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը որոշվում է հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գների միջոցով: Ակտիվ շուկա չունեցող գործիքների իրական արժեքը որոշվում է գնահատման մոդելների միջոցով: Նման մոդելները ներառում են վերջին շուկայական անկախ գործառնությունները, էականորեն չտարբերվող ակտիվների շուկայական գներին հղում կատարելը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը: Հակառակ դեպքում՝ ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող

Բանկը որոշ ներդրումային արժեթղթեր նախանշում է որպես իրական արժեքով չափվող՝ իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչելով շահույթում կամ վնասում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեզրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Ջուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ օգուտ/վնաս հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.14 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	6	16.67
Տրանսպորտային միջոցներ	7	14.29
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս

ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Շենքը վերագնահատվում է կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.15 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.16 Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Բանկի քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.17 Ներգրված միջոցներ

Ներգրված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.18 Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային պարտավորվածություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխիքները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ սկզբնական իրական արժեքը ամորտիզացվում է երաշխիքի կամ պարտավորվածության գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Հետագայում նրանք չափվում են հետևյալ կերպ.

- 2018թ. հունվարի 1-ից՝ ամորտիզացված գումարից և կորուստների գծով պահուստների գումարից առավելագույնով,
- մինչև 2018թ. հունվարի 1-ը՝ ամորտիզացված գումարի և պայմանագրերից բխող հնարավոր վճարների ներկա արժեքի առավելագույնով,

Ֆինանսական երաշխիքների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում՝ «Այլ պարտավորություններում»: Վարկային պարտավորությունների գծով ակնկալվող կորուստները ներառված են հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ձևավորված պահուստներում (տես ծանոթագրություն 18):

4.19 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել: Պահուստները ներառում են նաև ֆինանսական երաշխիքների գծով պարտավորությունները, ինչպես ներկայացվում է 4.18 ծանոթագրությունում:

4.20 Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.21 Հավատարմագրային գործառնություններ

Բանկն իրականացնում է հավատարմագրային գործառնություններ իր հաճախորդների համար: Բանկը նաև մատուցում է դեպոզիտարիոն ծառայություններ, ինչը ներառում է հաճախորդներին պատկանող արժեթղթերի դեպո հաշիվներով գործառնությունները: Բանկի կողմից կառավարվող ակտիվները, ինչպես նաև դրանցից ծագող պարտավորությունները չեն ներառվում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում: Բանկը կրում է հավատարմագրային գործառնությունների գծով գործառնական ռիսկը, իսկ նշված գործառնությունների վարկային և շուկայական ռիսկը կրում են հաճախորդները:

Հավատարմագրային գործառնություններից ստացված վարձավճարները արտացոլվում են կոմիսիոն և այլ տեսքով եկամուտներում:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի փոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են (տես 4.4.2 ծանոթագրությունը):

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 33):

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում կանխատեսվող տեղեկատվության ներառումը (տես 36.1.2 ծանոթագրություն), ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների (տես 31 ծանոթագրություն):

6 Անցման բացահայտում

Ստորև նկարագրվում է ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության և չբաշխված շահույթի վրա՝ ներառյալ ՀՀՄՍ 39-ի կրած պարտքային կորուստների հաշվարկների՝ ՖՀՄՍ 9-ի ակնկալվող պարտքային կորուստներով փոխարինման ազդեցությունը:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացվում են Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն չափման դասերը և ՖՀՄՍ 9-ի ներքո նոր չափման դասերը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	Սկզբնական դասակարգում		Սկզբնական հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն	Նոր հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն
	ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն	Նոր դասակարգում ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն		
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեք	13,088,527	13,086,676
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեք	1,289,016	1,234,301
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին՝ ներառյալ վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեք	61,863,425	61,412,065
Ներդրումային արժեթղթեր՝ պարտքային	Վաճառքի համար մատչելի	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող	82,523,367	67,736,822
Ներդրումային արժեթղթեր՝ բաժնային	Վաճառքի համար մատչելի	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող	74,935	74,935
Ներդրումային արժեթղթեր՝ պարտքային	Մինչև մարման ժամկետը պահվող	Ամորտիզացված արժեք	-	13,999,366
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր	Ամորտիզացված արժեք	188,856	180,827
			<u>159,028,126</u>	<u>157,724,992</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	2,681,088	2,681,088
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	23,094,375	23,094,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	65,106,750	65,106,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	17,600,637	17,600,637
Ստորադաս փոխառություն	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	13,402,138	13,402,138
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	Ամորտիզացված արժեք	Ամորտիզացված արժեք	408,544	408,544
			<u>122,293,532</u>	<u>122,293,532</u>

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն հաշվեկշռային արժեքների համադրումը ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ հաշվարկված մնացորդների միջև ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասակարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Վերաչափում (այլ)	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
<i>Ամորտիզացված արժեք</i>					
<i>Դրանմական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	13,088,527				
Վերաչափում		-	(1,851)	-	
Տարեվերջի մնացորդ					13,086,676
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	1,289,016				
Վերաչափում		-	(54,715)	-	
Տարեվերջի մնացորդ					1,234,301
<i>Վարկեր և փոխադրվածություններ հաճախորդներին՝ ներառյալ վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	61,863,425				
Վերաչափում		-	(451,360)	-	
Տարեվերջի մնացորդ					61,412,065
<i>Ներդրումային արժեթղթեր</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	-				
Վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից		14,786,545	(12,611)	(774,568)	
Տարեվերջի մնացորդ					13,999,366
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	188,856				
Վերաչափում		-	(8,029)	-	
Տարեվերջի մնացորդ					180,827
Ընդամենը ամորտիզացված արժեք	76,429,824	14,786,545	(528,566)	(774,568)	89,913,235

Հազար ՀՀ դրամ

	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասա- կարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Վերաչափում (այլ)	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
<i>Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	82,598,302				
Վերադասակարգում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող բաժնային գործիքներ		(74,935)	-	-	
Վերադասակարգում անորոշիզացված արժեքով		(14,786,545)	-	-	
Վերադասակարգում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող պարտքային գործիքներ		(67,736,822)	-	-	
Տարեվերջի մնացորդ		(82,598,302)	-	-	-
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող պարտքային գործիքներ</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	-				
Վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից		67,736,822	-	-	
Տարեվերջի մնացորդ					67,736,822
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող բաժնային գործիքներ</i>					
Տարեսկզբի մնացորդ	-				
Վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից		74,935	-	-	
Տարեվերջի մնացորդ					74,935
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափող ֆինանսական ակտիվներ	82,598,302	(14,786,545)	-	-	67,811,757
<i>Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	645	-	-	-	645
Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական ակտիվներ	645	-	-	-	645

Հազար ՀՀ դրամ

	Հաշվեկշռային արժեք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասա- կարգում	Վերաչափում (ակնկալվող պարտքային կորուստներ)	Վերաչափում (այլ)	Հաշվեկշռային արժեք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
<i>Ամորտիզացված արժեք</i>					
<i>Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ</i>	2,681,088	-	-	-	2,681,088
<i>Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>	23,094,375	-	-	-	23,094,375
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>	65,106,750	-	-	-	65,106,750
<i>Թողարկված պարտքային արժեթղթեր</i>	17,600,637	-	-	-	17,600,637
<i>Ստորադաս փոխառություն</i>	13,402,138	-	-	-	13,402,138
<i>Այլ ֆինանսական պարտավորություններ</i>	408,544	-	-	-	408,544
<i>Ընդամենը ամորտիզացված արժեք</i>	<u>122,293,532</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>122,293,532</u>
<i>Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
<i>Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>	392	-	-	-	392
<i>Ընդամենը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական պարտավորություններ</i>	<u>392</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>392</u>

ՖՀՄՍ 9-ի անցման ազդեցությունը պահուստների և չբաշխված շահույթի վրա ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

**Պահուստներ և
չբաշխված շահույթ**

Իրական արժեքի պահուստ

Տարեվերջի մնացորդ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն (2017թ. դեկտեմբերի 31)	8,075,559
Պարտքային արժեթղթերի վերադասակարգում վաճառքի համար մատչելի դասից ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող դաս	(774,568)
Իրական արժեքով՝այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն	71,054
Հետաձգված հարկ	154,914
Տարեսկզբի մնացորդ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն (2018թ. հունվարի 1)	<u>7,526,959</u>

Չբաշխված շահույթ

Տարեվերջի մնացորդ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն (2017թ. դեկտեմբերի 31)	14,682,693
ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում՝ ներառյալ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվողները (տես՝ ստորև)	(607,896)
Հետաձգված հարկ	107,368
Տարեսկզբի մնացորդ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն (2018թ. հունվարի 1)	<u>14,182,165</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալի փոփոխություններ ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման հետևանքով	<u>(1,049,128)</u>

Հետևյալ աղյուսակը համադրում է.

- ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից վերջնական պահուստը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ,
- ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստների սկզբնական պահուստին 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ	ՀՀՄՍ 39 համաձայն արժեզրկման կորուստների պահուստ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ակնկալվող պարտքային կորուստներ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
		Վերաչափում	
Արժեզրկումից պահուստ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	1,851	1,851
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	54,715	54,715
ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վարկեր և դեբիտորական պարտքեր և մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր/ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվներ	1,574,827	451,360	2,026,187
ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր/ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ամորտիզացված արժեքով պարտքային գործիքներ	-	12,611	12,611
ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վաճառքի համար մատչելի ներդրումային պարտքային արժեթղթեր/ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվներ	-	71,054	71,054
Այլ ակտիվներ	-	8,029	8,029
	1,574,827	599,620	2,174,447
Ֆինանսական երաշխիքների	-	8,276	8,276
	-	8,276	8,276
Ընդամենը արժեզրկումից պահուստ	1,574,827	607,896	2,182,723

7 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Վարկեր և փոխատվություններ հաճախորդներին	6,509,974	5,893,624
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի)	11,144,883	7,945,251
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող)	81,551	-
Ֆակտորինգից եկամուտ	248,747	265,385
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	146,819	26,764
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	114,178	107,164
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	-	94,707
Այլ տոկոսային եկամուտ	5,902	14,917
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	18,252,054	14,347,812

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	7,152,452	4,976,838
Ռեպո գործառնություններ	626,778	609,971
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,543,241	1,319,106
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,551,069	848,476
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	10,873,540	7,754,391

8 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Դրամարկղային գործառնություններ	27,540	33,309
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	96,125	69,765
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	42,543	29,697
Բրոքերային գործառնություններ	61,574	72,840
Վճարային քարտերով գործառնություններ	4,647	-
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	2,869	2,511
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	235,298	208,122

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	30,322	30,249
Ստացված երաշխիքներ	1,204	2,733
Բրոքերային գործառնություններ	59,105	58,753
Միջնորդական ծառայությունների գծով ծախսեր	30,936	17,847
Այլ ծախսեր	975	472
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	122,542	110,054

9 Զուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Զուտ եկամուտ ածանցյալ գործիքներից	7,151	202,513
Արտաթույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	304,992	232,439
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	312,143	434,952

10 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից եկամուտներ	11,900	39,515
Բռնագանձված ակտիվների վաճառքից եկամուտ	558	3,038
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	-	9,870
Շահաբաժիններից եկամուտ	4,996	5,100
Ֆինանսական միջնորդությունից եկամուտ	22,603	58,471
Ապահովագրական հատուցում	25,606	4,341
Արժեթղթերով գործառնություններից եկամուտ	43,691	20
Այլ եկամուտ	4,348	4,505
Ընդամենը այլ եկամուտներ	113,702	124,860

11 Արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	Գործողության		Ընդամենը 2018թ.	Ընդամենը 2017թ.
		ամբողջ ժամկետի ընթացքում չարժեզրկված ակնկալվող պարտքային կորուստներ	ամբողջ ժամկետի ընթացքում արժեզրկված ակնկալվող պարտքային կորուստներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	(427)	-	(427)	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	11,250	-	11,250	-
Վարկեր և փոխառություններ հաճախորդներին	18	(153,312)	626,703	930,237	1,403,628
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	43,962	-	43,962	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19	47,616	-	47,616	-
Այլ ակտիվներ	23	2,037	-	2,037	-
Ֆինանսական երաշխիքներ	31	(2,527)	-	(2,527)	-
Ընդամենը արժեզրկման ծախս/(հակադարձում)		(51,401)	626,703	1,505,539	1,051,372

12 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2018	2017
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	1,096,098	926,518
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	5,199	1,447
Այլ	2,027	-
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	1,103,324	927,965

13 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Ոչ առևտրային ակտիվների արտարժույթային փոխարկումներից զուտ վնաս	32,860	327,718
Թարնկարժեք մետաղներով գործառնություններից ծախսեր	4,016	-
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	101,890	95,434
Նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	51,252	72,036
Ներկայացուցչական ծախսեր	33,275	26,936
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	16,847	11,197
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	33,516	6,290
Վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	37,047	28,329
Վարձակալության գծով ծախսեր	25,280	17,280
Վարչական ծախսեր	22,430	24,803
Ապահովագրության գծով ծախսեր	24,745	21,229
Գործուղման ծախսեր	19,836	15,516
Անվտանգության գծով ծախսեր	7,680	7,694
Վճարներ ֆինանսական հաշտարարին	16,198	13,026
Գրասենյակային ծախսեր	16,103	9,036
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	16,341	12,149
Հիմնական միջոցների օտարման գծով ծախսեր	11,826	-
ԱՔՌԱ-ի գծով ծախսեր	6,418	5,542
ԱՐՔԱ-ի գծով ծախսեր	30,583	7,407
Գովազդի ծախսեր	11,035	4,026
Ինկասացիոն ծախսեր	2,413	1,440
Այլ ծախսեր	-	45,200
Ընդամենը այլ ծախսեր	521,591	752,288

14 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	1,348,035	1,000,000
Հետաձգված հարկ	(73,096)	(27,626)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	1,274,939	972,374

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2017թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄԱ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման

բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

Հազար ՀՀ դրամ	Արդյունավետ դրույքաչափ		Արդյունավետ դրույքաչափ	
	2018	(%)	2017	(%)
Շահույթ մինչև հարկումը	6,328,727		4,640,504	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	1,265,745	20	928,101	20
Չնվազեցվող ծախսեր	2,410	-	23,793	1
Արտարժույթի բացասական փոխարժեքային տարբերություն	6,784	-	20,480	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	1,274,939	20	972,374	21

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ:

Հազար ՀՀ դրամ	2017				2018			
	Զուտ մնացորդ	ՖՀՄՍ 9-ի ներդրման ազդեցությունը	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,604)	370	(3,514)	-	(4,748)	-	(4,748)	
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(4,751)	10,943	1,307	-	7,499	7,499	-	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	90,272	56,536	-	146,808	146,808	-	
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (AFS)	(2,018,886)	154,914	-	(456,429)	(2,320,401)	-	(2,320,401)	
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր (HTM)	-	2,522	9,523	-	12,045	12,045	-	
Հիմնական միջոցներ	(277,527)	-	31,600	-	(245,927)	-	(245,927)	
Այլ ակտիվներ	(2,669)	1,606	12,527	-	11,464	11,464	-	
Այլ պահուստներ	(15,602)	1,655	(14,666)	-	(28,613)	-	(28,613)	
Այլ պարտավորություններ	46,280	-	(20,217)	-	26,063	26,063	-	
Հետաձգված հարկ	(2,274,759)	262,282	73,096	(456,429)	(2,395,810)	203,879	(2,599,689)	

Հազար ՀՀ դրամ

	2016	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2017
Այլ պարտավորություններ	15,336	30,944	-	46,280
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվներ	15,336	30,944	-	46,280
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(5,841)	4,237	-	(1,604)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(807)	(3,944)	-	(4,751)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր	(866,623)	-	(1,152,263)	(2,018,886)
Հիմնական միջոցներ	(277,527)	-	-	(277,527)
Այլ ակտիվներ	(4,753)	2,084	-	(2,669)
Այլ պահուստներ	(9,907)	(5,695)	-	(15,602)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,165,458)	(3,318)	(1,152,263)	(2,321,039)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,150,122)	27,626	(1,152,263)	(2,274,759)

15 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2,100,657	1,156,019
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,299,569	9,409,572
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	1,714,746	800,074
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդաններ	1,102,019	1,722,862
	18,216,991	13,088,527
Արժեզրկումից պահուստներ	(1,424)	-
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,215,567	13,088,527

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2017թ.՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի չափով ամբողջությամբ ՀՀ դրամով: Այդ միջոցները 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 11,363,997 հազար դրամ (2017թ.՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 18%, 8,646,812 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ

Կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,484,676 հազար դրամ գումարով (87%) հաշիվները կենտրոնացված են մեկ բանկում, ինչն իրենից ներկայացնում է էական կենտրոնացում (2017թ.՝ 1,767,876 հազար դրամ (70%) չորս բանկերում):

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
<i>Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ</i>		
Հունվարի 1-ի դրությամբ ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	1,851	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(427)	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,424	-

2018թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկի մարում գրավների տրամադրման միջոցով 348,103 հազար դրամ գումարով (2017թ.՝ 81,168 հազար դրամ):

16 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Արժույթի և տոկոսադրույքի սվոպերը դրամական միջոցների մեկը մյուսով փոխարինման ապահովումներ են: Սվոփերը հանգեցնում են արտարժույթների տնտեսական փոխանակման: Բանկի պարտքային ռիսկը ներկայացնում է սվոպային պայմանագրերի փոխարինման պոտենցիալ ծախս, այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմերը չմարեն իրենց պարտավորությունները:

Առկա ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համախառն պայմանագրային կամ պայմանական գումարները, համաձայն որոնց գործիքները նպաստավոր են կամ ոչ, կարող են ժամանակ առ ժամանակ նշանակալիորեն տատանվել՝ հանգեցնելով ածանցյալ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համախառն իրական արժեքների տատանման:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			31 դեկտեմբերի 2017թ.		
	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավո- րությունների իրական արժեք	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավո- րությունների իրական արժեք
<i>Արարարժույթով պայմանագրեր</i>						
Արտաժութային սվոփ պայմանագրեր	-	-	-	436,304	645	392
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	436,304	645	392

17 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	2,415,153	409,954
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	360,000	2,500
Դեպոնացված միջոցներ բանկերում	129,413	242,486
Դեպոնացված միջոցներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	831,433	632,081
Այլ հաշիվներ	7,136	1,995
	<u>3,743,135</u>	<u>1,289,016</u>
Արժեզրկումից պահուստներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	(65,965)	-
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	<u>3,677,170</u>	<u>1,289,016</u>

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Դեպոնացված միջոցները ֆինանսական կազմակերպություններում 634,165 հազար դրամ (2017թ.՝ 392,050 հազար դրամ) գումարի չափով իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիայում մարքետ մեյքերության պայմանագրերով ստանձնված պարտավորությունների կատարման միջոցներ:

Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2018թ.	2017թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամեն
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	54,715	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	11,250	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>65,965</u>	<u>-</u>

18 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.			31 դեկտեմբերի 2017թ.		
	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Արժեզրկման պահուստ	Հաշվեկշռային արժեք
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>						
Հիփոթեքային վարկեր	7,953,092	(169,047)	7,784,045	6,348,274	(131,442)	6,216,832
Սպառողական վարկեր	1,979,090	(116,415)	1,862,675	2,445,132	(223,610)	2,221,522
Կրեդիտ քարտերը	151,265	(3,993)	147,272	-	-	-
Հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր	327,162	(808)	326,354	385,919	-	385,919
<i>Առևտրային վարկեր</i>						
Առևտուր	9,648,492	(186,392)	9,462,100	5,428,432	(192,314)	5,236,118
Արդյունաբերություն	26,824,151	(479,122)	26,345,029	25,940,370	(543,393)	25,396,977
Գյուղատնտեսություն	9,001,989	(264,589)	8,737,400	6,910,826	(138,217)	6,772,609
Շինարարություն	7,355,211	(312,516)	7,042,695	3,962,343	(79,246)	3,883,097
Այլ	12,010,408	(87,701)	11,922,707	12,016,956	(266,605)	11,750,351
Ընդամենը	75,250,860	(1,620,583)	73,630,277	63,438,252	(1,574,827)	61,863,425

Վերոնշյալ աղյուսակում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստները ներառում են նաև որոշ վարկային պարտավորվածությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները (վճարային քարտեր և օվերդրաֆտներ), քանզի Բանկը չի կարող առանձնացնել վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը ֆինանսական գործիքների բաղադրիչից:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը, այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 348,103 հազար դրամ (2017թ.՝ 81,168 հազար դրամ): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 11.99 % (2017թ.՝ 13.0 %) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով վարկերի համար 9.52 % (2017թ.՝ 10.5 %):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի էական կենտրոնացում տրամադրված վարկերի գծով 32,292,427 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 42.9%-ը) ընդհանուր գումարով, տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապված անձանց (2017թ.՝ 32,637,209 հազար դրամ կամ 51.4 %՝ տրամադրված թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 695,411 հազար դրամ (2017թ.՝ 756,811 հազար դրամ):

Հիփոթեքային, սպառողական և առևտրային վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

2018

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	104,219	42,983	5,621	152,823
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	870	(870)	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(4,899)	4,899	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	-	(2,842)	2,842	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(12,314)	133,332	134,469	255,487
Վերականգնում	-	-	32,261	32,261
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(150,308)	(150,308)
Մնացորդ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>87,876</u>	<u>177,502</u>	<u>24,885</u>	<u>290,263</u>

	12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը
<i>Առևտրային վարկեր</i>				
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	841,077	90,989	941,298	1,873,364
Տարեսկզբի մնացորդում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների փոփոխություններ՝				
- փոխանցում 12-ամսյա ականավոր պարտքային կորուստներ	18,196	(18,196)	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	(1,469)	1,469	-	-
- փոխանցում ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ականավոր պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	(1,541)	-	1,541	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(140,998)	493,371	795,768	1,148,141
Վերականգնում	-	-	833,544	833,544
Դուրսգրում տարվա ընթացքում	-	-	(2,524,729)	(2,524,729)
Մնացորդ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>715,265</u>	<u>567,633</u>	<u>47,422</u>	<u>1,330,320</u>

Վարկային պորտֆելի ականավոր պարտքային կորուստների աճը պայմանավորված է եղել պորտֆելի համախառն չափի աճով և պարտքային ռիսկի աճի եւ տնտեսական պայմանների վատթարացման հետևանքով փուլերի միջև շարժով: Տնտեսական գործոնների հետագա վերլուծությունը ներկայացված է 36.1.2 ծանոթագրությունում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկումից կորուստների գծով պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2017		
	Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր	Առևտրային վարկեր	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1 դրությամբ	133,684	1,164,733	1,298,417
Տարվա ծախս	237,373	813,999	1,051,372
Դուրսգրում	(39,230)	(815,983)	(855,213)
Վերականգնում	23,225	57,026	80,251
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>355,052</u>	<u>1,219,775</u>	<u>1,574,827</u>
Անհատական արժեզրկում	192,756	1,213,469	1,406,225
Խմբային արժեզրկում	162,296	6,306	168,602
	<u>355,052</u>	<u>1,219,775</u>	<u>1,574,827</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	<u>780,306</u>	<u>254,128</u>	<u>1,034,434</u>

Բանկն ընդունել է արժեթղթեր՝ որպես գրավ առևտրային վարկերի համար, որոնք թույլատրվում են վաճառել կամ վերագրավադնել: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.		31 դեկտեմբերի 2017թ.	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը (համախառն)	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը (համախառն)
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	346,054	327,162	382,621	385,919
Ընդամենը գնված արժեթղթեր և հետգնման պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	<u>346,054</u>	<u>327,162</u>	<u>382,621</u>	<u>385,919</u>

Ինչպես նշված է 33 ծանոթագրությունում, 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի և փոխատվությունների գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 35 ծանոթագրությունում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային, փոխարժեքային և տոկոսադրույքային վերլուծությունը բացահայտված է 36 ծանոթագրությունում:
Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց հետ գործարքների վերաբերյալ բացահայտված է 32 ծանոթագրությունում:

19 Ներդրումային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
<i>Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր</i>		
Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր	56,549,319	-
	56,549,319	-
Արժեզրկումից պահուստներ	(54,204)	-
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող)	56,495,115	-
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող)	6,227,338	-
Արժեզրկումից պահուստներ	(6,023)	-
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող)	6,221,315	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող, ինչպես նաև հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.		

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	12,611	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	47,616	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	60,227	-

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի
2018թ.

31 դեկտեմբերի
2017թ.

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Պարտքային գործիքներ	41,969,806	-
Բաժնային գործիքներ	70,753	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումային արժեթղթեր	-	82,598,302
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի)	42,040,559	82,598,302

Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի) պարտքային գործիքներ

	26,724,152	-
--	------------	---

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող, ինչպես նաև հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ

2018

2017

	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	71,054	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	43,962	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	115,016	-

Վերոնշյալ կորուստների գծով պահուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանզի իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի) և հետզնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային գործիքների հաշվեկշռային արժեքը հենց իրենց իրական արժեքն է:

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի) ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.		31 դեկտեմբերի 2017թ.	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	7.24-16.9%	2019-2036	7.5-16.9%	2019-2036
ՀՀ պետական պարտատոմսեր արտարժույթային	5.73-6.63%	2025	4.6-6.6%	2020-2026
Ոչ պետական պարտատոմսեր	11.74%	2019-2029	6.3-11.7%	2018-2029

Ամորտիզացված արժեքով ներդրումային արժեթղթերն (2017թ.՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող) ըստ եկամտաբերության և մարմանը մնացած ժամկետների.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.		31 դեկտեմբերի 2017թ.	
	%	Ժամկետ	%	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	10.63-10.69%	2047	-	-

Գրավադրված արժեթղթերը այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գրավադրված են հետզնման պայմանագրերով այլ բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում, գործընկերոջ կողմից վաճառելու և կրկին վերագրավադրելու իրավունքով: Որպես պարտավորությունների ապահովություն գրավադրված ֆինանսական ակտիվների ընդհանուր գումարը, ներառյալ վերոնշյալ գումարները, 2018թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 32,951,490 հազար դրամ (2017թ.՝ ոչինչ): Տե՛ս ծանոթագրություններ 24, 25, 26:

20 Հիմնական միջոցներ

	Շենքեր	Սարքա-վորումներ	Փոխադրա-միջոցներ	Կապիտալ ներդրումներ		Ընդամենը
				Գրասե-նյակային սարքավորում	վարձակալված ակտիվներում	
<i>Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք</i>						
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,014,681	181,193	75,949	130,310	24,989	2,427,122
Ավելացում	2,041	42,738	4,320	4,518	344	53,961
Օտարում	-	(1,461)	-	(1,344)	-	(2,805)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,016,722	222,470	80,269	133,484	25,333	2,478,278
Ավելացում	-	56,224	43,846	11,738	20,062	131,870
Օտարում	-	(34,415)	-	(1,275)	-	(35,690)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,016,722	244,279	124,115	143,947	45,395	2,574,458

	Շենքեր	Սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Գրասենյակային սարքավորում	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված ակտիվներում	Ընդամենը
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>						
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	58,511	139,768	54,234	92,753	7,490	352,756
Տարվա ծախս	84,459	20,972	7,313	11,241	2,535	126,520
Օտարում	-	(1,460)	-	(1,337)	-	(2,797)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	142,970	159,280	61,547	102,657	10,025	476,479
Տարվա ծախս	84,280	24,172	8,457	11,569	3,174	131,652
Օտարում	-	(18,675)	-	(1,275)	-	(19,950)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	227,250	164,777	70,004	112,951	13,199	588,181
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>						
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,873,752	63,190	18,722	30,827	15,308	2,001,799
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,789,472	79,502	54,111	30,996	32,196	1,986,277

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի շենքի վերագնահատումը կատարվել է 2016թ. փետրվարի 08-ին անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 1,387,637 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով շենքի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողի կողմից ներկայացված արդյունքները:

Հիմնական միջոցների իրական արժեքի հիերարխիայի համար տես ծանոթագրություն 33.3-ը:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց իրական արժեքից:

Եթե վերագնահատված հիմնական միջոցները՝ շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենան հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Սկզբնական արժեք	748,647	748,647
Կուտակված մաշվածություն	(185,197)	(160,246)
Հաշվեկշռային արժեք	563,450	588,401

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 205,632 հազար դրամ (2017թ.՝ 169,460 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ կապիտալ շինարարության գծով (2017թ.՝ նույնպես):

21 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Հավաստագրեր	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>			
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	92,501	38,785	131,286
Ավելացում	14,451	32,301	46,752
Օտարում	(1,944)	(3,693)	(5,637)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	105,008	67,393	172,401
Ավելացում	3,029	4,671	7,700
Օտարում	(10,950)	(4,326)	(15,276)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	97,087	67,738	164,825
<i>Կուտակված ամորտիզացիա</i>			
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	68,501	3,283	71,784
Մասհանումներ	9,665	7,606	17,271
Օտարում	(1,944)	(3,662)	(5,606)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	76,222	7,227	83,449
Մասհանումներ	13,277	8,648	21,925
Օտարում	(9,277)	(2,749)	(12,026)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	80,222	13,126	93,348
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,786	60,166	88,952
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,865	54,612	71,477

Պայմանագրային պարտավորություններ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ պայմանագրային պարտավորություն (2017թ.՝ նույնպես):

2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

22 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Անշարժ գույք	483,664	415,454
Այլ ակտիվներ	382,587	277,381
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	866,251	692,835

23 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	195,894	41,736
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	149,789	147,120
	345,683	188,856
Արժեզրկումից պահուստներ այլ ակտիվների գծով	(11,503)	-
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	334,180	188,856
Կանխավճարներ	872	6,973
Ոսկու ձուլակտորներ	104,910	125,696
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	25,120	27,546
Պահեստ	8,744	3,212
Այլ ակտիվներ	2,811	2,875
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	142,457	166,302
Ընդամենը այլ ակտիվներ	476,637	355,158

Այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներում փոփոխությունների վերլուծությունը ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
	Ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	8,029	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	2,037	-
Զուտ վերականգնում	1,437	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,503	-

24 Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Հետզնման պայմանագրեր ՀՀ ԿԲ-ի հետ	18,012,340	-
Այլ վարկեր	2,653,438	2,681,088
	20,665,778	2,681,088

Այլ վարկերը ներառում են 2,653,438 հազար դրամ գումարով «Գերմանա-Հայկական հիմնադրամ»-ի «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» և «ՀՀ ՓՄՁ-ների Վարկավորում» վարկային ծրագրերի շրջանակներում ներգրավված վարկերը (2017թ.՝ 2,681,088 հազար դրամ):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2017թ.՝ նույնպես):

25 Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	4,732,024	5,888,000
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	2,343,951	8,623,308
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	7,806,654	7,306,773
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	1,769,827	1,253,109
Ակրեդիտիվ	864,877	-
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	20,990	21,478
Հետզնման պայմանագրերով վարկեր	11,584,335	-
Այլ պարտավորություններ	3,796	1,707
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	29,126,454	23,094,375

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը ներառում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից ստացված վարկերը:

Ֆինանսական կազմակերպություններից բոլոր ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 7.77% (2017թ.՝ 6.79 %) ԱՄՆ դոլարով պարտավորությունների համար 5.64 % (2017թ.՝ ոչինչ):

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2017թ.՝ նույնպես):

26 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
<i>ՀՀ կառավարություն</i>		
Այլ պարտավորություններ	20,000	20,000
	<u>20,000</u>	<u>20,000</u>
<i>Իրավաբանական անձինք</i>		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	13,276,703	15,622,402
Ժամկետային ավանդներ	61,938,099	35,280,212
	<u>75,214,802</u>	<u>50,902,614</u>
<i>Ֆիզիկական անձինք</i>		
Ընթացիկ/ցպահանջ հաշիվներ	2,761,024	3,489,277
Ժամկետային ավանդներ	15,608,917	10,694,859
Հետգնման պայմանագրերով վարկեր	290,676	-
	<u>18,660,617</u>	<u>14,184,136</u>
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	<u><u>93,895,419</u></u>	<u><u>65,106,750</u></u>

Վարկերը և ավանդները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը իրենցից ներկայացնում են «Տնտեսության կայունության վարկավորման» ծրագրի շրջանակներում ստացված միջոցները:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 7,783,815 հազար դրամ գումարով (2017թ.՝ 8,747,236 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ տաս հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը (ներառյալ կապակցված անձինք, տես ծանոթ. 32) կազմում է 52,734,613 հազար դրամ (2017թ.՝ 35,767,099 հազար դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 56.2% (2017թ.՝ 55.0 %):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.38 % (2017թ.՝ 10.19 %) ԱՄՆ դոլարով և Եվրոյով պարտավորությունների համար 4.22 % (2017թ.՝ 4.87):

27 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Ոչ ընթացիկ պարտատոմսեր	27,173,064	17,600,637
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	<u>27,173,064</u>	<u>17,600,637</u>

Տարվա ընթացքում Բանկը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ պարտատոմս (2017թ.՝ ոչինչ):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը թողարկել է տոկոսային պարտատոմսեր հետևյալ պայմաններով.

Պարտատոմսի տեսակը	Արժույթ	Անվանական արժեք	%	Պարտատոմսի մարման ժամկետ
AMSWISB22ER5	ԱՄՆ դոլար	1,728,439	8.00	16.04.2019
AMSWISB23ER3	ԱՄՆ դոլար	2,452,613	8.50	27.04.2020
AMSWISB26ER6	ՀՀ դրամ	2,217,400	12.75	15.06.2021
AMSWISB27ER4	ՀՀ դրամ	3,313,500	11.50	24.05.2023
AMSWISB25ER8	Եվրո	3,235,666	5.00	15.06.2023
AMSWISB24ER1	ԱՄՆ դոլար	4,616,765	6.75	15.06.2024
AMSWISB29ER0	ԱՄՆ դոլար	4,837,500	6.00	22.11.2024
AMSWISB28ER2	ԱՄՆ դոլար	3,213,455	6.50	24.05.2025
		<u>25,615,388</u>		

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2017թ.՝ ոչինչ):

28 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Իրավաբանական անձանց կողմից ստացված ստորադաս փոխառություններ	13,398,279	13,402,138
Ընդամենը ստորադաս փոխառություն	<u>13,398,279</u>	<u>13,402,138</u>

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ վարկային համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական Բանկի

մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2017թ.՝ ոչինչ):

Իրավաբանական անձանց կողմից տրամադրված ստորադաս փոխառությունների մնացորդը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

31 դեկտեմբերի 2018թ.				
Տրամադրման տարի	Արժույթ	%	Մարման ժամկետ, տարի	Գումար, հազար ՀՀ դրամ
2015թ.	ԱՄՆ դոլար	3	9	2,419,943
2016թ.	ԱՄՆ դոլար	8	7	2,429,353
2016թ.	ՀՀ դրամ	14	7	8,064,438
2016թ.	ԱՄՆ դոլար	3	7	484,545
Ընդամենը ստորադաս փոխառություններ				13,398,279

29 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Վճարվելիք գումարներ	191,174	181,538
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	125,147	227,006
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	316,321	408,544
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	146,885	107,253
Պահուստներ*	5,749	-
Այլ	1,900	7,820
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	154,534	115,073
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	470,855	523,617

*Պահուստները ստեղծվել են ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստներից: Վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերաբերյալ վերլուծությունը տես 31 ծանոթագրությունում:

30 Սեփական կապիտալ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 8,752,800 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 14,588 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 600 հազար դրամ անվանական արժեքով:

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	31 դեկտեմբերի 2018թ.		31 դեկտեմբերի 2017թ.	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում %
Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ Ս.ա.ր.լ.	8,752,800	100	7,002,000	79.9972580
«Բելեգինգամաչեփիջ Ջոնգո» ՍՊԸ	-	-	1,750,800	20.0027420
	<u>8,752,800</u>	<u>100</u>	<u>8,752,800</u>	<u>100</u>

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

31 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն պարտքային ռիսկի տարրեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	3,166,360	4,083,691
Տրամադրված երաշխիքներ	1,938,212	1,136,259
Ֆակտորինգային սահմանաչափի չօգտագործված մաս	2,407,441	1,573,002
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	7,512,013	6,792,952

Ֆինանսական երաշխիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացվում է ստորև:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական երաշխիքներ</i>		
Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	8,276	-
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(2,527)	-
Զուտ դուրսգրում/վերադարձ	-	-
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,749	-

Ֆինանսական երաշխիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները ներառված են այլ պարտավորություններում (տես ծանոթագրություն 18):

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝ Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Մինչև 1 տարի	8,800	4,320
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	8,800	4,320

Կապիտալ բնույթի պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 20, 21 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող հիմնական միջոցներն ապահովագրված են: Բանկն ունի ապահովագրություն նաև բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար:

32 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքեալ:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2018		2017	
	Ղեկավար Բաժնետերեր և կապակց- ված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակց- ված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակց- ված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակց- ված կողմեր
<i>Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն</i>				
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	164,999	-
Տարվա ընթացքում ստացված	-	-	1,750,709	-
Տարվա ընթացքում վճարված	-	-	(1,915,708)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-
<i>Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ</i>				
Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	6,016,200	444,012	1,189,739	467,797
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	5,717,637	380,716	6,335,423	262,475
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(4,548,900)	(369,357)	(1,508,962)	(286,260)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	7,184,937	455,371	6,016,200	444,012
Արժեզրկումից պահուստ	(71,849)	(4,554)	(120,324)	(8,880)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,113,088	450,817	5,895,876	435,132
<i>Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	12,500	-	5,218	-
Տարվա ընթացքում ստացված	-	-	6,738,368	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(12,500)	-	(6,731,086)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	12,500	-
<i>Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</i>				
Ավանդներ 1 հունվարի դրությամբ	30,621,315	175,461	26,949,849	287,877
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	118,183,764	5,145,605	98,880,532	2,682,686
Տարվա ընթացքում վճարված ավանդներ	(96,580,646)	(5,186,831)	(95,209,066)	(2,795,102)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	52,224,433	134,235	30,621,315	175,461

Հազար ՀՀ դրամ

	2018		2017	
	Քաղաքային և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Քաղաքային և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
<i>Թողարկված պարտապարտություններ</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	10,576,164	207,452	3,578,252	-
Տարվա ընթացքում ստացված	3,985,731	363,814	7,700,392	212,513
Տարվա ընթացքում վճարված	(2,581,646)	(49,945)	(702,480)	(5,061)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,980,249	521,321	10,576,164	207,452
<i>Ստորադաս փոխառություն</i>				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	13,325,100	-	13,323,340	-
Տարվա ընթացքում ստացված	1,728,434	-	1,738,299	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(1,732,284)	-	(1,736,539)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,321,250	-	13,325,100	-
<i>Տրված երաշխիքներ</i>	-	-	-	10,510
<i>Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն</i>				
Տոկոսային եկամուտ վարկերի և փոխառությունների գծով	538,798	41,918	324,587	36,674
Երաշխիքներից եկամուտ	-	-	-	256
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(5,113,832)	(12,337)	(2,582,806)	(8,997)
Թողարկված պարտատոմսերի գծով ծախսեր	(847,878)	(26,334)	(534,851)	(7,466)
Ստորադաս փոխառություն	(1,400,975)	-	1,406,875	-
Վարկային կորուստների արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	48,475	4,326	96,529	(476)

Բաժնետերերին, ղեկավար անձնակազմին և կապակցված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 2019-2033թթ. ընկած ժամանակահատվածում և դրանց միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 10.43% (2017թ.՝ 10.61%):

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների 53% (2017թ.՝ 47%) կազմում են բաժնետիրոջից (Բանկի վերջնական վերահսկող Վարդան Սիրմաքետից) և նրա հետ կապակցված անձանցից ներգրավված միջոցները, որի գծով վճարված տարեկան տոկոսային ծախսերը կազմում են ընդհանուր տոկոսային ծախսերի 71.5% (2017թ.՝ 52%):

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2018	2017
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	485,682	305,963
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	485,682	305,963

33 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, շենքերը, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՞ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

33.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

				31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	18,215,567	-	18,215,567	18,215,567
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	3,677,170	-	3,677,170	3,677,170
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	73,630,277	-	73,630,277	73,630,277
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր)	-	67,007,972	-	67,007,972	56,495,115
Այլ ակտիվներ	-	334,180	-	334,180	334,180
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	-	20,665,778	-	20,665,778	20,665,778
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	29,126,454	-	29,126,454	29,126,454
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	93,895,419	-	93,895,419	93,895,419
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	27,173,064	-	27,173,064	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	-	13,398,279	-	13,398,279	13,398,279
Այլ պարտավորություններ	-	316,321	-	316,321	316,321

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2017թ.

				31 դեկտեմբերի 2017թ.	
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	13,088,527	-	13,088,527	13,088,527
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,289,016	-	1,289,016	1,289,016
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	61,863,425	-	61,863,425	61,863,425
Այլ ակտիվներ	-	188,856	-	188,856	188,856

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ		2,681,088		2,681,088	2,681,088
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	23,094,375	-	23,094,375	23,094,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	65,106,750	-	65,106,750	65,106,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	17,600,637	-	17,600,637	17,600,637
Ստորադաս փոխառություն	-	13,402,138	-	13,402,138	13,402,138
Այլ պարտավորություններ	-	408,544	-	408,544	408,544

Պահանջներ և պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխադրություններ

Փոփոխվող դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը հավասար է նրանց հաշվեկշռային արժեքին: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի պարտքային ռիսկից և տատանվում են 5% մինչև 22% տարեկան (2017թ.՝ 4.5% մինչև 22% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր (2017թ.՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող)

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների իրական արժեքը հիմնված է շուկայում գործող տոկոսադրույքների վրա: Այն արժեթղթերի իրական արժեքը, որոնց վերաբերյալ բացակայում են գնանշումները, հիմնված են ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկի վրա, որոնք զեղչվում են տարվա վերջին շուկայում գործող տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ

Ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

33.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Ցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	6,436,711	1,233,597	-	7,670,308
Չցուցակված պարտատոմսեր	-	34,338,533	-	34,338,533
Չցուցակված բաժնային գործիքներ	-	31,718	-	31,718
Ընդամենը	6,436,711	35,603,848	-	42,040,559

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2017թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	82,523,367	-	82,523,367
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	645	-	645
Ընդամենը	-	82,524,012	-	82,524,012

<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորություններ	-	392	-	392
Ընդամենը	-	392	-	392
Զուտ իրական արժեք	-	82,523,620	-	82,523,620

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև նշանակալի փոխանցումներ չեն կատարվել:

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Գնանշվող ներդրումներ

Բոլոր ցուցակված արժեթղթերը և պարտատոմսերը թողարկվել են Հայաստանում հրապարակայնորեն գնանշվող ընկերությունների կողմից:

Չգնանշվող պարտքային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշվող պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է գնահատման մեթոդների միջոցով՝ կիրառելով տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը զեղչելու նպատակով:

Չգնանշվող բաժնային գործիքներ

Բանկը չգնանշվող բաժնային գործիքների իրական արժեքը որոշելու համար օգտագործում է շուկայական և եկամտային մոտեցումների համադրությունը: Շուկայական և եկամտային մոտեցումները ոչ հրապարակային բաժնային գործիքների գնահատմանը բնորոշ մեթոդներ են: Շուկայական մոտեցման համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է գները և նույնական կամ համադրելի արժեթղթերով շուկայական գործարքներից հավաքված այլ համապատասխան տեղեկատվություն: Եկամտային մոտեցման ներքո ապագա գումարները վերափոխվում են մեկ ներկա գումարի (օրինակ՝ զեղչված դրամական հոսքերի մոդել): Շուկայական մոտեցումը համարվում է նախընտրելի, քանի որ հիմնական օգտագործվող տեղեկատվությունը, արպես կանոն, դիտարկելի է: 2017թ. չգնանշվող բաժնային գործիքները չափվել են սկզբնական արժեքով և, հետևաբար, դուրս են մնացել այս բացահայտումից:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող ածանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային պայմանագրերից:

33.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	<u>Մակարդակ 1</u>	<u>Մակարդակ 2</u>	<u>Մակարդակ 3</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ				
Շենքեր	-	2,016,722	-	2,016,722
Ընդամենը	-	2,016,722	-	2,016,722

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և

իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են տնօրենների խորհրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է կիրառելով համեմատական մոտեցումը, որն արտացոլում է նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում է վերոնշյալ հոդվածի հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը և ներկայիս օգտագործումը և այլն:

Շենքը վերագնահատվել է 2016թ փետրվարի 8-ին:

34 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների ամախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	
			Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում
Ֆինանսական ակտիվներ				
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.18)	327,162	-	327,162	(327,162)
Ֆինանսական պարտավորություններ				
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 24, 25, 26)	29,887,351	-	29,887,351	(32,951,490)
				Ջուտ

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2017թ.

Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների ամսական գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների ամսական գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		Ջուտ
			Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում	
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.18)	385,919	-	385,919	(385,919)	-

35 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 36.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի		12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը	
			5 տարուց ավելի				
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,215,567	-	18,215,567	-	-	18,215,567	
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,315,820	223,184	3,539,004	138,166	-	3,677,170	
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	5,413,904	17,355,387	22,769,291	40,907,930	9,953,056	50,860,986	73,630,277
<i>Ներդրումային արժեթղթեր</i>							
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17,893	3,654,465	3,672,358	5,303,915	33,064,286	38,368,201	42,040,559
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	2,066,911	2,066,911	-	54,428,204	54,428,204	56,495,115
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	32,133,510	811,957	32,945,467	-	-	-	32,945,467
Այլ ակտիվներ	334,180	-	334,180	-	-	-	334,180
	59,430,874	24,111,904	83,542,778	46,350,011	97,445,546	143,795,557	227,338,335

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	18,243,250	228,053	18,471,303	1,523,074	671,401	2,194,475	20,665,778
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,661,004	12,934,197	25,595,201	2,960,885	570,368	3,531,253	29,126,454
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	17,319,873	18,955,946	36,275,819	47,583,847	10,035,753	57,619,600	93,895,419
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	1,475,742	1,475,742	13,053,156	12,644,166	25,697,322	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	10,978,336	2,419,943	13,398,279	13,398,279
Այլ պարտավորություններ	316,321	-	316,321	-	-	-	316,321
	48,540,448	33,593,938	82,134,386	76,099,298	26,341,631	102,440,929	184,575,315
Զուտ Դիրք	10,890,426	(9,482,034)	1,408,392	(29,749,287)	71,103,915	41,354,628	42,763,020
Կուտակված ճեղքվածք	10,890,426	1,408,392		(28,340,895)	42,763,020		

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2017թ.

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,088,527	-	13,088,527	-	-	-	13,088,527
Աճանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	609	36	645	-	-	-	645
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	881,882	282,028	1,163,910	125,106	-	125,106	1,289,016
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,197,032	13,181,729	17,378,761	34,018,541	10,466,123	44,484,664	61,863,425
- Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	9,621	670,350	679,971	5,872,138	76,046,193	81,918,331	82,598,302
Այլ ակտիվներ	475	144,000	144,475	44,381	-	44,381	188,856
	18,178,146	14,278,143	32,456,289	40,060,166	86,512,316	126,572,482	159,028,771

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	203,988	270,337	474,325	1,443,644	763,119	2,206,763	2,681,088
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	392	-	392	-	-	-	392
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,408,569	11,837,249	18,245,818	4,280,843	567,714	4,848,557	23,094,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	20,698,334	20,877,009	41,575,343	20,625,375	2,906,032	23,531,407	65,106,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	983,519	983,519	5,946,390	10,670,728	16,617,118	17,600,637
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	-	13,402,138	13,402,138	13,402,138
Այլ պարտավորություններ	16,541	392,003	408,544	-	-	-	408,544
	<u>27,327,824</u>	<u>34,360,117</u>	<u>61,687,941</u>	<u>32,296,252</u>	<u>28,309,731</u>	<u>60,605,983</u>	<u>122,293,924</u>
Զուտ Դիրք	<u>(9,149,678)</u>	<u>(20,081,974)</u>	<u>(29,231,652)</u>	<u>7,763,914</u>	<u>58,202,585</u>	<u>65,966,499</u>	<u>36,734,847</u>
Կուտակված ճեղքվածք	<u>(9,149,678)</u>	<u>(29,231,652)</u>		<u>(21,467,738)</u>	<u>36,734,847</u>		

36 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն իրականացնում է վարկային ռիսկի ընդհանուր կառավարումը և վերահսկողությունը, հաստատում է վարկեր իրեն հատկացված սահմանաչափերի շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է հիմնականում ներդրումային ռիսկերի կառավարման սկզբունքների, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի մշակման և կիրառման համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի ստորաբաժանման կողմից, որը գնահատում է ընթացակարգերի ամբողջականությունը, Բանկի գործունեության համապատասխանությունը գործող ընթացակարգերին, ինչպես նաև Բանկի կողմից իրականացվող գործառնությունների արդյունավետությունը և դրանց կատարելագործման հնարավորությունները: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է Բանկի ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկների վերաբերյալ հաշվետվություն է ներկայացնում Բանկի Տնօրինությանն ու Խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է ղեկավարությանը: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացատրությունների վերաբերյալ, ռիսկի աստիճանի փոփոխության և այլ ցուցանիշների վերաբերյալ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ արտարժույթային դիրքերի կառավարման համար, ինչպես նաև ձեռք է բերում բանկային ռիսկերի համապարփակ, անշարժ և շարժական գույքի ապահովագրության վկայագրեր:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

36.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌԿՎ պարտքային ռիսկի կառավարման խմբի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին:

36.1.1 Վարկերի որակի վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ֆինանսական գործիքների ենթարկվածության վերլուծությունը, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ է ճանաչվում: Ստորև բերված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է Բանկի՝ այդ ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ հաշվի չառնելով որևէ ապահովվածություն կամ այլ բարելավումներ: Ստանձնված պարտավորվածությունների կամ երաշխիքների գումարները ներկայացնում են

վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գումարները:

Հազար ՀՀ դրամ

				31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Փուլ 2 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Փուլ 3 Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)	Ընդամենը	Ընդամենը
<i>Ներքին վարկանիշեր</i>					
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>					
Ստանդարտ	18,216,991	-	-	18,216,991	13,088,527
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	18,216,991	-	-	18,216,991	13,088,527
Արժեզրկումից պահուստ	(1,424)	-	-	(1,424)	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	18,215,567	-	-	18,215,567	13,088,527
<i>Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</i>					
Ստանդարտ	3,743,135	-	-	3,743,135	1,289,016
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	3,743,135	-	-	3,743,135	1,289,016
Արժեզրկումից պահուստ	(65,965)	-	-	(65,965)	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	3,677,170	-	-	3,677,170	1,289,016
<i>Հիփոթեքային և սպառողական վարկեր</i>					
Բարձր	8,677,079	-	-	8,677,079	8,211,486
Ստանդարտ	-	1,624,833	-	1,624,833	4,951
Ցածր	-	31,218	-	31,218	14,143
Չաշխատող	-	-	77,479	77,479	948,745
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	8,677,079	1,656,051	77,479	10,410,609	9,179,325
Արժեզրկումից պահուստ	(87,876)	(177,502)	(24,885)	(290,263)	(355,052)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	8,589,203	1,478,549	52,594	10,120,346	8,824,273

Հազար ՀՀ դրամ

31
դեկտեմբերի
2018թ. 31
դեկտեմբերի
2017թ.

Ներքին վարկանիշեր	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը	Ընդամենը
		Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)		
<i>Առևտրային վարկեր և փոխադրվություններ</i>					
Բարձր	61,604,404	-	-	61,604,404	51,459,364
Ստանդարտ	38,962	3,086,564	-	3,125,526	-
Ցածր	-	4,962	-	4,962	504,067
Չաշխատող	-	-	105,359	105,359	2,295,496
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	61,643,366	3,091,526	105,359	64,840,251	54,258,927
Արժեզրկումից պահուստ	(715,265)	(567,633)	(47,422)	(1,330,320)	(1,219,775)
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	60,928,101	2,523,893	57,937	63,509,931	53,039,152
<i>Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները (2017թ. մինչև մարման ժամկետը պահվող)</i>					
Ստանդարտ	62,776,657	-	-	62,776,657	-
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	62,776,657	-	-	62,776,657	-
Արժեզրկումից պահուստ	(60,227)	-	-	(60,227)	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	62,716,430	-	-	62,716,430	-
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝ ներառյալ գրավադրվածները (2017թ.՝ վաճառքի համար մատչելի)</i>					
Ստանդարտ վարկանիշ	68,693,958	-	-	68,693,958	82,523,367
	68,693,958	-	-	68,693,958	82,523,367
Արժեզրկումից պահուստ	(115,016)	-	-	(115,016)	-
Իրական արժեք	68,693,958	-	-	68,693,958	82,523,367

Ներքին վարկանիշեր	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը	Ընդամենը
		Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (չարժեզրկված ակտիվներ)	Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ (արժեզրկված ակտիվներ)		
<i>Այլ ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Ստանդարտ	345,683	-	-	345,683	188,856
Համախառն հաշվեկշռային արժեք	345,683	-	-	345,683	188,856
Արժեզրկումից պահուստ	(11,503)	-	-	(11,503)	-
Զուտ հաշվեկշռային արժեք	334,180	-	-	334,180	188,856
<i>Վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխիքներ</i>					
Բարձր	-	-	-	-	-
Ստանդարտ	7,512,013	-	-	7,512,013	6,792,952
Ցածր	-	-	-	-	-
Չաշխատող	-	-	-	-	-
	7,512,013	-	-	7,512,013	-
Արժեզրկումից պահուստ*	(5,749)	-	-	(5,749)	-

*Վերոնշյալ աղյուսակում վարկային պարտավորվածություններ և տրամադրված երաշխիքներում բացահայտված ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը վերաբերում է միայն տրամադրված երաշխիքներին: Վարկային պարտավորվածությունների՝ վճարային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը ներառված է վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում, քանի որ Բանկը չի կարող վարկային պարտավորվածության բաղադրիչը տարանջատել ֆինանսական գործիքի բաղադրիչից և ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչել առանձին-առանձին:

36.1.2 Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ մտնող քաղաքականություն

Ստորև բերված հղումները ցույց են տալիս, թե տվյալ հաշվետվության որ ծանոթագրություններում են բացահայտվում Բանկի՝ արժեզրկման գնահատման և չափման մոտեցումները: Այն պետք է ընթերցվի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ միասին (տես 4.4.6 ծանոթագրությունը):

Պարտքային ռիսկի էական աճ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք էական է աճել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո: Գնահատում կատարելիս, Բանկը օգտագործում է ֆինանսական գործիքի մարման ակնկալվող ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունները, այլ ոչ թե ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարի փոփոխությունները:

Պարտքային ռիսկի էական աճը որոշելու համար, Բանկը հաշվի է առնում ապագային միտված ինչպես քանակական, այնպես էլ ապագային միտված որակական չափանիշներ:

Այնուամենայնիվ, եթե ապագային միտված տեղեկատվությունը (ինչպես անհատական, այնպես էլ խմբային կերպով) հասանելի չէ առանց չարդարացված ծախսերի կամ ջանքերի, Բանկը օգտագործում է ժամկետանց օրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը որոշելու համար, թե արդյոք առկա է պարտքային ռիսկի էական աճ սկզբնական ճանաչման պահից հետո:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքից, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:
- Փորձաշրջանում գտվող վարկեր. գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ վերանայման պահին աշխատող կամ վերանայման պահին չաշխատող, այն վարկերի համար, որոնք գտնվում են փորձաշրջանում (առողջացման ժամանակաշրջանից հետո ընկած ժամանակաշրջան): Միաժամանակ այդ վարկերը չպետք է ունենան 30 օրից ավել ժամկետանց օր կամ քիչ հավանական վճարման որևէ չափանիշ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների չափանիշներ

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները ներկայացված են հետևյալ պարագրաֆներում: Պարտքային ռիսկի էական աճը սահմանելիս ներկայացված բոլոր չափանիշներն ունեն նույն կշիռը:

- 30 օր ժամկետանց – Վարկերի ու փոխատվությունների 30 օրից ավել ժամկետանց լինելը պարտքային ռիսկի էական աճի ցուցիչ է:

- 7 և ավել ժամկետանց օրեր հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար - Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվների համար 7 և ավել ժամկետանց օրերը վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին:
- Ժամկետանց – 30 օրից տարբերվող ժամկետանց: Պարտքային ռիսկի էական աճ է դիտարկվում այն դեպքում, եթե, չնայած հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ժամկետանց օրերը 30-ից քիչ են, վերջին 6 ամսվա ընթացքում 60-ից ավել ժամկետանց օրերի առնվազն մեկ դեպք է գրանցվել:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն - այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում կորպորատիվ վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's ու Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում, երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած BB մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է սովյալ երկրի սովորյալ վարկանիշին:
- Համեմատական փոփոխություն 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ: 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության մեջ էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտ («փուլ 3») վերջին 12 ամիսների ընթացքում - գոյություն ունի պարտքային ռիսկի էական աճ, անկախ այն հանգամանքի, որ հաշվետու օրվա դրությամբ մնացորդները չեն դասակարգվում որպես դեֆոլտային, եթե մնացորդը վերջին 12 ամիսների ընթացքում ամենաքիչը մեկ անգամ գտնվել է 3-րդ փուլում:

Ներդրումային արժեթղթերի չափանիշներ

Ստորև ներկայացված են արժեթղթերի պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշները, որոնք բոլորն էլ որոշման մեջ ունեն հավասար կշիռ.

- 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն - 12-ամսյա դեֆոլտի հավանականության էական փոփոխությունը դիտարկվում է որպես դեֆոլտի հավանականության փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար: Դա վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Դեֆոլտի հավանականության համեմատական փոփոխություն գործիքի ամբողջ ժամկետի համար - դեֆոլտի հավանականության էական աճը գործիքի ամբողջ ժամկետի համար վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Այս չափանիշը օգտագործվում է այն դեպքում, երբ Բանկը ունի վարկանիշային ներքին համակարգ:
- Արտաքին վարկանիշային ցուցանիշի փոփոխություն - այս չափանիշի շրջանակներում հաշվի է առնվում երկրի (սովորյալ) վարկանիշը: Վարկանշային ցուցանիշի էական փոփոխությունը վարկանիշային գործակալության կողմից (Standard & Poor's, Moody's ու Fitch) վկայում է պարտքային ռիսկի էական աճի մասին: Պարտքային ռիսկի էական աճը հաշվի է առնվում,

երբ ըստ S&P գործակալության սխեմայի (կամ համարժեք Moody's և Fitch գործակալությունների սխեմաներով) վարկանիշային ցուցանիշը սկսած B2 մակարդակից ամեն անգամ մեկ մակարդակով իջնում է: Այն դեպքերում, երբ ֆինանսական հաստատությունները չունեն կորպորատիվ վարկանիշ վերոնշյալ վարկանիշային գործակալությունների կողմից և բանկը չունի համարժեք ներքին վարկանիշային համակարգ, կիրառվում է կորպորատիվ դեֆոլտի վարկանիշը, որը համապատասխանում է սովյալ երկրի սուվերեն վարկանիշին:

Էական վարթարացման կարգավիճակից դուրս գալու չափանիշներ

Եթե առկա չէ Բանկի կողմից պարտքային ռիսկի էական աճի որոշման չափանիշներից որևիցե մեկը, ապա տեղի է ունենում փուլ 2-ից անցում փուլ 1-ին, բացառությամբ վերանայված պարտքերի, որոնց համար կիրառվում է փորձաշրջան:

Պարտքային ռիսկի մակարդակներ

Բանկը առանձնացնում է պարտքային ռիսկի մակարդակները տարբեր սվայլների հիման վրա, որոնք կանխատեսում են դեֆոլտի ռիսկը և հիմնվում են վարկային փորձված դատողության վրա: Պարտքային ռիսկի մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական (հիմնականում ժամկետանց օրերով պայմանավորված) գործոններով, որոնք մատնանշում են դեֆոլտի ռիսկը: Այս գործոնները տարբերվում են կախված ռիսկի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Խմբային կամ անհատական գնահատում

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է անհատական կամ խմբային հիմունքներով: Ակտիվների դասերը, որտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկները կատարվում են անհատական հիմունքներով, ներառում են.

- փուլ 3-ում գտնվող անհատապես նշանակալից վարկեր՝ ֆինանսական ակտիվների դասից անկախ,
- խոշոր և առանձնահատուկ վարկեր
- գանձապետական, առևտրային և միջբանկային հարաբերություններ, ինչպիսիք են բանկերում պահվող միջոցները, հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը և ամորտիզացված արժեքով/իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները,
- Մնացորդներ, որոնք դասակարգվել են որպես ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեգրկված, եթե սկզբնական վարկը ապաճանաչվել է, իսկ նոր վարկը ճանաչվել է պարտքի վերակազմավորման արդյունքում:

Բանկը խմբավորում է ակտիվները, որոնց ակնկալվող պարտքային կորուստները չեն հաշվարկվում անհատական հիմունքներով, ըստ համանման պարտքային ռիսկով առանձին դասերի՝ հիմնվելով վարկերի բնութագրերի վրա, ինչպես օրինակ՝

- վարկի տեսակը (կորպորատիվ, հիփոթեք, վարկային քարտ, սպառողական վարկ և այլն)
- հաճախորդի տեսակը (օրինակ՝ ֆիզիկական անձ կամ իրավաբանական անձ կամ ըստ տնտեսության ճյուղի),
- գրավի տեսակը (օրինակ՝ գույք, ստացվելիք գումարներ և այլն),
- արժույթ
- այլ բնորոշ հատկանիշներ:

Դեֆոլտի սահմանում և «առողջացում»

Բանկը համարում է ֆինանսական գործիքը դեֆոլտի ենթարկված, և, հետևաբար, Փուլ 3-ում դասակարգված (արժեզրկված)՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պայմանագրային վճարումները 90 օր ժամկետանց են:

Բանկը միջբանկային հաշիվները համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անհապաղ գործողություններ է կատարում, երբ պահանջվող վճարումները չեն կատարվում մինչև աշխատանքային օրվա ավարտը, ինչպես նշված է անհատական պայմանագրերով:

Որպես որակական գնահատման մի մաս՝ առ այն՝ արդյոք հաճախորդը վճարումնակ է, Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքեր, որոնք կարող են մատնացույց անել «քիչ հավանական վճարման» կարգավիճակը: Նման դեպքերում Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք այդ իրադարձությունը կարող է հանգեցնել հաճախորդի՝ դեֆոլտի ենթարկված լինելուն, և, հետևաբար, գնահատվում է՝ արդյոք պետք է վարկը դասակարգել Փուլ 3-ում՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկների համար, թե արդյոք Փուլ 2-ում դասակարգումը բավարարում է: Նման իրադարձությունները ներառում են.

- դատավարություն, պարտքի հավաքագրման համար իրավական գործողությունների կատարում կամ հարկադիր կատարում,
- պարտապանի լիցենզիայի կասեցում,
- վարկառուն համարվում է համավարկառու, երբ հիմնական վարկառուն դեֆոլտում է,
- նույն մնացորդի բազմակի վերաձևակերպում,
- կան հիմնավոր մտավախություններ վարկառուի ապագա ունակության վերաբերյալ՝ կայուն և բավարար դրամական հոսքերի ստեղծման հետ կապված,
- վարկառուի վարկերի օգտագործման մակարդակը՝ վարկային լծակը, զգալիորեն ավելացել է կամ առկա են վարկային լծակի նման փոփոխության համար արդարացված սպասումներ. հաշվետու ժամանակահատվածում կապիտալը 50%-ով կրճատվել է վնասների պատճառով,
- պարտքերի ծածկման գործակիցը ցույց է տալիս, որ պարտքը կայուն չէ,
- հիմնական հաճախորդի կամ վարձակալի կորուստ,
- փոխկապակցված և կարևոր հաճախորդ դիմել է սնանկ ճանաչվելու համար,
- վերաձևակերպում՝ վարկի զգալի մասի զիջմամբ,
- վարկային կազմակերպությունը սնանկության գործառույթ է սկսում փոխառուի նկատմամբ:

Ըստ Բանկի քաղաքականության՝ ֆինանսական գործիքը համարվում է «առողջացած», և հետևաբար վերադասակարգվում Փուլ 3-ից, եթե առնվազն երեք անընդմեջ ամիսների ընթացքում դեֆոլտի սահմանված չափանիշներից որևէ մեկը բացակայել է: Ակտիվի՝ առողջանալուց հետո Փուլ 2-ում կամ Փուլ 1-ում դասակարգելու որոշումը կախված է առողջացման պահին ճշգրտված ռիսկի մակարդակից, և արդյոք սա նշանակում է, որ սկզբնական ճանաչման համեմատ եղել է պարտքային ռիսկի զգալի աճ: Բանկի՝ ակնկալվող պարտքային կորուստների «առողջացման» չափանիշն ավելի մեղմ է, քան վերանայված և չափաստող պարտքերի վերաբերյալ 12-ամսյա պահանջը:

Վերանայված և փոփոխված վարկեր

Բանկը երբեմն զիջումներ կամ փոփոխություններ է կատարում վարկի սկզբնական պայմաններում՝ արձագանքելով վարկառուի ֆինանսական դժվարություններին՝ գրավը սեփականություն վերցնելու կամ այլ կերպ այն հավաքագրելու փոխարեն: Բանկը համարում է վարկը վերանայված այն ժամանակ, երբ կատարում է զիջումներ կամ փոփոխություններ՝ ելնելով վարկառուի ներկա կամ կանխատեսվող ֆինանսական դժվարություններից, և դրանք չէր կատարի, եթե վարկառուն ֆինանսապես առողջ լիներ: Ֆինանսական դժվարությունների ցուցիչներ են ֆինանսական ցուցանիշների ձախողումները կամ պարտքային ռիսկերի բաժնի

կողմից բարձրացված էական մտահոգությունները: Վերանայման միջոցառումները կարող են ընդգրկել վճարման պայմանավորվածությունների երկարաձգում և վարկավորման նոր պայմանների համաձայնեցում: Պայմանների վերանայումից հետո ցանկացած արժեզրկում չափվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի կիրառմամբ, որը հաշվարկվում է պայմանների փոփոխությունից առաջ: Դա Բանկի՝ վերանայված վարկերի վերահսկման քաղաքականությունն է, ինչը կօգնի ապահովել ապագա վճարումների հավանականությունը:

Ապաճանաչման վերաբերյալ որոշումները և Փուլ 2-ի ու Փուլ 3-ի միջև դասակարգումը կատարվում է դեպք առ դեպք:

Բանկը «առողջացման» ժամանակաշրջան է սահմանում վերանայումից հետո ընկած 12-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է միայն վերանայված և չաշխատող պարտքերի համար (բացառելով արտոնյալ ժամանակահատվածը): Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերանայումից անմիջապես հետո հնարավոր չէ որոշել ֆինանսական դժվարությունների առկայությունը՝ անհրաժեշտ է օգտագործել «առողջացման» ժամանակաշրջանը՝ որոշելու համար արդյոք պարտքն արդյունավետ է «առողջացել»: Այսպիսով, բոլոր վերանայված և չաշխատող պարտքերը վերանայումից հետո՝ «առողջացման» ժամանակաշրջանում, պետք է մնան 3-րդ փուլում, անկախ պարտավորության դրական դրսևորումից (ժամկետանց օրերի բացակայություն և այլն):

Բանկը փորձաշրջան է համարում «առողջացման» ժամանակաշրջանից հետո ընկած 24-ամսյա ժամանակաշրջանը, որը կիրառվում է վերանայված և աշխատող պարտքերի համար: Ակտիվը՝ որպես վերանայված և աշխատող պարտքեր դասակարգվելուց հետո շարունակում է մնալ առնվազն 24-ամսյա փորձաշրջանում որպես վերանայված:

Որպեսզի վարկը չդասակարգվի վերանայված կատեգորիայում, հաճախորդը պետք է համապատասխանի բոլոր հետևյալ չափանիշներին.

- իր բոլոր պարտքերը պետք է դիտարկվեն աշխատող,
- երկու տարվա փորձաշրջանն ավարտվում է այն օրը, երբ վերանայման պայմանագիրը համարվում է աշխատող,
- փորձաշրջանի ժամկետի առնվազն կեսի ընթացքում ոչ էական համարվող մայր գումարի կամ տոկոսագումարի կանոնավոր վճարումներ,
- հաճախորդը չունի որևէ պայմանագիր, որը ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Եթե փոփոխությունները զգալի են, վարկը ապաճանաչվում է, ինչպես բացատրվում է 4.4.4 ծանոթագրությունում:

Դեֆոլտի հավանականություն (PD)

PD-ն ներկայացնում է վարկառուի կողմից իր ֆինանսական պարտավորությունները կա՛մ առաջիկա 12 ամիսների (12mECL), կա՛մ պարտավորության գործողության ամբողջ ժամկետի (LTECL) ընթացքում չկատարելու հավանականությունը:

Գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքի PD հաշվարկվում է կիրառելով ժամկետայնության կառուցվածքը 12-ամսյա PD-ի վրա: Ժամկետայնության կառուցվածքը ցույց է տալիս, թե ինչպես է փոխվում պորտֆելի դեֆոլտ հավանականությունը՝ սկզբնական ճանաչման պահից սկսած՝ վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում: Ժամկետայնության կառուցվածքը հիմնված է պատմականորեն դիտարկված տվյալների վրա և ենթադրվում է, որ նույնն է պորտֆելի և վարկային դասի խմբի բոլոր ակտիվների համար: Սա հաստատվում է պատմական վերլուծությունների հիման վրա:

Վնաս դեֆոլտի ժամանակ (LGD)

LGD- ն որոշվում է այն գործոնների հիման վրա, որոնք ազդում են դեֆոլտից հետո իրականացվող վերականգնումների վրա: Դրանք տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- ապահովված ֆինանսական գործիքների համար սա առաջին հերթին հիմնված է գրավի տեսակի և դրա կանխատեսվող արժեքների, պարտադիր վաճառքների դեպքում շուկայական/հաշվեկշռային արժեքների պատմական գեղջերի, բռնագանձման ժամանակահատվածի և դիտարկվող փոխհատուցման ծախսերի վրա:
- Չապահովված ֆինանսական գործիքների դեպքում LGD- ն սովորաբար սահմանվում է ըստ գործիքի տեսակի՝ տարբեր փոխառուների վերականգնման սահմանափակ տարբերակման պատճառով: LGD-ի վրա ազդում է հավաքագրման ռազմավարությունը՝ ներառյալ պայմանագրային պարտքերի վաճառքը և գինը:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տրակ գտնվող գումար (EAD)

12-ամսյա և գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում EAD- ները որոշվում են ակնկալվող վճարումների հիման վրա, որը տարբերվում է ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի.

- Պայմանագրային ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքների դեպքում դա հիմնված է փոխառուի կողմից 12 ամսվա կամ ամբողջ ժամկետի ընթացքում իրականացվելիք պայմանագրային մարումների վրա: Սա նաև ճշգրտվում է փոխառուի կողմից կատարվելիք ակնկալվող գերավճարներով: Հաշվարկի մեջ ներառվում են նաև վաղաժամկետ մարման/վերաֆինանսավորման հետ կապված ենթադրությունները:
- Վերականգնվող ֆինանսական գործիքի համար դեֆոլտի ռիսկին ենթարկվածությունը կանխորոշվում է՝ ընթացիկ մնացորդային հաշվեկշռին գումարելով «վարկի շրջանառելիության գործակիցը», ինչը հաշվի է առնում դեֆոլտի պահին մնացած սահմանաչափի ակնկալվող օգտագործումը: Այս ենթադրությունները տարբերվում են ըստ ֆինանսական գործիքի տեսակի և ընթացիկ սահմանաչափերի օգտագործման՝ հիմնվելով Բանկի դեֆոլտների վերջին տվյալների վերլուծության վրա:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոտեցումը ներկայացվում է 4.4.6 ծանոթագրության գնահատումներում ու ենթադրություններում: Ամբողջականության և ճշգրտության ապահովման նպատակով Բանկը օգտագործում է տեղեկատվություն երրորդ կողմի աղբյուրներից (ՀԲ, ԿԲ, ՀՀ Կառավարություն և այլն): Մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցության գնահատման նպատակով Բանկը որոշում է ընտրված մակրոտնտեսական գործոնների և կանխատեսված տարբեր սցենարների (բազային, լավատեսական և վատատեսական) կշիռները: Մակրոտնտեսական գործոնները ազդեցությունը ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա հաշվարկելու համար Բանկն օգտագործում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակ որպես ելակետային տվյալներ իր մոդելների համար, այդ թվում՝

- ՀՆԱ (արտահայտված ՀՀ դրամով),
- Զուտ ընթացիկ արտասահմանյան տրանսֆերներ,
- Գործազրկության մակարդակ,
- Բանկի չաշխատող վարկերի մասնաբաժինն ընդհանուր տրված վարկերում
- Առևտրի աճ
- Արդյունաբերության աճ

Արժեզրկման գնահատման քաղաքականությունը մինչև 2018թ. հունվարի 1

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի կամ փոխատվության համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական միջոցների հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ կրեդիտ քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր և փոխադրվություններ

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2017
Արդյունաբերություն	2.1%
Գյուղատնտեսություն	2.0%
Շինարարություն	2.0%
Առևտուր	3.7%
Սպառողական	3.2%
Հիփոթեք	2.0%
Այլ	2.0%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը և փոխատվությունները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

Հազար ՀՀ դրամ	2017				
	Մինչև 30 օր	31-ից 60 օր	61-ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Արդյունաբերություն	-	82,644	820	1,505,252	1,588,716
Գյուղատնտեսություն	-	420,327	-	-	420,327
Առևտուր	-	-	276	1,556	1,832
Սպառողական	4,951	2,129	12,014	73,921	93,015
Հիփոթեք	-	-	-	94,518	94,518
Այլ	-	-	-	534,560	534,560
Ընդամենը	4,951	505,100	13,110	2,209,807	2,732,968

36.1.3 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեզմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեզմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ			Ընդամենը
	ՀՀ	ՏՀԶԿ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,402,102	1,551,572	1,261,893	18,215,567
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,427,442	207,385	42,343	3,677,170
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	72,358,984	392,330	878,963	73,630,277
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	42,040,559	-	-	42,040,559
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	56,495,115	-	-	56,495,115
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	32,945,467	-	-	32,945,467
Այլ ակտիվներ	334,180	-	-	334,180
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	223,003,849	2,151,287	2,183,199	227,338,335
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	155,060,983	2,280,607	1,687,181	159,028,771

Ակտիվները դասակարգվում են՝ հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
	կազմակերպություններ			Շինարարություն					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,215,567	-	-	-	-	-	-	-	18,215,567
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,677,170	-	-	-	-	-	-	-	3,677,170
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	26,345,029	8,737,400	7,042,695	9,462,100	2,336,301	7,784,045	11,922,707	73,630,277
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	6,429,392	39,035	-	-	-	-	-	35,572,132	42,040,559
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	56,495,115	56,495,115
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	-	32,945,467	32,945,467
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	334,180	334,180
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,322,129	26,384,064	8,737,400	7,042,695	9,462,100	2,336,301	7,784,045	137,269,601	227,338,335
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,149,119	25,396,977	6,772,609	3,883,097	5,236,118	2,607,441	6,216,832	92,766,578	159,028,771

36.1.4 Գրավ և վարկային ապահովման այլ միջոցներ

Պահանջվող գրավի գումարը և տեսակը կախված են փոխառուի պարտքային ռիսկի գնահատումից: Գոյություն ունեն գրավադրման յուրաքանչյուր տեսակի ընդունելիության և գնահատման վերաբերյալ ուղեցույցեր:

Ստացված գրավի հիմնական տեսակները հետևալն են.

- արժեթղթերի փոխառության և հակադարձ հետգնման գործարքների դեպքում՝, դրամական միջոցներ կամ արժեթղթեր,
- առևտրային վարկերի դեպքում՝ անշարժ և շարժական գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և առևտրային դեբիտորական պարտքեր, իսկ հատուկ հանգամանքներում՝ պետական երաշխիքներ,

- գրավադրմամբ սպառողական վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք
- հիփոթեքային վարկերի դեպքում՝ անշարժ գույք:

Բանկը նաև երաշխիքներ է ստանում մայր ընկերություններից իրենց դուստր ընկերությունների վարկերի համար: Ղեկավարությունը վերահսկում է գրավի շուկայական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում՝ ըստ հիմնական համաձայնագրի՝ պահանջում լրացուցիչ գրավ:

Բանկը չի ունեցել որևէ ֆինանսական գործիք, որի կորուստների գծով պահուստը ճանաչված չէ գրավի առկայության պատճառով:

Կորպորատիվ կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են գրավով, ֆիզիկական անձանց գծով վերականգնվող վարկային գծերը հիմնականում ապահովված չեն: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի և փոխատվությունների արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկեր և փոխատվություններից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Անշարժ գույք	44,253,348	36,931,187
Շրջանառու միջոցներ	4,726,334	656,042
ՀՀ կառավարության երաշխիքներ	11,794,341	13,729,814
Կազմակերպությունների երաշխիքներ	3,440,083	6,564,582
Դրամական միջոցներ	2,421,337	1,533,458
Այլ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	5,046,796	1,616,860
Այլ	3,568,621	2,406,309
Ընդամենը վարկեր և փոխատվություններ (համախառն)	75,250,860	63,438,252

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

36.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական միջոցների հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը

արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ:

36.2.1 Շուկայական ռիսկ – Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի էտրիբուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջ բնորոշված սվոպերի ազդեցությունները, 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոպի իրացման ժամկետների: Կապիտալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2018

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն				
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	-	(81)	-	(10,607)	(1,780,488)	(1,791,176)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	-	(220,072)	(220,072)
ՀՀ դրամ	(0.5)	-	81	-	10,769	1,886,054	1,896,904
ԱՄՆ դոլար	(0.5)	-	-	-	-	226,895	226,895

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապտիալի զգայունություն				
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	-	-	-	(13,036)	(2,334,996)	(2,348,032)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	(32,386)	(226,424)	(258,810)
ՀՀ դրամ	(0.5)	-	-	-	13,254	2,480,108	2,493,362
ԱՄՆ դոլար	(0.5)	-	-	-	32,896	234,489	267,385

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազամավարություն է օգտագործվում ռիսկերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված արտարժույթային սվոպերի և որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջ օգտագործված արտարժույթի ֆորվարդների պայմանագրերի իրական արժեքի փոփոխմամբ և կապիտալի գործիքների հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2018թ.		31 դեկտեմբերի 2018թ.	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
Արտարժույթ				
ՀՀ դրամ	5	109,854	5	104,009
ԱՄՆ դոլար	3	(208)	3	4,153

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ/ թանկարժեք մետաղներ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,886,942	6,189,198	1,139,427	18,215,567
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,769,021	894,277	13,872	3,677,170
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16,261,064	57,369,213	-	73,630,277
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	32,716,400	9,324,159	-	42,040,559
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	56,495,115	-	-	56,495,115
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	26,989,981	5,955,486	-	32,945,467
Այլ ակտիվներ	193,090	141,090	-	334,180
	145,015,128	81,169,908	1,153,299	227,338,335
<i>Պարտավորություններ</i>				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	20,665,778	-	-	20,665,778
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	20,863,239	8,263,208	7	29,126,454
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	49,500,929	43,225,342	1,169,148	93,895,419
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,047,794	22,125,270	-	27,173,064
Ստորադաս փոխառություն	8,064,438	5,333,841	-	13,398,279
Այլ պարտավորություններ	260,487	55,834	-	316,321
Ընդամենը	104,402,665	79,003,495	1,169,155	184,575,315
Ջուտ դիրք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	40,612,463	2,166,413	(15,856)	42,763,020
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին	4,530,980	2,981,033	-	7,512,013
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	87,557,359	69,529,777	1,940,990	159,028,126
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	51,937,438	68,271,165	2,084,929	122,293,532
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	436,557	(436,304)	-	253
Ջուտ դիրք 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	36,056,478	822,308	(143,939)	36,734,847
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,418,387	4,374,565	-	6,792,952

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

36.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական միջոցների հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 20%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 15-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	Աուդիտ չարված	
	2018, %	2017, %
Ն21- Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	58.08	58.64
Ն22- Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	651.48	462.71

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տե՛ս ծանոթագրություն 35-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն

պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական միջոցների հոսքերը, ինչպես նշված է Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմության մեջ:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2018թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	31 դեկտեմբերի 2018թ.			
		1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	18,272,199	301,654	1,891,802	734,415	21,200,070
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,687,676	13,550,557	3,409,825	639,999	30,288,057
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	17,521,571	19,445,260	59,336,764	56,215,411	152,519,006
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	1,515,899	16,420,582	17,394,636	35,331,117
Ստորադաս փոխառություն	-	-	16,535,462	2,830,468	19,365,930
Այլ պարտավորություններ	131,731	184,590	-	-	316,321
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	48,613,177	34,997,960	97,594,435	77,814,929	259,020,501
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	7,512,013	-	-	-	7,512,013

31 դեկտեմբերի 2017թ.

	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	31 դեկտեմբերի 2017թ.			
		1-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	206,888	352,266	1,834,685	835,471	3,229,310
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,452,693	12,435,821	4,892,990	644,591	24,426,095
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	20,716,637	21,403,284	22,167,550	3,065,507	67,352,978
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	992,297	6,323,355	11,188,012	18,503,664
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	14,439,507	14,439,507
Այլ պարտավորություններ	16,541	392,003	-	-	408,544
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	27,392,759	35,575,671	35,218,580	30,173,088	128,360,098

	31 դեկտեմբերի 2017թ.				
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ	1-12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
<i>Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Արտարժույթի սկոպ պայմանագրեր					
Ներհոսք	431,701	4,856	-	-	436,557
Արտահոսք	(431,484)	(4,820)	-	-	(436,304)
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	5,822,623	424,173	546,156	-	6,792,952

36.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների

արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

37 Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

2018

	Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ստորադաս փոխառություն	Ընդամենը
2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,681,088	5,888,000	17,600,637	13,402,138	39,571,863
Դրամային հոսքերից	(43,070)	(1,155,930)	9,789,417	(7,381)	8,583,036
Վճարումներ	(853,263)	(6,746,680)	(10,216,708)	(2,800,658)	(20,617,309)
Ստացված գումար	810,193	5,590,750	20,006,125	2,793,277	29,200,345
Ոչ դրամային հոսքերից	15,420	(46)	(216,990)	3,522	(198,094)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/վնաս	15,420	(46)	(216,990)	3,522	(198,094)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,653,438	4,732,024	27,173,064	13,398,279	47,956,805

Հազար ՀՀ դրամ

2017

	Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ստորադաս փոխառություն	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,051,499	4,423,067	4,916,406	13,406,511	24,797,483
Դրամային հոսքերից	629,589	1,709,298	11,941,506	(2,420)	14,277,973
Վճարումներ	(1,011,157)	(3,061,279)	(849,265)	(1,406,277)	(6,327,978)
Ստացված գումար	1,640,746	4,770,577	12,790,771	1,403,857	20,605,951
Ոչ դրամային հոսքերից	-	(244,365)	742,725	(1,953)	496,407
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ/վնաս	-	(244,365)	742,725	(1,953)	496,407
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,681,088	5,888,000	17,600,637	13,402,138	39,571,863

38 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազելյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման և այլ պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2018 և 2017թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	31 դեկտեմբերի 2018թ.	31 դեկտեմբերի 2017թ.
Հիմնական կապիտալ	32,301,274	26,997,668
Լրացուցիչ կապիտալ	12,920,510	13,498,834
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	45,221,784	40,496,502
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	289,697,526	199,278,842
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	15.61%	20.32%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել է ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ:

39 Սեզմենտային հաշվետվություններ

ՄՖՀՍ 8-ի առումով Բանկի գործառնությունները տարանջատված չեն գործառնական սեզմենտների և հանդիսանում են մեկ ամբողջական բիզնես միավոր: Բանկի գլխավոր գործառնական որոշումներ կայացնող մարմնի կողմից իրականացվում են որոշումներ միասնական արդյունքների հիման վրա, և բացակայում է որևէ գործառնական սեզմենտի առանձնացում ընդհանուր գործառնություններից: Բանկի ակտիվները հիմնականում տեղաբաշխված են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Բանկի եկամուտները ստացվում են Հայաստանյան աղբյուրներից:

**Ֆինանսական հաշվետվություններ և
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն**

**«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

31 դեկտեմբերի 2017թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	12
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	13
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	15

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0012
Վաղարշյան 8/1
Հ. + 374 10 260 964
Ֆ. + 374 10 260 961

Grant Thornton CJSC
8/1 Vagharshyan Str.
0012 Yerevan, Armenia
T + 374 10 260 964
F + 374 10 260 961

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ բաժնետերերին.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԱԿ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 31 դեկտեմբերի 2017թ. դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով՝ կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Բանկի՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական միջոցների հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍԻ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

• Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի ձևավորում

Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը հանդիսանում է աուդիտի առանցքային հարց՝ հաճախորդներին տրված վարկերի նշանակալի լինելու, ինչպես նաև արժեզրկման գնահատման հիմքում ընկած ենթադրությունների սուբյեկտիվության պատճառով: Տարբեր դատողությունների և ենթադրությունների կիրառումը կարող է հանգեցնել վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի գնահատման և ձևավորման էականորեն տարբեր արդյունքների, ինչը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական արդյունքների վրա: Դատողությունները և ենթադրությունները կարող են վերաբերել արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշերի գնահատմանը, վարկառուների ֆինանսական վիճակի, ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի, գրավների արժեքի և իրացման ժամկետների, ինչպես նաև կրած, սակայն դեռևս չբացահայտված վնասների գնահատմանը:

Անհատապես էական վարկերի գծով ձևավորված արժեզրկման պահուստների գնահատման համար մեր կողմից կիրառված ընթացակարգերը ներառել են արժեզրկման բացահայտման և քանակական գնահատման հիմքում ընկած դատողությունների և ենթադրությունների, գրավների շուկայական արժեքների ուսումնասիրությունները, ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումները և այլն:

Խմբային արժեզրկման արդյունքում ձևավորված պահուստների ճշգրտության գնահատման համար մենք ուսումնասիրել ենք գործող վերահսկողության մեխանիզմների կառուցվածքը և արդյունավետությունը, դուրսգրումների և ժամկետանց օրերի հաշվառումը, խմբային արժեզրկման հաշվարկի հիմքում ընկած մոդելները և ենթադրությունները:

Մեր կողմից նաև կիրառվել են ընթացակարգեր ուղղված ֆինանսական հաշվետվություններում վարկային ռիսկին, արժեզրկման պահուստի ձևավորման ենթադրություններին և դատողություններին վերաբերող բացահայտումների գնահատմանը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Բանկի տարեկան հաշվետվությունը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար՝ բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Տարեկան հաշվետվությունը ենթադրաբար մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք չենք տրամադրում կարծիք, որը որևէ այլ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Մեր կողմից իրականացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն

հասանելի լինի մեզ՝ որոշելու համար, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռքբերված մեր գիտելիքների միջև, կամ արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Բացի այդ, մենք.

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն,

միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:

- Ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու և ոչ թե Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռքբերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Բանկին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի մասին, ներառյալ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց տրամադրում ենք հավաստիացում, որ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք մեր բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա և, որտեղ կիրառելի է, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

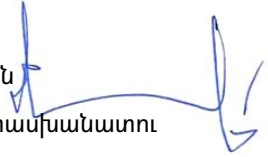
Կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց ներկայացված հարցերից մենք առանձնացնում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, աուդիտի առանցքային հարցեր են: Այս հարցերը նկարագրում ենք աուդիտորի եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հանրային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցերը չպետք է ներկայացվեն աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրանց ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրանց ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Անկախ աուդիտի առաջադրանքի պատասխանատուն հանդիսանում է Արմեն Հովհաննիսյանը:

Գագիկ Գյուլբուդադյան
Տնօրեն

Արմեն Հովհաննիսյան
Առաջադրանքի պատասխանատու

25 ապրիլի 2018թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

		2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծանոթ.		
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	6	14,347,812	10,155,967
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	6	(7,754,391)	(5,154,854)
Զուտ տոկոսային եկամուտներ		6,593,421	5,001,113
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	7	208,122	172,230
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	7	(110,054)	(67,119)
Զուտ կոմիսիոն և այլ եկամուտներ		98,068	105,111
Զուտ առևտրային եկամուտ	8	434,952	16,129
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ օգուտ		264,619	190,182
Այլ եկամուտներ	9	124,860	330,851
Արժեզրկման ծախս	16	(1,051,372)	(161,270)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(927,965)	(913,803)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	18	(126,520)	(105,391)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	19	(17,271)	(8,858)
Այլ ծախսեր	11	(752,288)	(364,413)
Շահույթ մինչև հարկումը		4,640,504	4,089,651
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(972,374)	(805,671)
Տարվա շահույթ		3,668,130	3,283,980
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում</i>			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		-	1,387,637
Չվերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ		-	(277,527)
Զուտ օգուտ հոդվածներից, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում		-	1,110,110

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

2017թ. 2016թ.
դեկտեմբերի 31-ին դեկտեմբերի 31-ին
Շանդթ. ավարտված տարի ավարտված տարի

Հոդվածներ, որոնք հետագայում

վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	5,969,759	7,697,786
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ օգուտ	(208,445)	(128,978)
Վերադասակարգվող հոդվածներին վերաբերող շահութահարկ	(1,152,263)	(1,513,762)
Զուտ օգուտ հոդվածներից, որոնք հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթում կամ վնասում	<u>4,609,051</u>	<u>6,055,046</u>
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	<u>4,609,051</u>	<u>7,165,156</u>
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	<u><u>8,277,181</u></u>	<u><u>10,449,136</u></u>

15-ից 84 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

		2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ակտիվներ</i>			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	13,088,527	19,010,509
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	1,289,016	680,112
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	15	645	32,675
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	61,863,425	46,077,225
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	17	82,598,302	46,035,389
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	28	-	14,729,651
Հիմնական միջոցներ	18	2,001,799	2,074,366
Ոչ նյութական ակտիվներ	19	88,952	59,502
Բռնագանձված ակտիվներ	20	692,835	1,158,875
Այլ ակտիվներ	21	355,158	394,831
		<u>161,978,659</u>	<u>130,253,135</u>
<i>Ընդամենը՝ ակտիվներ</i>			
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>			
<i>Պարտավորություններ</i>			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	22	2,681,088	16,056,369
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	15	392	156,817
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	23,094,375	14,525,551
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	65,106,750	50,699,979
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	25	17,600,637	4,916,406
Ստորադաս փոխառություններ	26	13,402,138	13,406,511
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		326,500	415,070
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	2,274,759	1,150,122
Այլ պարտավորություններ	27	523,617	235,088
		<u>125,010,256</u>	<u>101,561,913</u>
<i>Ընդամենը՝ պարտավորություններ</i>			

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

		2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	29	8,752,800	8,752,800
Էմիսիոն եկամուտ		1,347,241	1,347,241
Գլխավոր պահուստ		3,000,000	2,500,000
Այլ պահուստներ		9,185,669	4,576,618
Զբաղիված շահույթ		14,682,693	11,514,563
Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ		<u>36,968,403</u>	<u>28,691,222</u>
Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		<u>161,978,659</u>	<u>130,253,135</u>

Ֆինանսական հաշվետվությունները՝ ներկայացված 8-ից 84 էջերում, ստորագրվել են Բանկի գործադիր տնօրենի և գլխավոր հաշվապահի կողմից 2018թ. ապրիլի 25-ին:

Գևորգ Մաչանյան

Սեդրակ Բաղդասարյան

Գործադիր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

15-ից 84 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ներդրում- ների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Հիմնական միջոցների գծով վերագնա- հատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Հաշվեկշիռը 2016թ. հունվար 1-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	2,500,000	(2,588,538)	-	8,230,583	18,242,086
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	3,283,980	3,283,980
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>							
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	-	1,387,637	-	1,387,637
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	-	7,697,786	-	-	7,697,786
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	-	(128,978)	-	-	(128,978)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	(1,513,762)	(277,527)	-	(1,791,289)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	6,055,046	1,110,110	3,283,980	10,449,136
Հաշվեկշիռը 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	2,500,000	3,466,508	1,110,110	11,514,563	28,691,222
Հատկացում պահուստին	-	-	500,000	-	-	(500,000)	-
Սեփականատերերի հետ գործարքներ	-	-	500,000	-	-	(500,000)	-
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	3,668,130	3,668,130
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>							
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	-	-	-	5,969,759	-	-	5,969,759
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից շահույթին կամ վնասին փոխանցված զուտ օգուտ	-	-	-	(208,445)	-	-	(208,445)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	-	-	-	(1,152,263)	-	-	(1,152,263)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	4,609,051	-	3,668,130	8,277,181
Հաշվեկշիռը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,752,800	1,347,241	3,000,000	8,075,559	1,110,110	14,682,693	36,968,403

15-ից 84 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	4,640,504	4,089,651
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Արժեզրկման ծախս	1,051,372	161,270
Մաշվածության և ամորտիզացիոն մասհանումներ	143,791	114,249
Ստացվելիք տոկոսներ	(389,593)	(559,159)
Վճարվելիք տոկոսներ	242,650	169,616
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթային վերագնահատումից զուտ (օգուտ)/վնաս	327,718	(213,304)
Առևտրային գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ (օգուտ)/վնաս	(124,395)	127,278
Դրամական հոսքեր նախքան գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխությունները	5,892,047	3,889,601
<i>(Ավելացում)/նվազում գործառնական ակտիվներում</i>		
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(471,636)	1,219,439
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(15,043,506)	(9,222,964)
Այլ ակտիվներ	47,003	(173,487)
<i>Ավելացում/(նվազում) գործառնական պարտավորություններում</i>		
Ռեպո համաձայնագրեր ՀՀ ԿԲ-ի հետ	(13,999,997)	4,432,197
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,634,158	2,603,396
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	12,648,183	12,541,813
Այլ պարտավորություններ	277,457	70,394
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը	(4,016,291)	15,360,389
Վճարված շահութահարկ	(1,088,570)	(321,446)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	(5,104,861)	15,038,943

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2016թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական հոսքեր</i>		
Ներդրումային արժեթղթերի առք	(15,642,566)	(22,734,199)
Հիմնական միջոցների առք	(53,961)	(48,181)
Ոչ նյութական ակտիվների առք	(45,743)	(37,480)
Ներդրումային գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	<u>(15,742,270)</u>	<u>(22,819,860)</u>
<i>Ֆինանսական գործունեությունից դրամական հոսքեր</i>		
ՀՀ ԿԲ-ից վարկերի ստացում	624,933	539,777
Ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերի ստացում	1,454,683	1,723,667
Այլ երկարաժամկետ վարկեր	-	(24,838)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի զուտ ավելացում	12,198,550	336
Ստորադաս փոխառության ստացում	(193)	10,864,492
Ֆինանսական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	<u>14,277,973</u>	<u>13,103,434</u>
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	<u>(6,569,158)</u>	<u>5,322,517</u>
<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ</i>		
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	19,010,509	13,709,860
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 13)	<u>647,176</u>	<u>(21,868)</u>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (ծանոթ. 13)	<u>13,088,527</u>	<u>19,010,509</u>
<i>Լրացուցիչ տեղեկատվություն</i>		
Ստացված տոկոսներ	13,958,219	9,596,808
Վճարված տոկոսներ	(7,997,041)	(5,324,470)

15-ից 84 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ» ՓԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնադրվել է 2004 թվականին և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է 07 հոկտեմբերի 2004 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N84 արտոնագրային համարով:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության և ArCa քարտային վճարահաշվարկային համակարգի անդամ:

Բանկի հիմնական գործունեությունը կորպորատիվ, ներդրումային և մասնավոր ֆինանսների կառավարմանը բնորոշ ծառայությունների մատուցումն է՝ ֆինանսական գործիքներում ներդրումներ, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ավանդների ներգրավում, ֆինանսավորման (վարկավորում, ֆակտորինգ) և բանկային այլ ծառայությունների մատուցում:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան 10:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումները: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից, ինչպես նաև Եվրասիական Տնտեսական Միությունում զարգացումներից, որի հետ շարունակվում է ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը:

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

3.1 Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՄԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի

հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

3.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով, բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվել են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2017թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2017թ-ին՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՍ 7 փոփոխություններ)*
- *Հեղաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում չիրացված կորուստների համար (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)*
- *2014-2016թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով (ՖՀՄՍ 12 փոփոխություններ)*

3.5 Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»):

2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՍ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

Բանկը կկիրառի 2014թ. հուլիսին թողարկված ՖՀՄՍ 9-ը սկզբնապես 2018թ. հունվարի 1-ին և նույն ամսաթվին կընդունի նաև 2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ի թողարկած ՖՀՄՍ 9 փոփոխությունները:

Նոր ստանդարտի կիրառումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ Բանկի սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդի վրա 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Բանկի գնահատումը դեռ նախնական է, քանի որ ոչ բոլոր անցումային աշխատանքներն են ավարտված: Մասնավորապես՝ Բանկը դեռ չի ավարտվել ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին համապատասխան հաշվապահական գործընթացների վերանայման և ներքին վերահսկողության փոփոխությունների աշխատանքները, ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկման մոդելների մշակումը և ամփոփումը, ինչպես նաև կարող են փոփոխվել նոր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, կիրառված ենթադրությունները, դատողությունները և գնահատման մեթոդները մինչև Բանկը կամփոփի իր առաջին ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք կներառեն սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգում

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր մոտեցում, որը արտացոլում է այդ ակտիվների կառավարման համար օգտագործվող թիզնես մոդելը և դրանց հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի առանձնահատկությունները:

ՖՀՄՍ 9-ը ֆինանսական ակտիվների համար ներառում է երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Բանկը, բաժնային գործիքների համար, որոնք չեն պահվում առևտրային նպատակներով, սկզբնական ճանաչման պահին կարող է կատարել իրականան արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) չափելու անհակադարձելի ընտրություն: Այս ընտրությունը յուրաքանչյուր ներդրման համար կատարվում է առանձին:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են վերը նշված դասերից մեկում: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառմամբ դադարեցվում են ՀՀՄՍ 39-ով սահմանվող՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,

վաճառքի համար մատչելի և իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումները:

ՖՀՄՍ 9-ը կանդրադառնա 01 հունվարի 2018թ-ի դրությամբ պահվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման վրա հետևյալ կերպ.

- Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և առևտրային նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքները, որոնք պահվում են ռիսկի կառավարման նպատակով և որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի նույնպես կչափվեն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- Բանկերին և հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն դասակարգված են որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր և չափվում են ամորտիզացված արժեքով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի ընդհանուր առմամբ նույնպես կչափվեն ամորտիզացված արժեքով,
- ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վաճառքի համար մատչելի դասակարգված պարտքային գործիքները, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի կչափվեն ամորտիզացված արժեքով, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով (FVTPL)՝ կախված կոնկրետ հանգամանքներից:

2017թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դասակարգման և չափման գնահատումը պարտադիր չէ, որ կներկայացնի ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա այնպես, ինչպես կլինի 2018թ-ի հունվարի 1-ին, քանի որ ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է, որ բիզնես մոդելի գնահատումը կատարվի սկզբնական կիրառման օրվա դրությամբ գոյություն ունեցող փաստերի և հանգամանքների հիման վրա, որը Բանկի համար հանդիսանալու է 2018թ-ի հունվարի 1-ը:

ՖՀՄՍ 9-ը հիմնականում պահպանում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման համար ՀՀՄՍ 39-ի ներկա պահանջները:

Այնուամենայնիվ, համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները սահմանված իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով (FVTPL-ով)՝ ճանաչվում են շահույթ և վնասում, մինչդեռ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն իրական արժեքի այդ փոփոխությունները հիմնականում կներկայացվեն հետևյալ կերպ.

- Պարտավորության սեփական վարկային ռիսկին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխության գումարը կներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում (OCI), և
- իրական արժեքի փոփոխության մնացած գումարը կներկայացվի շահույթ և վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների, վարկերի տրամադրման պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի արժեքը

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ի «կրած կորուստների» մոդելը ապագայի վրա հիմնված «ակնկալվող պարտքային կորուստների» մոդելով: Նոր արժեքը կման մոդելի կիրառումը Բանկից կպահանջի զգալի մասնագիտական դատողություններ, թե ինչպես են տնտեսական գործոնների փոփոխություններն ազդում հավանականությամբ կշռված ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ կճանաչի ստորև նշված այն ֆինանսական գործիքների գծով, որոնք չեն հանդիսանում իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
- այլ համապարփակ եկամտի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,

- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր,
- պայմանագրային ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջները բարդ են և կպահանջեն ղեկավարության դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, հատկապես հետևյալ ոլորտներում.

- գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական է աճել,
- ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մեջ կանխատեսվող մակրոտնտեսական տեղեկատվության ընդգրկում,
- դեֆոլտի սահմանում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հիմնական մուտքային տարրերն են հանդիսանալու հետևյալ փոփոխականները.

- դեֆոլտի հավանականություն (PD),
- դեֆոլտի դեպքում վնասի գործակից (LGD),
- դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD):

Բանկը այս ցուցանիշները կստանա ներքին վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից, որոնք օգտագործվում են կարգավորող մոդելներում: Կանխատեսվող տեղեկատվությունը արտացոլելու համար՝ դրանք կճշգրտվեն:

ՖՀՄՍ 9-ի ուժի մեջ մտնելու հետ կապված Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ամենաէական ազդեցությունն ակնկալվում է, որ կլինի արժեզրկման նոր պահանջների հետևանքով: ՖՀՄՍ 9-ի նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը կհանգեցնի ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկումից կորուստների ավելացմանը և փոփոխականությանը: Արժեզրկման նոր պահանջները առավել մեծ ազդեցություն կունենան երկարաժամկետ չապահովված վարկային պրոդուկտների, ինչպիսիք են օվերդրաֆտներն ու վարկային քարտերը, կորուստների պահուստի վրա:

Անցումային դրույթներ

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները հիմնականում կկիրառվեն հետադարձ, բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի.

- Բանկը օգտվում է ընտրության առավելությունից, որը թույլ է տալիս չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատական տվյալները ֆինանսական գործիքների դասակարգման և գնահատման (ներառյալ արժեզրկման) փոփոխությունների առումով: ՖՀՄՍ 9-ի ընդունման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունները հիմնականում ճանաչվելու են չբաշխված շահույթում և պահուստներում 2018թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ:
- Հետևյալ գնահատումները պետք է կատարվեն այն փաստերի և հանգամանքների հիման վրա, որոնք առկա են սկզբնական կիրառման օրվանից.
 - այն բիզնես մոդելի որոշումը, որի շրջանակում պահվում է ֆինանսական ակտիվը,
 - իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL) ֆինանսական պարտավորությունների վերաբերյալ որոշման կայացում, թե արդյոք ֆինանսական

պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ներկայացումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, կարող է ստեղծել կամ ընդլայնել հաշվապահական անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում:

Եթե պարտքային գործիքները 2018թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ ունեն ցածր վարկային ռիսկ, ապա Բանկը որոշելու է, որ վարկային ռիսկը էական չի աճել սկզբնական ճանաչումից հետո:

ՖՀՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր», և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասնորեն չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՀՄՍ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ:

ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում: Բանկի ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 16, Վարձակալություն

ՖՀՄՍ 16-ը ներկայացնում է վարձակալության հաշվառման նոր պահանջներ և փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 16-ը սահմանում է, որ վարձակալները պետք է հաշվառեն վարձակալությունները «հաշվապահական հաշվեկշռում»՝ ճանաչելով «օգտագործման իրավունքը» որպես ակտիվ և վարձակալության գծով համապատասխան պարտավորությունը:

Միևնույն ժամանակ ՖՀՄՍ 16-ը՝

- փոփոխում է վարձակալության սահմանումը,
- սահմանում է ակտիվի և պարտավորության հաշվառման պահանջներ, այդ թվում՝ այնպիսի առանձնահատկություններ, ինչպիսիք են ոչ-վարձակալական տարրերը, փոփոխվող վարձակալական վճարները և արտոնյալ (օպցիոն) ժամանակաշրջանները;
- ազատման հնարավորություն է տալիս կարճաժամկետ վարձակալությունների և ցածրարժեք ակտիվների համար,
- փոխում է «վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ» պայմանավորվածությունների հաշվառումը,
- մեծապես պահպանում է ՀՀՄՍ 17-ի մոտեցումը՝ վարձատուների հաշվառման մասով;
- ներկայացնում է նոր բացահայտման պահանջներ:

ՖՀՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառումը՝ պայմանով, որ ՖՀՄՍ 15-ը «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ», նույնպես կիրառվի: Բանկի ղեկավարությունը դեռևս չի գնահատել ՖՀՄՍ 16-ի ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այլ ստանդարտներ

Հետևյալ փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները զգալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- 2014-2016թթ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ-ՖՀՄՄ 1 և ՀՀՄՄ 28 փոփոխություններ (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)
- ՖՀՄՄԿ 22 «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ» (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)
- ՖՀՄՄԿ 23 «Անորոշություն շահութահարկի մոտեցումների շուրջ» (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին)

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է: Շահաբաժիններից եկամուտը ՀՀ հարկային օրենսդրությամբ հարկման ենթակա չէ:

Զուտ առևտրային եկամուտ

Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Զուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ համապատասխան ծառայությունն արդեն մատուցված է:

4.2 Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերություններ միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2017թ. դեկտեմբերի 31	2016թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	484.10	483.94
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	580.10	512.20

4.3 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գույքի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

4.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.5 Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված են «Այլ ակտիվներ» հոդվածում:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են սկզբնական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառված նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝

իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են՝ ըստ հետևյալ կատեգորիաների.

- ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,
- վարկեր և դեբիտորական պարտքեր,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ակտիվների հետագա վերադասակարգումը կատարվում է անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Այս կատեգորիայում հաշվառվում են առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Ֆինանսական ակտիվը հաշվառվում է այս կատեգորիայում, եթե այն ձեռք է բերվում կարճ ժամկետում վաճառքի նպատակով կամ եթե այդպես է որոշվում ղեկավարության կողմից նշված ակտիվի ձեռք բերման պահին:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

Համաձայն հեջի արդյունավետության, ածանցյալների իրական արժեքի փոփոխությունները, որոնք նախատեսված են որպես դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ, ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում և ներառվում են սեփական կապիտալի դրամական միջոցների հոսքերի հեջի պահուստում: Հեջավորման փոխհարաբերության ցանկացած անարդյունավետություն անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Այն ժամանակ երբ հեջավորված հոդվածը ազդում է շահույթի կամ վնասի վրա, ցանկացած օգուտ կամ վնաս, որը նախկինում ճանաչվել է այլ համապարփակ եկամուտում, սեփական կապիտալից դասակարգվում է շահույթում կամ վնասում և ներկայացվում է, որպես վերադասակարգման ճշգրտում, այլ համապարփակ եկամուտում: Այնուամենայնիվ, եթե ոչ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում է որպես հեջավորված գործարքի արդյունք, նախկինում այլ համապարփակ եկամուտում

ճանաչված օգուտը կամ վնասները ներառվում են հեջավորված հոդվածի նախնական չափման մեջ:

Այլ ֆինանսական գործիքների բաղադրիչ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ, եթե դրանց գծով ռիսկերը և առանձնահատկությունները խիստ կապված չեն հիմնական պայմանագրի ռիսկերից և առանձնահատկություններից, և հիմնական պայմանագիրը չի հաշվառվում իրական արժեքով՝ ճշգրտվող ֆինանսական արդյունքներով: Ներառված ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է բարդ ֆինանսական գործիքի բաղադրիչ, որը ներառում է ինչպես հիմնական բաղադրիչը, այնպես էլ ածանցյալ բաղադրիչը, ինչի արդյունքում որոշ դրամական հոսքեր հիմնական գործիքի և ինքնուրույն ածանցյալ գործիքի փոփոխվում են նույն ձևով:

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, երբ

- Այդպես վարվելը զգալիորեն կնվազեցնի չափման անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային, եթե կապված ածանցյալ գործիքները համարվեին առևտրական նպատակներով պահվող, իսկ հիմք հանդիսացող ֆինանսական գործիքները հաշվառվեին ամորտիզացված գումարով, ինչպես վարկերը կամ հաճախորդներին և բանկերին տրվող կանխավճարները, կամ պարտքային արժեթղթերի տեսքով թողարկված արժեթղթերը:
- Որոշ ներդրումներ, ինչպես օրինակ կապիտալի գործիքներում կատարված ներդրումները, որոնք փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային քաղաքականության համաձայն հաշվառվում են իրական արժեքով և կառավարչական անձնակազմին հաղորդվում են այդ արժեքով, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող, և
- Ֆինանսական գործիքները, ինչպես պարտքային արժեթղթերը, որոնք պարունակում են մեկ կամ ավելի բաղադրիչ ածանցյալ գործիքներ, որոնք էականորեն ազդում են դրամական հոսքերի վրա, համարվում են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք օգտագործվում են հեջավորման նպատակով: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից շահույթը և վնասը արտացոլվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

Ֆիքսված մարման ժամկետով ներդրումները դասակարգվում են որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող, երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Եթե Բանկի կողմից իրականացվում է մարման ժամկետին ոչ մտո ակտիվների էական գումարի վաճառք, ապա ամբողջ դասը վերադասակարգվում է որպես վաճառքի համար մատչելի: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով արժեզրկումից պահուստները:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն

պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերը հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Բանկը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտն ու վնասը վերագրվում է սեփական կապիտալին մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում կապիտալում ճանաչված օգուտը կամ վնասը վերաձևակերպվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Բանկը իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով Բանկն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ

իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Արժեզրկումից կորստի օբյեկտիվ վկայության գոյությունը որոշվում է որոշ չափանիշներով, որոնք վկայում են, որ վարկառուն կամ վարկառուների խումբն ունեն զգալի ֆինանսական դժվարություններ (օրինակ՝ կապիտալի նորմատիվ, զուտ եկամտի և վաճառքների հարաբերակցություն), առկա են տոկոսագումարների և մայր գումարների վճարման պարտավորությունների, վարկային համաձայնության կամ պայմանների խախտումներ, գրավի արժեքի նվազում, հավանականություն, որ կլինի սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմակերպում և կա տեղեկատվություն ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի չափելի նվազման վերաբերյալ՝ կապված տնտեսական պայմանների փոփոխություններով, որոնք ազդում են վարկառուի և չվճարումների վրա:

Բանկը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են վարկային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Եթե վարկը կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումն ունի փոփոխական տոկոսադրույք, ցանկացած արժեզրկումից ծախս չափելու համար զեղչման դրույքը պայմանագրով որոշված ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքն է: Բանկը կարող է արժեզրկումը չափել գործիքի իրական արժեքի հիման վրա՝ օգտագործելով տեսանելի շուկայական գինը:

Ապահովված ֆինանսական ակտիվների դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքը ներառում է գրավների իրացումից փոխհատուցվող գումարները, հանած գրավի ձեռքբերման և իրացման ծախսերը, անկախ նրանից, թե գրավը կփոխանցվի Բանկին, թե ոչ:

Արժեզրկման խմբային գնահատման նպատակով, ֆինանսական ակտիվները խմբավորվում են Բանկի ներքին վարկային դասակարգման հիման վրա, որը հաշվի է առնում վարկային ռիսկի բնութագրիչները, ինչպես՝ ակտիվի տեսակը, արդյունաբերական ոլորտը, աշխարհագրական դիրքը, գրավի տեսակը, ժամկետանց կարգավիճակը և այլ կապակցված գործոններ:

Ֆինանսական ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը, որոնց արժեզրկումը խմբային է գնահատված, որոշվում են խմբում գտնվող ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի և նմանատիպ ակտիվների պատմական ծախսերի պրակտիկայի հիման վրա: Վերջինս ճշգրտվում է ընթացիկ տեսանելի տեղեկատվությամբ, որպեսզի արտացոլվեն ներկա պայմանները, որոնք չեն ազդել այն ժամանակահատվածում, որի վրա հիմնված է

պատմական ծախսերի պրակտիկան, և պատմական ժամանակաշրջանում ներկայում գոյություն չունեցող պայմանների հետևանքները չեզոքացնելու նպատակով:

Ակտիվների խմբերի ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունների գնահատականը պետք է արտացոլի և համապատասխան լինի դրանց հետ կապված տեսանելի տվյալների ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան փոփոխությունների հետ (օրինակ՝ փոփոխություններ գործազրկության դրույքներում, գույքի գնի, վճարումների կարգավիճակի կամ խմբում կորուստների հավանականությունը մատնանշող այլ գործոնների և կորուստների ծավալների մեջ): Ապագա դրամական հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող մեթոդաբանությունը և վարկածները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի կողմից՝ կորուստների իրական և գնահատված արժեքների միջև տարբերությունները նվազեցնելու համար:

Վարկերը համապատասխան պահուստների հետ միասին դուրս են գրվում, եթե ապագայում չկա վարկը հավաքագրելու իրատեսական հեռանկար, և երբ բոլոր գրավներն օգտագործվել են կամ փոխանցվել Բանկին: Եթե հաջորդող տարում, գնահատված արժեքի մասն ծախսը ավելանում կամ նվազում է արժեքի մասն ճանաչումից հետո կատարված իրադարձությունների պատճառով, նախկինում ճանաչված արժեքի մասն ծախսը ավելացվում կամ նվազեցվում է պահուստի գումարը ճշտելով: Եթե ապագա դուրսգրումը հետագայում վերականգնվում է, ապա վերականգնված գումարը կրեդիտագրվում է պահուստի հաշվին:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքի մասն պահուստները ֆինանսական հաշվետվություններում ձևավորվել են գոյություն ունեցող տնտեսական պայմանների հիման վրա: Բանկը չի կարող կանխատեսել՝ ինչպես Հայաստանում կարող են փոխվել տնտեսական պայմանները, և ինչ ազդեցություն կարող են ունենալ այդ փոփոխությունները ֆինանսական ակտիվների արժեքի մասն պահուստների ճշտության վրա հետագա ժամանակաշրջաններում:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձգումների և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, համոզվելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեքի մասն անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեքի վրա է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքի մասն գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեքի մասն կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեքի մասն կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և

այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Բանկը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Բանկի շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Բանկի կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրս գրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետզնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

4.11 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.12 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	4	25
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Գույք և գրասենյակային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	2-5	50-20

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրս գրման դեպքում այդ հիմնական միջոցներին վերաբերվող վերագնահատման պահուստի մնացորդն ամբողջությամբ փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.13 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից և արտոնագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում, և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.14 Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

4.15 Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի, այլ միջազգային և ՀՀ ֆինանսական կազմակերպությունների, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

Երբ Բանկը գնում է իրեն պատկանող արժեթղթերը, դրանք դուրս են գրվում հաշվեկշռից, և հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված գումարի տարբերությունն արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.16 Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

4.17 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

4.18 Սեփական կապիտալ

Բաժնեդիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

4.19 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՄ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

4.20 Սեզմենտների ներկայացում

Գործառնական սեզմենտը հանդիսանում է Բանկի բիզնես գործառնությունների բաղկացուցիչ մասը, որոնցից այն կարող է վաստակել եկամուտ և կատարել ծախսեր, ներառյալ Բանկի այլ որևէ բաղկացուցիչ մասի հետ կապված գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը: Գործառնական սեզմենտները որոշելիս Բանկի ղեկավարությունը տարանջատում է Բանկի այն կոմպոնենտները, որոնք ներառված են ծառայությունների մատուցման մեջ (բիզնես սեզմենտ) և որի համար առկա է ֆինանսական տեղեկատվություն: Բոլոր գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են Բանկի գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից՝ սեզմենտին միջոցներ հատկացնելու որոշում կայացնելու համար և գնահատելու դրա կատարումը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակներում Բանկի աշխարհագրական սեզմենտները ներկայացված են հիմնվելով գործընկերների գտնվելու վայրի վրա՝ հիմնվելով ավելի շուտ տնտեսական ռիսկի, քան իրավաբանական ռիսկի վրա:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՄ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և

ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տես՝ ծանոթագրություն 32):

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ ԿԲ, պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Ածանցյալ գործիքներ

Ակտիվ շուկայում չհաշվառվող ֆինանսական ածանցյալ գործիքների իրական արժեքները սահմանվում են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Ածանցյալ գործիքների գնահատումը ներառվում է մեկ արժույթային տոկոսադրույքի սվոպի, բազմարժույթային տոկոսադրույքի սվոպի գործարքներում և փոխարժեքի ֆորվարդային պայմանագրերում: Այս գործարքների իրական արժեքը սահմանվում է որպես հաստատուն դեբիտորական պարտքերի և լողացող պարտավորության ներկա արժեքների միջև տարբերություն կամ հակառակը: Լողացող պարտավորության ներկա արժեքը սահմանվում է ըստ գրոյական արժեկտրոնային կորից ստացված զեդչային գործոնների: Եթե գնահատման մեթոդները կիրառվում են իրական արժեքը սահմանելու համար, դրանք հաստատվում կամ պարբերաբար վերլուծության են ենթարկվում որակավորված մասնագետների կողմից՝ անկախ առաջացման պայմաններից: Այնքանով, որքանով գործնականում հնարավոր է, մոդելները կիրառում են միայն դիտարկելի տվյալները, այնուամենայնիվ, այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսին պարտքային ռիսկն է (ինչպես սեփականատիրոջ, այնպես էլ պայմանագրային գործընկերոջ), փոփոխականությունները և կոռելյացիաները պահանջում են Ղեկավարության գնահատականը: Այս ապագա դրամական միջոցներից ցանկացածի գերագնահատումը և թերագնահատումը կարող է պահանջել այս ածանցյալների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտում:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա (ծանոթագրություն 31):

Վարկերի արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես՝ 30 ծանոթագրությունը:

Կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումների արժեզրկում

Բանկը համարում է կապիտալի գործիք հանդիսացող վաճառքի համար մատչելի ներդրումն արժեզրկված, երբ դրա իրական արժեքի նվազումը էական է կամ կրում է երկարատև բնույթ: Որոշելու համար էական է կամ երկարատև նվազումը՝ Բանկը կատարում է որոշակի դատողություններ: Այդ դատողությունները կատարելիս, այլ գործոնների հետ մեկտեղ, Բանկը հաշվի է առնում նաև բաժնետոմսերի գնի փոփոխականությունը: Բացի դրանից, արժեզրկումը հնարավոր է, երբ առկա են ապացույցներ, որ վատացել է ֆինանսական վիճակը տվյալ կազմակերպության, արդյունաբերության կամ ճյուղի, որտեղ կատարվել է ներդրումը, կատարվել են փոփոխություններ տեխնոլոգիաներում և գործառնական կամ ֆինանսական դրամական հոսքերում:

6 Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Վարկեր հաճախորդներին	5,893,624	4,683,761
Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթեր	7,945,251	4,843,035
Ֆակտորինգից եկամուտներ	265,385	195,853
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	26,764	92,397
Հակադարձ ռեպո գործառնություններ	107,164	76,625
Անհատապես արժեզրկված ակտիվների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	94,707	217,386
Այլ տոկոսային եկամուտներ	14,917	46,910
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	14,347,812	10,155,967
Հաճախորդների հաշիվներ	4,976,838	3,377,251
Ռեպո գործառնություններ	609,971	460,947
Ֆինանսական կազմակերպությունների հաշիվներ	1,319,106	924,019
Թողարկված պարատոմսեր	848,476	392,637
Ընդամենը տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	7,754,391	5,154,854

7 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Դրամարկղային գործառնություններ	33,309	43,087
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	69,765	54,137
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	29,697	15,174
Բրոքերային գործառնություններ	72,840	57,822
Այլ վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	2,511	2,010
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	208,122	172,230
Հաշվարկային գործառնություններ/փոխանցումներ	30,249	23,672
Ստացված երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	2,733	1,423
Բրոքերային գործառնություններ	58,753	41,687
Միջնորդական ծառայությունների գծով ծախսեր	17,847	-
Այլ ծախսեր	472	337
Ընդամենը կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	110,054	67,119

8 Չուտ առևտրային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտ/(վնաս)	202,513	(116,018)
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ	232,439	132,147
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	434,952	16,129

9 Այլ եկամուտներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ	39,515	-
Բռնագանձված ակտիվների օտարումից եկամուտ	3,038	6,080
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	9,870	42,679
Շահաբաժիններից եկամուտ	5,100	1,474
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթի վերագնահատումից զուտ եկամուտ	-	213,304
Ֆինանսական միջնորդությունից եկամուտ	58,471	65,341
Ապահովագրական հատուցում	4,341	-
Այլ եկամուտ	4,525	1,973
Ընդամենը այլ եկամուտներ	124,860	330,851

10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Աշխատակիցների հատուցումներ ներառյալ դրանց վերաբերող հարկերը	926,518	911,218
Անձնակազմի ուսուցման ծախսեր	1,447	2,585
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	927,965	913,803

11 Այլ ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթի վերագնահատումից զուտ վնաս	327,718	-
Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ ծախսեր	-	21,310
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	95,434	95,488
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	72,036	45,980
Ներկայացուցչական ծախսեր	26,936	23,260
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	11,197	11,992
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	6,290	23,228
Վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	28,329	21,944
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	17,280	17,280
Վարչական ծախսեր	24,803	25,320
Ապահովագրության գծով ծախսեր	21,229	15,662
Գործուղման ծախսեր	15,516	14,351
Անվտանգության գծով ծախսեր	7,694	7,799
Վճարներ ֆինանսական հաշտարարին	13,026	8,540
Գրասենյակային ծախսեր	9,036	9,848
ԱՔՌ-ի գծով ծախսեր	5,542	6,057
ԱՐՔԱ-ի գծով ծախսեր	7,407	-
Գովազդի ծախսեր	4,026	8,099
Ինկասացիոն ծախսեր	1,440	1,621
Այլ ծախսեր	57,349	6,634
Ընդամենը այլ ծախսեր	752,288	364,413

12 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	1,000,000	800,000
Հետաձգված հարկ	(27,626)	5,671
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	972,374	805,671

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2016թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի

շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ

	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)		Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	
	2017		2016	
Շահույթ մինչև հարկումը	4,640,504		4,089,651	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	928,101	20	817,930	20
Չնվազեցվող ծախսեր	23,793	1	12,577	-
Արտարժույթի դրական փոխարժեքային տարբերություն	20,480	-	(24,836)	-
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	<u>972,374</u>	<u>21</u>	<u>805,671</u>	<u>20</u>

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	15,336	30,944	-	46,280
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	<u>15,336</u>	<u>30,944</u>	<u>-</u>	<u>46,280</u>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(5,841)	4,237	-	(1,604)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(807)	(3,944)	-	(4,751)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(866,623)	-	(1,152,263)	(2,018,886)
Հիմնական միջոցներ	(277,527)	-	-	(277,527)
Այլ ակտիվներ	(4,753)	2,084	-	(2,669)
Այլ պահուստներ	(9,907)	(5,695)	-	(15,602)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	<u>(1,165,458)</u>	<u>(3,318)</u>	<u>(1,152,263)</u>	<u>(2,321,039)</u>
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	<u>(1,150,122)</u>	<u>27,626</u>	<u>(1,152,263)</u>	<u>(2,274,759)</u>

Հազար ՀՀ դրամ	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապար- փակ ֆինանսա- կան արդյունքում ճանաչված	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ պարտավորություններ	13,547	1,789	-	15,336
Արժեզրկված ակտիվներից ստացված տույժեր	7,674	(7,674)	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	647,139	-	(647,139)	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	668,360	(5,885)	(647,139)	15,336
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(6,472)	631	-	(5,841)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(1,464)	657	-	(807)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	(866,623)	(866,623)
Հիմնական միջոցներ	-	-	(277,527)	(277,527)
Այլ ակտիվներ	(2,998)	(1,755)	-	(4,753)
Այլ պահուստներ	(10,588)	681	-	(9,907)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(21,522)	214	(1,144,150)	(1,165,458)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	646,838	(5,671)	(1,791,289)	(1,150,122)

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	1,156,019	507,179
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	9,409,572	15,597,821
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	800,074	2,905,509
Մինչև 90 օր տևողությամբ ավանդային հաշիվներ բանկերում	1,722,862	-
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,088,527	19,010,509

Թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվարկվել են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային որոշ միջոցների 2%-ի (2016թ.՝ 2%) և արտարժույթով որոշ միջոցների 18%-ի (2016թ.՝ 18%) չափով՝ ամբողջությամբ ՀՀ դրամով: Այդ միջոցները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում են 268,051,174 հազար դրամ (2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8,660,239 հազար դրամ): Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն

չափը չպահպանելը հանգեցնում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: Պարտադիր պահուստավորման միջոցների դիմաց Բանկը տուկոսներ չի ստանում:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,767,876 հազար դրամ գումարով (70%) հաշիվները կենտրոնացված են մեկ բանկում, ինչն իրենից ներկայացնում է էական կենտրոնացում (2016թ.՝ 2,813,031 հազար դրամ (97%) չորս բանկերում):

2017թ. ընթացքում իրականացվել են հետևյալ անկանխիկ գործառնությունները.

- վարկի մարում գրավների տրամադրման միջոցով 81,168 հազար դրամ գումարով (2016թ.՝ 681,810 հազար դրամ):

14 Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված վարկեր	409,954	164,718
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,500	-
Դեպոնացված միջոցներ այլ բանկերում	242,486	238,676
Դեպոնացված միջոցներ ֆինանսական կազմակերպություններում	632,081	84,959
Այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կնքած ռեպո համաձայնագրեր	-	191,117
Այլ հաշիվներ	1,995	642
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	<u>1,289,016</u>	<u>680,112</u>

Դեպոնացված գումարը ՀՀ ԿԲ-ում իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Դեպոնացված միջոցները ֆինանսական կազմակերպություններում 392,050 հազար դրամ գումարի չափով իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիայում մարքետ մեյքերության պայմանագրերով ստանձնված պարտավորությունների կատարման միջոցներ:

15 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավ. իրական արժեք
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալներ						
Սվոփեր՝ արտարժույթային	436,304	645	392	3,906,820	32,675	156,817
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ և այլ առևտրային պարտավորություններ	<u>436,304</u>	<u>645</u>	<u>392</u>	<u>3,906,820</u>	<u>32,675</u>	<u>156,817</u>

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր	39,565,596	31,411,742
Օվերդրաֆտներ և վարկային գծեր	21,716,281	13,683,206
Ֆակտորինգ	1,769,992	920,162
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր	385,920	921,423
Այլ	463	439,109
	<u>63,438,252</u>	<u>47,375,642</u>
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(1,574,827)	(1,298,417)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	<u>61,863,425</u>	<u>46,077,225</u>

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը բռնագանձել է հաճախորդներին տրամադրված վարկերի դիմաց ստացած գրավը: Այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 81,168 հազար դրամ (2016թ.՝ 1,158,875 հազար դրամ): Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները կարճ ժամանակահատվածում:

2017թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է ՀՀ դրամով վարկերի համար 13.0% (2016թ.՝ 14.2 %) և ԱՄՆ դոլարով ու Եվրոյով վարկերի համար 10.5 % (2016թ.՝ 11.8 %):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից թվով 10 վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 32,637,209 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 51.4%-ը (2016թ.՝ 22,005,204 հազար դրամ կամ 46.4%): Նշված վարկերի գծով արժեզրկումից պահուստները կազմում են 756,811 հազար դրամ (2016թ.՝ 463,249 հազար դրամ):

Տրամադրված վարկերի վերլուծությունն ըստ տնտեսության ճյուղերի ներկայացված է ստորև.

2017

Հազար ՀՀ դրամ

	Արդյունա- բերություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Սպառո- ղական ուղրտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր	25,940,370	6,910,826	3,962,343	5,428,432	2,831,051	6,348,274	12,016,956	63,438,252
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(543,393)	(138,217)	(79,246)	(192,314)	(223,610)	(131,442)	(266,605)	(1,574,827)
Զուտ վարկեր	<u>25,396,977</u>	<u>6,772,609</u>	<u>3,883,097</u>	<u>5,236,118</u>	<u>2,607,441</u>	<u>6,216,832</u>	<u>11,750,351</u>	<u>61,863,425</u>

2016

Հազար ՀՀ դրամ

	Արդյունա- բերություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Սպառո- ղական ուղրտ	Հիփո- թեք	Այլ	Ընդամենը
Վարկեր	17,080,162	6,168,555	2,087,445	4,107,437	2,124,997	4,644,102	11,162,944	47,375,642
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(512,367)	(107,060)	(23,946)	(319,238)	(44,257)	(89,427)	(202,122)	(1,298,417)
Զուտ վարկեր	<u>16,567,795</u>	<u>6,061,495</u>	<u>2,063,499</u>	<u>3,788,199</u>	<u>2,080,740</u>	<u>4,554,675</u>	<u>10,960,822</u>	<u>46,077,225</u>

Վարկերի գծով արժեզրկման պահուստի շարժն ըստ դասերի հետևյալն է.

2017

Հազար ՀՀ դրամ

	Արդյունա- բերություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Սպառո- ղական ուղրտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1 դրությամբ	512,367	107,060	23,946	319,238	44,257	89,427	202,122	1,298,417
Տարվա ծախս	357,731	31,157	55,300	356,745	174,178	63,195	13,066	1,051,372
Դուրսգրում	(331,005)	-	-	(484,978)	-	(39,230)	-	(855,213)
Վերադարձ	4,300	-	-	1,309	5,175	18,050	51,417	80,251
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>543,393</u>	<u>138,217</u>	<u>79,246</u>	<u>192,314</u>	<u>223,610</u>	<u>131,442</u>	<u>266,605</u>	<u>1,574,827</u>
Խմբային արժեզրկում	543,393	138,217	79,246	191,374	66,559	126,197	261,239	1,406,225
Անհատական արժեզրկում	-	-	-	940	157,051	5,245	5,366	168,602
	<u>543,393</u>	<u>138,217</u>	<u>79,246</u>	<u>192,314</u>	<u>223,610</u>	<u>131,442</u>	<u>266,605</u>	<u>1,574,827</u>
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	-	-	-	209,793	741,857	38,449	44,335	1,034,434

	Արդյունա- բերություն	Գյուղա- տնտե- սություն	Շինարա- րություն	Առևտուր	Սպառո- ղական ուղորտ	Հիփոթեք	Այլ	Ընդամենը
2016թ. հունվարի 1 դրությամբ	252,400	72,373	15,934	127,845	78,220	44,713	572,879	1,164,364
Տարվա ծախս/ (հակադարձում)	133,772	(15,690)	(40,640)	284,225	(204,738)	8,791	(4,450)	161,270
Դուրսգրում	(28,499)	-	(13,525)	(96,489)	(17,097)	-	(367,627)	(523,237)
Վերադարձ	154,694	50,377	62,177	3,657	187,872	35,923	1,320	496,020
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	512,367	107,060	23,946	319,238	44,257	89,427	202,122	1,298,417
Խմբային արժեզրկում	218,569	107,060	23,946	59,508	44,257	89,427	202,122	744,889
Անհատական արժեզրկում	293,798	-	-	259,730	-	-	-	553,528
	512,367	107,060	23,946	319,238	44,257	89,427	202,122	1,298,417
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումար (մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	2,217,828	-	-	432,883	-	-	-	2,650,711

Տրամադրված վարկերի վերլուծությունն ըստ հաճախորդների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մասնավոր ձեռնարկություններ	46,671,215	33,395,314
Ֆիզիկական անձիք	9,223,143	6,746,167
Պետական ձեռնարկություններ	7,253,179	7,011,467
Անհատ ձեռնարկատերեր	290,715	222,694
	63,438,252	47,375,642
Արժեզրկումից պահուստներ վարկերի գծով	(1,574,827)	(1,298,417)
Ընդամենը վարկեր	61,863,425	46,077,225

Ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերը ներկայացվում են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ.	2016թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային	6,336,947	4,621,171
Սպառողական	2,435,226	1,178,777
Ավտոմեքենաների ձեռքբերման	9,905	24,796
Այլ	441,065	921,423
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկեր (համախառն)	9,223,143	6,746,167

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ ռեպո համաձայնագրերով գնված արժեթղթերի իրական արժեքը և տրամադրված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը ներկայացվում է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը	Գրավի իրական արժեքը	Վարկի գումարը
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	382,621	385,920	958,804	921,423
Ընդամենը գնված արժեթղթեր և հետգնման պայմանագրերով տրամադրված վարկեր	382,621	385,920	958,804	921,423

Ինչպես նշված է 32 ծանոթագրությունում, 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերի գնահատված իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Հաճախորդներին տրված վարկերի ժամկետային վերլուծությունը ներկայացված է 34 ծանոթագրությունում:

Վարկային պորտֆելին ներհատուկ այլ ռիսկերը բացահայտված են 35 ծանոթագրությունում: Տեղեկատվությունը կապակցված անձանց վերաբերյալ բացահայտված է 31 ծանոթագրությունում:

17 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ.	2016թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Չգնանշվող ներդրումներ</i>		
ՀՀ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	74,935	51,957
Պետական պարտատոմսեր	79,818,270	44,418,307
Ոչ պետական պարտատոմսեր	2,705,097	1,565,125
Ընդամենը ներդրումներ	82,598,302	46,035,389

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Զգնանշվող վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը չափվում են իրական արժեքով՝ օգտագործելով գնահատման տեխնիկա, հիմնված տվյալ պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

Բոլոր չզնանշվող վաճառքի համար մատչելի բաժնեմասային արժեթղթերը գրանցված են ինքնարժեքով, քանի որ իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն գնահատվել: Այս ներդրումների համար չկա զնանշվող շուկա, և Բանկը նախատեսում է դրանք պահել երկար ժամկետով:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և մարմանը մնացած ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	(%)	Ժամկետ	(%)	Ժամկետ
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, դրամային	7.5-16.9	2019-2036	8.8-16.9	2018-2036
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, արժույթային	4.6-6.6	2020-2026	4.6-6.6	2020-2025
Ոչ պետական պարտատոմսեր	6.3-11.7	2018-2029	6.4-11.7	2017-2029

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 14,729,651 հազար դրամ իրական արժեքով վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 1 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 28):

18 Հիմնական միջոցներ

	Համա-կարգչային տեխնիկա և կապի Շենքեր	Քաղաքային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխա-դրա-վորում-ներ	Գրասե-նյակային սարքա-վորում-ներ	Կապիտալ ներդրում-ներ հիմնական միջոց-ներում	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված ակտիվներում	Ընդամենը
<i>Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք</i>							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	551,825	166,451	75,949	110,276	190,778	24,989	1,120,268
Ավելացում	4,003	23,431	-	20,747	-	-	48,181
Օտարում	-	(8,689)	-	(713)	-	-	(9,402)
Վերադասակարգում	190,778	-	-	-	(190,778)	-	-
Վերագնահատման ճշգրտում	(119,562)	-	-	-	-	-	(119,562)
Վերագնահատում	1,387,637	-	-	-	-	-	1,387,637
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,014,681	181,193	75,949	130,310	-	24,989	2,427,122
Ավելացում	2,041	42,738	4,320	4,518	-	344	53,961
Օտարում	-	(1,461)	-	(1,344)	-	-	(2,805)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,016,722	222,470	80,269	133,484	-	25,333	2,478,278

	Շենքեր	Համա- կարգա- յին տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխա- դրա- միջոցներ	Գրասե- նյակային սարքա- վորում- ներ	Կապիտալ ներդրում- ներ հիմնական միջոց- ներում	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված ակտիվներում	Ընդամենը
<i>Կուրսաված մաշվածություն</i>							
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	116,496	130,139	40,731	83,965	-	4,998	376,329
Տարվա ծախս	61,577	18,318	13,503	9,501	-	2,492	105,391
Օտարում	-	(8,689)	-	(713)	-	-	(9,402)
Վերագնահատում	(119,562)	-	-	-	-	-	(119,562)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	58,511	139,768	54,234	92,753	-	7,490	352,756
Տարվա ծախս	84,459	20,972	7,313	11,241	-	2,535	126,520
Օտարում	-	(1,460)	-	(1,337)	-	-	(2,797)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	142,970	159,280	61,547	102,657	-	10,025	476,479
<i>Հաշվեկշիռային արժեք</i>							
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,956,170	41,425	21,715	37,557	-	17,499	2,074,366
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,873,752	63,190	18,722	30,827	-	15,308	2,001,799

Ակտիվների վերագնահատում

Բանկի շենքի վերագնահատումը կատարվել է 2016թ. փետրվարի 08-ին անկախ գնահատողի կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատում 1,387,637 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով շենքի գնահատման համար Ղեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողի կողմից ներկայացված արդյունքները:

Հիմնական միջոցների իրական արժեքի հիերարխիայի համար տես ծանոթագրություն 32.3-ը:

Բանկի ղեկավարության գնահատմամբ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի վերագնահատված արժեքն էականորեն չի տարբերվում դրանց շուկայական արժեքից:

Եթե վերագնահատված հիմնական միջոցները ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքները կունենան հետևյալ տեսքը՝

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սկզբնական արժեք	748,647	746,606
Կուտակված մաշվածություն	(25,684)	(25,608)
Հաշվեկշռային արժեք	722,963	720,998

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 169,460 հազար դրամ (2016թ. 146,498 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

Պայմանագրային պարտավորություններ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային պարտավորություններ կապիտալ շինարարության գծով (2016թ.՝ նույնպես):

19 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Համակարգ- չային ծրագրեր	Արտոնագրեր	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք			
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	90,557	3,471	94,028
Ավելացում	1,944	35,536	37,480
Օտարում	-	(222)	(222)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	92,501	38,785	131,286
Ավելացում	14,451	32,301	46,752
Օտարում	(1,944)	(3,693)	(5,637)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	105,008	67,393	172,401
Կուտակված ամորտիզացիա			
2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	61,074	1,976	63,050
Մասհանումներ	7,427	1,431	8,858
Օտարում	-	(124)	(124)
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	68,501	3,283	71,784
Մասհանումներ	9,665	7,606	17,271
Օտարում	(1,944)	(3,662)	(5,606)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	76,222	7,227	83,449
Մնացորդային արժեք			
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24,000	35,502	59,502
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,786	60,166	88,952

2017թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ (2016թ.՝ նույնպես):

Պայմանագրային պարտավորություններ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի որևէ պայմանագրային պարտավորություն (2016թ.՝ նույնպես):

20 Բռնագանձված ակտիվներ

Տարվա ընթացքում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու արդյունքում ձեռք բերված ոչ ֆինանսական ակտիվների մանրամասները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	415,454	881,494
Այլ ակտիվներ	277,381	277,381
Ընդամենը բռնագանձված ակտիվներ	692,835	1,158,875

21 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեբիտորական պարտքեր և այլ ստացվելիք գումարներ	41,736	62,598
Այլ ակտիվներ	147,120	3,120
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	188,856	65,718
Կանխավճարներ	6,973	14,408
Ոսկու ձուլակտորներ	125,696	214,583
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	27,546	96,513
Պահեստ	3,212	3,177
Այլ ակտիվներ	2,875	432
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	166,302	329,113
Ընդամենը այլ ակտիվներ	355,158	394,831

22 Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	-	14,004,870
Այլ վարկեր	2,681,088	2,051,499
Ընդամենը պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	2,681,088	16,056,369

Այլ վարկերը ներառում են 2,681,088 հազար դրամ գումարով «Գերմանա-Հայկական հիմնադրամ»-ի «Վերականգնվող էներգիայի զարգացում» և «ՀՀ ՓՄՁ-ների Վարկավորում» վարկային ծրագրերի շրջանակներում ներգրավված վարկերը (2016թ.՝ 2,051,499 հազար դրամ):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2016թ.՝ նույնպես):

23 Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	5,888,000	4,423,067
Վարկեր ֆինանսական կազմակերպություններից	8,623,308	3,540,757
Ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	7,306,773	3,888,579
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	1,253,109	2,227,558
Ակրեդիտիվ	-	436,846
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	21,478	7,562
Այլ պարտավորություններ	1,707	1,182
Ընդամենը պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23,094,375	14,525,551

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը ներառում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից ստացված վարկերը:

Ֆինանսական կազմակերպություններից բոլոր ավանդներն ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

2017թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 6.79% (2016թ.՝ 7.39 %):

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2016թ.՝ նույնպես):

24 Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ կառավարություն		
Այլ պարտավորություններ	20,000	20,000
	<u>20,000</u>	<u>20,000</u>
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	15,622,402	6,792,556
Ժամկետային ավանդներ	35,280,212	31,482,195
	<u>50,902,614</u>	<u>38,274,751</u>
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	3,489,277	3,760,074
Ժամկետային ավանդներ	10,694,859	8,645,154
	<u>14,184,136</u>	<u>12,405,228</u>
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	<u>65,106,750</u>	<u>50,699,979</u>

Վարկերը և ավանդները ունեն հաստատուն տոկոսադրույքներ:

ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը իրենցից ներկայացնում են «Տնտեսության կայունության վարկավորման» ծրագրի շրջանակներում ստացված միջոցները:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների ընթացիկ և ժամկետային ավանդներում ներառված են ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով համապատասխանաբար 8,747,236 հազար դրամ գումարով (2016թ.՝ 4,945,964 հազար դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ամենամեծ երեք հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը (ներառյալ կապակցված անձինք, տես ծանոթ. 31) կազմում է 35,767,099 հազար դրամ (2016թ. 32,322,223 հազար դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 55.0% (2016թ.՝ 63.8%):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 9.10% (2016թ.՝ 7.59%):

25 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ոչ ընթացիկ պարտատոմսեր	17,600,637	4,916,406
Ընդամենը թողարկված պարտքային արժեթղթեր	<u>17,600,637</u>	<u>4,916,406</u>

2017թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է տոկոսային պարտատոմսեր, որոնց ընդհանուր գումարը կազմում է 12,682,605 հազար դրամ (2016թ.՝ 425,867 հազար դրամ), և որոնց մարման ժամկետը սահմանված է մինչև հունիս 2024թ. (2016թ.՝ մարտ 2019թ.): Բանկի կողմից թողարկված պարտատոմսերի տարեկան արդյունավետ տոկոսադրույքները 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 5.06-13.17% (2016թ.՝ 7.71-8.78%):

Բանկի պարտատոմսերը ցուցակված են «ՆԱՍԴԱԲ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա» ֆոնդային բորսայում:

Տարվա ընթացքում Բանկը հետ չի գնել իր կողմից թողարկված որևէ պարտատոմս:

Հաշվետու ժամականաշրջանում Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ:

26 Ստորադաս փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձանց կողմից ստացված ստորադաս փոխառություններ	13,402,138	13,406,511
Ընդամենը ստորադաս փոխառություններ	<u>13,402,138</u>	<u>13,406,511</u>

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ վարկային համաձայնագիր, որը Բանկի անվճարունակության դեպքում դասվում է երկրորդական Բանկի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

Իրավաբանական անձանց կողմից տրամադրված ստորադաս փոխառությունների մնացորդը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև.

Տրամադրման տարի	Արժույթ	%	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
			Մարման ժամկետ, տարի	Գումար, հազար ՀՀ դրամ
2015թ.	ԱՄՆ դոլար	3	9	2,421,694
2016թ.	ԱՄՆ դոլար	8	7	2,431,110
2016թ.	ՀՀ դրամ	14	7	8,064,438
2016թ.	ԱՄՆ դոլար	3	7	484,896
Ընդամենը ստորադաս փոխառություններ				<u>13,402,138</u>

27 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վճարվելիք գումարներ	181,538	80,692
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	227,006	71,156
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	408,544	151,848
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահույթահարկի	107,253	82,527
Այլ պարտավորություններ	7,820	713
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	115,073	83,240
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	523,617	235,088

28 Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ

	Ակտիվ		Պարտավորություն	
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր (ծանոթ. 17, 22)	-	14,729,651	-	14,004,870
	-	14,729,651	-	14,004,870

Գրավադրված արժեթղթերը այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գրավադրված են հետզնման պայմանագրերով այլ բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում, գործընկերոջ կողմից վաճառելու և կրկին վերագրավադրելու իրավունքով:

Այս գործարքները կատարվել են ստանդարտ վարկավորման, արժեթղթերի փոխառության և վարկավորման սովորական պայմանների ներքո:

29 Սեփական կապիտալ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 8,752,800 հազ. դրամ: Համաձայն Բանկի կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 14,588 բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 600 հազար դրամ անվանական արժեքով:

2017թ. և 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնեմասը վճարված կապիտալում, %
Էյչ-Վի-Էս Հոլդինգ Ս.ա.ր.լ.	7,002,000	79.9972580
«Բելեգինգամաչեփիջ Ջոնգո» ՍՊԸ	1,750,800	20.0027420
	8,752,800	100

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը ունեն մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում և իրավունք ստանալու շահաբաժին:

2017թ. Բանկի բաժնետերերը բաժնետիրական կապիտալը չեն ավելացրել (2016թ.՝ նույնպես):

Բաշխման ենթակա Բանկի պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15%-ի չափով:

30 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտավորումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները՝ հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Բանկին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Բանկի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ անվանական կամ պայմանագրային գումարները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	4,083,691	2,526,663
Տրամադրված երաշխիքներ	1,136,259	309,668
Ֆակտորինգային սահմանաչափի չօգտագործված մաս	1,573,002	1,183,364
Ընդամենը պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	6,792,952	4,019,695

Վարկային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ ֆինանսական միջոցների պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը լավագույնս ներկայացված է այս պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարով:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով՝ Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագիր տարածք վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	4,320	4,320
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	4,320	4,320

Պայմանագրային պարտավորություններ

Պայմանագրային պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է 18, 19 ծանոթագրություններում:

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը նախատեսում է իր գործունեության դադարեցմանը, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությանը վերաբերող մասնակի ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող հիմնական միջոցներն ապահովագրված են: Բանկն ունի ապահովագրություն նաև բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար:

31 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Բանկի վերջնական վերահսկող է համարվում շվեյցարացի գործարար Վարդան Սիրմաքետը:

Բանկն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Նշված գործարքները իրականացվել են՝ շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտ և ծախսերը հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ

	2017		2016	
	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր	Բաժնետերեր և կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմը և կապակցված կողմեր
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հունվարի 1-ի դրությամբ	164,999	-	1,667,738	-
Տարվա ընթացքում տրամադրված	1,750,709	-	4,040,918	-
Տարվա ընթացքում մարված	(1,915,708)	-	(5,543,657)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	164,999	-

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Վարկի մնացորդը 1 հունվարի դրությամբ, համախառն	1,189,739	467,797	1,355,553	505,189
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	6,335,423	262,475	1,824,515	218,206
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր	(1,508,962)	(286,260)	(1,990,329)	(255,598)
Վարկի մնացորդը դեկտեմբերի 31 դրությամբ, համախառն	6,016,200	444,012	1,189,739	467,797
Արժեզրկումից պահուստ	(120,324)	(8,880)	(23,795)	(9,356)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,895,876	435,132	1,165,944	458,441

Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հունվարի 1-ի դրությամբ	5,218	-	382	-
Տարվա ընթացքում ստացված	6,738,368	-	6,727,615	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(6,731,086)	-	(6,722,779)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,500	-	5,218	-

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հունվարի 1-ի դրությամբ	26,949,849	287,877	22,230,533	154,492
Տարվա ընթացքում ստացված	98,880,532	2,682,686	144,490,476	2,113,927
Տարվա ընթացքում վճարված	(95,209,066)	(2,795,102)	(139,771,160)	(1,980,542)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	30,621,315	175,461	26,949,849	287,877

Թողարկված պարտավորումներ

Հունվարի 1-ի դրությամբ	3,578,252	-	4,309,245	-
Տարվա ընթացքում ստացված	7,700,392	212,513	451,962	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(702,480)	(5,061)	(1,182,955)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	10,576,164	207,452	3,578,252	-

Ստորադաս փոխառություն

Հունվարի 1-ի դրությամբ	13,323,340	-	2,418,750	-
Տարվա ընթացքում ստացված	1,738,299	-	12,465,976	-
Տարվա ընթացքում վճարված	(1,736,539)	-	(1,561,386)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,325,100	-	13,323,340	-

Տրված երաշխիքներ

-	10,510	-	9,867
---	--------	---	-------

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

Տոկոսային եկամուտ վարկերի գծով	324,587	36,674	85,713	50,044
Տոկոսային եկամուտ ֆինանսական կազմակերպություններից երաշխիքներից եկամուտ	-	-	39,783	-
		256	-	210
Տոկոսային ծախսեր ավանդների գծով	(2,582,806)	(8,997)	(1,498,373)	(6,622)
Թողարկված պարտատոմսերի գծով ծախսեր	(534,851)	(7,466)	(321,187)	-
Ստորադաս փոխառություն	1,406,875	-	1,158,619	-
Վարկային կորուստների արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	(96,529)	476	(9,464)	(1,348)

Բաժնետերերին, ղեկավար անձնակազմին և կապակցված անձանց տրամադրված վարկերը վճարման են ենթակա 2018-2032թթ. ընկած ժամանակահատվածում և դրանց միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 10.61% (2016թ.՝ 12.46%):

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների 47% (2016թ.՝ 53%) կազմում են բաժնետիրոջից (Բանկի վերջնական վերահսկող Վարդան

Սիրմաքեսից) և նրա հետ կապակցված անձանցից ներգրավված միջոցները, որի գծով վճարված տարեկան տոկոսային ծախսերը կազմում են ընդհանուր տոկոսային ծախսերի 52% (2016թ.՝ 44%):

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	305,963	386,276
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	305,963	386,276

32 Իրական արժեքի չափումը

Բանկի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ չգնանշվող առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, շենքերը, այնպես էլ ոչ-պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, ինչպես օրինակ վաճառքի համար պահվող ակտիվները:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ անշարժ գույքի և բռնագանձված ակտիվների գնահատման մեջ: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Բանկի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է ակտիվների և պարտավորությունների արժեքների փոփոխությունները, որոնք պետք է վերագնահատվեն համաձայն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Բանկի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխությունը համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ, որոշելու համար, թե հիմնավորված է արդյոք տվյալ փոփոխությունը:

Ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1՝ նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2՝ Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՞ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3՝ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

32.1 Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	13,088,527	-	13,088,527	13,088,527
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	1,289,016	-	1,289,016	1,289,016
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	61,863,425	-	61,863,425	61,863,425
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	188,856	-	188,856	188,856
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	-	2,681,088	-	2,681,088	2,681,088
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	23,094,375	-	23,094,375	23,094,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	65,106,750	-	65,106,750	65,106,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	17,600,637	-	17,600,637	17,600,637
Ստորադաս փոխառություն	-	13,402,138	-	13,402,138	13,402,138
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	408,544	-	408,544	408,544

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	19,010,509	-	19,010,509	19,010,509
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	680,112	-	680,112	680,112
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	46,077,225	-	46,077,225	46,077,225
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	65,718	-	65,718	65,718

	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը իրական արժեք	Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	-	16,056,369	-	16,056,369	16,056,369
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	14,525,551	-	14,525,551	14,525,551
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	-	50,699,979	-	50,699,979	50,699,979
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	4,916,406	-	4,916,406	4,916,406
Ստորադաս փոխառություն	-	13,406,511	-	13,406,511	13,406,511
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	151,848	-	151,848	151,848

Պահանջներ և պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Մեկ ամիս մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների համար, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը, քանի որ այս ֆինանսական գործիքների մարման ժամկետները բավականին կարճ են: Մեկ ամսից ավելի մարման ժամկետ ունեցող ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը սահմանվում է ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից ելնելով և զեղչվում է տարվա վերջի դրությամբ գործող համապատասխան տոկոսադրույքներով, որոնք հիմնականում համընկնում են գործող տոկոսադրույքներին:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆիքսված դրույքաչափերով գործիքների իրական արժեքը սահմանվում է՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման պարտքային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքերը կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 4.5% մինչև 22% տարեկան (2016թ.՝ 5% մինչև 24% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ

Ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների ավանդների իրական արժեքը գնահատվում է՝ օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ավանդների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք ավանդների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

32.2 Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	82,523,367	-	82,523,367
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	645	-	645
Ընդամենը	-	82,524,012	-	82,524,012
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	-	392	-	392
Ընդամենը	-	392	-	392
Զուտ իրական արժեք	-	82,523,620	-	82,523,620

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Չցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	-	45,983,432	-	45,983,432
Հետզնման պայմանագրորել գրավադրված արժեթղթեր	-	14,729,651	-	14,729,651
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	-	32,675	-	32,675
Ընդամենը	-	60,745,758	-	60,745,758
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Առևտրային ֆինանսական պարտավորություններ	-	156,817	-	156,817
Ընդամենը	-	156,817	-	156,817
Զուտ իրական արժեք	-	60,588,941	-	60,588,941

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Չցուցակված սեփական կապիտալի ներդրումներ

Բանկի ներդրումների իրական արժեքը ՀՀ կազմակերպությունների չցուցակված սեփական կապիտալի ներդրումներում չի կարող չափվել և հետևաբար դուրս է մնում այս բացահայտումից: Սեփական կապիտալի այս ներդրումի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես Ծան. 17-ը:

Ածանցյալներ

Երբ ածանցյալները շրջանառվում են կա՛մ բորսայում, կա՛մ բորսայից դուրս, Բանկը օգտագործում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փակման գինը:

Ընդհանրապես, Բանկի կողմից իրականացվող ածանցյալները չեն շրջանառվում գործող շուկաներում: Այս պայմանագրերի իրական արժեքները գնահատվում են՝ օգտագործելով այն գնահատման մեխանիզմը, որը առավելագույնս մեծացնում է դիտարկելի շուկայի գործիքների օգտագործումը, օր.՝ շուկայի արժույթի փոխանակման դրույքը (մակարդակ 2): Բանկի կողմից ներդրվող ածանցյալների մեծամասնությունը ներառված է 2-րդ մակարդակում և բաղկացած է արտարժույթային ֆորվարդային պայմանագրերից:

32.3 Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափումը

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ				
<i>Շենքեր</i>	-	-	2,016,722	2,016,722
Ընդամենը	-	-	2,016,722	2,016,722

Հազար ՀՀ դրամ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ				
<i>Շենքեր</i>	-	-	2,014,681	2,014,681
Ընդամենը	-	-	2,014,681	2,014,681

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-ում

3-րդ մակարդակում դասակարգված Բանկի ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման մեխանիզմների օգտագործումը հիմնված է այն ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա:

Այս մակարդակում ոչ ֆինանսական ակտիվների տարեկան շարժը հետևյալն է՝

Հազար ՀՀ դրամ	2017	2016
Հունվարի 1-ի դրությամբ	2,014,681	551,825
Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված օգուտ կամ վնաս	-	1,387,637
Վերագնահատման ճշգրտում	-	(119,562)
Առք	2,041	4,003
Վերադասակարգում	-	190,778
Զուտ իրական արժեք դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,016,722	2,014,681

Բանկի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են տնօրենների խորհրդի կողմից յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

33 Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը ֆինանսական գործիքների հետ իրականացնում է տարբեր գործառնություններ, որոնք կարող են ներկայացվել զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվներն ու ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք հաշվանցված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, կամ ենթակա են կատարման համաձայն հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ համանման պայմանագրերի, որը ներառում է նմանատիպ ֆինանսական գործիքները, անկախ այն բանից, դրանք հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ, թե ոչ:

Հազար ՀՀ դրամ

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին	Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		Ստացված դրամական ապահովում	Զուտ
			Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ֆինանսական գործիքներ		
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.16)	385,920	-	385,920	(385,920)	-	-

Հազար ՀՀ դրամ

	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների ամախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների/ Պարտավորությունների գույք	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
			Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների գույք	Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել	Ֆինանսական գործիքներ	Ստացված դրամական ապահովում
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>						
Հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր (Ծանոթ.16)	921,423	-	921,423	(921,423)	-	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծանոթ. 22)	14,004,870	-	14,004,870	(14,729,651)	-	(724,781)

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Բանկի չզեղչված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 35.3-ում:

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ						
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից մինչև 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,088,527	-	13,088,527	-	-	-	13,088,527
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	881,882	282,028	1,163,910	125,106	-	125,106	1,289,016
Աձանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	609	36	645	-	-	-	645
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,197,032	13,181,729	17,378,761	34,018,541	10,466,123	44,484,664	61,863,425
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	9,621	670,350	679,971	5,872,138	76,046,193	81,918,331	82,598,302
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	475	144,000	144,475	44,381	-	44,381	188,856
	18,178,146	14,278,143	32,456,289	40,060,166	86,512,316	126,572,482	159,028,771

Հազար ՀՀ դրամ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	5 տարուց ավելի		12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
	1-ից մինչև 12 ամիս	1-ից 5 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	5 տարուց ավելի		
<i>Պարտավորություններ</i>							
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	203,988	270,337	474,325	1,443,644	763,119	2,206,763	2,681,088
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	392	-	392	-	-	-	392
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,408,569	11,837,249	18,245,818	4,280,843	567,714	4,848,557	23,094,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	20,698,334	20,877,009	41,575,343	20,625,375	2,906,032	23,531,407	65,106,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	983,519	983,519	5,946,390	10,670,728	16,617,118	17,600,637
Ստորադրաս փոխառություն	-	-	-	-	13,402,138	13,402,138	13,402,138
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	16,541	392,003	408,544	-	-	-	408,544
	27,327,824	34,360,117	61,687,941	32,296,252	28,309,731	60,605,983	122,293,924
	(9,149,678)	(20,081,974)	(29,231,652)	7,763,914	58,202,585	65,966,499	36,734,847
Զուտ Դիրք							
Կուտակված ճեղքվածք	(9,149,678)	(29,231,652)		(21,467,738)	36,734,847		

Հազար ՀՀ դրամ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս		Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	5 տարուց ավելի		12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
	1-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	5 տարուց ավելի		
<i>Ակտիվներ</i>							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,010,509	-	19,010,509	-	-	-	19,010,509
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	519,817	45,625	565,442	114,670	-	114,670	680,112
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	32,675	-	32,675	-	-	-	32,675
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,836,236	9,661,680	12,497,916	28,138,972	5,440,337	33,579,309	46,077,225
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	2,118,904	2,118,904	5,104,374	38,812,111	43,916,485	46,035,389
Հետզնման պայմանագրերով ազգրավարկված արժեթղթեր	14,729,651	-	14,729,651	-	-	-	14,729,651
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	65,718	-	65,718	-	-	-	65,718
	37,194,606	11,826,209	49,020,815	33,358,016	44,252,448	77,610,464	126,631,279

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթահանրագումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթահանրագումար	Ընդամենը
<i>Պարտավորություններ</i>							
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	14,094,358	104,593	14,198,951	1,321,951	535,467	1,857,418	16,056,369
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	156,817	-	156,817	-	-	-	156,817
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,525,611	3,471,796	9,997,407	4,131,189	396,955	4,528,144	14,525,551
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	18,212,827	7,399,665	25,612,492	25,087,487	-	25,087,487	50,699,979
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	77,006	-	77,006	4,839,400	-	4,839,400	4,916,406
Ստորադաս փոխառություն	83,171	-	83,171	-	13,323,340	13,323,340	13,406,511
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	151,848	-	151,848	-	-	-	151,848
	39,301,638	10,976,054	50,277,692	35,380,027	14,255,762	49,635,789	99,913,481
Զուտ Դիրք	(2,107,032)	850,155	(1,256,877)	(2,022,011)	29,996,686	27,974,675	26,717,798
Կուտակված ճեղքվածք	(2,107,032)	(1,256,877)		(3,278,888)	26,717,798		

35 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն, իր հերթին, բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն իրականացնում է վարկային ռիսկի ընդհանուր կառավարումը և վերահսկողությունը, հաստատում է վարկեր իրեն հատկացված սահմանաչափերի շրջանակներում:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է հիմնականում ներդրումային ռիսկերի կառավարման սկզբունքների, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի մշակման և կիրառման համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի ստորաբաժանմանի կողմից, որը գնահատում է ընթացակարգերի ամբողջականությունը, Բանկի գործունեության համապատասխանությունը գործող ընթացակարգերին, ինչպես նաև Բանկի կողմից իրականացվող գործառնությունների արդյունավետությունը և դրանց կատարելագործման հնարավորությունները: Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է Բանկի ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկների վերաբերյալ հաշվետվություն է ներկայացնում Բանկի Տնօրինությանն ու Խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր

կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Խ, ռիսկերի կոմիտեին և բոլոր բաժինների ղեկավարներին: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արժեքը ներառյալ ռիսկը (VaR), իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ արտարժույթային դիրքերի կառավարման համար, ինչպես նաև ձեռք է բերում բանկային ռիսկերի համապարփակ, անշարժ և շարժական գույքի ապահովագրության վկայագրեր:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

35.1 Պարտքային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, որը Բանկին կորուստներ կարող է պատճառել: Պարտքային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Պարտքային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի և փոխատվությունների տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Պարտքային ռիսկի կառավարումը և վերահսկողությունը իրականացվում է Բանկի վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից և հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

35.1.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Աշխարհագրական սեգմենտներ

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս ղեկավարների 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ աշխարհագրական սեգմենտների:

Հազար ՀՀ դրամ	2017			
	ՀՀ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,568,189	1,833,621	686,717	13,088,527
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	877,056	-	411,960	1,289,016
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	645	-	-	645
Հաճախորդներին տրված վարկեր	60,827,935	446,986	588,504	61,863,425
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	82,598,302	-	-	82,598,302
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	188,856	-	-	188,856
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	155,060,983	2,280,607	1,687,181	159,028,771
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	122,762,148	2,016,506	1,852,625	126,631,279

Ակտիվները դասակարգվում են, հիմք ընդունելով այն երկիրը, որտեղ գործընկեր կողմը գրանցված է:

Արդյունաբերության ճյուղեր

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս ղեկավարների 31-ի դրությամբ Բանկի՝ պարտքային ռիսկերի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ դասակարգված ըստ տնտեսության ճյուղերի.

Հազար ՀՀ դրամ	Ֆինանսական կազմակերպություններ	Արդյունաբերություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական ոլորտ	Հիփոթեք	Այլ		Ընդամենը
								Այլ	Ընդամենը	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,088,527	-	-	-	-	-	-	-	-	13,088,527
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,289,016	-	-	-	-	-	-	-	-	1,289,016
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	645	-	-	-	-	-	-	-	-	645
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	25,396,977	6,772,609	3,883,097	5,236,118	2,607,441	6,216,832	11,750,351	61,863,425	61,863,425
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	1,770,931	-	-	-	-	-	-	80,827,371	82,598,302	82,598,302
Այլ ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	188,856	188,856	188,856
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	16,149,119	25,396,977	6,772,609	3,883,097	5,236,118	2,607,441	6,216,832	92,766,578	159,028,771	159,028,771
2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	20,592,101	16,612,049	5,999,494	2,030,235	4,043,259	2,066,758	4,516,822	70,770,561	126,631,279	126,631,279

35.1.2 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ ապրանքների, արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների պարտքային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Պարտքային ռիսկի տեսանկյունից Բանկի Խորհուրդը սահմանել է նաև գործընկերների ընտրության չափանիշներ՝ հիմնվելով հայտնի վարկանշային գործակալությունների (S&P's և Moody's Credit Rating Agencies) գնահատականի վրա: Եթե անհրաժեշտություն է առաջանում համագործակցել գործընկերոջ հետ, որը չունի համապատասխան ներդրումային վարկանիշ, ապա Խորհուրդը վերջինիս համար բացառության կարգով սահմանում է համապատասխան սահմանաչափեր:

Մեկ վարկառուի գծով պարտքային ռիսկի չափը, ներառյալ բանկերը և ֆինանսական կազմակերպությունները, ավելի սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և հետհաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև օրական սահմանաչափերով կապված առևտրային գործարքների հետ, ինչպիսիք են արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերը: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Պարտքային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և պոտենցիալ վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծելով և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերը փոխելով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և զսպողական մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ վարկային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- Հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույքը,
- Կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, այլ հիմնական միջոցները, պաշարները,
- Ֆինանսական գործիքները՝ պարտքային և բաժնային արժեղթերը,
- Դրամական միջոցները,
- Երաշխիքները:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվներ ապահովող գրավները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական հաստատությունների, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել ըստ հետզնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից:

Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

Հազար ՀՀ դրամ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույք	36,931,187	26,280,976
Շարժական գույք	656,042	576,428
Կառավարության երաշխիքներ	13,729,814	12,342,780
Այլ կազմակերպությունների երաշխիքներ	6,564,582	6,181,188
Դրամական միջոցներ	1,533,458	459,997
Այլ կազմակերպությունների բաժնետոմսեր	1,616,860	434,410
Այլ	2,406,309	1,099,863
Ընդամենը վարկեր (համախառն)	63,438,252	47,375,642

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն, որպես անհատապես արժեզրկված:

Պարտքային ռիսկ պարունակող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ Բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և, հետևաբար, դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը:

Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Այս դեպքում, հնարավոր կորուստների գումարը, որ Բանկը կարող է կրել, հավասար է չօգտագործված վարկային գծերի գումարին:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

35.1.3 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված ռժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Բանկը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին:

Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա: Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և անհատապես բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Չարժեզրկված, ոչ ժամկետանց վարկեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է չարժեզրկված և ոչ ժամկետանց վարկերի որակը՝ հիմնված կորուստների պատմության վրա:

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր		
Արդյունաբերություն	2.1%	2.0%
Գյուղատնտեսություն	2.0%	2.0%
Շինարարություն	2.0%	2.0%
Առևտուր	3.7%	2.0%
Սպառողական	3.2%	3.2%
Հիփոթեքային	2.0%	2.0%
Այլ	2.0%	2.0%

Պարտքային ռիսկ պարունակող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով 2017 և 2016թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը կորուստներ չի ունեցել:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասն արժեզրկված չեն:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է հետևյալ աղյուսակում.

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31-ից 60 օր	61-ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Արդյունաբերություն	-	82,644	820	1,505,252	1,588,716
Գյուղատնտեսություն	-	420,327	-	-	420,327
Առևտուր	-	-	276	1,556	1,832
Սպառողական	4,951	2,129	12,014	73,921	93,015
Հիփոթեքային	-	-	-	94,518	94,518
Այլ	-	-	-	534,560	534,560
Ընդամենը	4,951	505,100	13,110	2,209,807	2,732,968

Հազար ՀՀ դրամ

	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 30 օր	31-ից 60 օր	61-ից 90 օր	91 օրից ավել	Ընդամենը
Արդյունաբերություն	32,886	263,312	-	-	296,198
Գյուղատնտեսություն	-	-	44,339	105,675	150,014
Առևտուր	2,582	-	-	16,502	19,084
Սպառողական	8,019	-	52,642	59,035	119,696
Հիփոթեքային	106,546	15,791	-	89,508	211,845
Ընդամենը	150,033	279,103	96,981	270,720	796,837

35.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների և սթրես թեստի օգնությամբ: Արտարժույթի ռիսկը կառավարվում է հեջավորման և դիրքերի կառավարման միջոցով:

35.2.1 Շուկայական ռիսկ՝ Ոչ առևտրային

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Բանկի հտորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների

ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանք սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով՝ ներառյալ հեջավորման գործիքների ազդեցությունը: Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները, ներառյալ հեջերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ բնորոշված սվոպերի ազդեցությունները, 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունները:

Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոպի իրացման ժամկետների: Կապիտալ ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում կան զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ըստ ժամկետների վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունությունը ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Արտարժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն				
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	-	-	-	(13,036)	(2,334,996)	(2,348,032)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	-	-	(32,386)	(226,424)	(258,810)
ՀՀ դրամ	(0.5)	-	-	-	13,254	2,480,108	2,493,362
ԱՄՆ դոլար	(0.5)	-	-	-	32,896	234,489	267,385

Հազար ՀՀ դրամ

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն				
			Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	0.5	-	(2,782)	(8,656)	(222,693)	(1,292,535)	(1,526,666)
ԱՄՆ դոլար	0.5	-	(290)	(860)	(56,856)	(148,820)	(206,826)
ՀՀ դրամ	(0.5)	-	2,795	8,717	226,890	1,373,629	1,612,031
ԱՄՆ դոլար	(0.5)	-	290	860	56,856	148,820	206,826

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կսատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժույթային ռիսկերի համար: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և այն սահմանված շրջանակներում պահելու համար հեջավորման ռազամավարություն է օգտագործվում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժույթի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժույթի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և կապիտալի վրա (կապված արտարժույթային սվոփերի և որպես դրամական հոսքերի հեջ օգտագործված արտարժույթի ֆորվարդների պայմանագրերի իրական արժեքի փոփոխմամբ և կապիտալի գործիքների հետ): Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը
ԱՄՆ դոլար	5	104,009	5	24,908
Եվրո	3	4,153	3	58,613

Բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	2017			
	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ / թանկարժեք մետաղներ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,654,649	3,550,054	1,883,824	13,088,527
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	227,655	1,004,195	57,166	1,289,016
Հաճախորդներին տրված վարկեր	9,204,081	52,659,344	-	61,863,425
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	70,282,118	12,316,184	-	82,598,302
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	188,856	-	-	188,856
	<u>87,557,359</u>	<u>69,529,777</u>	<u>1,940,990</u>	<u>159,028,126</u>

	ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ / թանկարժեք մետաղներ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	2,681,088	-	-	2,681,088
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,646,407	12,446,955	1,013	23,094,375
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	28,189,574	34,833,260	2,083,916	65,106,750
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,011,877	15,588,760	-	17,600,637
Ստորադաս փոխառություն	8,064,438	5,337,700	-	13,402,138
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	344,054	64,490	-	408,544
Ընդամենը	51,937,438	68,271,165	2,084,929	122,293,532
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	436,557	(436,304)	-	253
Զուտ դիրք 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	36,056,478	822,308	(143,939)	36,734,847
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,418,387	4,374,565	-	6,792,952
				2016
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	66,964,560	59,522,407	111,637	126,598,604
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(39,714,479)	(59,957,747)	(84,438)	(99,756,664)
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքների ազդեցությունը	7,236,021	(7,360,163)	-	(124,142)
Զուտ դիրք 2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	34,486,102	(7,795,503)	27,199	26,717,798
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին	2,998,031	1,014,966	6,698	4,019,695

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը և Եվրոն: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը:

35.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Բանկի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները՝ հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը, և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բանկն ունի նաև ապահով վարկային գծեր, որ նա կարող է օգտագործել իրացվելիության կարիքները բավարարելու համար: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր որոշ դրամով պարտավորությունների 2%-ի և որոշ արտարժույթով պարտավորությունների 18%-ի չափով պահուստավորման գումար (տես ծանոթագրություն 13-ը): Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

	Աուդիտ չարված	
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %
Ն21՝ Ընդհանուր իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ընդհանուր ակտիվներ)	58.64	53.35
Ն22՝ Ընթացիկ իրացվելիություն (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ Ցպահանջ պարտավորություններ)	462.71	494.25

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Տես ծանոթագրություն 34-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի

անմիջապես: Սակայն Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

Հազար ՀՀ դրամ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Ցպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ 1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը	
<i>Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	206,888	352,266	1,834,685	835,471	3,229,310
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,452,693	12,435,821	4,892,990	644,591	24,426,095
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	20,716,637	21,403,284	22,167,550	3,065,507	67,352,978
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	992,297	6,323,355	11,188,012	18,503,664
Ստորադաս փոխառություն	-	-	-	14,439,507	14,439,507
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	16,541	392,003	-	-	408,544
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	27,392,759	35,575,671	35,218,580	30,173,088	128,360,098
Պարտքային ռիսկ պարունակող պարտավորություններ	5,822,623	424,173	546,156	-	6,792,952
<i>Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Արտարժույթի սվոպ պայմանագրեր					
Ներհոսք	431,701	4,856	-	-	436,557
Արտահոսք	(431,484)	(4,820)	-	-	(436,304)

2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Տպահանջ կամ մեկ ամսից քիչ		5 տարուց ավելի		Ընդամենը
	1-12 ամիս	1-5 տարի			
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	14,113,848	104,593	1,401,300	1,033,776	16,653,517
Պարտավորություններ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,528,675	4,418,371	4,599,067	960,597	16,506,710
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	18,225,539	7,749,593	25,305,238	-	51,280,370
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	77,006	-	5,882,609	-	5,959,615
Ստորադաս փոխառություն	-	83,171	-	-22,092,896	22,176,067
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	151,848	-	-	-	151,848
Ընդամենը չզեղչված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	39,096,916	12,355,728	37,188,214	24,087,269	112,728,127
Պարտքային դիսկ պարունակող պարտավորություններ	3,770,006	180,386	69,303	-	4,019,695
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ					
Արտարժույթի սկոպ պայմանագրեր					
Ներհոսք	7,231,886	-	-	-	7,231,886
Արտահոսք	(7,356,028)	-	-	-	(7,356,028)

35.4 Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը ուղղակի կամ անուղղակի կորստի ռիսկն է, որն առաջանում է պատճառների լայն բազմազանությունից՝ կապված Բանկի ֆինանսական գործիքների մեջ ներգրավվածության, գործընթացների, անձնակազմի, տեխնոլոգիաների և ենթակառուցվածքների հետ, և արտաքին գործոններից՝ բացառությամբ վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերի, ինչպիսիք են իրավական և կարգավորիչ պահանջները և կորպորատիվ վարքագծի ընդհանուր ընդունված չափանիշները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը՝ ֆինանսական վնասներից և հեղինակության կորստից խուսափումը հավասարակշռելով ռիսկի կառավարման ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարմանն ուղղված վերահսկողության մշակման և իրականացման հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Խորհուրդը: Այս պատասխանատվությունը ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համար համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,

- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտների համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են հսրհրդին:

36 Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

Բանկի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ	Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	Ստորադաս փոխառություններ	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,051,499	4,423,067	4,916,406	13,406,511	24,797,483
Դրամային հոսքերից	629,589	1,709,298	13,104,596	(2,420)	15,441,063
Վճարումներ	(1,011,157)	(3,061,279)	(849,265)	(1,406,277)	(6,327,978)
Ստացված գումար	1,640,746	4,770,577	13,953,861	1,403,857	21,769,041
Ոչ դրամային հոսքերից	-	(244,365)	(420,365)	(1,953)	(666,683)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտ	-	(244,365)	(420,365)	(1,953)	(666,683)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,681,088	5,888,000	17,600,637	13,402,138	39,571,863

37 Կապիտալի համարժեքություն

Բանկը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք բանկային գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Բանկի կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև՝ օգտագործելով Բանկային Վերահսկողություն Բազեյան Հանձնաժողովի, ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Բանկը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Բանկը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվում է 12%:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, էմիսիոն եկամուտը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման:

2017 և 2016թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2016թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական կապիտալ	26,997,668	23,365,073
Լրացուցիչ կապիտալ	13,498,834	11,682,536
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	40,496,502	35,047,609
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	199,278,839	154,414,731
Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ	20.32%	22.70%

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Նպատակ ունենալով խթանել բանկային համակարգի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, բանկային համակարգի կայունության ու տնտեսական տարբեր իրավիճակներում շուկերին դիմակայելու ունակության ամրապնդմանը, ինչպես նաև նպաստել բանկային համակարգի կողմից առավել արդյունավետ և մատչելի բանկային ծառայությունների մատուցմանը, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհուրդը 2016թ. որոշում է կայացրել 2017 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ և դրանից հետո բանկերի համար ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը սահմանել 30.000.000 հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամ:

38 Սեզմենտային հաշվետվություններ

ՄՖՀՍ 8-ի առումով Բանկի գործառնությունները տարանջատված չեն գործառնական սեզմենտների և հանդիսանում են մեկ ամբողջական բիզնես միավոր: Բանկի գլխավոր գործառնական որոշումներ կայացնող մարմնի կողմից իրականացվում են որոշումներ միասնական արդյունքների հիման վրա, և բացակայում է որևէ գործառնական սեզմենտի առանձնացում ընդհանուր գործառնություններից: Բանկի ակտիվները հիմնականում տեղաբաշխված են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Բանկի եկամուտները ստացվում են Հայաստանյան աղբյուրներից: